

PACTE PER LA CULTURA

INFORME DIAGNOSI

desembre 2020

Índex de continguts

1	Petició a la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports.....	3
1.1	Petició inicial	3
2	Reformulació de la proposta: DIAGNOSI DE LA CULTURA DE LA CIUTAT EN LA CRISI DE LA COVID-19.....	4
2.1	Anàlisi del sector cultural per la crisi de la covid-19	4
2.1.1	Empresa adjudicatària	4
2.1.2	Objectiu de l'encàrrec	5
2.1.3	Metodologia i especialistes.....	5
2.2	Diagnosi sobre l'impacte econòmic de la crisi de la covid-19 en el sector cultural	6
2.2.1	Empresa adjudicatària	6
2.2.2	Objectiu de l'encàrrec.....	6
2.2.3	Metodologia i especialistes.....	7
2.3	Estudi de les dinàmiques de la cultura a través de les dades.....	7
2.3.1	Empresa adjudicatària	7
2.3.2	Objectiu de l'encàrrec	8
2.3.3	Metodologia i especialistes.....	8
3	Coordinació i calendari.....	9
3.1	Coordinació: gabinets polític i tècnic ICUB.....	9
3.2	Reunions de seguiment.....	9
3.3	Calendari.....	9
4	Diagnosi. INFORME CONSULTORIES.....	10
4.1	La cultura i la covid-19. Un diagnòstic compartit, per ICC Consultors.	10
4.2	Diagnosi compartida del sector cultural de la ciutat de Barcelona davant la crisi derivada de l'impacte de la covid-19. Estudi de la dimensió econòmica, per Eurecat.....	10
4.3	Diagnosi de l'estat de la cultura a Barcelona, per 300.000 Km/s	10

5	Altres PROJECTES DE DIAGNOSI DE LA CULTURA DE LA CIUTAT	11
5.1	Pacte per la ciutat	11
5.2	Mapping Cultura de base	11
5.3	Fòrum Ciutat, Turisme i Cultura	11
6	MÉS DADES i estudis per a la diagnosi.....	13
6.1	Dades covid-19	13
6.2	Més dades i estudis per a la diagnosi	14
7	MESURES PER AL TEIXIT CULTURAL DE LA CIUTAT.....	16
8	Annexos	17
8.1	Acord de la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports (novembre del 2019)	17
8.2	Informes consultories.....	17
8.3	Pacte per la ciutat	17

1 PETICIÓ A LA COMISSIÓ DE DRETS SOCIALS, CULTURA I ESPORTS

1.1 PETICIÓ INICIAL

El 19 de novembre de 2019, el grup municipal de Junts per Catalunya, a través de la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports, va elevar al Govern municipal una proposició/declaració de grup (M1923/255) per al desplegament d'un "Pacte per la cultura de Barcelona", de caràcter estratègic, per potenciar els àmbits culturals de la ciutat (vegeu l'annex 8.1). Tot plegat amb la intenció de contribuir a la millora del consum cultural, estrènyer els lligams entre la cultura i l'educació, implicar tots els agents públics i privats del sector i contribuir, en definitiva, a la participació i la cohesió social.

Amb aquest propòsit i amb la voluntat ferma de concretar objectius, s'encarregava a l'Institut de Cultura de Barcelona el disseny estratègic i el desplegament de la iniciativa amb caràcter d'urgència.

El mes de setembre del 2020, i atesa la situació d'emergència derivada de la crisi de la covid-19, els grups municipals de Junts per Catalunya i Esquerra Republicana van formular a la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports sengles proposicions instant, entre d'altres, per part de Junts per Catalunya: a crear una taula d'anàlisi i decisió permanent amb la participació de tots els grups polítics i els sectors culturals de la ciutat; a definir un pressupost extraordinari de cultura; a posar en marxa la taula estratègica aprovada el novembre del 2019; a elaborar una diagnosi acurada de l'impacte de la pandèmia en el teixit cultural i associatiu, i a presentar un balanç real amb les mesures pre i postpandèmia.

I per part d'Esquerra Republicana: apel·lant a la informació, per part del Govern municipal, de l'estat d'execució de la proposició aprovada anteriorment i de l'estat d'execució del Prec (M1923/227) que instava a constituir una comissió especial encarregada d'elaborar les bases i determinar les prioritats d'un Pla estratègic de la cultura de Barcelona.

Aquest document presenta la reformulació de la petició a causa de la crisi derivada de la covid-19; la diagnosi del sector en els àmbits polític, econòmic i de dades; com s'ha portat a terme i altres estudis i dades complementàries que han de contribuir a afinar aquest primer diagnòstic.

2 REFORMULACIÓ DE LA PROPOSTA: DIAGNOSI DE LA CULTURA DE LA CIUTAT EN LA CRISI DE LA COVID-19

Tal com s'ha exposat al punt 1.1, el mes de novembre del 2019 la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esport de l'Ajuntament de Barcelona acordava l'elaboració d'un diagnòstic per a un Pacte per a la cultura. Davant la crisi generada per la covid-19 es va reformular aquesta proposta amb la finalitat d'avaluar-ne l'impacte en la cultura de la ciutat i de formular estratègies per sortir-ne, a curt, mitjà i llarg termini. Per poder marcar una línia d'actuació per als propers anys, posteriors a la crisi de la covid-19, calia tenir primerament una fotografia de quina era la situació del sector cultural en aquests moments i conèixer la percepció que en tenien tant els i les responsables polítics com el mateix sector.

Per elaborar aquesta diagnosi compartida, es van plantejar tres línies d'actuació diferents que es van encarregar a tres consultories específiques, les quals van elaborar, de manera sectorial però paral·lela, les diagnosis següents:

- 1) Diagnosi qualitativa en l'àmbit polític i del sector cultural.
- 2) Diagnosi de l'economia de la cultura a Barcelona.
- 3) Diagnosi de la projecció de la cultura de la ciutat a partir de les dades.

Els treballs lliurats per les diferents consultories han de permetre documentar i argumentar la diagnosi sobre el sector cultural davant la crisi de la covid-19 que es vol compartir amb les i els representants polítics i el sector cultural.

2.1 ANÀLISI DEL SECTOR CULTURAL PER LA CRISI DE LA COVID-19

2.1.1 Empresa adjudicatària

ICC Consultors, empresa consultora especialitzada en la investigació, l'anàlisi i l'assessorament estratègic en el sector cultural, educatiu i social, va assumir l'encàrrec de la diagnosi. ICC té una llarga trajectòria en l'elaboració de plans estratègics i la consultoria cultural adreçada principalment a les administracions públiques.

Amb Xavier Fina al capdavant, la consultora centra el seu treball fonamentalment en tres branques: 1) l'assessorament d'organitzacions i institucions; 2) l'anàlisi i planificació de polítiques públiques, i 3) la investigació social i la generació de coneixement.

Xavier Fina, filòsof i gestor cultural amb una trajectòria consolidada, a més de la consultoria cultural actualment treballa com a cap de departament de producció i gestió a l'Escola Superior de Música de Catalunya, ha estat professor de Polítiques Culturals a la Universitat Autònoma de Barcelona, i coordinador del Màster de gestió cultural de la Universitat de Barcelona. Va ser membre de l'equip que va promoure i desenvolupar la primera versió del CoNCA i és un dels referents de l'Observatorio Vasco de la Cultura. És autor de nombrosos estudis i publicacions especialitzades sobre el sector cultural especialment en l'àmbit de la planificació i avaluació estratègica.

2.1.2 Objectiu de l'encàrrec

L'objectiu general de l'encàrrec és fer una aproximació tan completa com sigui possible a l'impacte de la covid-19 en la realitat cultural de la ciutat per tal de poder elaborar i posar en pràctica propostes que contribueixin a la recuperació del sector.

Tot plegat s'ha d'articular en un informe final sobre l'impacte de la covid-19 que incorpori tant el diagnòstic com el pronòstic i les línies estratègiques sobre la realitat cultural de la ciutat.

2.1.3 Metodologia i especialistes

Per assolir aquesta fita, proposa l'anàlisi en dues direccions: 1) la recollida i incorporació de les aportacions dels referents de cultura de les set forces polítiques representades al Plenari municipal (mesos de maig i juny del 2020), i 2) l'avaluació qualitativa de la realitat del sector en el context actual, així com les perspectives de futur (reunions amb els i les representants dels diferents àmbits culturals de la ciutat (mes d'octubre del 2020).

2.2 DIAGNOSI SOBRE L'IMPACTE ECONÒMIC DE LA CRISI DE LA COVID-19 EN EL SECTOR CULTURAL

2.2.1 Empresa adjudicatària

La diagnosi sobre l'impacte econòmic s'ha encarregat a Eurecat, Centre Tecnològic de Catalunya. Per bé que Eurecat dirigeix la seva activitat a tots els sectors empresarials, es dedica en especial a quatre grans àmbits estratègics: digital, industrial, de la sostenibilitat i biotecnològic. Uns dels sectors en què treballen són el de les indústries culturals basades en l'experiència i en el de cultura i turisme.

L'equip d'Eurecat per a aquest projecte el lidera Xavier Cubeles. És membre de l'equip de cultura i turisme de la Unitat de Consultoria Tecnològica de la Fundació Eurecat - Centre Tecnològic de Catalunya des de la seva fundació el 2015. A Eurecat dirigeix projectes específics d'investigació aplicada i de consultoria en l'àmbit de les indústries culturals, creatives i basades en l'experiència, i participa en el disseny i l'elaboració d'altres projectes d'Eurecat en aquest camp. Els últims anys ha focalitzat el seu treball en l'estudi de l'impacte de la revolució digital i de les estratègies d'innovació en aquestes activitats. Dirigeix l'equip de coordinació de la Comunitat RIS3CAT Mitjana (<https://comunitatmedia.cat/es/>). I és professor d'Economia de les indústries culturals de la Facultat de Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) de Barcelona (<http://www.upf.edu/facom/>). També participa com a docent en diferents cursos universitaris de postgrau en gestió i polítiques culturals, i en comunicació.

2.2.2 Objectiu de l'encàrrec

Caldrà esperar uns mesos per poder fer una anàlisi rigorosa de l'impacte econòmic de la crisi; la situació actual —canvis de situació en relació amb l'activitat econòmica, ajuts per part de les administracions, etc.— no permet, en el dia d'avui, quantificar el que està passant.

Tot i això, es disposa de diferents fonts d'informació i indicadors econòmics que han de facilitar l'anàlisi de la situació prèvia a la crisi i contribuir a identificar quines dades poden ajudar a valorar l'abast de l'afectació en el sector.

2.2.3 Metodologia i especialistes

L'equip d'Eurecat, liderat per Xavier Cubeles, treballarà en l'anàlisi de les dades disponibles sobre l'economia de la cultura de la ciutat, a partir de les fonts oficials que es puguin obtenir de les diferents administracions i de les entitats sectorials.

Es vol fer l'anàlisi de la dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives, de l'ocupació en els sectors culturals i creatius, la despesa de consum privat en cultura, la despesa pública en cultura i finalment l'afectació de la crisi de la covid-19 en l'economia de la cultura de la ciutat.

2.3 ESTUDI DE LES DINÀMIQUES DE LA CULTURA A TRAVÉS DE LES DADES

2.3.1 Empresa adjudicatària

La recerca i anàlisi de les dades de la cultura en el marc de la crisi derivada de la covid-19 s'ha encarregat a l'estudi d'urbanisme 300.000 Km/s (www.300000kms.net), amb una experiència contrastada en la redacció de planejament urbà i polítiques públiques mitjançant tècniques avançades d'anàlisi espacial. La premissa d'aquest treball és definir de manera conjunta amb l'ICUB quins són els àmbits prioritaris d'anàlisi i fer-ho a partir d'una aproximació innovadora que faci visible la complexitat dels espais i de les activitats que es duen a terme a la ciutat.

La consultora va rebre el Premi d'Urbanisme Espanyol 2019 i STARTS 2019 de la Comissió Europea i ha exposat els seus treballs en institucions culturals de referència, entre les quals destaquen el festival Ars Electronica (2019) i el Chicago Arts Institute (2015), a més d'elaborar materials inèdits per a certàmens com la Biennial de Venècia (2020, 2016).

Durant la darrera dècada ha estat vinculada a diferents institucions acadèmiques espanyoles i europees, entre les quals destaquen les universitats de Brunsvic, París, Roma, Viena, Cardiff, Barcelona i Madrid.

2.3.2 Objectiu de l'encàrrec

L'objectiu general de l'encàrrec és, d'una banda, recopilar i analitzar les dades existents en l'àmbit de la cultura a la ciutat de Barcelona, tot detectant els buits d'informació i aportant noves fonts de dades no estructurades que permetin aprofundir en la resolució espacial i temporal de la diagnosi.

2.3.3 Metodologia i especialistes

La premissa del treball és definir de manera conjunta amb l'ICUB quins són els àmbits prioritaris d'anàlisi i fer-ho a partir d'una aproximació innovadora que faci visible la complexitat dels espais i de les activitats que es fan a la ciutat. És per això que es proposa dividir el document en cinc blocs: context, infraestructures, oferta cultural, públics i línies estratègiques de subvenció.

L'equip que ha de dur a terme els treballs estarà compost per una persona experta en anàlisi de dades massives, un expert en visualització de dades i una experta en polítiques públiques. Aquests especialistes estan treballant amb la informació, dades i suport municipal, tant de l'Institut de Cultura de Barcelona (Gabinet Tècnic) com amb l'Oficina Municipal de Dades i el Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica.

3 COORDINACIÓ I CALENDARI

3.1 COORDINACIÓ: GABINETS POLÍTIC I TÈCNIC ICUB

La coordinació del projecte s'ha fet des dels equips dels gabinets Polític i Tècnic de l'Institut de Cultura. Han coordinat les reunions institucionals i han fet de pont entre les consultories i els departaments municipals i d'altres administracions.

3.2 REUNIONS DE SEGUIMENT

S'han establert reunions de seguiment mensuals per compartir l'evolució de les diferents tasques, així com per ajustar les peticions d'informació i de dades, i el calendari dels diferents lliuraments.

3.3 CALENDARI

	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
1a setmana	Reunions polítiques	Reunions altres departaments municipals		Anàlisi de dades	Reunions teixit cultural	Reunions coordinació	Elaboració informe final
2a setmana	Reunió coordinació	Reunió coordinació		Reunió coordinació Treballs previs	Reunió coordinació 1r esborrany	Presentació portaveus esborrany informe	Sessions amb consultors Reunió coordinació
3a setmana				Anàlisi de dades	Reunions teixit cultural	Elaboració informe final	Sessions amb consultors
4a setmana	Recollida dades	Tramesa enquesta sector		Anàlisi de dades	Reunions teixit cultural	Elaboració informe final	Presentació informe final

4 DIAGNOSI. INFORME CONSULTORIES

El mes de desembre s'han presentat els tres informes de les consultories que es lliuren en documents annexos.

4.1 LA CULTURA I LA COVID-19. UN DIAGNÒSTIC COMPARTIT, PER ICC CONSULTORS

4.2 DIAGNOSI COMPARTIDA DEL SECTOR CULTURAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA DAVANT LA CRISI DERIVADA DE L'IMPACTE DE LA COVID-19. ESTUDI DE LA DIMENSIÓ ECONÒMICA, PER EURECAT

4.3 DIAGNOSI DE L'ESTAT DE LA CULTURA A BARCELONA, PER 300.000 KM/S

5 ALTRES PROJECTES DE DIAGNOSI DE LA CULTURA DE LA CIUTAT

5.1 PACTE PER LA CIUTAT

En paral·lel a aquest treball de diagnosi compartit, i a partir també d'un impuls inicial de tots els grups municipals de l'Ajuntament de Barcelona, conscients de la responsabilitat i de les exigències de la situació actual, s'ha portat a terme un procés de diàleg, de consulta i d'escolta mútua i plural. Se l'ha anomenat "Pacte per Barcelona. Un nou impuls per a la ciutat".

Entenent que també presenta una diagnosi i unes voluntats compartides, s'adjunta a l'annex d'aquest document.

5.2 MAPPING CULTURA DE BASE

Un altre procés paral·lel que també s'està desenvolupant durant aquest període de temps, i també amb una voluntat compartida de conèixer la situació i les possibles sortides de la crisi actual, és la proposta "Projecte Mapping. Cultura de base". Es tracta d'un projecte col·lectiu d'un conjunt d'entitats i creadors i creadores de diferents àmbits artístics i culturals de la ciutat de Barcelona, situats al voltant d'un manifest que es va fer públic a l'Antic Teatre el 23 de juliol de 2019.

S'ha fet el treball de camp i s'espera tenir l'informe amb la seva diagnosi properament.

5.3 FÒRUM CIUTAT, TURISME I CULTURA

Durant els mesos de novembre i desembre, la Regidoria de Turisme i Indústries Creatives, en col·laboració amb l'Institut de Cultura de Barcelona, ha portat a terme el fòrum Ciutat, Turisme i Cultura per tal que, a través de la reflexió i el debat entre desenes d'experts i representats d'aquests àmbits, s'identifiquin espais potencials de relació i estratègies d'intervenció a mitjà i llarg termini.

Per fer-ho possible, s'han organitzat reunions de grup (*focus group*) al voltant de deu ponències:

1. Hi ha activitats adreçades estrictament als visitants forans?
2. Experiències de referència a escala nacional i internacional sobre reptes turístics concrets.
3. La relació entre continguts patrimonials i continguts intangibles.
4. La creació i la producció de continguts. El paper de les institucions culturals públiques i el paper del sector privat, en relació amb els públics i el turisme.
5. La promoció dels públics locals com a avantsala de l'èxit internacional.
6. Estructures i models de finançament. El suport públic, els inversors, els patrocinadors. El paper actiu de la fiscalitat en relació amb la gestió turística.
7. El màrqueting i la promoció dels continguts turístics.
8. La convivència entre continguts comercials i les polítiques socioculturals quan parlem de gestió turística.
9. L'establiment d'espais estables de debat i transferència d'idees entre els sectors culturals i turístics.
10. Quin és el llegat del turisme a la ciutat.

Les conclusions del fòrum s'han de presentar al DHUB el proper mes de gener del 2021, en una sessió plenària.

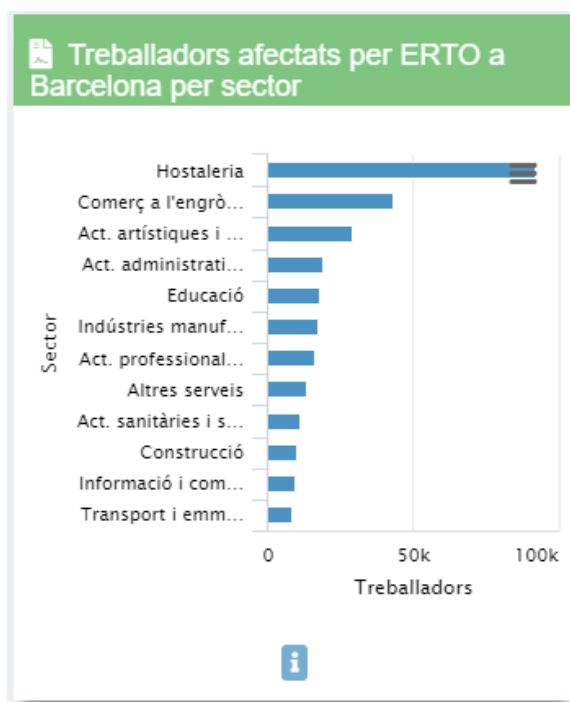
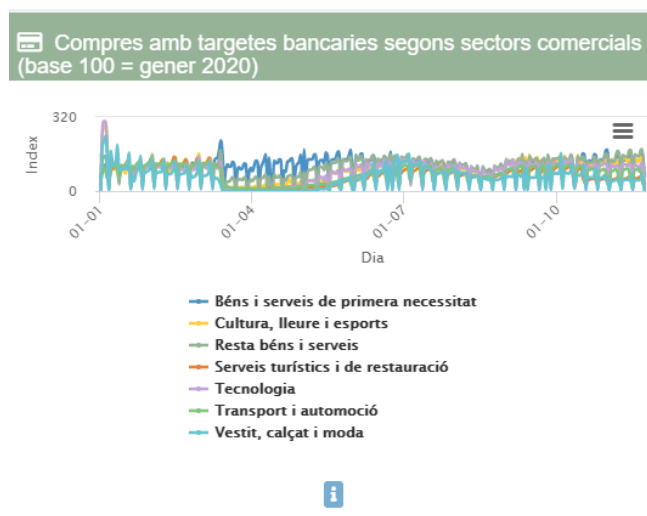
Es pot trobar més informació a [fòrum de debat Ciutat, Turisme i Cultura](#)

6 MÉS DADES I ESTUDIS PER A LA DIAGNOSI

6.1 DADES COVID-19

1. “Seguiment COVID-19 a Barcelona”. Oficina Municipal de Dades. En relació amb la cultura:

<https://dades.ajuntament.barcelona.cat/seguiment-covid19-bcn/>

6.2 MÉS DADES I ESTUDIS PER A LA DIAGNOSI

1. Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona 2019

Enquesta realitzada per l'Observatori de Dades Culturals de Barcelona de l'Institut de Cultura de Barcelona, amb la col·laboració de l'investigador Nicolás Barbieri, per conèixer les necessitats, el tipus de participació i el valor que la població de Barcelona atorga a la cultura. Amb aquest projecte, Barcelona se situa com una de les poques ciutats al món que disposa d'una enquesta sobre participació cultural que incorpora pràctiques diverses (més enllà de l'assistència a esdeveniments) i evidències sobre les desigualtats en el dret a participar en la vida cultural de la ciutat. [Febrer del 2020]

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/nova-enquesta-de-cultura-a-barcelona/>

2. Nou informe sobre el VAB de la cultura de Barcelona

Segon l'informe sobre el VAB cultural a Barcelona, amb dades del 2018, elaborat pel Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona (amb la col·laboració del Gabinet Tècnic de l'Institut de Cultura de Barcelona). [Octubre del 2020]

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/el-valor-afegit-del-sector-cultural-a-barcelona/>

3. Indicadors laborals dels sectors creatius a Barcelona 2019

El Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica de l'Ajuntament presentarà en el marc de la jornada sectorial sobre l'aplicació de la intel·ligència artificial a les indústries creatives, organitzada per Barcelona Activa amb la col·laboració del Sónar+D. [Desembre del 2020]

[Indicadors laborals dels sectors creatius a Barcelona 2019](#)

4. Festivals de Barcelona 2019

Anàlisi de l'Observatori de Dades Culturals de Barcelona sobre els festivals que s'han celebrat a Barcelona durant el 2019 amb noves variables com el sistema de recompte, dimensió, nombre d'edicions o gènere, etc. [Febrer del 2020]

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/festivals-a-barcelona-2019/>

5. Informe de resultats de l'enquesta de museus 2019

Enquesta que l'Institut de Cultura de Barcelona impulsa des del 2011 per estudiar el perfil i els hàbits de visita del públic individual dels museus de la ciutat. [Juny del 2020]

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/perfil-del-public-dels-museus-enquesta-2019/>

6. Indicadors d'innovació a l'àrea metropolitana

Estudi sobre l'estadística de patents, marques comercials i dissenys industrials elaborat per Vittorio Galletto, Sandra Aguilera i Marc Figuls. IERMB. [Novembre del 2020]

<https://ajuntament.barcelona.cat/barcelonaeconomia/sites/default/files/Indicadors%20d%27innovaci%C3%B3.pdf>

7. Itineraris artístics i realitat social

Estudi d'Enric Aragonès que, a través de l'anàlisi pilot del districte de Sants-Montjuïc, es planteja conèixer quina és la situació pel que fa a l'actuació pública en relació amb la pràctica artística en diversos sectors socials. [Febrer del 2020]

<https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/ca/icub/estudis-i-informes-destacats>

8. Publicacions del Laboratori de Cultura Viva

Recull de les noves idees de projectes i xarxes a partir de la recerca, el disseny i prototips.

<https://www.barcelona.cat/culturaviva/laboratori?viewMode=default>

9. I el web de l'Observatori de Dades Culturals de Barcelona

Dades des del 2010 d'equipaments i activitats de ciutat, i des del 2014 de les aportacions a entitat, informes, estudis i enquestes, mapes d'equipaments.

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

7 MESURES PER AL TEIXIT CULTURAL DE LA CIUTAT

A més de la diagnosi que es presenta, es vol fer esment en aquest document de les mesures que s'han impulsat des de l'inici de la pandèmia per part de l'Ajuntament de Barcelona per donar resposta a la situació que està vivint el teixit cultural de la ciutat.

S'han presentat tres paquets de mesures:

- [Barcelona impulsa 10 mesures per fer front a la covid-19](#) (18 de març de 2020)
- [Barcelona impulsa 11 noves mesures de suport al teixit cultural](#) (15 de maig de 2020)
- [Barcelona impulsa un tercer paquet amb 8 mesures de suport al teixit cultural, educatiu, científic i comunitari en clau post covid](#) (15 d'octubre de 2020)

Es pot trobar la informació tant de les mesures com de les actuacions que s'estan portant a terme al web de suport a la cultura:
<https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/ca/icub/suportalacultura>

8 ANNEXOS

8.1 ACORD DE LA COMISSIÓ DE DRETS SOCIALS, CULTURA I ESPORTS (NOVEMBRE DEL 2019)

8.2 INFORMES CONSULTORIES

8.3 PACTE PER LA CIUTAT

COMISSIÓ DE DRETS SOCIALS, CULTURA I ESPORTS

SESSIÓ ORDINÀRIA DE 19 DE NOVEMBRE DE 2019

ACORDS

Aprovació de l'acta de la sessió de 21 d'octubre de 2019

Part d'Impuls i control

Proposicions / Declaracions de Grup

Es fa constar que les Proposicions / Declaracions de Grup que es transcriuen a continuació tenen naturalesa d'actes d'impuls polític de l'acció del govern i no produeixen efectes jurídics com a actes administratius resolutoris.

Del Grup Municipal Junts per Catalunya:

6. – (M1923/255) La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports insta al Govern Municipal a desplegar, a través de l'ICUB i altres organismes implicats, amb la col·laboració del Consell de Cultura de la Ciutat, de BCN Activa, Turisme i Industries Creatives i tots els agents públics, comunitaris i privats de la ciutat, un "Pacte per la Cultura de Barcelona" de caràcter estratègic que promogui la implicació de tots els agents públics i privats del sector per potenciar el conjunt dels àmbits culturals de la ciutat, convertint-los en referents locals i internacionals per contribuir a la millora del consum cultural, al lligam entre la cultura i l'educació, al lligam amb la participació i la cohesió social i la prosperitat i benestar dels ciutadans. Per això, proposem encarregar a l'Institut de Cultura la concreció d'objectius, el disseny de l'estratègia i el desplegament de la iniciativa amb caràcter d'urgència, aportant un full de ruta calendaritzat i pressupostat al Plenari Municipal en un termini màxim de tres mesos. També es demana crear una Comissió d'impuls de regidors, amb representats de tots els partits, destinada a promoure la iniciativa de la manera més eficaç i acordada possible.

Del Grup Municipal Ciutadans:

7. – (M1923/238) La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports acorda que el Govern Municipal presenti els resultats de l'avaluació de l'estratègia de reducció de desigualtats i el plantejament de noves fites per lluitar contra l'augment de la pobresa i les desigualtats en Barcelona, en el termini de 6 mesos.

Del Grup Municipal Barcelona pel canvi:

9. – (M1923/247) La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports expressa el seu suport inicial al projecte de l'Hermitage i, en la mesura en què els informes siguin favorables, insta el Govern municipal a extremar la diligència en la tramitació del projecte per tal

que Barcelona pugui comptar sense dilacions innecessàries amb un nou equipament cultural de primer nivell internacional.

Proposició amb contingut de Declaració Institucional

Es fa constar que la Proposició amb contingut de Declaració Institucional que es transcriu a continuació té naturalesa d'acte polític en el sentit que no produeix efectes jurídics vinculants i fa referència a assumptes i matèries de no competència estrictament local i a qüestions de transcendència social i ciutadana.

Del Grup Municipal Esquerra Republicana:

10. – (M1923/226) La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports acorda instar el Govern municipal a: 1.- Exigir al Govern espanyol la resolució immediata de la Proposició no de Llei sobre la reconversió de la Prefectura Superior de Policia de Barcelona en un centre memorial i documental de la repressió franquista a Catalunya, aprovada per la Comissió d'Interior del Congrés de Diputats l'1 de juny de 2017, la qual suposa: a) El trasllat de la Prefectura Superior de Policia de Barcelona, situada en el número 43 de la Via Laietana, a un altre indret; b) La conversió de l'edifici en un centre de memòria sobre la repressió franquista i la lluita per les llibertats democràtiques; c) La creació d'un òrgan participat i coordinat entre l'Ajuntament, la Generalitat i el Govern espanyol per tal de gestionar aquest centre memorial; d) El lliurament a la Generalitat de còpia de la documentació de l'Archivo Histórico de la Policía o el Archivo Histórico Nacional relacionada amb la repressió del règim franquista, amb l'objectiu de posar-la a l'abast dels investigadors i investigadores i del conjunt de la ciutadania. 2.- Iniciar les actuacions necessàries per a declarar l'edifici Bé Cultural d'Interès Local (BCIL), a fi de garantir la seva preservació patrimonial. 3.- Posar en marxa l'elaboració del pla d'usos de l'edifici i del posterior projecte com a espai de memòria. 4.- Negociar amb el Govern espanyol la cessió de la titularitat de l'edifici a l'Ajuntament i/o la Generalitat, i facilitar, tal com contempla la Proposició no de Llei de l'1 de juny de 2017, el trasllat i la ubicació dels efectius per garantir el desenvolupament del servei que presten. 5.- Notificar l'aprovació de la present proposició a la Generalitat i a les entitats memorialistes, els sindicats, els partits polítics i les institucions de recerca històrica que obren des de fa anys per a la dignificació i la reconversió d'aquest emblemàtic edifici de passat sinistre.

Declaracions Institucionals

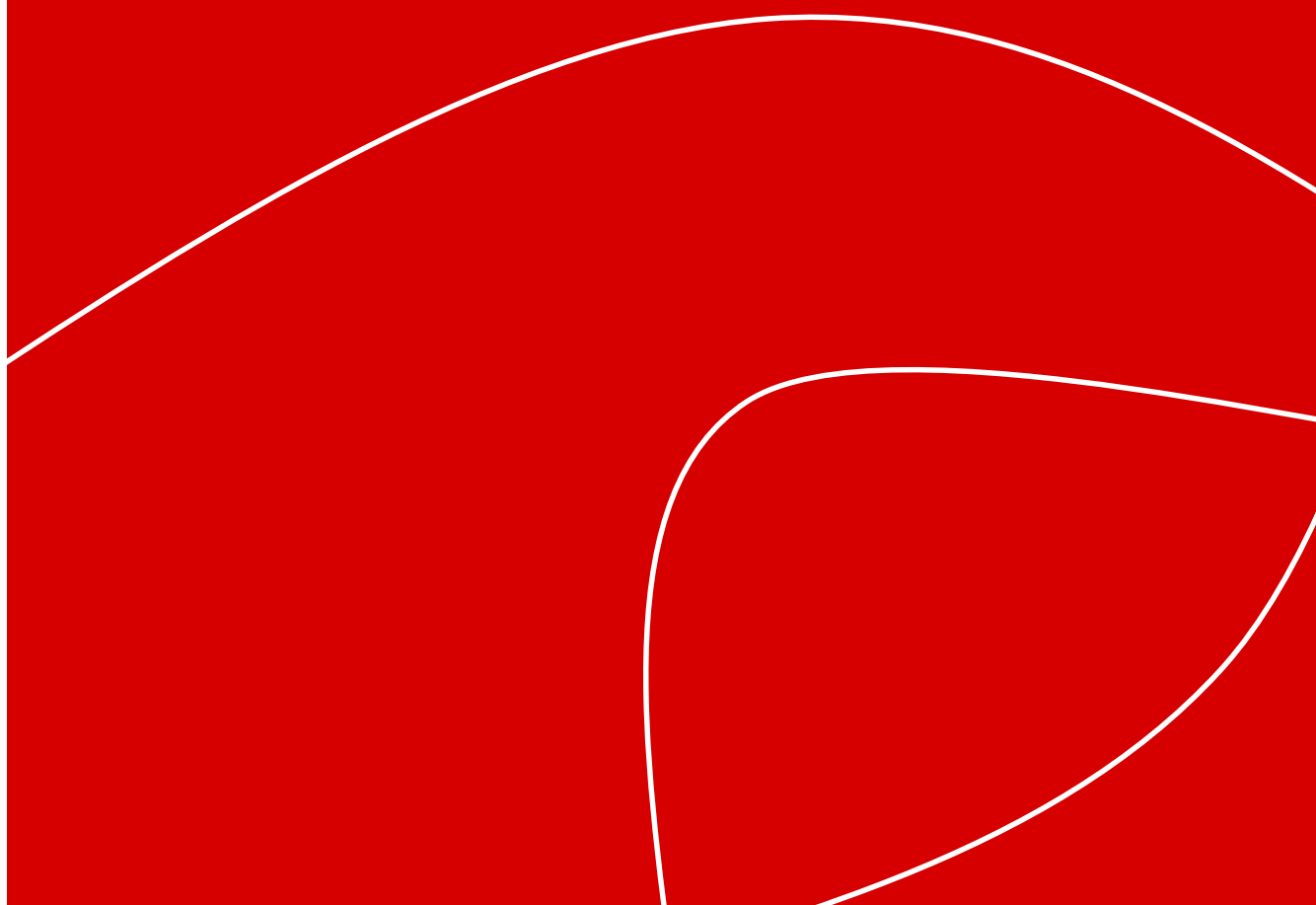
1. – La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports acorda: 1.- Ratificar el compromís del consistori en la protecció de tots els infants i adolescents per igual, d'acord amb la Convenció sobre els Drets de l'Infant de Nacions Unides. 2.- Donar suport a les administracions, entitats i organitzacions que treballen amb el compromís de millorar les condicions de vida i de respecte dels drets dels infants i adolescents. 3.- Facilitar a les administracions competents l'exercici de les seves funcions.
2. – La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports acorda: Primer.- Manifestar la condemna a qualsevol tipus de violència que s'exerceixi contra les dones, fruit de la

societat masclista i patriarcal en la que vivim i reiterar el compromís amb la lluita contra la violència masclista. Segon.- Adoptar el compromís perquè els grups parlamentaris a Madrid demanin una modificació del codi penal i una legislació adequada sobre prevenció i atenció a aquestes violències. Una violació no és un abús sexual i el sistema judicial així ho ha de reconèixer. Tercer.- Demanar al Gobierno de España que s'inclogui en la formació obligatòria dels jutges, fiscals i advocats matèries de gènere i violència masclista. Quart.- Augmentar els recursos del pressupost municipal, tant per atendre les dones víctimes com per sensibilitzar la societat en tots els àmbits de la vida com l'oci nocturn i sobretot en l'àmbit educatiu, el nostre futur. Cinquè.- Adoptar el ferm compromís d'aïllar i renunciar a pactes de qualsevol tipus amb partits polítics d'ultradreta i negacionista que proposi un pas enrere en la lluita contra la violència vers les dones i la plena igualtat. Sisè.- Comunicar aquest acord a la Generalitat de Catalunya, al Congreso de los Diputados i a les entitats que dia rere dia treballen per eradicar la violència masclista.

EL SECRETARI GENERAL

LA CULTURA I LA COVID-19

Un diagnòstic compartit

Índex de continguts

I. INTRODUCCIÓ

II. RESULTATS DE L'ENQUESTA A INFORMANTS CLAU

1. Presentació de l'enquesta	8
2. Valoració general abans de la COVID-19	8
2.1. Valoració de diferents elements del sistema cultural a Barcelona	8
2.2. Punts forts de la cultura a Barcelona.....	12
2.3. Punts febles de la cultura a Barcelona.....	13
3. Valoració general després de la COVID-19	15
3.1. Tipus d'impacte de la Covid-19 al sector	15
3.2. Adequació de les mesures davant la Covid-19.....	15
4. Valoració sectorial.....	18
4.1. Grau de dificultats davant la Covid-10 per sector	18
5. La cultura i la crisi desencadenada per la COVID-19	20
6. Governança i instruments de govern i gestió	23
7. Propostes d'actuació	26

III. SÍNTESIS DELS FOCUS GROUP

1. Presentació i dinàmica comuna de les sessions.....	28
2. Resums de les sessions	28
2.1 Museus	28
2.2 Arts escèniques.....	33
2.3 Arts visuals.....	37
2.4 Cultura de proximitat.....	41
2.5 Música	46
2.6 Serveis de capitalitat	50
2.7 Llibre i edició	54
2.8 Audiovisual.....	58

IV. ELEMENTS DE DIAGNÒSTIC I REPTES

1. Elements per al diagnòstic	63
1.1 Factors estructurals	63
1.2 Diagnòstic de la realitat cultural abans de la pandèmia	63
1.3 La crisi de la Coivid-19.....	65
2. Els reptes culturals de la ciutat	66
3. Propostes per a un Pacte.....	67
Annex	69
Annex 1. Model qüestionari	69

I. INTRODUCCIÓ

El mes de novembre de 2019, la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports de l'Ajuntament de Barcelona va acordar l'elaboració d'un diagnòstic de la realitat cultural de la ciutat a fi d'arribar a un pacte per la cultura. Arran de la crisi generada pel Covid-19, es reformula la proposta i s'hi incorpora l'anàlisi de l'impacte de la pandèmia a la cultura. Tot mantenint el pacte en un horitzó proper, és evident que no es pot plantejar cap reflexió en clau de diagnòstic i de propostes sense incorporar-hi els efectes de la crisi.

Aquest informe forma part d'un conjunt de tres informes que comparteixen objectius -donar elements d'anàlisi i reflexió per al pacte per la cultura- des de perspectives i metodologies diferents. En el nostre cas, es tracta d'una aproximació qualitativa que posa l'èmfasi en les percepcions cultural de la ciutat des de la doble perspectiva que dona forma a l'encàrrec: l'estratègica que s'havia acordat el novembre i la derivada de la pandèmia que va provocar la reformulació.

La mirada global sobre el diagnòstic ve donada per la suma dels tres informes. Per tant, aquest informe -de la mateixa manera que els altres dos- és parcial en tant que es fonamenta en una perspectiva. En aquest cas, la qualitativa.

La nostra intenció és no perdre de vista en cap moment la utilitat final que ha de tenir aquest informe: esdevenir la base per a un pacte per la cultura. I és per això que combinem dues mirades. D'una banda, en els capítols dos i tres presentem els resultats de les consultes fetes al teixit cultural de la ciutat. La que es va fer mitjançant un qüestionari que van contestar 81 agents culturals de la ciutat (més d'un 50% dels que el van rebre) i la que es va fer -a partir dels resultats del qüestionari- mitjançant vuit focus-group amb la participació de 57 agents culturals. La presentació dels resultats d'aquests dos treballs és el més asèptica possible. Hem posat ordre, hem subratllat el que ens semblava més important, hem obtingut dades a partir de les respostes. Tot, sense entrar en judicis de valor ni incorporar-hi massa continguts d'elaboració pròpia.

D'altra banda, el capítol 4 és la nostra proposta de diagnòstic i reptes. Òbviament, s'alimenta dels continguts dels capítols anteriors. Però també de les entrevistes en profunditat amb els i les representants de totes les forces polítiques amb presència al Ple de l'Ajuntament. Treure conclusions a partir de tots elements té, inevitablement, un biaix subjectiu. Així mateix, de ben segur, hi ha presents idees pròpies. Entenem que no pot ser d'una altra manera i que això respon a la demanda d'expertesa que incorpora l'encàrrec. Però també pensem que es fa un plantejament que -amb tots els matisos que calgui- s'han de poder propi diverses forces polítiques.

Recull -o intenta recollir- aquells punts en comú sobre els quals sigui possible construir un pacte a mig i llarg termini.

El capítol 4 és volgudament sintètic. Perquè pensem que són preferibles els consensos de mínims (els del màxim comú divisor) que no pas els d'agregació (els del mínim comú múltiple).

L'anàlisi i les propostes fan referència a Barcelona i la cultura. Això inclou, amb un pes molt important, la política municipal. Però va més enllà. Com a mínim en un triple sentit. Perquè hi ha altres administracions competents en matèria de política cultural a la ciutat, perquè hi ha competències importants que no són municipals i perquè la mirada metropolitana ha d'incorporar altres administracions a la reflexió. Òbviament, els compromisos només poden ser municipals, però el Pacte pot (hauria de) tenir un recorregut més ampli.

II. RESULTATS DE L'ENQUESTA A INFORMANTS CLAU

1. Presentació de l'enquesta

L'enquesta està dissenyada amb l'objectiu de detectar les qüestions que major acord generen en relació a diferents aspectes del sistema cultural de la ciutat de Barcelona. Així mateix, en consideració del context actual, les qüestions relatives a l'impacte provocat per la Covid-19 s'incorporen a l'estudi.

El treball de camp ha consistit en la participació a un qüestionari online per part de 81 informants clau, que conformen una mostra autoseleccionada a partir de l'enviament de la proposta a una base de contactes rellevants constituïda expressament a efectes d'aquest estudi.

El qüestionari s'organitza en 6 mòduls:

1. Valoració general abans del Covid-19
2. Valoració general després del Covid-19
3. Valoració sectorial
4. La cultura i la crisi desencadenada pel Covid-19
5. Governança i instruments de govern i gestió
6. Propostes concretes d'actuació

A l'annex es pot consultar un qüestionari de mostra.

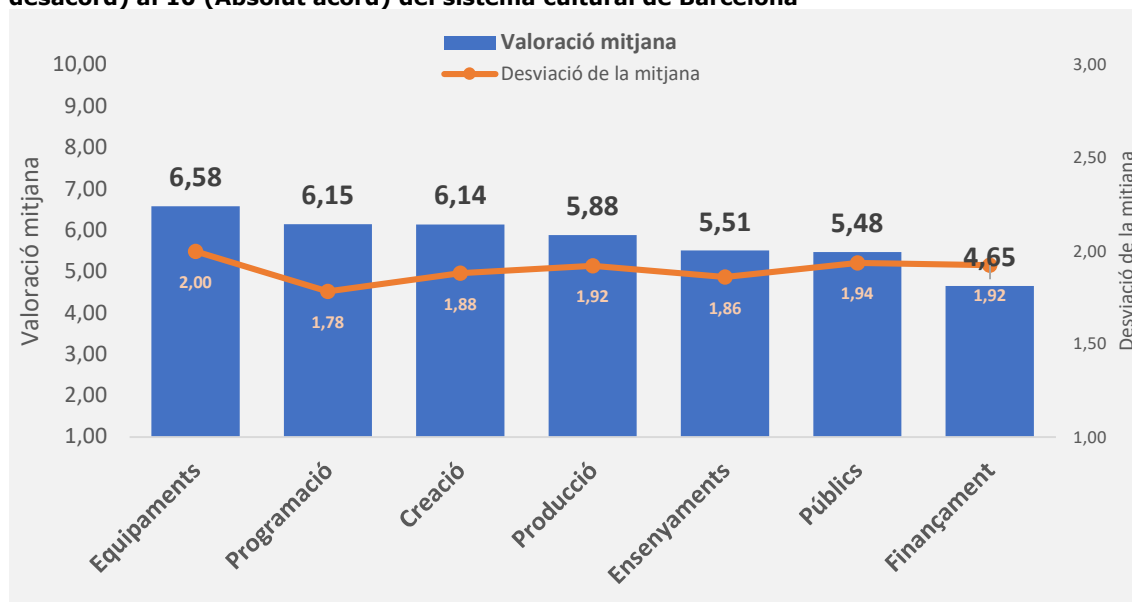
2. Valoració general abans de la COVID-19

2.1. Valoració de diferents elements del sistema cultural a Barcelona

Les persones enquestades manifestaven en primer lloc el seu grau d'acord amb si existia "una situació bona" de diferents elements del sistema cultural a Barcelona abans de la Covid-19.

En una escala de l'1 (Absolutament en desacord) a 10 (Absolutament d'acord), la millor valoració amb una nota mitjana de 6,58 és pels **equipaments** de la ciutat.

Gràfic 1. Valoració de diferents elements (mitjana i desviació) en una escala de l'1 (Absolut desacord) al 10 (Absolut acord) del sistema cultural de Barcelona

La **programació** i la **creació** destaquen en 2n i 3r lloc amb puntuacions al voltant del 6,15, erigint-se també com elements força ben situats en comparació a la resta. En aquest sentit, en una posició intermèdia se situen la **producció**, **l'ensenyament** artístic i els **públics**; que situant-se entre el 5 i el 6 en una escala de l'1 al 10 mostren una valoració molt justa. Finalment, el **finançament** rep la pitjor puntuació.

El mateix gràfic presenta també la desviació respecte de la mitjana, que expressa com de dispersos es troben els valors respecte la valoració mitjana i, de forma comparada, es pot llegir com el grau de consens en les respostes (a major desviació, menor consens). En la bona valoració dels equipaments és justament on es troba un major grau de desacord, per bé que el mínim es dona en el de la programació. Tot i això, no són grans diferències, si bé serveix per detectar graus relativament diferents d'acord en cada afirmació que són útils per fer-se una idea de la heterogeneïtat de valoracions malgrat les valoracions mitjanes.

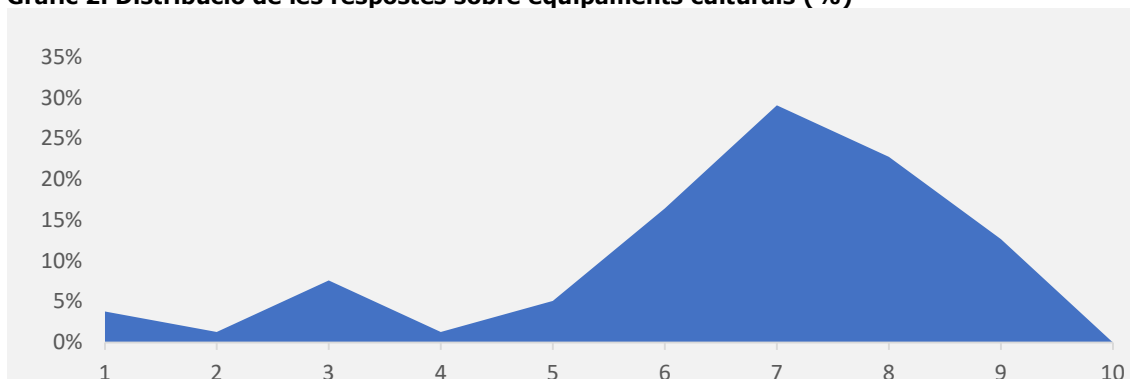
Detall de les valoracions de cada element

En aquest subapartat es presenta la distribució de les valoracions de cada element, el que permet fer-se una millor idea dels resultats expressats en mitjana. Un 1 significa "Absolutament en desacord" i, per tant, una valoració completament negativa, mentre un 10 identifica el cas contrari, una valoració completament positiva.

Els resultats permeten observar en quina nota de l'1 al 10 es produeixen les millors valoracions. Com més concentració hi ha en un punt, més acord, i com més repartiment (en alguns casos s'observen diversos pics) menys acord.

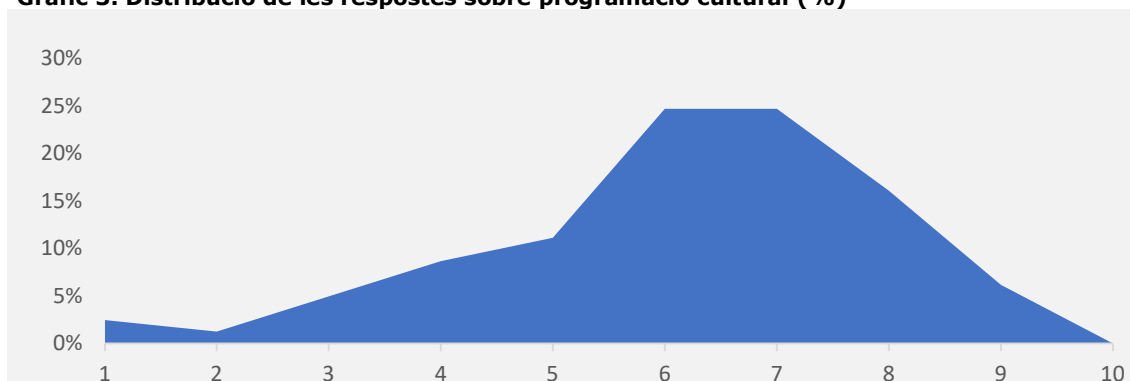
- I.** “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **xarxa d'equipaments culturals** era bona”

Gràfic 2. Distribució de les respostes sobre equipaments culturals (%)

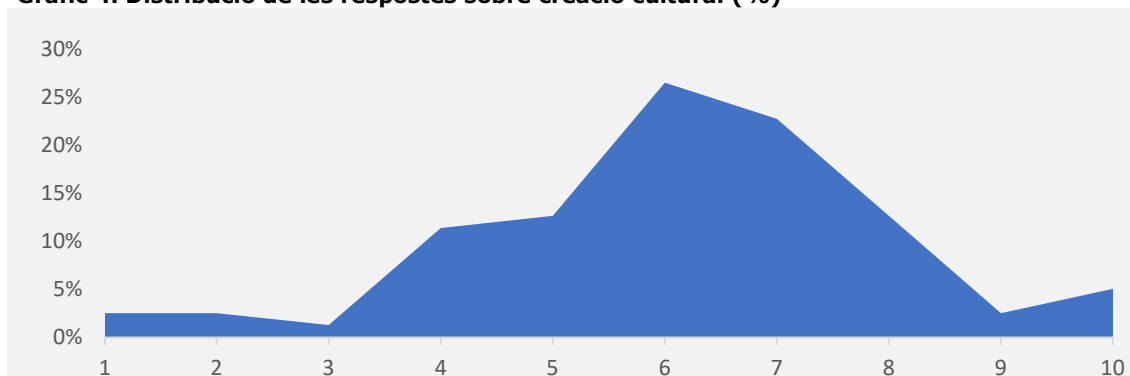
- II.** “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **programació cultural** era bona”

Gràfic 3. Distribució de les respostes sobre programació cultural (%)

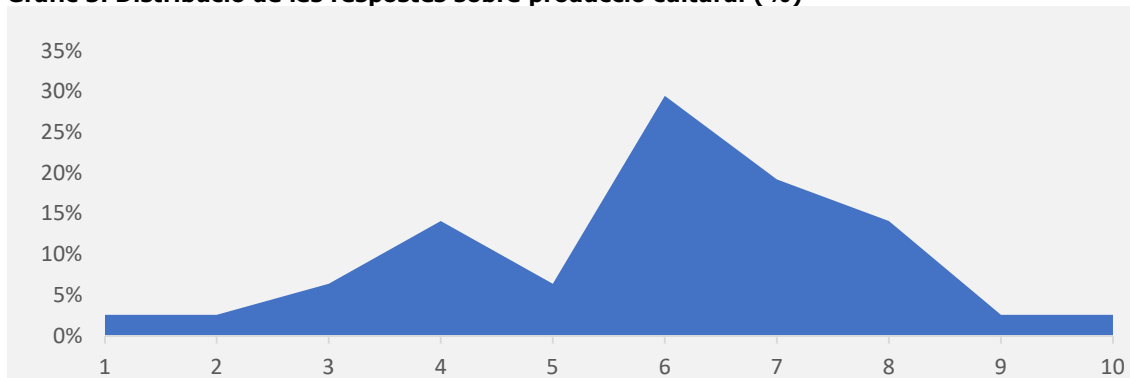
- III.** “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **creació cultural** era bona”

Gràfic 4. Distribució de les respostes sobre creació cultural (%)

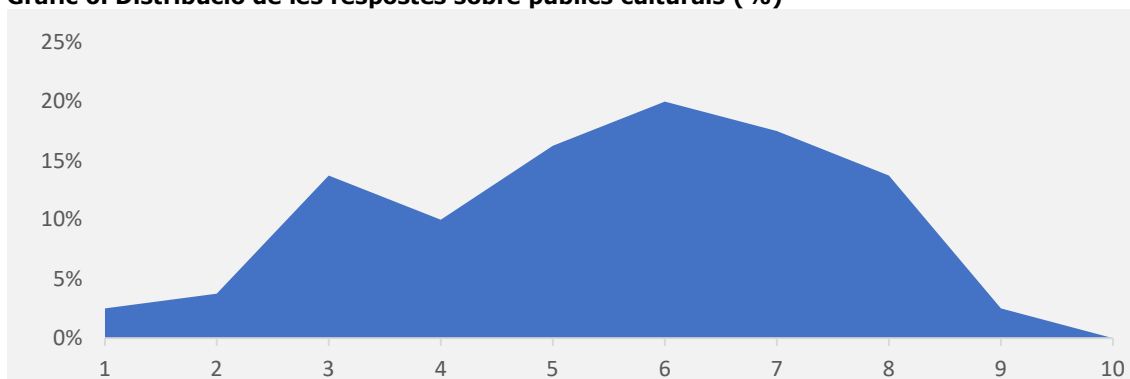
IV. “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **producció cultural** era bona”

Gràfic 5. Distribució de les respostes sobre producció cultural (%)

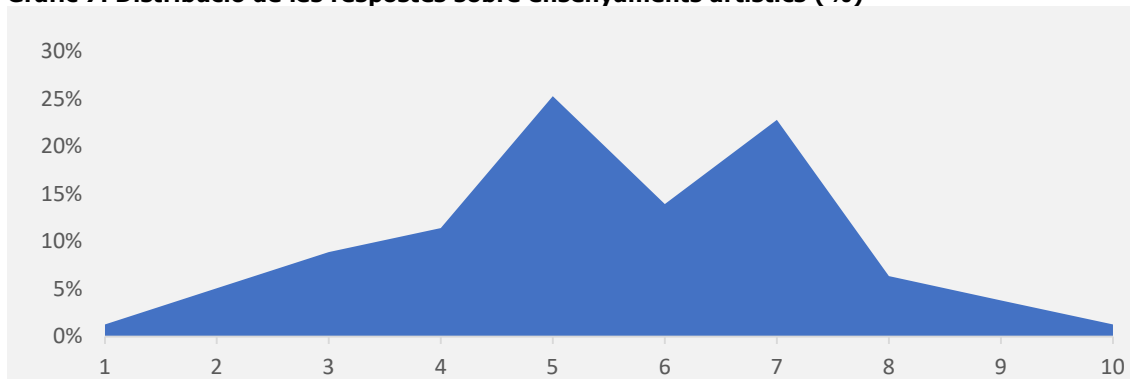
V. “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **públics culturals** era bona”

Gràfic 6. Distribució de les respostes sobre públics culturals (%)

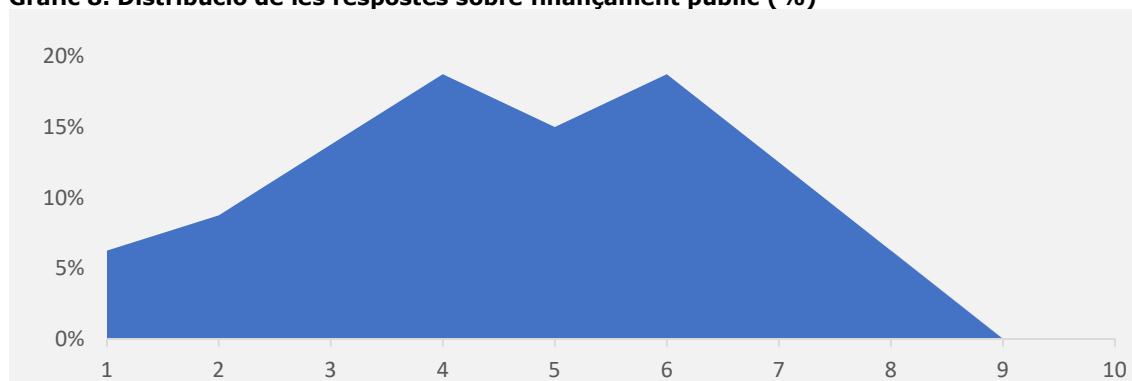
VI. “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte d'**ensenyaments artístics** era bona”

Gràfic 7. Distribució de les respostes sobre ensenyaments artístics (%)

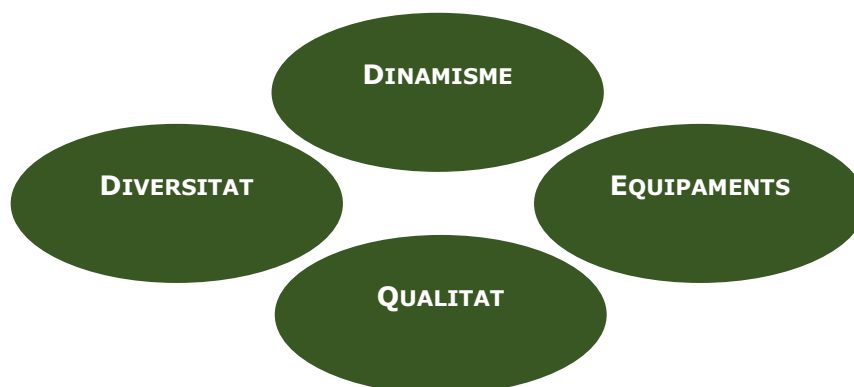
VII. “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **finançament públic** era bona”

Gràfic 8. Distribució de les respostes sobre finançament públic (%)

2.2. Punts forts de la cultura a Barcelona

Gairebé el 75% dels aproximadament 200 punts forts assenyalats (màxim 3 per persona enquestada) es poden resumir en 4 ítems:

- ✓ **Dinamisme:** És el punt que més es repeteix. Un 29% de les respostes es poden encabir en aquest concepte. Fa referència especialment a l'existència d'una ciutadania o públic receptiu, amb una vitalitat del teixit associatiu i professional desatacada, amb propostes petites i fora dels circuits formals.
- ✓ **Qualitat:** Moltes respostes, almenys un 18%, es dirigeixen a visibilitzar el talent, la innovació, la creativitat i la contemporaneïtat de les propostes artístiques.
- ✓ **Equipaments:** Un 15% de les respostes destaquen la xarxa d'equipaments: les fàbriques de creació, les biblioteques, grans institucions,...

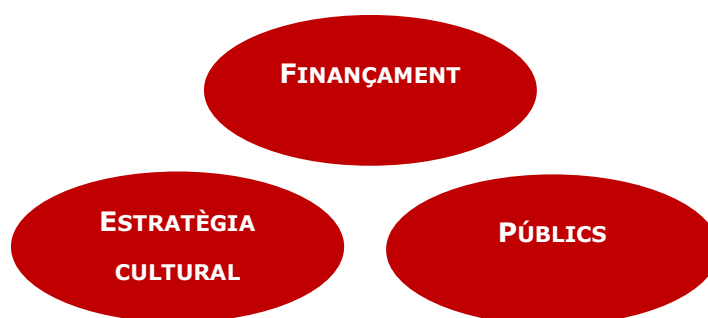
- ✓ **Diversitat:** És un ítem diferenciat de la quantitat, i es remarca en aproximadament un 13% de les respostes. Apunten a la varietat, la riquesa i la transversalitat de les propostes culturals.

2.3. Punts febles de la cultura a Barcelona

En relació al diagnòstic de punts febles, un total de 3 elements principals concentren l'atenció de les 240 respostes recollides (màxim 3 per persona enquestada).

Tot i això, cal destacar que hi ha major nombre de respostes, major dispersió i majors dificultats de classificar les respostes en ítems clarament diferenciats i específics.

Els elements destacats són:

- ✓ **El finançament:** un 25% de les respostes destaquen tant aspectes relatius a la quantitat com a la distribució (criteris, orientació estratègica...).
Un ítem diferent, però relacionat, és el de la precarietat dels professionals del sector, que se cita directament en un 6% de les respostes.
- ✓ **Estratègia cultural:** reuneix elements de molts tipus diferents que tenen una concreció més estratègica que material. Un total del 19% de les respostes fan referència a aquest tipus de valoracions.
A banda, hi ha ítems més concrets com la falta de coordinació (5%), de centralitat de la cultura en les polítiques (1,5%) i d'insuficient internacionalització (5,5% de les respostes aproximadament).
Si bé els equipaments eren un punt fort, també es citen febleses en aquest àmbit (un 5,5% de les respostes).
- ✓ **Públics:** si bé destacava el dinamisme de la ciutat en els punts forts, fet que incloïa en alguns casos els públics, també destaca la preocupació per uns

públics insuficients i per la manca d'accions o estratègies de promoció de públics; aspecte que reuneix almenys un 10% de les respostes.

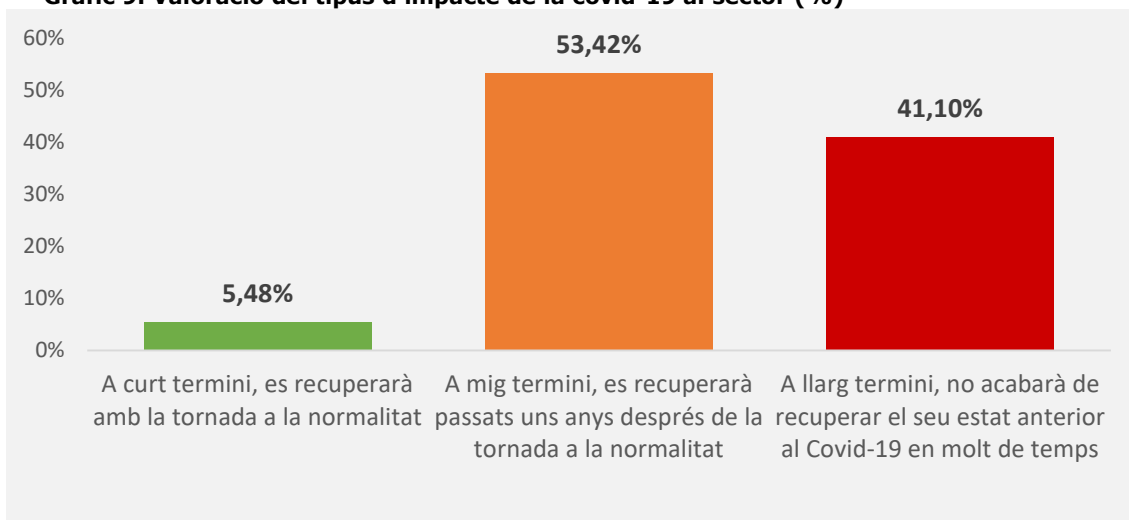
A banda, en alguns casos es cita concretament el problema de les desigualtats en la participació cultural (4% de les respostes), o una oferta poc variada que deixa de costat les propostes de risc (5%).

3. Valoració general després de la COVID-19

3.1. Tipus d'impacte de la Covid-19 al sector

En relació a com creuen les persones enquestades que serà l'impacte de la COVID-19 en el sector, destaca que un 53% creu que hauran de passar uns anys per tornar a la normalitat, amb un 41% que creu que ni tan sols amb els anys es tornarà a l'estat anterior.

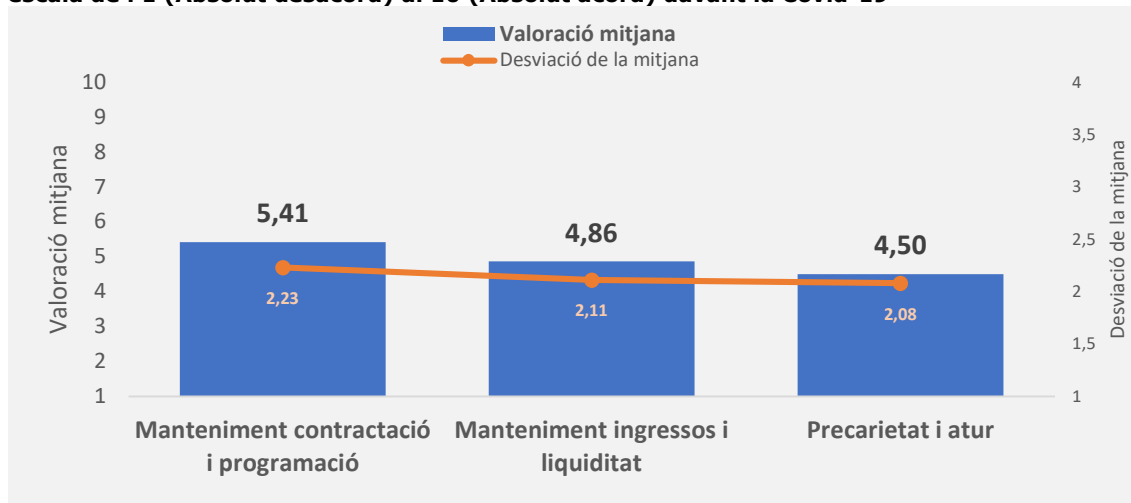
Gràfic 9. Valoració del tipus d'impacte de la covid-19 al sector (%)

3.2. Adequació de les mesures davant la Covid-19

En general, les mesures preses davant la Covid-19 es consideren inadequades. La millor puntuació l'obté el manteniment d'ela contractació i la programació, tot i que se situa just per sota del 5'5, el punt mig en una escala de l'1 al 10.

Gràfic 10. Grau d'adequació de diferents mesures de Barcelona (mitjana i desviació) en una escala de l'1 (Absolut desacord) al 10 (Absolut acord) davant la Covid-19

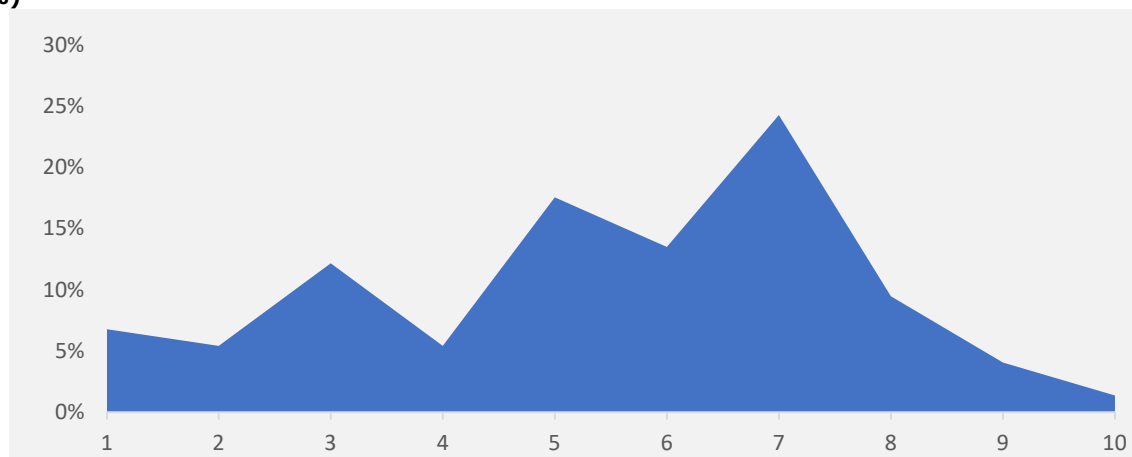
Detall de les valoracions de cada mesura

De nou, aquest exercici permet aprofundir en la distribució de les respostes, detectant millor la diversitat de valoracions presents i el seu pes en el conjunt de la mitjana.

En tots els casos, les valoracions amaguen una heterogeneïtat rellevant, apuntant a la diversitat d'impactes que es viuen des de diferents sectors i tipus d'agents.

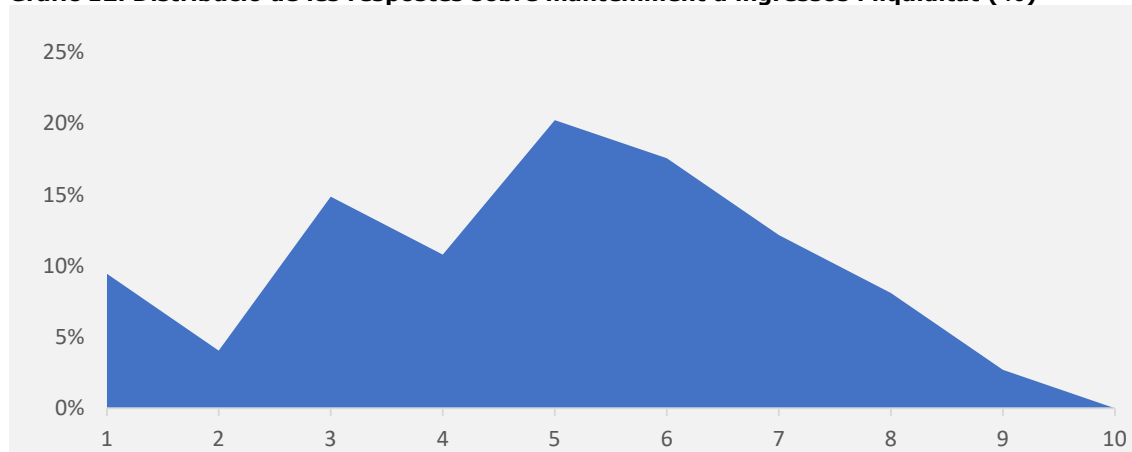
- I.** “Les mesures municipals adoptades en cultura pel **manteniment de la contractació i la programació** per fer front a la situació creada per la COVID-19 han estat adequades.”

Gràfic 11. Distribució de les respostes sobre manteniment de contractació i programació (%)

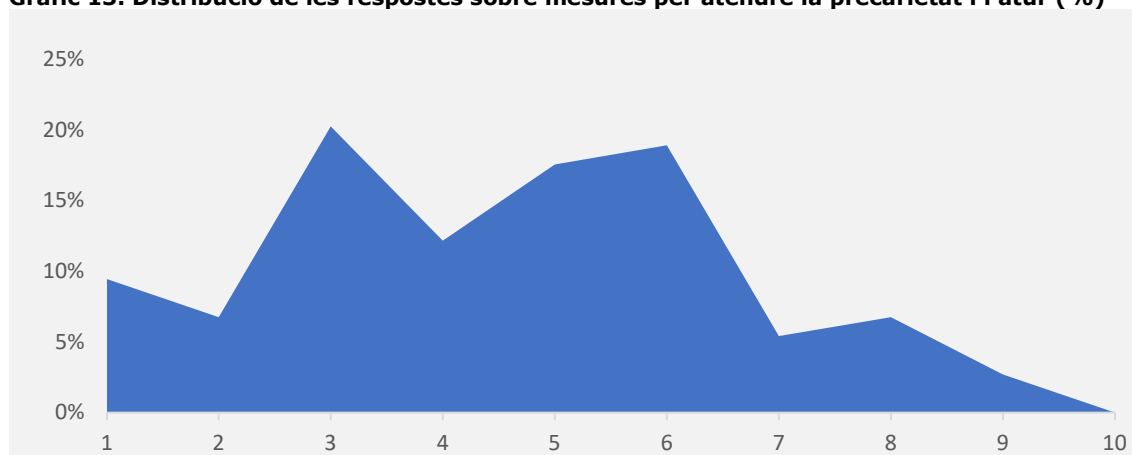
- II.** “Les mesures municipals adoptades en cultura pel **manteniment dels ingressos i fer front a la liquiditat** per fer front a la situació creada per la COVID-19 han estat adequades.”

Gràfic 12. Distribució de les respostes sobre manteniment d'ingressos i liquiditat (%)

III. “Les mesures municipals adoptades en cultura per **atendre la precarietat i l’atur** i fer front a la situació creada per la COVID-19 han estat adequades.”

Gràfic 13. Distribució de les respostes sobre mesures per atendre la precarietat i l’atur (%)

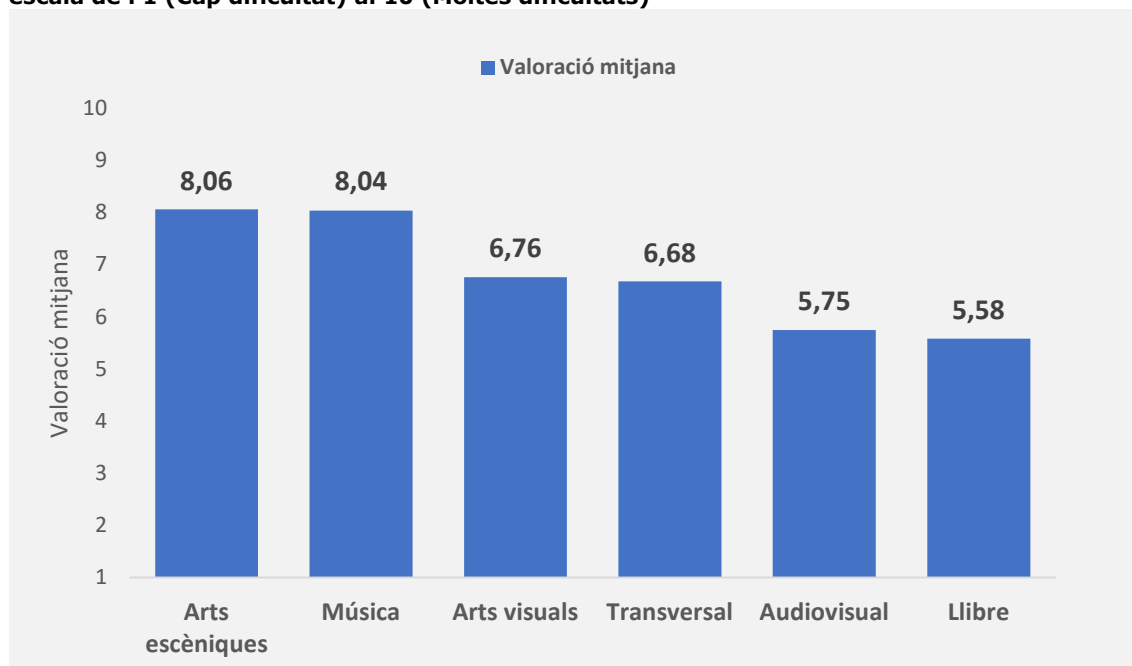
4. Valoració sectorial

4.1. Grau de dificultats davant la Covid-10 per sector

Segons les persones enquestades, el grau de dificultat que trobarà cada sector per fer front a la situació creada per la COVID-19 és diferent.

Un fet que, com s'apuntava anteriorment, pot estar darrere les diferents valoracions que es fa de l'impacte de les mesures davant la Covid-19.

Gràfic 4. Grau de dificultat de diferents sectors per fer front a la Covid-19 (mitjana) en una escala de l'1 (Cap dificultat) al 10 (Moltes dificultats)

Detall de les valoracions per cada sector

Del conjunt de respostes sobre els elements favorables i de dificultat davant la Covid-19, és possible trobar idees bàsiques i transversals en tots ells. Destaquen:

- L'esforç d'adaptació de formats.
- La precarietat dels artistes i els professionals de la cultura, i la fragilitat econòmica dels sectors
- Les dificultats de fer front a la limitació de la presencialitat tal com s'ha desenvolupat, amb una transformació digital encara minsa en molts casos.

Tot i que l'enquesta no es pot llegir com una radiografia en profunditat de cada sector, serveix om a termòmetre i per detectar que en cadascun s'observen particularitats tant en positiu com en negatiu que atenen a la realitat i naturalesa de l'àmbit cultural en qüestió.

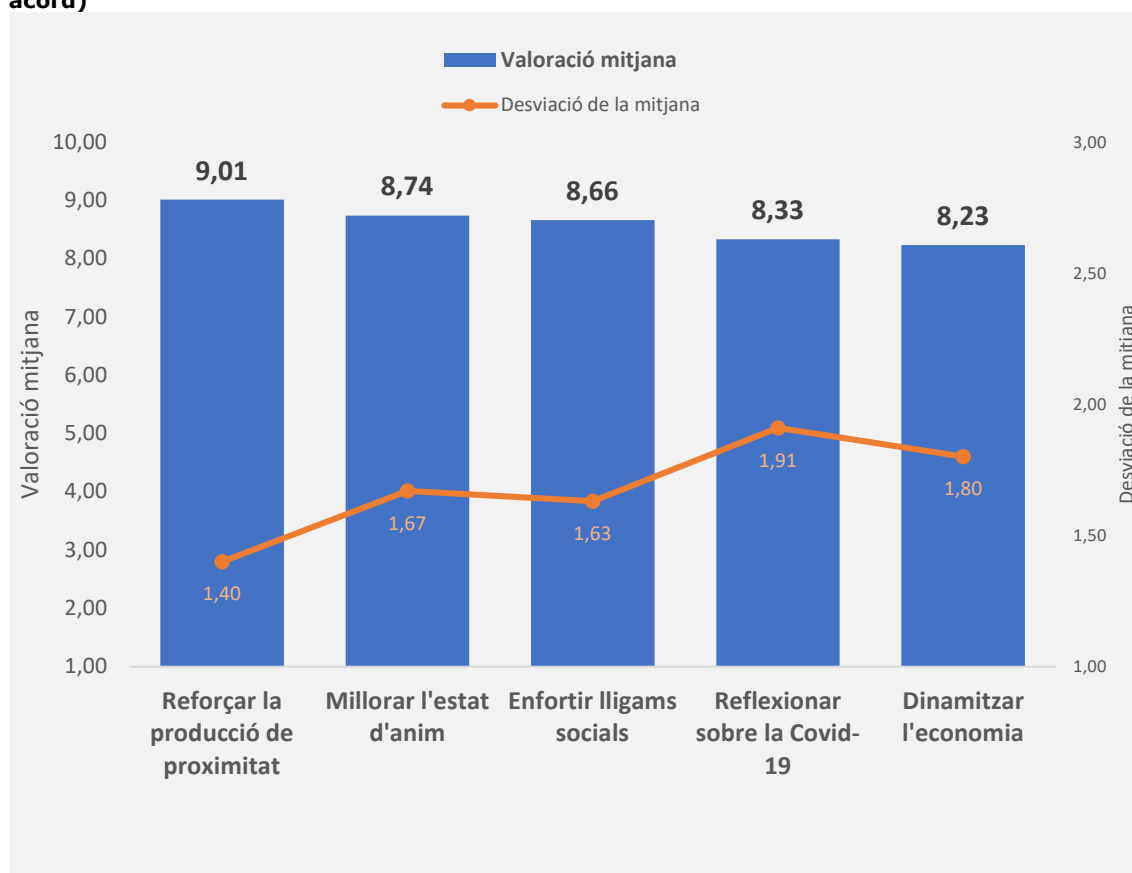
	Elements favorables	Elements de dificultat
Arts escèniques	• La bona organització del sector. • L'esforç i la possibilitat d'adaptació a formats petits. • L'adopció de mesures. • La resiliència.	• La precarietat. • El desconeixement del sector per part de les autoritats sanitàries. • La limitació de la presencialitat per obres en viu, en que el format digital difereix molt en atractivitat i la monetització és complicada.
Música	• L'adaptació al petit format i el medi digital. • La resposta organitzada del sector. • Un públic amb ganes.	• La precarietat. • Les dificultats del directe i el gran format i la seva recuperació, amb la difícil monetització en el medi digital. • L'estigmatització dels espais culturals com espais de risc de contagi.
Arts visuals	• El recorregut potencial de creixement online. • La diversitat/quantitat de punts d'exhibició. • El compliment de mesures per poder funcionar malgrat restriccions. • La resiliència.	• La precarietat. • La poca centralitat en polítiques culturals. • El desconeixement i manca de públic. • Les dificultats de vendre obra. • La pèrdua de rellevància internacional,
Transversal	• La capacitat d'explorar nous formats. • La proximitat. • La resiliència.	• La difícil relació amb els públics sota els condicionants de la Covid-19.
Audiovisual	• La transformació digital dels darrers anys que els situa en millor posició davant l'impacte de la Covid-19 que altres sectors culturals. • El diàleg i col·laboració amb plataformes digitals. • El format de la pràctica, individual i domèstica en molts casos.	• El trencament del model d'explotació tradicional. • Les dificultats rellevants dels cinemes. • La competència internacional. • El gran cost de produir.
Llibre	• El camí prèviament recorregut en comerç online. • Ser una pràctica en gran part individual. • La quantitat significativa de públic.	• La impossibilitat de celebrar esdeveniments físics. • El tancament de llibreries. • La major preferència per l'audiovisual.

5. La cultura i la crisi desencadenada per la COVID-19

Davant el paper que la cultura ha de tenir davant la Covid-19, el grau d'acord amb el tipus de contribucions que ha de fer és relativament alt per totes les opcions, sempre per sobre de 8.

Tot i això, hi diferències remarcables: es detecta especialment que el **reforçament de la producció de proximitat** obté la puntuació més alta i amb la menor dispersió d'opinions.

Gràfic 15. Grau d'acord amb diferents afirmacions sobre el paper de la cultura a Barcelona davant la Covid-19 (mitjana i desviació) en una escala de l'1 (Absolut desacord) al 10 (Absolut acord)

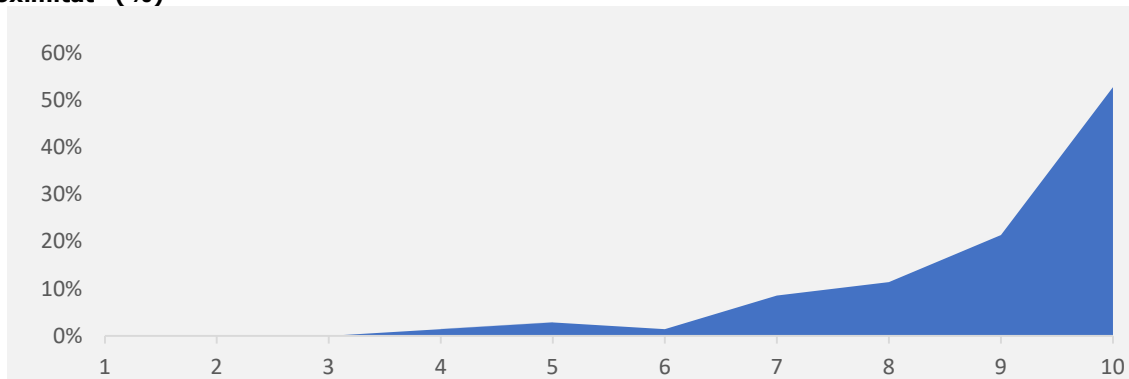

Detall de les preferències sobre el paper de la cultura davant la Covid-19

Com es pot observar en la distribució de les valoracions de cada contribució, la diferència entre preferències prové sobretot de la quantitat de gent que en cada cas es situa en els valors baixos, per bé que la majoria sempre estan en els alts.

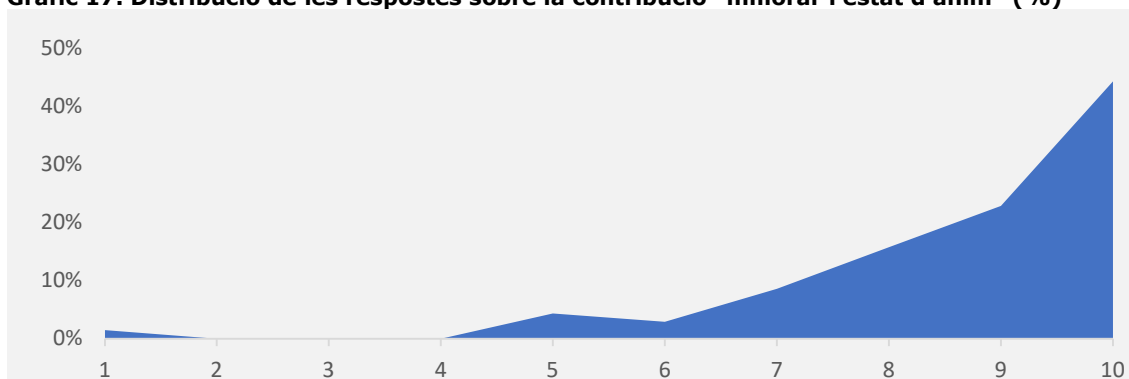
I. La cultura a Barcelona ha de contribuir a reforçar la producció cultural de proximitat

Gràfic 16. Distribució de les respostes sobre la contribució "reforçar la producció de proximitat" (%)

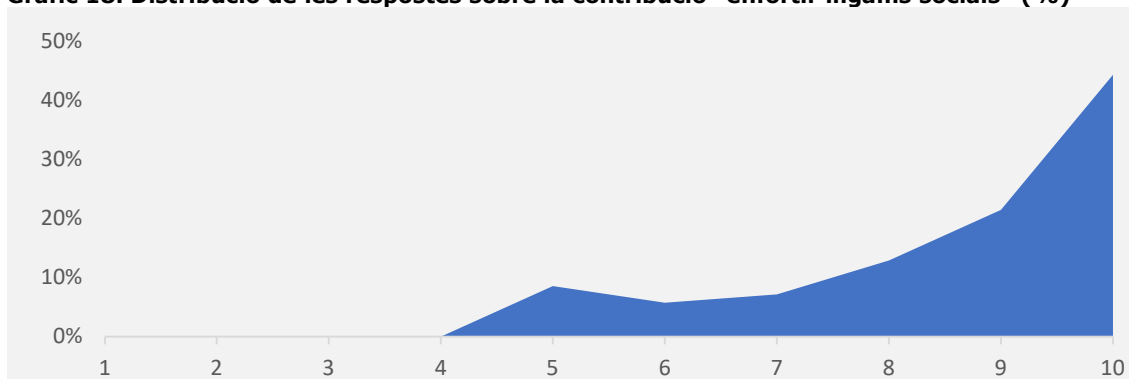
II. La cultura a Barcelona ha de contribuir a oferir experiències i contingut de qualitat a la ciutadania per millorar l'estat d'ànim de la ciutadania davant la COVID-19

Gràfic 17. Distribució de les respostes sobre la contribució "millorar l'estat d'ànim" (%)

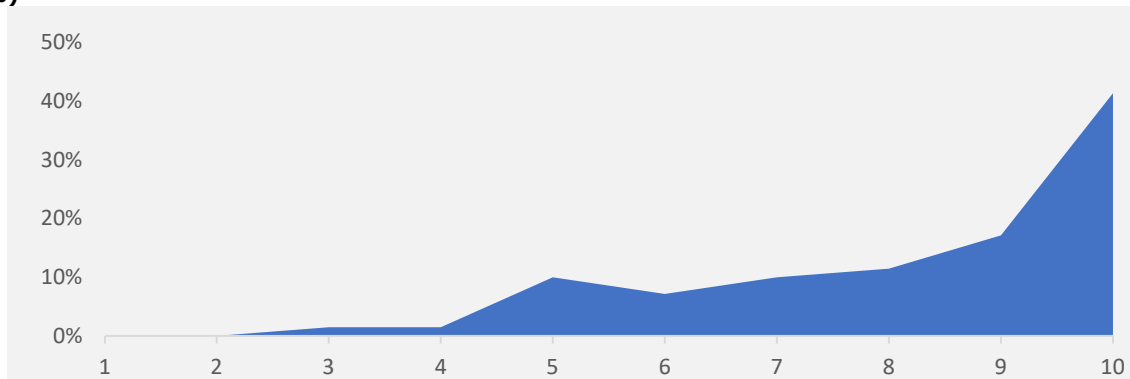
III. La cultura a Barcelona ha de contribuir a enfortir els lligams socials per fer front a la situació creada per la COVID-19

Gràfic 18. Distribució de les respostes sobre la contribució "enfortir lligams socials" (%)

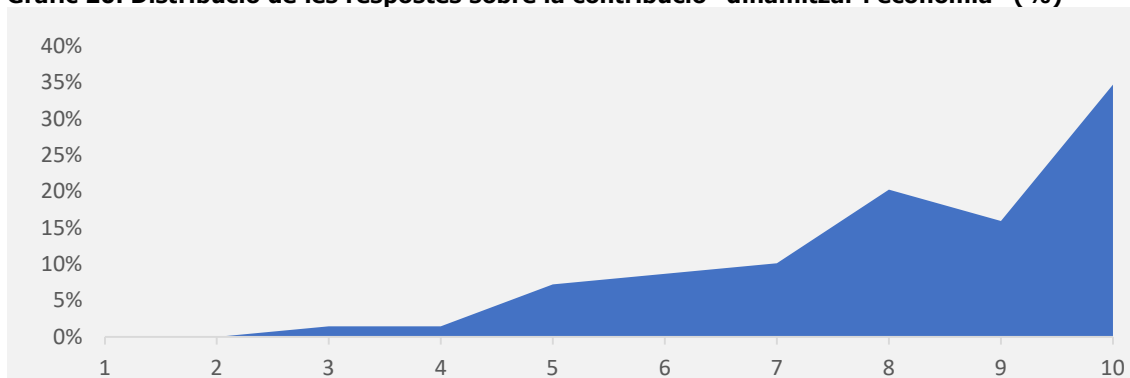
IV. La cultura a Barcelona ha de contribuir a **reflexionar sobre el significat de l'impacte de la COVID-19** a la societat

Gràfic 19. Distribució de les respostes sobre la contribució "reflexionar sobre la Covid-19" (%)

V. La cultura a Barcelona ha de contribuir a **dinamitzar l'economia** davant la situació creada per la COVID-19

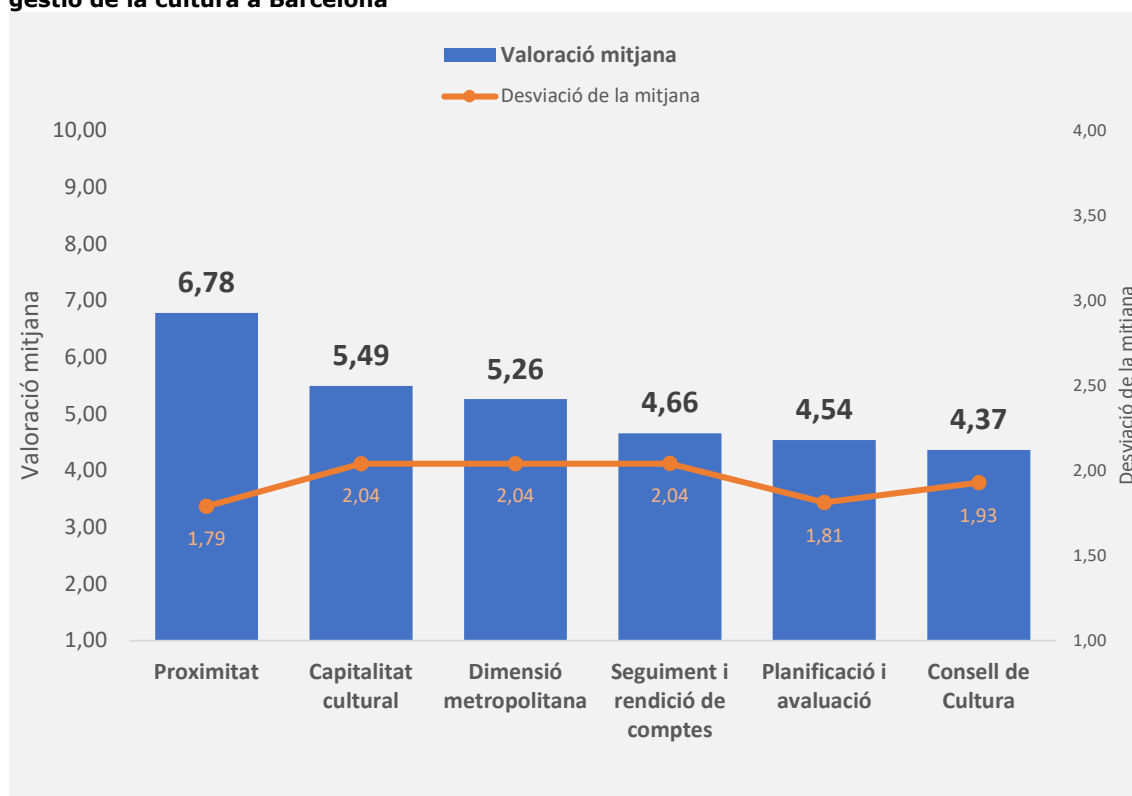
Gràfic 20. Distribució de les respostes sobre la contribució "dinamitzar l'economia" (%)

6. Governança i instruments de govern i gestió

En relació al grau d'acord amb el bon funcionament dels diferents elements de governança i gestió a la ciutat de Barcelona, les persones enquestades destaquen principalment, i de forma coherent amb resultats anteriors, la proximitat com element positiu. Una valoració que té força consens en comparació als altres elements.

Gràfic 21. Grau d'acord amb el bon funcionament de diferents elements (mitjana i desviació) en una escala de l'1 (Absolut desacord) al 10 (Absolut acord) de la governança, el govern i la gestió de la cultura a Barcelona

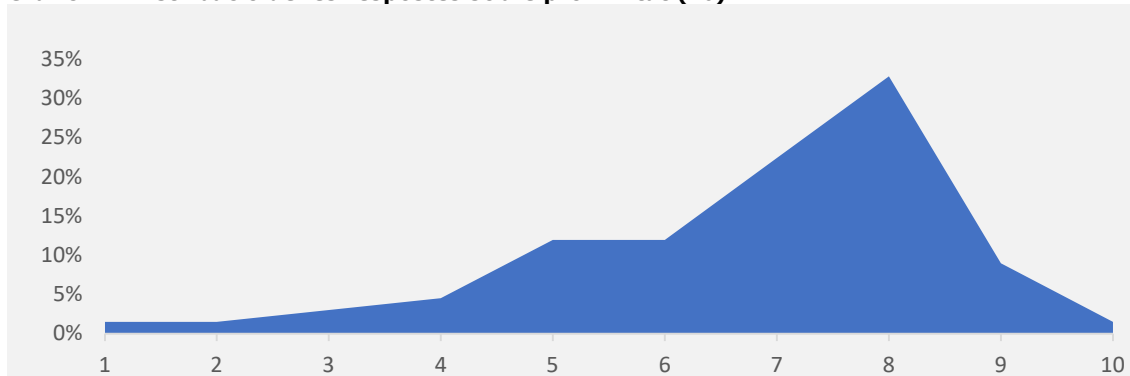
Per contra, la resta de factors obtenen valoracions menys positives. La capitalitat cultural se situa en el llindar, en una posició neutral, i la dimensió metropolitana igual.

Els àmbits que necessiten major millora tenen a veure amb com es desenvolupa la política cultural, en sintonia també amb resultats anteriors. Així, el seguiment i la rendició de comptes, la planificació i avaluació i el funcionament del Consell de Cultura es situen entre el 4 i el 5.

Detall de les valoracions de cada element

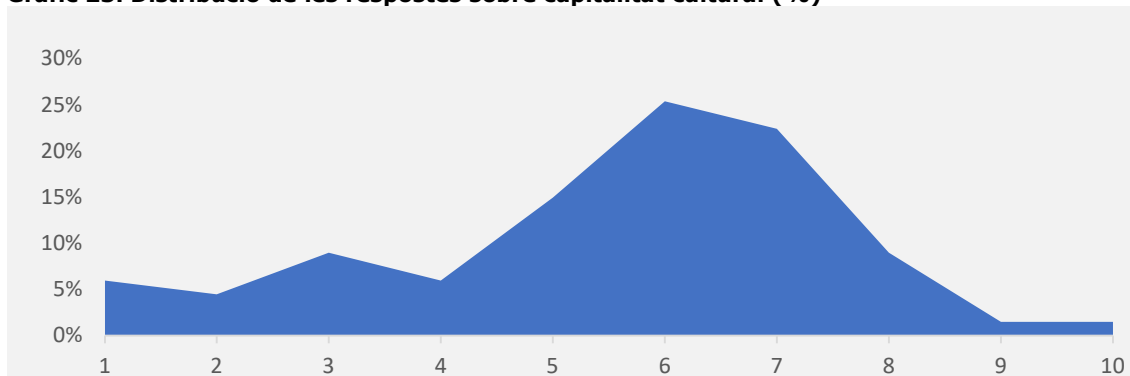
- I.** “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **proximitat** (biblioteques, fàbriques de creació, centres cívics, ...) era bona”

Gràfic 22. Distribució de les respostes sobre proximitat (%)

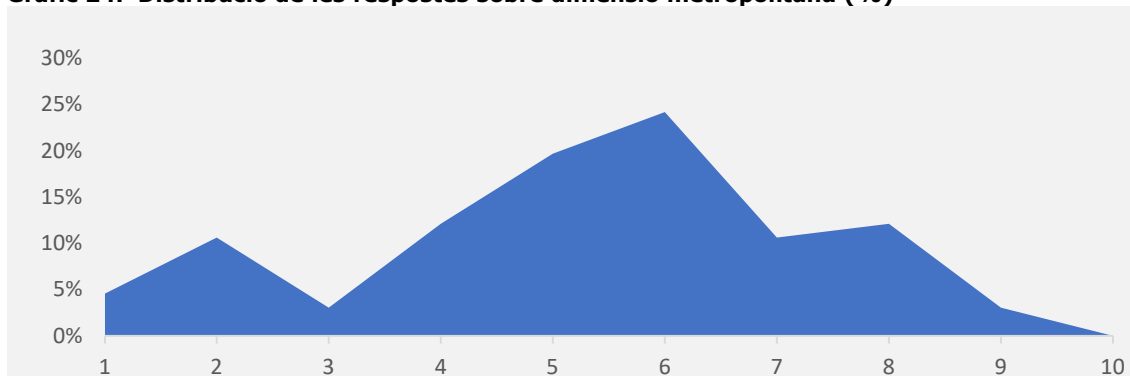
- II.** “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **capitalitat cultural** era bona”

Gràfic 23. Distribució de les respostes sobre capitalitat cultural (%)

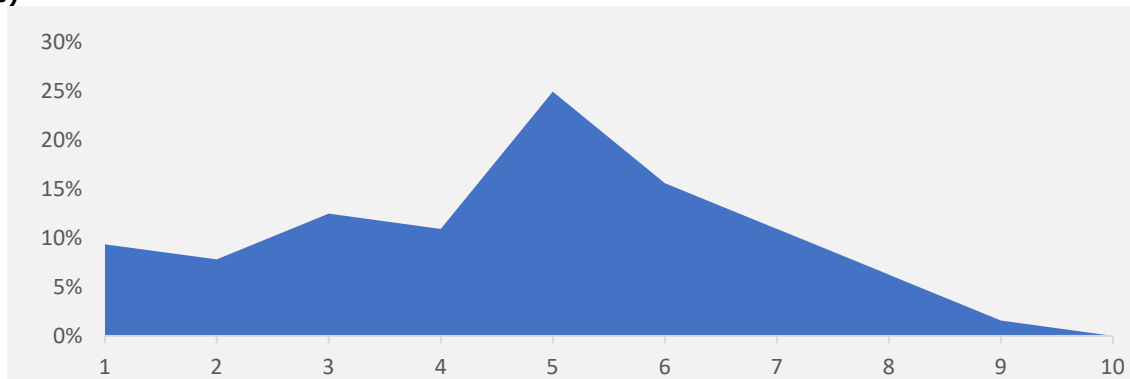
- III.** “Abans de la situació provocada per la COVID-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **dimensió metropolitana** era bona”

Gràfic 24. Distribució de les respostes sobre dimensió metropolitana (%)

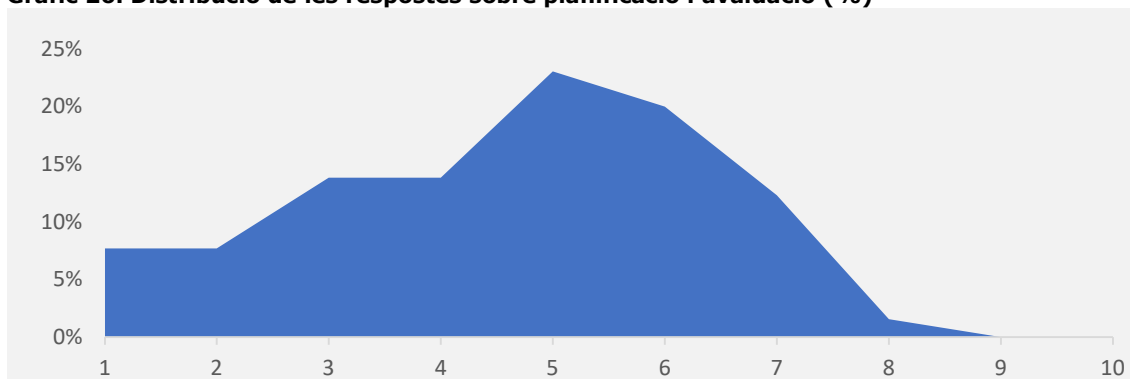
IV. “La política cultural de la ciutat té mecanismes adequats de **seguiment i rendició de comptes”**

Gràfic 25. Distribució de les respostes sobre mecanismes de seguiment i rendició de comptes (%)

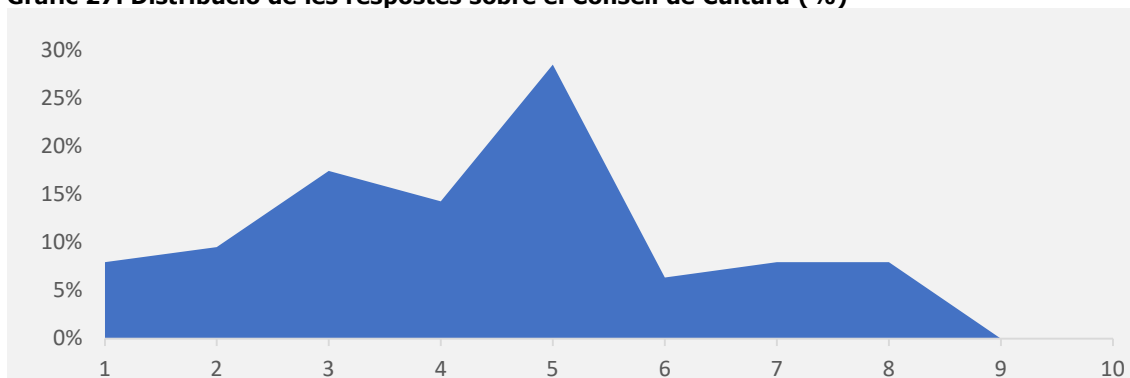
V. “La **planificació i l’avaluació estan adequadament integrades en les polítiques culturals de la ciutat”**

Gràfic 26. Distribució de les respostes sobre planificació i avaluació (%)

VI. “El **Consell de Cultura de Barcelona funciona adequadament”**

Gràfic 27. Distribució de les respostes sobre el Consell de Cultura (%)

7. Propostes d'actuació

El conjunt de propostes realitzades en la finalització del qüestionari aplega propostes concretes que es poden aglutinar en 10 idees bàsiques, que mostren l'ampli ventall d'acció per les polítiques culturals:

- 1.** Ajudes per la supervivència econòmica i el manteniment de la iniciativa privada (artistes, empreses i ciutadana).
- 2.** Promoure bones pràctiques de contractació.
- 3.** Mantenir i aprofundir en proximitat i gestió comunitària.
- 4.** Repensar el sistema de suport al sector i avaluar.
- 5.** Enfocament de drets culturals, ampliar públics i superar desigualtats.
- 6.** Transformar la governança i la gestió.
- 7.** Donar centralitat a la cultura en el projecte de ciutat.
- 8.** Afavorir la internacionalització i la projecció exterior.
- 9.** Definir les prioritats en un procés obert.
- 10.** Reforçar el binomi cultura-educació.

III. SÍNTESI DELS *FOCUS GROUP*

1. Presentació i dinàmica comuna de les sessions

Inicia les sessions Xavier Fina (moderador), de la consultoria cultural ICC Consultors i amb el suport de Manners, amb la presentació d'unes diapositives per posar en context i explicar l'encàrrec d'elaborar un diagnòstic per a un pacte a la cultura de la ciutat de Barcelona.

S'expliquen els tres informes que s'estan duent a terme amb aquest objectiu, encarregats per la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports el mes de novembre de 2019 per tal de fer una reflexió estratègica sobre el sector cultural a la ciutat. S'afegeix que aquest encàrrec es va haver de reformular davant la situació de la covid-19, de manera que presenta un component estratègic que té en compte la conjuntura del moment.

S'exposen els resultats principals de l'enquesta inicial als diferents informants clau sobre la situació de la cultura a Barcelona i l'impacte de la Covid-19 i es proposa

Es proposa a les persones assistents canviar la perspectiva del "què demana el sector cultural?" a "què pot oferir el sector cultural?".

Finalment, s'insta els participants a tenir un diàleg i un debat amb una mirada estratègica, proposant "anar més enllà de la urgència", tot i reconèixer que no es pot fer sense observar la gravetat de la situació actual.

2. Resums de les sessions

2.1 Museus

Data	Participants
Dimecres 21 d'octubre de 2020 09.30-11.00 h	Olga López Anna Omedes Antoni Laporte
Moderador	Artur Duarte
Xavier Fina (ICC Consultors)	Josep Maria Carreté Jusèp Boya Marko Daniel Pilar Vélez

POLÍTIQUES CULTURALS I MODEL MUSEÍSTIC

1. S'insta a una reflexió sobre el model museístic, principalment en format, tipologia i recursos. L'anàlisi de l'oferta es fa des del punt de vista de la quantitat i no de la qualitat. Actualment, l'oferta "Barcelona" és excessivament artística, hi ha poc espai per a altres ofertes. Generalment es parla poc d'arqueologia, música o ciències naturals.
2. Es fa referència a "tornar on érem". Es critica la situació (prèvia a la pandèmia) i s'expressa cansament de la falsa visió de la Barcelona *cool* i cosmopolita, de la idea d'excessiva creativitat i d'excessiu dinamisme, del discurs d'autocomplaença, del discurs "la meva generació no ho ha fet bé". Es manifesta sentiment de corresponsabilitat del fracàs per la manera com s'ha portat la cultura al país.
3. Es demana a les institucions una mirada al model anglosaxó, i que sigui el sector qui decideixi sobre les seves polítiques.
4. A Barcelona es troba a faltar una visió estratègica del que pot fer la cultura per a la ciutat i per als ciutadans, tot des d'una visió de confiança en el sector i la seva autonomia.
5. Es proposa defensar sempre el món de la cultura, en el seu sentit més ampli, com un ecosistema. També cal defensar els drets de les subcultures, els artistes més petits, els centres cívics i la cultura popular o *underground*. Cal defensar que la cultura no és un luxe de les elits, sinó que la cultura, la investigació i el patrimoni són una part importantíssima de l'ecosistema.
6. Es remarca que des de la Fundació Miró no només es defensa l'obra de l'artista, sinó que també es fa feina a les escoles, i amb artistes joves i emergents. Per tant, la seva posició s'ha d'entendre com un actor en aquest ecosistema.
7. Falta una clara visió estratègica i global que inclogui tots els elements del sector.
8. Es remarca que el sector patrimonial és un sector molt important i s'ha de fer valdre.
9. Els museus tenen un patrimoni importantíssim a Catalunya, on també contribueixen a l'economia. En aquesta situació concreta haurien de ser un motor de la recuperació i del benestar. També haurien de ser un motor per arribar un nou model de visita i a nou model de turisme, amb una visió renovada.
10. Es destaca el model anglosaxó i es defensen models que evitin una interferència política immediata a curt termini.

GOVERNANÇA

1. Es critica l'estreta dependència política i el condicionament total i absolut de les capacitats de fer i dir.
2. Se subratlla que els museus son majoritàriament públics i gestionats per funcionaris, però no tots, i es defensa la diversitat del sector. Els museus del sector no públic no saben si els sous arribaran a final de mes i agraeixen a l'Ajuntament la seva aportació. Es destaca que les administracions locals han fet una aportació 33 vegades més alta que el Ministeri de Cultura.
3. Es critica des de l'experiència el fet que a la governança de les institucions museístiques de la ciutat el pes polític i funcional sigui excessiu.
4. La ciutat necessita fugir del postureig polític i cal una revisió o una nova llei de patrocini i mecenatge.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA/PÚBLICS

1. Es convida a una pregunta i reflexió important: ¿Hi ha altres públics i altres ofertes?
2. L'oferta museística i el seu model han de créixer en qualitat i diversitat.
3. Es proposa fer partícip la ciutadania de la renovació museística. Cal per rejuvenir la visió de com fer valdre els actius i preguntar què esperen els joves del patrimoni i com podrien participar-hi. La qüestió és que per generar un projecte participatiu, cal obrir el museu i posar a disposició els seus actius i fer alguna cosa conjuntament.
4. Preocupació general sobre la creació de nous públics.
5. S'aposta per un model de participació, perquè la institució pugui saber el que volen els seus ciutadans i integrar-se en el teixit social. Els museus han de ser un lloc d'interès essencial dins el teixit educatiu de la ciutat.
6. Barcelona des d'un punt de vista de teixit cultural té una potència brutal i és el moment de reorientar el turisme. Serviria per tornar a tenir gent, amb un turisme amb millor poder adquisitiu i més sostenible, fet que també ajudaria les institucions.

SOSTENIBILITAT I DESIGUALTAT SOCIAL

1. Es proposa una reflexió sobre la necessitat de canvi i de sostenibilitat econòmica en les activitats i exposicions.

2. Cal apostar per un model més sostenible. Es proposa treballar amb models més participatius i de petit format per tocar més temes i arribar a més gent sense necessitat de grans inversions.
3. Cal treballar la sostenibilitat i la participació.

EDUCACIÓ

1. Hi ha la percepció arrelada al món de la cultura que els museus de ciència són per anar-hi amb infants. Se subratlla que la cultura científica ha d'arribar a tothom, no només als infants.
2. Preocupació sobre el fet que, més enllà de la situació actual, la pandèmia comporta una disminució de presència dels grups escolars, una circumstància de molta gravetat superior, ja que les escoles sempre han estat un públic essencial. És importantíssim recuperar el contacte amb els grups escolars.
3. Es proposa crear un grup de treball per unir esforços i veure de quina manera es pot oferir un programa escolar mitjançant una oferta estructurada.
4. Es ressalta el lligam entre cultura i educació i la necessitat de treballar-lo i incidir-hi. Els museus han d'oferir serveis i recursos patrimonials. Són centres únics que poden oferir serveis dels quals només disposen ells quant a patrimoni.

RECURSOS, FINANÇAMENT, PRECARIETAT

1. Imatge de feblesa i precarietat del sector el patrimoni.
2. El que facturava el sector de patrimoni (es posa com a exemple l'any 2018) era molt superior al de les arts escèniques i el seu impacte pel que fa a la riquesa que genera és molt superior. Això es deu fonamentalment als "top 20" i a la seva atracció de turisme.
3. El sector del patrimoni és dels que genera més llocs de treball i més impacte econòmic (més enllà de l'impacte social i de l'ensenyament).
4. Al sector de patrimoni integrat per funcionaris públics, a final de mes el sou arriba.
5. Tanmateix, aquesta dependència pública impedeix llibertat d'expressió per opinar en comparació amb altres sectors.
6. En tot cas, les coses no estaven tan bé com semblava. La cultura i el sector dels museus està sobre fang. Posa com a exemple com al Museu arqueològic, el museu comarcal més gran de Barcelona, que disposa d'un pressupost de 4,5M € per a funcionament, fet que es qualifica de tercermundista, sobretot en comparació amb altres referències internacionals.

7. Cal buscar l'estabilitat pressupostària: la capacitat de poder treballar amb horitzons temporals econòmics que vagin més enllà del que passa actualment, en què es va any a any.
8. Es comenta que, tot i que el turisme intern vindrà, deixarà pocs recursos. Es debat sobre la font ingressos i sobre la manera com funcionen les institucions.
9. Es proposa discutir sobre el model de finançament i replantejar i com es pot subsistir amb les eines disponibles tenim.

TERRITORI/INTERNACIONALITZACIÓ

1. Se subratlla la diferenciació automàtica que es fa de museus de Barcelona i museus municipals i es destaca que s'ha arrossegat sistemàticament quan la realitat és que tots formen part d'un teixit en què l'usuari no fa aquesta diferència.
2. Finalment es parla de la falta d'estratègia municipal, però es defensa la posició de l'Ajuntament de Barcelona. També es fa esment de la "guerra" entre el territori i les institucions.

LA COVID-19

1. Es parla sobre la situació actual, en què la crisi sanitària n'ha comportat una altra d'econòmica, on res no tornarà a ser el que era. De fet, però, la crisi sanitària només ha estat l'accelerador de la crisi econòmica i la crisi cultural. A conseqüència de problemes internacionals i globals, no s'havia assolit l'accés a la cultura ni la seva democratització, tal com es plantejava a la dècada de 1980.
2. Es comparteix la visió de diversos temes que s'han exposat i s'insta a reflexionar sobre la covid no amb una visió negativa sinó com un mirall que reflecteix el que no s'ha aconseguit durant tots aquests anys en el sector del patrimoni malgrat que fa anys que es predica (p. Ex.: posar el públic al centre de les institucions, buscar models de governança diferents, disposar d'un sistema d'aproximació als nuclis d'interès més propers, etc.). Es ressalta que hi ha molt poca feina feta i que en queda molta per fer.
3. La covid-19 ha servit per veure la manca de presència del sector al teixit local.
4. Cal plantejar accions operatives per si la situació actual continua. La covid fa parar i començar de nou, és un *reset* no desitjat, però permet canviar les inèrcies.

2.2 Arts escèniques

Data	Participants
Dimecres 21 d'octubre de 2020 16.30-18.00 h	Àlex Casanovas M. José Balañá Toni Casares Magda Puyo Ione Hermosa Maribel Tomás Cristina Tascón Ferran Murillo Ana Lorente
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

Abans de començar, el sector explica que se sent desubicat i li agradaria que algú amb "pes" li transmetés què s'espera d'ell i amb quin criteri. Se sent desatès.

POLÍTIQUES CULTURALS

1. S'expressen reticències respecte a la manera com, des de la política i amb cada canvi de govern, es presenten diferents projectes culturals al sector en què sempre se li demana de ser-ne partícip, però on no canvia mai res. Es manifesta decepció en aquest sentit.
2. Es planteja una falta d'estratègies culturals perquè la cultura sigui essencial.
3. S'insta a deixar de parlar de política cultural i a començar a culturitzar les polítiques.
4. La cultura no s'hauria d'adaptar als canvis polítics, hauria de ser independents d'aquests.
5. Es proposa crear una taula interadministrativa per coordinar les accions amb les diverses administracions públiques, principalment en tema de gestió i organització de finançament i ajudes.
6. L'Ajuntament ha de treballar per ampliar la programació tant de dansa com de teatre. Iniciatives com Barcelona Districte Cultural o la Quinzena Metropolitana de Dansa funcionen molt bé, però s'ha d'ampliar la programació.
7. Les polítiques liberals estan renyides amb el desenvolupament cultural. Cal una política social per fomentar el desenvolupament cultural.

8. Cal defensar la cultura com un valor essencial. Es critica que l'Ajuntament no es prengui la cultura seriosament i es posa com a exemple la desaparició de les sales de teatre del centre.

FINANÇAMENT

1. Es parla de problemes de finançament a la ciutat de Barcelona, on hauria d'anar orientat a la creativitat. El suport a la creació i investigació no pot limitar-se exclusivament a la cessió d'un d'espai.
2. Es comenta la mala praxi en la forma de pagament des de l'Administració, ja que es fa mitjançant factures i no amb petits contractes.
3. Es destaca el moment de complicadíssima precarietat professional que es viu en el sector de la cultura.

COVID-19

1. Es proposa que el sector sigui interlocutor: agafar als professionals que saben com funciona un espai i la creació, fer una taula de treball i entre tots decidir quines solucions són les adients en l'àmbit concret.

PRESENCIALITAT 1.0 (PÚBLICS I PARTICIPACIÓ)

1. Tothom ha de ser conscient de la presencialitat com a forma de comunicació en el camp artístic i cultural.
2. S'ha de fer un crit d'alerta contra la "despresencialització de la cultura". Cal apostar per les formules en viu i això deriva en una forma d'entendre la participació: l'acte de voluntat de trobada és la primera cosa a reivindicar.
3. Falten campanyes per al consum cultural del públic local. Cal estimular el consum cultural.

PRESENCIALITAT 2.0 (Context covid-19)

1. S'ha de recuperar la presencialitat. Es posa com a exemple l'Institut del Teatre, on les classes es fan amb el 100% de presencialitat i hi ha hagut 0 casos covid), sempre amb elements de seguretat i elements de control.
2. El Grec i la Mercè com a exemples d'èxit en aquesta situació.
3. S'ha de ser valent i apostar per fer les coses bé davant d'aquesta situació.

MIXTURA PÚBLIC - PRIVAT

1. S'aposta per la diversificació del model de fundació privada fortament subvencionada i perquè funcioni la fórmula mixta publicoprivada.
2. No hi ha equilibri pel que fa a la diversitat d'equipaments públics, hi ha llocs amb molta precarietat.
3. La flexibilitat dels equipaments pel que fa a la contractació està tan polaritzada que existeixen situacions molt diverses: un mateix professional pot tenir un salari en un lloc i estar treballant gratuïtament en un altre.

DIVERSIFICACIÓ D'ESTRUCTURES

1. Hi ha molts equipaments culturals, però estan infrautilitzats, com per exemple els casals, els casinos o els ateneus.
2. S'han d'explorar altres espais d'oportunitat més enllà dels centres cívics.
3. També es destaca que cal diversificar les estructures (sales petites i grans, el terme mitjà gairebé no existeix).
4. Els espais més petits han d'estar autogestionats, i els tallers i les fàbriques de creació han de tenir el suport de l'Ajuntament i establir cooperacions.

PRECARIETAT LABORAL

1. Per resoldre la precarietat laboral al sector es proposen accions exemplars i modèliques per part de les administracions, com ara la remuneració per la creació.
2. Es proposa fer residències remunerades per als artistes per poder retribuir tot el procés de creació, no només l'activitat en si (el "bolo").
3. La precarietat té incidència també en la formació de l'artista.

ESPECULACIÓ IMMOBILIÀRIA

1. Afecta tots els sectors, però sobretot hi ha petites escoles de circ o petits teatres que no poden assumir l'apujada dels lloguers.

EDUCACIÓ

1. La cultura i l'art han de formar part de la vida de les persones. Des de l'educació i des de les escoles, cal integrar-los a través del pensament creatiu.
2. Es confon la cultura de proximitat amb la cultura "populista".
3. Visió excessivament utilitarista de l'art.
4. A vegades es menysprea la cultura elaborada perquè és elitista, però no és així. Els ciutadans no poden gaudir-ne perquè no tenen el coneixement, però

és un problema d'educació cultural. La formació de la ciutadania en l'art i en la cultura donen peu al fet que aquest mateix ciutadà pugui gaudir amb tota la cultura, no només amb la populista.

QÜESTIONS DE GÈNERE I SOSTENIBILITAT

1. Es critica que no es té en compte la qüestió de gènere en el desenvolupament cultural. Cal tornar a fer una gran campanya per la llengua.
2. Falta fer molta feina km 0.

LA DIMENSIÓ TERRITORIAL

1. S'ha d'entendre que Barcelona és el catalitzador d'art i cultura del territori. La ciutat aglutina i oficialitza els actes culturals més importants, per tant, en matèria d'ajudes i finançament hauria de tenir en compte no només les companyies que estan registrades o que tenen la fiscalitat a la ciutat, sinó totes aquelles que hi van a treballar. Això repercuteix també en les sales locals que acullen la creativitat que arriba de tots els punts del país.
2. Es reflexiona sobre la "temporalitat" de Barcelona com a centre catalitzador d'art al territori, sobretot en relació amb els problemes residencials (accés a l'habitatge i preus de lloguer) i els conflictes amb el turisme.
3. Barcelona ha perdut força (des del punt de vista artístic) a escala de metròpoli internacional. Necessita rebre més *inputs* externs.

LA PLURICULTURALITAT

1. Es pregunta sobre la pluriculturalitat de Barcelona. Es posa en dubte si es dona realment cabuda a diferents tipus de propostes culturals o només es té interès en la idea d'una Barcelona molt més cosmopolita però que realment cada cop és més petita.
2. L'argument anterior té una rèplica: Barcelona és multicultural, però el que recull la cultura oficial de la diversitat ciutadana és mínim, residual.
3. Barcelona té una gran potència i diversitat cultural, el que passa és que els mecanismes de desenvolupament de la ciutadania des del punt de vista cultural encara estan limitats per la cultura mediàtica i no serveixen per a aquest desenvolupament.
4. Barcelona no té l'esmentada multiculturalitat perquè no es donen petits ajuts a aquest sector. Cal desenvolupar tot el que té Barcelona i la ciutat hauria de ser més receptiva de cultura internacional.

2.3 Arts visuals

Data	Participants
Dijous 22 d'octubre de 2020 16.30-18.00 h	Joan Anton Maragall Joana Hurtado Martina Millà Mònica Ramon Rosa Pera
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

QÜESTIONS ESTRATÈGIQUES (DIAGNOSI EN LA PERCEPCIÓ ACTUAL)

1. L'estat del món de les arts visuals és molt més trist, dur i difícil del que es diu i es reconeix, tan parlant amb els treballadors de la cultura com amb els artistes, les galeries i les institucions culturals. La principal raó és que hi ha molt poca gent que s'ho cregui en comparació amb el que passa en altres ciutats del nostre entorn.
2. Es té la sensació que, tant en el món de les institucions com en l'àmbit privat de les galeries, a Barcelona el sistema de les arts visuals funciona d'una manera on cadascú defensa el seu propi territori, on es percep que la visió del conjunt del sistema artístic (públic i privat) és inexistent.
3. Tots els sectors estan malament en aquesta ciutat, s'han anat reduint els recursos i les oportunitats i això provoca immobilitisme. Caldria fer èmfasi i dedicar una atenció especial a donar energia i afavorir els contactes entre els diferents sectors.

QÜESTIONS FONAMENTALS A TRACTAR DES LA POLÍTICA CULTURAL DE LA CIUTAT

1. Primer punt: "Ens ho hem de creure".
2. Cal enfortir els agents que intervenen en aquest sector i dir-ho sense complexos. Cal reivindicar la unió i fer força conjunta.
3. Aquesta fragilitat de la situació actual es combat amb l'equilibri entre la solidesa i la "porositat". No hi ha estructures sòlides, cada quatre anys es replanteja tot i el sistema no està pensat perquè se sostingui, és tot una façana. Les directrius polítiques i les bones pràctiques han de trencar amb aquesta dinàmica dels quatre anys, proposar altres fórmules (4+2, 3+3, etc.) i bàsicament vetllar per l'estabilitat i consolidar unes estructures que tinguin una visió de futur.

4. Pel que fa a la porositat, la funció de les polítiques culturals no és entrar en continguts, la seva funció és ser articuladores i interlocutores d'aquest sector, que és professional i mereix respecte i confiança professional.
5. Les arts visuals es mantenen exclusivament perquè hi ha gent que va més enllà de la seva feina o el seu sou.
6. Interlocució. Cal crear taules de diàleg entre institucions i tots els agents. Actualment falta molt diàleg; s'haurien de fer reunions periòdiques multidisciplinàries.

CREACIÓ DE PÚBLICS, COMUNICACIÓ I VISIBILITAT

1. La presència de les arts visuals en la vida ciutadana a Barcelona és ínfima, comparada amb el que hauria de ser.
2. S'han de promoure i se'ls ha de donar visibilitat des dels mitjans de comunicació (públics i privats). Des de sempre, les arts visuals han estat "el germà pobre" de les arts a la ciutat, però si continuem amb aquesta dinàmica acabaran sent "el germà mort".
3. Cal crear canals per a les tasques de difusió i comunicació, per poder arribar a més públics.
4. La visió que un centre d'art s'ha de centrar exclusivament en el sector de les arts visuals ja limita molt a tenir un públic molt concret, però es pot tenir una altra visió. El que vol el sector és parlar de cultura contemporània, però des de la investigació, des de la creació, des de l'experimentació o des d'altres àmbits. Aleshores la visió és una altra. El centre d'art contemporani no ha de ser una cosa protegida i tancada en si mateixa. S'ha d'obrir a altres públics.

ECOSISTEMA CULTURAL DE BARCELONA

1. En un moment en què s'està treballant molt des del mutualisme, la diversitat i el treball conjunt, continuar parlant de sectors i subsectors, artistes, crítics i comissaris, organitzant-ho tant tot, el que fa és limitar aquest treball conjunt.
2. Es parla molt o se centra l'atenció en els sectors i els edificis i no tant en altres qüestions com la investigació, l'experimentació, l'educació i el treball entre disciplines i sectors.
3. Falta una visió conjunta de ciutat de l'ecosistema cultural: que és? Quines infraestructures hi ha? Quins públics i audiències hi ha? Quines vies de treball hi ha?
4. Si es pot generar un mapa de l'ecosistema, tot funcionarà de forma molt més fluida.

5. Falta un canal de diàleg entre les galeries.
6. Es posa en valor i com a exemple aquesta sessió com una bona dinàmica de treball conjunt.
7. Que en l'ecosistema de la cultura contemporània de Barcelona no s'hagi aconseguit mai una bona vinculació entre les galeries d'art contemporani i el MACBA és un exemple que "clama al cel". Un exemple molt greu i molt concret que reflecteix la realitat i la falta de relació i vincles entre l'ecosistema.
8. Les arts visuals haurien d'estar presents en la vida de la ciutat. Es posa com a exemple Màlaga, que ho aconsegueix no només gràcies al que fa sinó al fet que, quan ho fa, ho transmet: el ciutadà ho rep i ho viu i s'ho troba a cada cantonada. A Barcelona, el món de les arts visuals és un món al marge de la vida ciutadana.

FINANÇAMENT

1. Reflexió pessimista de la situació i tendència actuals. Es preveu que l'estiu vinent el 30% de les galeries d'art hauran tancat. L'Administració i el sector públic han d'actuar. La reflexió és que això no és producte de la covid-19, sinó que la pandèmia únicament ho ha accelerat.
2. El paper de l'ICUB com a font de finançament i del poder que això li atorga. Calen, en aquest sentit, estratègies per evitar que es produeixin abusos de poder.
3. L'ICUB, per a temes administratius, és una gran productora i seria el moment de replantejar-ne les funcions i la missió. Sempre contracta serveis externs i sembla que és molt més fàcil fer obres i rehabilitar antics edificis que no pas sostenir centres d'art, etc. Es destaca també la falta de comunicació i interlocució de l'ICUB amb el sector.
4. Es reivindica la sostenibilitat econòmica del sector. Es posa com a exemple els ajuts de l'Institut Ramon Rull, que es fiscalitzen com si fossin ingressos quan realment són ajuts i haurien de ser concebuts com a "beques".
5. Es proposa entrar en projectes europeus de finançament per a la cultura, no només en projectes concrets, sinó canviar la perspectiva i ampliar-ho a altres vies (creació, investigació, educació, etc.) per fomentar la cooperació i crear vincles internacionals.
6. S'han de crear xarxes amb l'objectiu clar d'aconseguir finançament.
7. S'exigeix que s'executi el pressupost aprovat el 2020, que s'acordi un pla estratègic per arribar a l'objectiu del 2% i aprovar una partida per al creixement el 2021.

LA COVID-19

1. Centrar-se a tornar a la situació anterior no és adequat. És tornar a una situació molt precària i molt fràgil, molt precària.
2. Ara que tots els sectors han caigut, és una gran oportunitat per repensar com es pot fer per millorar molt més el que ja hi havia.

VINCLES

1. Les arts són una, el contacte i la relació que es connecten entre totes les arts, és un producte que enforteix a les arts visuals.

2.4 Cultura de proximitat

Data	Participants
Dilluns 26 d'octubre de 2020 12.00-13.30 h	Cristina Riera Dolores Pedemonte Suñer Jordi Pascual Núria Olivé Miriam Alcaraz Adalid Nicolás Barbieri Pep Montes Youssef Sultan Àngel Mestres
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

POLÍTIQUES CULTURALS

1. Cal un pacte per la cultura i una línia estratègica per la cultura, però cal encara més un pacte de la cultura per la ciutat i per la ciutadania. Se suggereix com a títol "acord de la ciutat per a una Barcelona inclusiva".
2. Costa veure un gran projecte cultural (comú), no per falta de voluntat sinó perquè costa molt percebre un projecte unificat. Es destaca que, encara més important que elaborar aquest gran projecte, és tractar de transmetre que hi ha un pla estratègic potent i dur-lo a terme amb valentia.
3. Cal facilitar la transversalitat i els recursos necessaris per dur a terme les polítiques i estratègies culturals.
4. La cultura de proximitat s'hauria i s'ha de considerar un subsector. Cal donar-li un valor i posar-la en relleu. En temps com els d'ara té molta importància per a la ciutadania.
5. Dificultats per treballar de forma transversal i de manera més pròxima amb altres àmbits (de polítiques públiques) que s'haurien de reconèixer com a culturals. Les polítiques d'espai públic, de gènere, etc. són culturals.
6. Relació de simbiosi i legitimitat entre les polítiques culturals i el sector cultural. Poca valoració dintre del sector. La cultura de proximitat de per si no és endogàmica i se sent poc valorada.

GOVERNANÇA

1. Cal repensar la governança. A Barcelona hi ha diferents criteris segons la perspectiva o el territori. Sí que s'han de fer projectes adequats als territoris,

però es fan les mateixes coses amb visions molt divergents. El projecte ha de ser compartit per tots els agents territorials.

2. Les grans institucions culturals diuen que els museus han de tenir més llibertat, tots els equipaments han de ser lliures, però els seus patronats han de reflectir la pluralitat i la societat que els acull.
3. Toca articular d'una manera ambiciosa, amb recursos i claredat de les administracions, els plans comunitaris, els plans de barri i les grans institucions culturals. A qui més li pertoca és a la Generalitat.
4. Els projectes han de ser compartits des de l'origen, però les administracions els sectoritzen durant el procés. El sector/subsector de la cultura de proximitat topa amb el problema que no hi ha interlocució. Es posa com a exemple de bona experiència la interlocució amb l'ICUB, però per altra banda també es destaca que només té lloc en els casos on s'ha produït un problema o un conflicte.
5. Hi ha un abisme entre el que passa a les petites empreses i la manera com ho percep l'administració. Haurien d'estar més connectades, conèixer millor el que passa a cada lloc. Hi ha una burocràcia i uns agents, però s'hauria de trobar la manera que hi hagués més contacte per palpar quina és la diagnosi real del que passa. Cal posar eines que creïn xarxes entre els actors per facilitar que puguin interactuar.
6. Crítica: les polítiques de l'ICUB són paternalistes, homogeneïtzadores i directivistes, i s'allunyen molt del que hauria de ser la política de la cultura de proximitat.
7. És difícil fer projectes a les ciutats sense un mandat clar.
8. En l'àmbit cultural, el Govern està tot molt verticalitzat (estructures piramidals).

PARTICIPACIÓ CIUTADANA, PÚBLICS, DESIGUALTATS

1. No és el mateix parlar de públics (quantitatiu) que de desigualtats. Les polítiques culturals provoquen desigualtat social i acaben sent regressives.
2. Pel que fa a públics (referent a la covid-19), es genera un elitisme més exagerat a conseqüència de la reducció de presència i de les mesures de limitació de l'ocupació per la pandèmia.
3. Hi ha molta dispersió a l'hora d'actuar, en concret des de l'ICUB. Calen instruments més pràctics, com la contractació d'agents especialitzats i professionals per generar i treballar en les connexions territorials i en la xarxa local del teixit cultural de la ciutat.

4. La manera com s'està fent arribar això al territori: consultar la gent del territori i preguntar-li què li falta. Si aquest debat es fes en el tema cultura i es preguntés a la gent què vol, el sector se sentiria interpel·lat a fer-ho. Cal preguntar a la gent què vol fer al seu barri perquè sigui millor.
5. Apropar la cultura a la gent és fer-la més reflexiva, i la cultura de proximitat és una eina i una oportunitat per implicar la gent perquè prengui decisions.
6. Els indicadors d'assistència només tenen en compte el nombre d'assistents, com a xifra, no la seva qualitat o si són nous usuaris o els mateixos de sempre. Cal apostar per crear nous indicadors amb nous objectius. Està molt bé comptar amb l'assistència dels "de sempre", però també cal atraure nous públics.

EDUCACIÓ

1. Cal treballar per l'equitat des d'una perspectiva educativa: tots els centres culturals s'haurien de definir com a centre educatiu. Com a exemple: els centres de salut no són només els CAP, i els centres educatius no només són les escoles i els instituts.

RECURSOS, FINANÇAMENT, PRECARIETAT

1. Dir que la qualitat és un tret positiu és una arma de doble tall. Parlem de qualitat dels equipaments o de qualitat del que fem?
2. Tendència sectorial endogàmica que passa molt per mirar el potencial de la cultura com a producte, com a bé consumible amb uns espectadors numèrics.
3. Hi ha molta repetició del discurs, però falta molta valentia, gent nova.
4. Problema greu de precarietat laboral que ja ve de la normalitat. Hi ha una oportunitat per no tornar a aquella "normalitat".
5. Els centres cívics tenen molt pocs recursos (econòmics i de personal). Pel que fa a la inversió, s'hauria de tenir en compte no només quines activitats es fan i quin personal necessiten, sinó també si calen equips, el manteniment d'aquests equips, etc.
6. Infrafinançament: la subvenció de la casa Elizalde no cobreix ni el sou de l'equip. Es critica que un espai cultural públic no pot posar-se en marxa sense saber com ni pagarà els seus treballadors.
7. Precarietat en diferents línies: en recursos humans, en activitats, en els equipaments (manteniment), en la repetició (conceptual).

TERRITORI (LA PERSPECTIVA DE PROXIMITAT)

1. No té sentit la perspectiva de proximitat sense la perspectiva comunitària.
2. Problemes de divisions a la ciutat entre el que són els equipaments de proximitat, els equipaments culturals, els equipaments museístics, i els espais i les fàbriques de creació. Cal veure com es poden connectar i aprofitar el teixit per enriquir-se mútuament.
3. S'han executat molt pocs projectes des de les grans institucions per als (petits) territoris, que necessiten més els *inputs* dels artistes i dels professionals de la cultura.
4. Cada cop més, les companyies residents proposen projectes per treballar amb la comunitat.
5. No es pot fer proximitat sense fer els projectes compartits en tots els àmbits i amb tots els agents.
6. Hi ha una xarxa d'equipaments potents (centres cívics) i molts usuaris que els perceben com a importants a la seva vida. Exemple de la casa Elizalde: tota l'oferta s'ha omplert al 100% (tallers, espectacles, etc.). Han detectat que són realment més importants del que es pensaven i que tenen un paper primordial. Cal redefinir i ordenar aquesta xarxa d'equipaments (casals de barri, casals de joves, espais per a infants, centres cívics, etc.) per veure tot el que poden oferir.
7. Els centre cívics haurien de canviar el nom: està desfasat i valdria la pena pensar-hi.
8. Es planteja que cal qüestionar-se el concepte del que vol dir *treball*:

"Els equips de recursos humans que treballen als equipaments estan pensats perquè facin possible tot el que fa referència a l'equipament: obrir, gestionar, que hi hagi activitat, etc. Si aprofundim en el que vol dir proximitat, veiem que hi hauria d'haver professionals que treballin la interacció i el vincle amb els usuaris. Més enllà de possibilitar físicament, fa falta professional especialitzat a treballar la interioritat dels actes i la relació amb els usuaris. Cal sortir dels equipaments. Cal sortir al carrer i tenir relació directa amb el territori. Tu no arribes al territori si no tens un dinamitzador."

INTERNACIONALITZACIÓ

1. Barcelona s'està fent petita, endogàmica i tancada, tenint en compte tot allò que podria ser. Té molt a veure amb la manera com es veu el concepte internacional des de la perspectiva de "la venda de productes a l'exterior".

LA COVID-19

1. Amb la covid-19 no arriben problemes nous, sinó que es posen en evidència i accentuen els problemes que ja teníem. No porta problemes nous, sinó que visibilitza els que ja hi havia.
2. La pandèmia provoca un excés de digitalització de la cultura. Hi ha coses que han vingut per instal·lar-se, el nou repte és ara la realitat actual. Si s'entén que la cultura és reivindicació i un espai de reflexió, aquesta tendència digitalitzadora i tot el que suposa pot comportar un perill greu. Sobretot preocupa el poder i el monopoli dels espais de cultura digital.
3. Una cosa positiva de la pandèmia ha estat que s'ha passat a no posar l'atenció en els resultats numèrics (públics i la cultura consumible com a producte). La part positiva ha estat que no calia mirar resultats, no calia fer espectacles ni activitats perquè no era viable i hi havia la possibilitat de centrar-se en el que importa: quina recerca hi ha en els processos culturals, en què s'està centrant la cultura de proximitat, la cultura com a espai de recerca, de reflexió, de mirada sobre la realitat, què pot aportar la cultura a la societat. Ara és un excel·lent moment perquè no cal centrar-se tant en els resultats numèrics ni de producte final, sinó en tot aquest procés i això és una oportunitat per veure com des d'aquí la cultura de proximitat es pot obrir als ponts de lligam amb la societat.

Consideracions finals

1. Recuperar comunitat i territori.
2. Cal replantejar les biblioteques i la seva funció.
3. El mandat ha de ser a llarg termini.
4. Establir nous objectius i indicadors.

2.5 Música

Data	Participants
Dilluns 26 d'octubre, 2020 16.30-18.30 h	Albert Guijarro Daniel Negro Ester Bonal Eva Faustino Manel Montañés Lluís Cabrera Raquel García-Tomás Ricard Robles Jordi Herreruella Núria Sempere Carmen Zapata
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

POLÍTIQUES CULTURALS

1. És imprescindible que hi hagi polítiques culturals que es fonamentin en uns valors principals.
2. Introduir un diàleg entre les administracions culturals en què l'objectiu principal sigui el benestar social dels ciutadans.
3. Necessitat de línies polítiques de creació i innovació digital que beneficiïn els artistes a l'hora de tenir un millor accés i posicionament digital. Creació de projectes de ciutat per a captació de públics, identificació d'usos innovadors (en espais públics i privats), etc.
4. Es fan polítiques parcials, "per trossos", que no preveuen una perspectiva cultural global.
5. Les polítiques culturals s'haurien d'abordar des d'una mirada d'ecosistema que lligui la cultura amb l'educació, la salut, l'economia i la convivència. Cal tenir en compte la xarxa.
6. Importància d'un compromís de Barcelona amb la cultura i la música.

GOVERNANÇA

1. Actualment hi ha 5 regidors en el consistori que han treballat en el sector cultural. Necessitat d'acord entre aquests regidors perquè l'Ajuntament es converteixi en una eina de consens cultural.

2. Necessitat d'un organisme operatiu a l'Ajuntament de Barcelona per a la gestió de recursos culturals i per a l'articulació de les necessitats reals i urgents.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA/PÚBLICS

1. Necessitat de revisar culturalment la relació que tenen tots els ciutadans amb la música.
2. Important dinamitzar una mirada participativa i experiencial de la població sense excepció.
3. Cal abordar què entén la ciutat de Barcelona per la seva cultura.
4. Tothom ha de tenir oportunitat de participació cultural.
5. Classisme en els equipaments culturals públics.

ARTISTES (PARTICULARITATS)

1. En representació de les artistes, es parla de sensació de soledat. Moltes de les artistes són *freelance* i s'han quedat sense cobertura durant l'estat d'alarma.
2. S'han de protegir les noves generacions de músics/músiques que s'estan graduant en l'actualitat. Cal protegir projectes de caràcter social.
3. S'ha de reivindicar el talent local en tots els àmbits i oficis de la música, com la promoció i la gestió (les empreses multinacionals no opten pel talent local).

SOSTENIBILITAT I DESIGUALTATS SOCIALS

1. El fet que les grans empreses públiques de la cultura acaparin entre el 70 i el 80% dels recursos de totes les administracions provoca bretxes en la piràmide cultural que fa insostenible la continuïtat de la resta d'administracions culturals.
2. Es qualifica d'injustícia el fet que es valorin més els actes culturals que es duen a terme de manera puntual però que recapten una gran quantitat de diners que no pas aquells que tenen lloc durant tot l'any. Es posa com a exemple la música en directe en bars.
3. Arran de la covid-19, s'observen desigualtats entre la "cultura en majúscules i la cultura en minúscules". Aquesta desigualtat es fa notòria en el moment en què només es permet l'obertura de 4 o 5 sales per fer concerts (important incidir en el reconeixement de les sales).
4. Es demana igualtat de condicions entre el sector públic i el sector privat.

5. Es comenta que les petites empreses privades es troben entre una oferta pública gratuïta a preus molt econòmics, amb la qual costa molt competir, i una oferta de multinacionals que no busquen rendibilitat.
6. Es manifesta que les quantitats de diners que reben els grans esdeveniments no només es destinen a la contractació d'artistes, sinó a la millora tecnològica, mediambiental, etc.
7. Es denuncia desigualtat de condicions segons si s'està associat o no a ASACC.

EDUCACIÓ

1. Importància d'integrar la cultura i l'educació.
2. En escoles com l'ESMUC, el Taller, el Liceu, etc. hi ha molt de talent. És important acompanyar i donar suport a aquest talent jove i local.

RECURSOS, FINANÇAMENT, PRECARIETAT

1. El fet que als professionals de la cultura se'ls bloquegés l'ajuda que rebien de l'Estat durant l'estat d'alarma pel fet d'haver-se donat d'alta un sol dia en el règim d'artistes per participar en un esdeveniment cultural puntual ha comportat precarietat laboral.
2. És important incidir en l'estatut de l'artista i en el decret del 85 per protegir els músics de la precarietat i no generar indefensió jurídica en les persones que contracten.
3. La llicència d'activitats que es dona als espais no té en compte la realitat i això ha provocat desigualtats en les subvencions rebudes (no es tenen en compte les despeses reals).
4. Complicacions a l'hora de tramitar subvencions de l'Ajuntament de Barcelona per a petites empreses culturals de caràcter privat (important la desburocratització).
5. La digitalització de la música ha aportat moltes coses positives, però alhora s'ha precaritzat la professionalització dels artistes. Aquest fet fa visible la necessitat d'estructures que estiguin més a prop de les necessitats reals dels músics.
6. Es demana un conveni en el qual s'especifiquin els recursos amb els quals es compten en un període determinat de temps (es proposa un període de tres anys). Assignació de recursos de manera anual.

TERRITORI/INTERNACIONALITZACIÓ

1. Moltes artistes han optat per marxar a treballar fora d'Espanya per les condicions laborals. Cal potenciar el talent local.

LA COVID-19

1. La pandèmia ha servit per posar sobre la taula les mancances del sector cultural.
2. Arran de la pandèmia s'ha desplegat una sèrie d'ajudes destinades a salvar els grans equipaments públics culturals però que no tenen en compte la resta d'entitats.
3. Bona part del teixit cultural està amenaçat per la situació actual.
4. Cal una actuació d'urgència i un full de ruta.
5. És important que la ciutat revalidi el seu compromís amb la música.

ALTRES PROPOSTES

1. Falta un interlocutor i una estructuració que projecti i acompanyi el talent en temes legals, gerencials, fiscals, publicitaris, etc.
2. L'Associació Barcelona Music Tech vol englobar totes les tecnològiques del món de la música.
3. En la sessió hi ha faltat jovent, que pot aportar idees actualitzades i és el futur del sector.
4. Es reivindica que el concepte de cultura engloba també sessions de DJ, música electrònica, concerts, etc.
5. Un pacte per la cultura hauria d'incloure una declaració de valors, una declaració de drets i responsabilitats, i un codi deontològic vinculant, que preveïés l'afany de sostenibilitat i no de lucre.
6. "La cultura és patrimoni de la humanitat, però generar-la és patrimoni de la comunitat".
7. Gran part del consum cultural depèn de YouTube, Spotify i grans multinacionals que fan convergir cultura i entreteniment. Aquesta cultura tendeix a la unificació i destrueix la diversitat.

Consideracions finals

1. S'ha intentat fer una taula representativa i plural.
2. En el pacte sortiran aspectes que no es demanen des de l'Ajuntament.
3. Es remarca la importància que es produeixin debats i documents que recullin idees i problemàtiques concretes que tenen un impacte global.

2.6 Serveis de capitalitat

Data	Participants
Dilluns 28 d'octubre de 2020 09.30- 11.00 h	Esteve León Aguilera Jordi Baltà Laura Bertrán Mercedes Giovinazzo Miquel Molina Lluís Bonet
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

POLÍTIQUES CULTURALS/GOVERNANÇA

1. El repte fonamental és governar i influir en les decisions de sectors molt heterogenis que tenen perspectives diferents per tal d'aconseguir el màxim de sinergies possibles.
2. La clau està en els models de governança i en les capacitats d'uns i altres per maximitzar sinergies.
3. Cal plantejar un sistema de governança de la cultura a la ciutat que amplii la perifèria dels participants i vagi més enllà dels mateixos sectors interessats.
4. En el context actual i a curt i mitjà termini, hi ha molts equipaments que tenen la necessitat i l'obligació de repensar determinats elements tenint en compte que el component turístic tindrà una magnitud inferior.
5. Cal enfortir la relació entre l'equipament i la resta del sistema actual, entenent que la capitalitat s'expressa a través de grans equipaments, però també necessita una cadena de valors dinàmica en el seu conjunt.
6. Un dels papers del gran equipament ha de ser mirar i facilitar processos de creació, producció i accés als recursos creatius.
7. Importància del lligam entre cultura i desenvolupament.
8. Atenció a la diversitat cultural.
9. Cal integrar les grans institucions dins del mateix circuit cultural.
10. Falta col·laboració publicoprivada. Cal no quedar-se en els grans projectes i fixar l'atenció en petites institucions que passen desapercebudes. Es posa com a exemple els ateneus (20-25 a Barcelona), els quals tenen patrimoni i espais buits i infrautilitzats. Si les persones poguessin desenvolupar les seves propostes en aquests espais, els ateneus guanyarien vida i les persones tindrien espais per desenvolupar-hi les seves idees.

11. Nusos de conflictivitat entre el sector cultural i els altres sectors. Important tenir-ho present en l'anàlisi.
12. Necessitat de decisió i responsabilitats polítiques.
13. Cal vinculació de la cultura amb tots els àmbits polítics.
14. Polítiques globals que vinculin la cultura amb l'educació, la salut, etc.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA/PÚBLICS

1. Falten mecanismes i iniciatives innovadores de participació ciutadana en la política cultural. Es posa d'exemple el procés participatiu de Montjuïc, el qual va donar veu als veïns.
2. És molt important facilitar els processos participatius.

SOSTENIBILITAT I DESIGUALTATS SOCIALS

1. És important disposar d'un mapa dels equipaments i les indústries culturals que no poden desaparèixer per poder dur a terme una planificació.
2. Cal la creació de plataformes perquè la gent pugui cobrar per la feina que penja a la xarxa.
3. La pandèmia ha afectat la cultura, però el precedent ja era molt preocupant. La indústria cultural s'està perdent des de fa anys (des de la caiguda de les fonogràfiques fins a la pèrdua de l'oportunitat de la comunicació quan es va produir l'alliberament dels mitjans audiovisuals).
4. Dels 800/900 milions que mou la producció audiovisual a l'Estat espanyol, Barcelona en rep 50 aproximadament. Falta estratègia davant d'aquesta situació.
5. Necessitat de facilitar els tràmits i la gestió pública i administrativa del sector cultural.
6. Cal apostar per la cultura per a tothom.
7. Cal abordar el paper de la cultura en el desenvolupament sostenible.

EDUCACIÓ

1. Cal apostar per polítiques culturals que estiguin connectades amb l'educació i l'aprenentatge.

RECURSOS, FINANÇAMENT, PRECARIETAT

1. No s'estan rebent els ajuts europeus necessaris per ajudar l'economia verda i la digitalització.
2. Falta claredat en els recursos.
3. Cal contenir despeses administratives per alliberar recursos.

4. Cal saber prioritzar per posar els recursos en les organitzacions amb futur, és a dir, en aquelles amb major capacitat sinèrgica i multiplicadora.

TERRITORI/INTERNACIONALITZACIÓ

1. "Bicapitalitat" o "cocapitalitat" Madrid-Barcelona. S'ha abandonat el paper que tenia Barcelona dins del context espanyol i cal recuperar-lo.
2. Coalició de ciutats (xarxa internacional).
3. Cal descentralitzar la cultura. La cultura se sosté des de la proximitat.
4. La dimensió internacional dels grans equipaments, que se sol expressar a través de l'atracció de públic turista, també es pot expressar a l'hora de liderar processos internacionals a través d'entorns virtuals o projectes de cooperació.
5. Cal pensar la projecció internacional i la capitalitat en termes de sistema internacional, cooperació i solidaritat entre ciutats. Conflicte entre el tancament de fronteres i la visió més cosmopolita i de cooperació internacional.
6. Cal introduir la dimensió metropolitana. Anar més enllà de la coordinació de programes, incidint en l'àmbit de la reflexió i de les estratègies conjuntes.

LA COVID-19

1. Moment actual d'incertesa que dificulta dibuixar determinades línies d'acció.
2. És important plantejar-se el treball a dos nivells: l'emergència i el treball a llarg termini.
3. Empreses culturals privades han tancat o tancaran a curt termini arran de la crisi actual.
4. Reivindicació de la cultura durant la pandèmia.
5. Cal separar l'acció de contingència de l'acció postcovid.
6. Cal salvar l'expertesa professional i la capacitat de connexió entre xarxes de professionals i organitzacions.

ALTRES PROPOSTES

1. Plantejar una estratègia no és fàcil en temps d'incertesa i es pot caure fàcilment en el fet de reiterar aspectes que estan sobre la taula des de fa anys.
2. Es comenta la situació crítica de la Fundació Tàpies o la Fundació Miró. Necessitat de trobar una solució conjunta que les integri dins de l'ecosistema cultural.
3. Paral·lelament s'està fent un fòrum sobre cultura, turisme i ciutat.

4. L'ecosistema cultural ha de tenir un sentit global (ciència, cultura, activisme polític, etc.).
5. La cultura neix de la identitat, del reconeixement i de la projecció. Es necessiten encàrrecs i estratègies específiques.
6. Cal dissenyar una estratègia clara i un pla de contingència per sostenir el cost mitjà sector per sector. Què es fa? Amb quins diners es fa?
7. Cal fer apostes d'excel·lència i de nous referents que creïn identitat, reconeixement i projecció (es posa com a exemple una biennial de cultura).
8. Cal apostar per iniciatives emergents.
9. És important tenir en compte la carta de Roma, la qual replanteja el disseny de documents polítics internacionals a partir d'uns principis i valors essencials.
10. Indústria editorial amenaçada.
11. Cal connectar les organitzacions culturals a l'agenda de l'economia verda i la digitalització per potenciar unes xarxes de futur.
12. Tendència a equiparar cultura i esdeveniment (capacitat d'organitzar actes). Cal recordar elements més estructurals i de base.
13. Cal respondre als nous reptes. Noves formes de globalització, de producció i de distribució. Noves formes de fer polítiques. Cal transformar-se per continuar existint.

Consideracions finals

1. Cal optar per una visió global i integral de la cultura.
2. És important "la governança del document". Elements procedimentals vinculats al document i la seva posterioritat.

2.7 Llibre i edició

Data	Participants
Dijous 29 d'octubre de 2020 16.30-18.00 h	Antonio Ramírez Jaume Subirana Joan Abellà Montserrat Ayats Patrici Tixis
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

POLÍTQUES CULTURALS

1. El gran repte (en pandèmia o no) és l'educació. Les polítiques de cultura i educació no haurien d'anar separades. Si no les fomentem profundament i a llarg termini, no ens en sortirem com a país.
2. "Tot i que no havien coincidit a l'Ajuntament mai tantes persones que entenguin la cultura, no se'n surten".
3. La política cultural sobre el sector editorial sempre ha estat vinculada a les biblioteques. Les biblioteques són cares quant a manteniment i estructura.
4. La política cultural és la que ha de fer un canvi i dissenyar maneres d'incidir en l'activitat cultural molt diferents a les d'ara.
5. Només la ciutat que integra la cultura en el pla d'oferta del que vol fer és una ciutat atractiva.
6. La ciutat no s'acaba de creure que és una capital literària. El fet que Barcelona tingui aquesta tradició en el món del llibre és una de les coses que li pot donar més força des del punt de vista turístic, industrial, comercial, etc.
7. Es valoren les polítiques de proximitat de l'Ajuntament de Barcelona, com les beques per a artistes, les ajudes covid-19 o la compra per 1 milió d'euros, que no s'ha fet només a grans corporacions sinó també a petites llibreries.
8. La Biblioteca Provincial de Barcelona (encara pendent de construcció) és un exemple de fins a quin punt la política cultural està allunyada de la realitat.

GOVERNANÇA

1. Es critica la poca col·laboració entre institucions. A vegades fins i tot es competeix. Es posa com a exemple la nul·la col·laboració entre la Diputació, l'Ajuntament, la Generalitat i el Ministeri en aquesta matèria.
2. Es matisa que quan l'Ajuntament i la Generalitat han treballat conjuntament ha funcionat.

3. Se subratlla la dinàmica positiva i el bon exemple d'acció positiva des de l'Ajuntament de la fira "Barcelona ciutat de la literatura", també com a exemple de bona col·laboració entre les administracions.
4. Barcelona no té regidor de Cultura.
5. Cal plantejar instruments i accions per augmentar la col·laboració publicoprivada.
6. Cada vegada que hi ha un canvi a l'Administració, s'ha de tornar a explicar tot des de zero.
7. Falta de credibilitat de les administracions, posen com a exemple el document transversal "en favor del llibre" que es va signar fa quatre anys i el sector encara no han rebut cap explicació.
8. Per què no hi ha un consorci d'educació de la cultura?
9. Els tràmits amb les administracions són tan feixucs que estan pensats per a empreses que tinguin gent capacitada per fer aquests tràmits i demanar les subvencions. Això acaba monopolitzant i limitant l'accés a les polítiques públiques.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA/PÚBLICS

1. No hi ha interlocució entre els públics i la ciutat, el repte és com aconseguir que l'oferta sigui atractiva per al públic local i no només per al turista (en un context en què, amb la pandèmia, el turisme continuarà caient).
2. Cal aprofitar la crisi per no pensar només en l'ara, sinó també en el futur i en la creació de nous públics.
3. S'ha creat un problema d'elitisme cultural. S'han creat unes infraestructures grans i potentíssimes a la ciutat, que actuen com a centres de recerca i que estan molt allunyats de la realitat. Fan que la participació cultural sigui molt baixa. En canvi, les biblioteques i els centres cívics funcionen molt bé.
4. Indicador de participació en la cultura a Catalunya de 250.000 persones. Tenim el repte de millorar-lo.
5. Hi ha una gran dispersió entre els públics locals de la ciutat.

EDUCACIÓ

1. Si aquests reptes només s'aborden des del punt de vista de la cultura i se separen del foment de la cultura, que és l'educació al llarg de la vida, tenim un problema.
2. L'educació ha d'incloure la participació cultural per a tothom. El foment de la lectura ha de començar a les aules i amb els professors.

3. L'escola és l'únic lloc per on passa tothom i ha d'oferir els instruments perquè la gent s'apropi a la cultura. En el cas del llibre, a través de les biblioteques i de les sales de lectura.
4. La cultura és retenció i atracció de talent. Barcelona es dedica a atraure turistes quan hauria d'atraure talent. La cultura i l'educació permeten retenir el talent, que aporta diversitat i esperit emprenedor.

RECURSOS, FINANÇAMENT, PRECARIETAT

1. Cal insistir en la riquesa de la cultura, però només té sentit parlar de riquesa i diversitat si també parlem de fragilitat. Hi ha una gran qualitat i un gran reconeixement professional, però el sector viu en la precarietat.
2. L'Ajuntament hauria de plantejar de quina forma s'ha ajudar els professionals.
3. La ciutat té unes biblioteques excel·lents. Tot allò que funciona, s'ha de mantenir.
4. S'ha de capitalitzar la fortalesa i la riquesa de la indústria literària que té Barcelona, que és la primera indústria en castellà del món.
5. Per què els professors de literatura venen del sector de l'educació i no del sector artístic? Fa falta un gran programa que permeti l'encreuament del sistema cultural i l'educatiu. El llibre és una indústria i un sector molt fràgil, també vinculat amb el contingut i la diversitat de la ciutat.
6. El comerç de proximitat de la ciutat serà un dels grans reptes (la ciutat dels 15 minuts).

TERRITORI/INTERNACIONALITZACIÓ

1. El sector del llibre és important i un sector central real (segons les xifres econòmiques), però també simbòlic per a la ciutat de Barcelona.
2. Barcelona s'ha de creure la seva capitalitat. Capital de llengua i territori.
3. A Barcelona hi ha d'haver la gran biblioteca de Barcelona, un gran edifici que representi el que és la ciutat en el món de la literatura.
4. Els creadors literaris de Barcelona són de primer nivell internacional i aquí ens costa visibilitzar-ho.

LA COVID-19

1. Afectació covid. El llibre té una peculiaritat, ja que no depèn dels diners públics. Les empreses privades i la petita escala s'adapten més fàcilment a una situació de crisi, tot i que tindran dificultats quan la crisi sanitària esdevingui una crisi econòmica.

2. Des del punt de vista de les llibreries com a subsector, cal tenir en compte la importància que té i està adquirint el “monstre” Amazon, amb una quota de mercat del llibre del 40%, un dels canvis que ha comportat aquesta pandèmia. És un canvi d’escenari que afecta directament la manera de viure de la ciutat (comerç peculiar i de proximitat).
3. Les llibreries de proximitat i de barri han adquirit molta importància a conseqüència de la pandèmia. Són un sector de gran riquesa però també de molta fragilitat. La seva fragilitat és la seva fortalesa.

2.8 Audiovisual

Data	Participants
Dimecres 28 d'octubre de 2020 16.30-18.00 h	Salima Jirari El Kouaih Camilo Tarazón Montserrat Bou Yolanda Olmos
Moderador	
Xavier Fina (ICC Consultors)	

POLÍTIQUES CULTURALS / GOVERNANÇA

1. Cal garantir l'accés a la cultura, però la manera en què s'ha tractat la seva "gratuïtat" ens parla de poc compromís. (La demanda de bonificació de l'IBI dels espais culturals, denegada pels últims 5 governs municipals).
2. La ciutat ha de buscar un model menys capitalista, més sostenible, que tingui en compte la diversitat. Des de l'Ajuntament i la Generalitat es donen diners a grans espais i equipaments que són molt elitistes, però són els centres cívics els qui acosten la cultura als sectors precaris de la població.
3. Els grans equipaments, malgrat acaparar molts recursos, posen en el mapa determinades disciplines artístiques. No són incompatibles amb la cultura de base.
4. Fa falta un canvi de paradigma: entendre el sector com una part important de l'economia i, per tant, tenir-lo en consideració a l'hora de fer pressupostos.
5. Com a accions dirigides al sector, el 2011 es va treballar en una estratègia conjunta de festivals, però va quedar a mig fer. La Film Commission és l'única actuació més específica per a rodatges.
6. Quan es parla de reforçar el teixit empresarial, cal reforçar empreses fortes i no empreses grans.
7. Es vol posar l'accent en l'accessibilitat tant a nivell usuari com a nivell creació/producció.
8. Què podem fer per la ciutat? Barcelona té un problema d'identitat i té l'oportunitat de decidir com projectar-se al món i utilitzar l'audiovisual per a potenciar la seva imatge.
9. ICUB:
 - Des de l'ICUB no hi ha estratègia específica per a l'audiovisual.

- S'ha volgut potenciar els creadors sense tenir en compte l'entitat que els ha de donar suport.
- Fa falta pensar qui fa la cultura (a qui li estem donant els diners per fer-la) i a qui la fem arribar.
- Se segueixen dinàmiques que no s'entenen, però que no es qüestionen perquè sempre s'ha fet així.

10. Film Commission:

- La Film Commission fa temps que no té una mirada estratègica; des de l'ICUB no hi ha ningú que es cregui el projecte i entengui per què és important.
- Assessorament pobre davant les mesures covid.
- Falta de coordinació entre la Film Commission de Barcelona i la de Catalunya.
- Es critica la Film Commission però no se li donen les eines per complir les seves funcions (com per exemple, la disposició de solars).

PARTICIPACIÓ CIUTADANA/PÚBLICS/TURISME

1. Més oferta que públic: el públic envelleix, no es connecta amb el públic més jove.
2. La resposta del públic en cinemes durant les restriccions per la covid ha estat positiva, les xifres s'equiparaven a les d'abans de la pandèmia.
3. Fa falta que la cultura sigui diversa i accessible a tothom (tenir en compte les persones amb diversitat funcional).
4. El turista que ve a Barcelona ve de compres, no per la cultura.

EDUCACIÓ

1. Falta integració de les diferents disciplines culturals en l'educació: cal crear mecanismes durant aquesta etapa que en reforcin el valor ("el que es regala no es valora").
2. No s'ha explicat al ciutadà per què és important tenir rodatges de ciutat.
3. Amb l'audiovisual pots ajudar a crear relats que contribueixin a cohesionar aquesta societat, que amb la crisi es fragmentarà encara més.
4. Barcelona i Catalunya tenen escoles d'audiovisual molt fortes. Alguns no hi estan d'acord: només hi ha una escola, molt elitista i inaccessible, que perpetua el fet que els premis, les primeres oportunitats i el nou talent els acaparin només la gent que surt d'aquesta escola. Fa falta un programa de beques.

RECURSOS, FINANÇAMENT, PRECARIETAT

1. No s'ha recuperat el nivell de producció des de la crisi del 2008.
2. Fa falta una mirada intersectorial i més global: oportunitat de vincular-se a altres sectors per sinergies (vincles amb l'hostaleria).
3. El consum d'audiovisuals ha augmentat de manera exponencial, però no així la capacitat de les sales d'exhibició. Abans només es veien pel·lícules al cinema, ara hi ha moltes opcions. Les alternatives passen per reformular el model de negoci.
4. A la dècada de 1960, Barcelona tenia uns 200 cinemes i ara només en té 46, que contenen unes 500 pantalles: es manté l'oferta però s'ha concentrat i ha augmentat el nivell d'inversió que requereix mantenir un cinema.
5. El canal digital dona volum però no rendibilitat; la rendibilitat s'aconsegueix amb els preus més raonables que dona l'exhibició en sales.
6. Amazon no és una alternativa sostenible, perquè canvia la manera de facturar les pel·lícules i "o lo tomas o lo dejas".
7. Afortunadament, la Unió Europea està avançant ajudes de l'any que ve a través del programa "Europa cinemes" enfront de l'immobilisme de les institucions estatals, autonòmiques i locals.
8. Ara s'està treballant a pèrdua. La pandèmia ha eliminat temps de producció i l'oferta és molt baixa. S'ha de crear un programa per reactivar la producció i aprofitar l'alta demanda.

TERRITORI

1. Les sales tenen un efecte econòmic tractor per al sector del comerç minorista i per al de l'hostaleria.
2. S'opta pel model centralitzat, amb la creació d'equipaments molt grans però sense pensar com interactuen amb el barri i la ciutat.
3. El model dels cinemes Texas i Phenomena són dues històries d'èxit, però que necessiten l'entorn concret en el qual s'han donat.
4. Barcelona té unes condicions naturals brutals per a l'audiovisual, però una falta molt gran d'infraestructures per poder ser un pol important.
5. Com a centre de producció de l'audiovisual, la ciutat ha passat de representar el 40% al 20% en el conjunt estatal.

LA COVID-19

1. La covid-19 ha accentuat i reactivat problemes previs quant a producció audiovisual, i conduirà a una crisi econòmica general que també repercutirà en el sector.
2. La pandèmia ha creat noves pautes de consum cultural, com per exemple un consum compulsiu de continguts digitals.
3. En rodatges, només les mesures anticovid comporten un augment d'entre el 7 i el 10% de costos addicionals sobre uns pressupostos molt baixos, que no permeten ser competitiu en l'àmbit estatal o internacional.
4. Aturada de la nova producció i, quan ha tornat, ho ha fet sense assegurances de rodatge.
5. S'ha perdut el caràcter presencial dels festivals de cinema, que fomentava el *networking*.
6. Oportunitat: la pandèmia ajuda a repensar el futur (model de negoci, distribució, drets).

IV. ELEMENTS DE DIAGNÒSTIC I REPTES

1. Elements per al diagnòstic

1.1 Factors estructurals

Barcelona és una ciutat global que, òbviament, es veu afectada per tot allò que afecta les ciutats globals. En aquest sentit, alguns dels factors que més determinen la realitat cultural de Barcelona no són específics de la nostra ciutat. El pes de les plataformes digitals unificadores de continguts,, el risc de tematització dels centres històrics, el canvi climàtic, el paper dels inversors voltors -també- en cultura, Amazon com a símbol i concreció d'una gran amenaça ja present, la Intel·ligència Artificial com a oportunitat per al desenvolupament però també com a amenaça per a l'autonomia i l'esperit crític de la ciutadania.

De fet, són aquests factors els que fan del tot necessària una mirada llarga, tant pel que fa a l'ambició com a l'horitzó en termes culturals. Que vol dir, també, en termes educatius i científics. Ara més que mai calen instruments conceptuals que garanteixin les possibilitats d'emancipació i autonomia individual i col·lectiva. Això passa per reforçar la creació, el coneixement i la comunitat, tant en termes de continguts com de valors.

1.2 Diagnòstic de la realitat cultural abans de la pandèmia

1. La crisi de la Covid-19 a la cultura actua com a mirall. Ha evidenciat la fragilitat del sector.

Tot i la gravetat de la crisi actual, les causes del patiment en el sector cultural cal buscar-les en la seves debilitats estructurals. Que s'expressa de diferents maneres en funció dels àmbits. Una excessiva captivitat del turisme en alguns casos, un finançament insuficient en d'altres o la manca de solidesa empresarial en algun dels sectors industrials de la cultura.

2. La cultura no té centralitat. Això afecta els recursos, a l'imaginari i a la projecció.

La vella reivindicació de la centralitat de la cultura segueix present. Tot i que es manté una certa retòrica, falta convicció, falta convenciment. I això ateny als diversos graus de l'Administració i fins i tot al propi teixit cultural.

3. No hi ha sistema. Fallen els engranatges. Això afecta de manera especial a la retenció i a l'atracció de talent.

A l'àmbit cultural hi conviuen diferents lògiques. Totes elles importants. Com també és important una certa claredat pel que fa als itineraris possibles de professionalització, de promoció de l'excel·lència o de garantir la dimensió comunitària. Amb tota la promiscuïtat que calgui i dislocant escales.

4. L'excés de burocràcia.

La funció pública precisa de procediments que garanteixin la concurrència, la transparència i el bon govern. Però el teixit cultural necessita que la seva relació amb l'Administració es fonamenti en la confiança i en l'esperit col·laboratiu.

5. La precarietat. Dels treballadors de la cultura en general. Dels creadors en particular.

Els treballadors de la cultura són treballadors. Que no han de tenir més drets que els altres. Però tampoc menys. L'entusiasme i la passió per la feina que fan no justifica el maltractament laboral i econòmic que pateixen.

6. La desigualtat en l'accés.

Tots i la llarga trajectòria pel que fa a les polítiques de democratització de la cultura, encara hi ha molta desigualtat en l'accés. Barreres econòmiques, barreres vinculades al capital cultural, barreres psicològiques.

7. El poc compromís de les Administracions supralocals (Generalitat i Estat) amb la política cultural de la ciutat.

L'Ajuntament de Barcelona ha d'assumir compromisos que transcendeixen l'esfera local. L'absència de l'Estat a Barcelona (a l'espera dels 20 milions d'euros dels pressupostos de 2021) i els recursos insuficients que destina el govern de la Generalitat a cultura obliguen l'administració local a fer-se càrrec d'unes despeses que, en una lògica de pacte cultural, no li haurien de correspondre.

8. La dimensió territorial: com aproximar-se a la proximitat. Barris i districtes.

Cal que les diferents dimensions territorials de la ciutat estiguin equilibrades i responguin a la seva singularitat. Això té relació amb la proximitat però també amb

l'excel·lència. No hi ha l'escalat necessari (pel que fa a la governança i a l'expertesa) entre la lògica de ciutat i la lògica de barris i districtes. Una escala que no ha de ser jeràrquica.

9. La cultura necessita més recursos.

Tot i que l'Ajuntament dedica un percentatge important de la seva despesa a cultura, no s'ha de renunciar a augmentar-la, tot el contrari. Així com demanar que les altres administracions hi dediquin més recursos i assumeixin els seus compromisos amb la cultura de la ciutat.

10. Cal ajudar a monetaritzar el consum digital per què els creadors que vulguin i puguin tinguin ingressos derivats de les seves creacions.

En l'àmbit digital, el gran repte de la cultura segueix passant per trobar fórmules exitoses de monetització. El suport públic a la cultura s'ha de materialitzar també en aquesta dimensió, afavorint la innovació i la transformació digital i tecnològica. Des de la perspectiva dels drets culturals, entre els quals hi ha els dels creadors.

1.3 La crisi de la Coivid-19

Es valoren els esforços fets per les diferents administracions culturals a fi de donar resposta a la crisi. Però això no treu que la situació sigui d'extrema gravetat. Hi ha una consciència generalitzada de què moltes empreses culturals (petites, mitjanes i, en termes relatius, grans) tancaran com a conseqüència de la crisi. La precarietat pels treballadors de la cultura (assalariats, autònoms i "fora de circuit") també arriba a límits insostenibles. Com tots els sectors, però amb l'afegit de partir d'una situació dèbil i poc capitalitzada.

En aquest sentit, s'apunten sis tipus de necessitat/línies d'acció:

1. Seguir en la línia d'insuflar diners. Respostes d'emergència davant una situació d'emergència.
2. Una major coordinació interinstitucional.
3. Identificar i prioritzar els projectes que, en clau de futur, s'han de salvar.
4. Evitar que la crisi de demanda esdevingui una crisi d'oferta.
5. Reivindicar la presencialitat com a vivència cultural única.
6. Estar atents a les ajudes europees que prioritzen l'economia del coneixement.

Sense pretendre entrar en detalls sobre la situació de cada sector, la màxima emergència en l'àmbit privat la tenen les sales de música.

També és especialment greu la situació dels espais museístics amb una forta dependència del turisme. Aquest, però, és un dels casos paradigmàtics de fer de la necessitat virtut: cal recuperar (o crear) el públic local.

2. Els reptes culturals de la ciutat

“Convertir la crisi en oportunitat” és un lloc comú que sovint expressa una impotència benintencionada tenyida d'autoajuda. Però en el sector cultural hi ha una percepció sincera i esperançada que d'aquesta crisi n'ha de sortir un nou paradigma per a la política cultural de la ciutat. No hi ha cap desig de tornar a la “normalitat”, tot i que les emergències de la conjuntura són una temptació per a la nostàlgia. No es tracta de recuperar, es tracta de transformar. Des d'un doble marc conceptual complementari: el dels drets culturals explicitats en l'Agenda 21 de la cultura i el del desenvolupament sostenible concretats en l'Agenda 2030.

- 1.** *Prioritzar el vincle entre cultura i educació fins a convertir-lo en signe d'identitat de la política cultural de Barcelona*
- 2.** *Potenciar el paper de ciutat de referència en el debat i l'aplicació d'idees sobre la ciutat i la cultura. Pensar la projecció internacional i la capitalitat en termes de sistema internacional, cooperació i solidaritat entre ciutats*
- 3.** *Donar resposta a la complexitat de la realitat territorial de Barcelona, tant pel que fa a barris i districtes com a la seva dimensió metropolitana.*
- 4.** *Integrar la ciència, el coneixement i la tecnologia com a elements indestruïbles de les polítiques culturals.*
- 5.** *Repensar les relacions i el suport als sectors culturals. Tot reconeixent la seva importància, entenent que formen part d'un ecosistema i que cal una relació que vagi més enllà de les subvencions. Des d'una mirada sistèmica dels sectors, tenint en compte tota la cadena de valor, des de la creació al consum. Amb un especial èmfasi en aquests dos extrems de la cadena.*

- 6.** *Potenciar la capitalitat cultural de Barcelona. Capital de Catalunya amb tot el que això suposa. Segona ciutat d'Espanya. Capital europea important des d'una vocació de creació i participació en xarxes.*
- 7.** *Assegurar que la cultura contribueixi a la igualtat i no sigui un factor de segregació i desigualtat. Reconèixer la interculturalitat en termes d'identitat (valgui la paradoxa), de drets, de presència i de riquesa és una condició indispensable per a la igualtat.*
- 8.** *Treballar des de la lògica del servei públic que dona una resposta clara a la manera de catàleg de serveis pel que fa als equipaments i a les polítiques de proximitat, tenint sempre en compte la dimensió comunitària.*
- 9.** *Generar les condicions per a la innovació. Social, tecnològica, cultural, creativa. Per a renovar els continguts i per a diversificar la manera de transmetre'ls.*
- 10.** *Redefinir el paper dels equipaments de capitalitat. En termes de valor públic, de governança, de part de l'ecosistema, de crisi de públics i de finançament.*

3. Propostes per a un Pacte

- 1.** Un **compromís** compartit per la cultura com a element central d'una ciutat inclusiva. Fonamentat en uns valors, coherent amb unes prioritats que els concreten. Que es reconegui i que vulgui ser reconeguda com a capital cultural en totes les seves dimensions.
- 2.** Una **concepció comprensiva** de la cultura que, sense defugir del conflicte, integri conceptes fins ara oposats tot convertint-los en complementaris. Que entengui els drets culturals com a constitutius de ciutadania. Que doni resposta a les necessitats i aspiracions d'un sector d'activitat que aporta valor.
- 3.** Pacte per a una **nova governança**:
 - 3.1.** Nou paper de l'ICUB: de productor a articulador.
 - 3.2.** Refundació del Consell de Cultura.
 - 3.3.** Pla de modernització de l'Administració cultural (desburocratització)

- 3.4.** Repensar la governança dels grans equipaments en base a quatre principis:
- A. Autonomia (i rendiment de comptes)
 - B. Claredat i compromís per part de cada Administració
 - C. Planificació estratègica i finançament a mig i llarg termini.
 - D. Obertura a diferents col·lectius per a la presa de decisions.
- 3.5.** Articular la dimensió territorial de la cultura a partir de les estructures existents (els Districtes i els equipaments culturals de proximitat) i creant-ne, si és el cas, de noves.
- 3.6.** Materialitzar l'estructura de la dimensió metropolitana de la política cultural amb un espai de trobada i amb algun projecte comú.
- 3.7.** Contribuir a crear les condicions per a un Pacte Cultural de país en el que el municipalisme hi ha de tenir un paper important.
- 4.** Desenvolupar **plans sectorials o transversals** en funció de la definició d'unes prioritats.

Annex

Annex 1. Model qüestionari

Situació de la cultura a Barcelona i impacte del Covid-19

El següent qüestionari està dissenyat per avaluar la situació de la cultura a Barcelona i l'impacte del Covid-19 de forma inspirada en el mètode Delphi. El mètode Delphi implica 2 onades de consulta a les persones participants, que responen anònimament.

El primer qüestionari (aquest) ofereix una radiografia de la situació.

Els resultats d'aquest primer qüestionari es retornen a les persones participants que, amb el coneixement global de la situació, tornen a valorar-la. En el cas d'aquest estudi, el retorn i la nova valoració es realitzarà en sessions de *focus group* sectorials.

Les seccions considerades són les següents:

1. Valoració general abans del Covid-19
2. Valoració general després del Covid-19
3. Valoració sectorial
4. La cultura i la crisi desencadenada pel Covid-19
5. Governança i instruments de govern i gestió
6. Propostes concretes d'actuació

1. Valoració general abans del Covid-19

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de finançament públic era bona									
1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de programació cultural era bona									
1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de xarxa d'equipaments culturals era bona									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Absolutament en desacord									Absolutament acord
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------------

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **públics culturals** era bona

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **ensenyaments artístics** era bona

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **creació cultural** era bona

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **producció cultural** era bona

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

Identifiqui 3 punts forts de la cultura a Barcelona									
1									
2									
3									

Identifiqui 3 punts febles de la cultura a Barcelona									
1									
2									
3									

A continuació, si ho desitja, pot utilitzar el següent espai per a fer aclariments, reflexions, ...

2. Valoració general després del Covid-19

Com creu que serà l'impacte del covid-19 en el sector?		
1 A curt termini , es recuperarà amb la tornada a la normalitat	2 A mig termini , es recuperarà passats uns anys després de la tornada a la normalitat	3 A llarg termini , no acabarà de recuperar el seu estat anterior al Covid-19 en molt de temps

Les mesures municipals adoptades en cultura pel manteniment dels ingressos i fer front a la liquiditat per fer front a la situació creada pel Covid-19 han estat adequades									
1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord

Les mesures municipals adoptades en cultura per atendre la precarietat i l'atur i fer front a la situació creada pel Covid-19 han estat adequades									
1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord

Les mesures municipals adoptades en cultura pel manteniment de la contractació i la programació per fer front a la situació creada pel Covid-19 han estat adequades									
1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord

A continuació, si ho desitja, pot utilitzar el següent espai per a fer aclariments, reflexions, ...

3. Valoració sectorial

Quin grau de dificultat creu que trobarà cada sector per fer front a la situació creada pel Covid-19?

	0 Cap dificultat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Moltes dificultats
Arts escèniques											
Arts visuals											
Música											
Llibre											
Audiovisual											
Transversal											

Quin considera que és l'element més favorable de cada sector per poder fer front a la situació creada pel Covid-19?

Arts escèniques	
Arts visuals	
Música	
Llibre	
Audiovisual	
Transversal	

I el més desfavorable?

Arts escèniques	
Arts visuals	
Música	
Llibre	
Audiovisual	
Transversal	

A continuació, si ho desitja, pot utilitzar el següent espai per a fer aclariments, reflexions, ...

4. La cultura i la crisi desencadenada pel Covid-19

La cultura a Barcelona ha de contribuir a **reflexionar** sobre el significat de l'impacte del Covid-19 a la societat

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

La cultura a Barcelona ha de contribuir a **enfortir els lligams socials** per fer front a la situació creada pel Covid-19

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

La cultura a Barcelona ha de contribuir a **oferir experiències i contingut de qualitat a la ciutadania** per millorar l'estat d'ànim de la ciutadania davant la Covid-19

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

La cultura a Barcelona ha de contribuir a reforçar la **producció cultural de proximitat**

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

La cultura a Barcelona ha de contribuir a **dinamitzar l'economia** davant la situació creada per la Covid-19

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------

A continuació, si ho desitja, pot utilitzar el següent espai per a fer aclariments, reflexions, ...

5. Governança i instruments de govern i gestió

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **capitalitat cultural** era bona

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **proximitat** (biblioteques, fàbriques de creació, centres cívics, ...) era bona

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **col·laboració amb la Generalitat** era bona

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

Abans de la situació provocada pel Covid-19, la situació de la cultura a Barcelona en concepte de **col·laboració amb l'àrea metropolitana** era bona

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

El **Consell de Cultura** de Barcelona funciona adequadament

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

La política cultural de la ciutat ofereix **informació transparent**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

La política cultural de la ciutat té mecanismes adequats de **seguiment i rendició de comptes**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Absolutament en desacord									Absolutament acord

La **planificació i l'avaluació** estan adequadament integrades en les polítiques culturals de la ciutat

1 Absolutament en desacord	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Absolutament acord
----------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	-----------------------------

A continuació, si ho desitja, pot utilitzar el següent espai per a fer aclariments, reflexions, ...

6. Propostes concretes d'actuació

A continuació, si ho desitja, pot utilitzar el següent espai per a fer propostes concretes d'actuació

ICUB Institut
de Cultura

Diagnosi compartida del sector cultural de la ciutat de Barcelona davant la crisi derivada de l'impacte del COVID-19

Estudi de la dimensió econòmica

Barcelona, 31 de desembre de 2020

Índex

1. Introducció	3
2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives	9
3. Ocupació en els sectors culturals i creatius	20
4. Despesa en consum cultural privat	51
5. Despesa pública en cultura	92
6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa	136
7. Consideracions finals	145
8. Referències documentals i d'informació	151

1. Introducció

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia
- 1.3. Objectius
- 1.4. Contingut

2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives

3. Ocupació en els sectors culturals i creatius

4. Despesa en consum cultural privat

5. Despesa pública en cultura

6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa

7. Consideracions finals

8. Referències documentals i d'informació

1.1. Presentació

El mes de novembre de 2019 a la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports de l'Ajuntament de Barcelona s'acordà elaborar un diagnòstic per a un pacte per a la cultura de la ciutat.

Davant la situació desencadenada amb la crisi del COVID-19, es requereix una reformulació de l'abast i orientació d'aquesta diagnosi, per tal que permeti avaluar l'impacte d'aquesta epidèmia en la cultura de la ciutat, i definir estratègies per fer front a la situació.

Més concretament, hi ha diversos motius que en aquestes circumstàncies justifiquen la necessitat de fer una reflexió urgent sobre la necessitat de reorientar les polítiques públiques en cultura:

- Per un costat, hi ha el fet que Barcelona acull una gran part de les activitats de producció, difusió, consum i participació cultural del país, les quals s'han vist molt negativament afectades per la pandèmia del COVID-19.
- Així mateix, i per un altre costat, cal remarcar que l'Institut de Cultura de Barcelona és responsable de la gestió directa d'una gran diversitat de serveis públics en cultura de la ciutat, la prestació dels quals també està fortament condicionada per la situació d'excepcionalitat existent.

Aquest document s'ha elaborat per encàrrec de l'Institut de Cultura de Barcelona i respon a la necessitat de recopilar i analitzar la situació i perspectives de futur -a curt i mig termini- de les activitats culturals de la ciutat des de l'òptica econòmica, a partir del qual es pugui avançar vers l'assoliment del pacte esmentat.

1.2. Metodologia de treball

A l'inici dels treballs, es van tenir reunions en profunditat amb els següents representants dels diferents grups polítics que formen part de la Corporació municipal (segons l'ordre de la data de celebració de les reunions, que s'indica entre parèntesi):

- Ferran Mascarell. Regidor - Junts per Catalunya (JxCat) (02/06/2020).
- Gemma Sendra. Regidora - Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) (03/06/2020).
- Marilén Barceló. Regidora - Ciutadans (C'S) (03/06/2020).
- Oscar Ramírez. Regidor - Partit Popular (PP) (04/06/2020).
- Eva Parera. Regidora - Barcelona pel Canvi (BCN Canvi) (04/06/2020).
- Xavier Marcé. Regidor de Turisme i Indústries Creatives - Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) (05/06/2020).
- Joan Subirats. Tinent d'alcaldia de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, Barcelona en Comú (BComú) (15/06/2020).
- Dani Granados. Delegat de Drets Culturals - Barcelona en Comú (BComú) (18/06/2020).

Aquestes trobades van permetre identificar els principals reptes i objectius que, segons els diferents grups del Consistori, han d'afrontar les activitats culturals de la ciutat de Barcelona davant la crisi derivada de l'impacte del COVID-19.

Aquest ha estat el punt de partida del present treball de diagnosi econòmica compartida del sector cultural de la ciutat de Barcelona, el qual s'ha orientat a donar-hi resposta en la mesura que ho ha permès la informació disponible.

Aquestes entrevistes es realitzaren conjuntament amb Xavier Fina d'ICC Consultors, equip responsable de l'elaboració d'altres àmbits del treball de Diagnosi compartida.

Així mateix, per a l'elaboració d'aquest treball ha estat necessari recollir la informació estadística i documental d'interès, les quals apareixen referenciades en el present document.

Específicament, cal destacar les sessions de treball realitzades amb els següents equips que han aportat dades clau sobre la l'evolució i situació de les activitats culturals a la ciutat de Barcelona:

- Gabinet Tècnic. Institut de Cultura de Barcelona.
- Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona.
- Departament d'Estudis - Gerència d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona.
- Gabinet Tècnic - Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Per part d'Eurecat, aquest treball ha estat realitzat per Xavier Cubeles.

1.3. Objectius

A partir de l'encàrrec inicial formulat per l'Institut de Cultura i atenent les consideracions plantejades pels representants entrevistats dels diferents grups polítics de la Corporació, s'han establert els tres objectius següents a assolir mitjançant la realització del present treball:

1. Analitzar **l'evolució recent i la situació econòmica** de les activitats culturals de la ciutat de Barcelona en acabar l'any 2019.
2. Analitzar **el posicionament i la contribució econòmica** de les activitats culturals de Barcelona en el seu entorn: Catalunya, Espanya o Europa (segons les dades disponibles).
3. Fer una aproximació als **efectes de la pandèmia** de la COVID19 **sobre l'economia de les activitats culturals** de la ciutat, i als reptes clau que es plantegen de cara al futur com a conseqüència de la crisi existent.

1.4. Contingut

El contingut d'aquest document s'ha estructurat en els 6 apartats següents:

- Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives
- Ocupació en el sector cultural
- Despesa en consum cultural privat
- Despesa pública en cultura
- Dades de síntesi: Barcelona i les ciutats culturals i creatives d'Europa
- Consideracions finals

El document es completa amb un apartat de referències documentals i d'informació i amb un annex de dades estadístiques relatives al treball realitzat.

1. Introducció

2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives

2.1. Introducció

2.2. Valor afegit del sector cultural

3. Ocupació en els sectors culturals i creatius

4. Despesa de consum privat en cultura

5. Despesa pública en cultura

6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa

7. Consideracions finals

8. Referències documentals i d'informació

2.1. Introducció

L'anàlisi de les activitats culturals de la ciutat des de la perspectiva econòmica s'ha emmarcat, d'entrada, en l'estudi del valor afegit brut d'aquestes activitats a Barcelona. Per a fer-ho s'han considerat les informacions següents:

1. L'estudi sobre el [Valor afegit brut del sector cultural a Barcelona \(2018\)](#) elaborat segons els criteris acordats per l'Oficina Municipal de Dades amb el Gabinet Tècnic de l'Institut de Cultura de Barcelona.

Aquest estudi estableix una delimitació i classificació del sector cultural que s'ha considerat de referència al llarg del present document. Com s'observa al Quadre 1, cal destacar que aquest document modifica tant la delimitació i classificació de les activitats culturals com la metodologia de càlcul del valor afegit brut emprada en estudis anteriors fets per la mateixa font. Per tant, no es pot fer una anàlisi de l'evolució de les dades d'anys anteriors com, per exemple, les contingudes en el document [Valor afegit brut de les empreses culturals. Barcelona 2010-2015](#).

Aquesta darrera versió del treball publicada el 2020 permet, d'una banda, tenir una millor aproximació al VAB de les activitats culturals, ja que considera de manera més adequada la provisió d'oferta cultural mixta pública, privada lucrativa i no lucrativa (i no tan sols la realitzada a través de l'oferta estrictament empresarial). D'altra banda, també cal fer esment que proporciona dades estadístiques del VAB de la cultura comparables a les que ja es tenen del VAB pel conjunt de l'economia de la ciutat.

2. Les estadístiques del [Producte Interior Brut \(PIB\) de Barcelona](#), elaborades pel mateix Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament.

Aquestes dades estadístiques permeten fer una valoració acurada de la contribució de les activitats a l'economia de la ciutat, com també de Catalunya. Així mateix, proporcionen el marc de referència per a tenir una aproximació dels efectes de la pandèmia sobre el VAB de la cultura de la ciutat de Barcelona els primers mesos del 2020.

Quadre 1. Delimitació i classificació de les activitats culturals per a l'estimació del VAB de la Cultura de Barcelona segons les aproximacions metodològiques de l'any 2020 i d'anys anteriors

Publicació any 2020 (dades dels anys 2016 a 2018)

Delimitació del Sector cultural (Barcelona)

1. Patrimoni, arxius i biblioteques (PAB)
910 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals
2. Arts escèniques, visuals, música i arquitectura (AEVMA)
900 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles
741 Activitats de disseny especialitzat
742 Activitats de fotografia
7111 Serveis tècnics d'arquitectura
3. Audiovisual i multimèdia (AM)
591 Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de programes de televisió
592 Activitats d'enregistrament de so i edició musical
601 Activitats de radiodifusió
602 Activitats de programació i emissió de televisió
4. Llibre i premsa (LLP)
581 Edició de llibres, periòdics i altres activitats d'edició
639 Altres serveis d'informació
743 Activitats de traducció i d'interpretació
5. Publicitat (P)
731 Publicitat
6. Altres indústries relacionades amb la cultura (AIRC)
181 Arts gràfiques i activitats dels serveis que s'hi relacionen
182 Reproducció de suports enregistrats
322 Fabricació d'instruments musicals
Altres serveis relacionats parcialment amb la cultura
476 Comerç al detall d'articles culturals i recreatius en establiments especialitzats
582 Edició de programes informàtics
620 Serveis de tecnologies de la informació
631 Processament de dades, hostatge i activitats relacionades; portals web

Publicació any 2018 (dades dels anys 2010 a 2015)

El Sector Cultura. Dominis culturals i la seva correspondència amb codis CCAE-2009.

Dominis culturals	Classes CCAE-2009
1. Patrimoni, museus, arxius i biblioteques	9102 Activitats de museus 9103 Gestió llocs i edificis històrics 9104 Activitats jardins botànics, parcs zoològics i naturals 9105 Activitats de Biblioteques 9106 Activitats d'Arxius
2. Arts escèniques, visuals, música i disseny	9001 Arts escèniques 9002 Auxiliars de les arts escèniques 9003 Creació artística i literària 9004 Gestió sales espectacles 7410 Activitats de disseny especialitzat 7420 Activitats de fotografia
3. Audiovisual i multimèdia	4763 Comerç al detall de música i vídeo 5821 Edició de videojocs 5912-5920 Producció i distribució cine, vídeo i programes de TV 6010 Activitats de radiodifusió 6020 Programació i emissió de TV
4. Llibre i premsa	4761 Comerç al detall de llibres 4762 Comerç al detall de diaris i papereria 5811-5814 Edició de llibres, directoris, periòdics i revistes 5819 Altres activitats d'edició 6391 Activitats d'agències de notícies 6399 Altres serveis d'informació 7430 Activitats de traducció
5. Publicitat	7311 Agències de publicitat 7312 Serveis representació mitjans de comunicació
6. Arquitectura	7111 Serveis tècnics d'arquitectura
7. Altres indústries relacionades amb la cultura	1811 Impressió de periòdics 1812 Activitats d'impressió i arts gràfiques 1813 Activitats de preimpresió 1814 Enquadernació 1820 Reproducció de suports enregistrats 3220 Fabricació d'instruments musicals

Fonts: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2018): *Valor afegit brut de les empreses culturals. Barcelona 2010-2015*, i Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2020): *Valor afegit brut del sector cultural a Barcelona*.

2.2. Valor afegit del sector cultural

2.2.1. Evolució recent i situació fins el 2018

Tenint en compte les notes metodològiques esmentades anteriorment, es poden fer les observacions següents sobre l'evolució i situació actual (2018) del VAB cultural de Barcelona (veure Quadre 2):

- D'una banda, s'observa com la crisi del 2009 afectà molt negativament les activitats culturals de la ciutat, que experimentaren una forta davallada fins el 2013.
- A partir del 2013 al 2018 es constata una progressiva recuperació econòmica del sector cultural en termes de VAB.

Aquesta evolució de decreixement i posterior recuperació al llarg de l'última dècada a de les activitats culturals de Barcelona segueix una tendència similar a la que s'observa per al conjunt de Catalunya (segons l'[Estadística i comptes de les empreses culturals](#)) com d'Espanya ([Cuenta Satélite de la Cultura en España](#)).

Quadre 2.

Valor Afegit Brut de la Cultura de Barcelona: 2010-15 i 2016-18

Taula 1.1: Valor Afegit Brut de les empreses culturals. Barcelona. Milers d'euros

Dominis culturals	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Patrimoni, museus, arxius i biblioteques	94.162	88.335	78.201	82.522	88.639	97.761
Arts escèniques, visuals, música i disseny	339.773	282.880	289.684	247.530	275.299	298.968
Audiovisual i multimedia	329.956	342.081	229.233	218.068	220.614	235.040
Llibre i premsa	968.148	945.936	881.959	739.144	724.786	737.961
Publicitat	586.598	543.227	440.472	548.404	593.945	567.821
Arquitectura	241.132	228.923	184.782	97.007	156.547	115.823
Altres Indústries relacionades amb la cultura	137.395	107.873	90.021	80.130	97.385	88.608
TOTAL VALOR AFEGIT	2.697.164	2.539.254	2.194.352	2.012.806	2.157.216	2.141.981

Taula 1: Valor Afegit Brut del sector Cultura. Barcelona. Milers d'euros

Dominis culturals	2016	2017	2018
1 Patrimoni, arxius i biblioteques	129.891	132.852	135.017
2 Arts escèniques, visuals, música i arquitectura	489.494	541.319	576.147
3 Audiovisual i multimèdia	216.327	242.035	279.535
4 Llibres i premsa	613.023	635.481	673.692
5 Publicitat	770.322	842.744	917.951
6 Altres indústries relacionades amb la cultura	141.481	143.164	146.132
TOTAL VALOR AFEGIT CULTURA	2.360.538	2.537.595	2.728.473
Altres serveis relacionats parcialment amb la cultura	2.138.280	2.349.936	2.555.108

Per dominis culturals, es poden destacar els següents trets d'aquesta evolució (veure Quadre 3):

- Per un costat, el domini de patrimoni, museus, arxius i biblioteques és el que va resistir millor la crisi del 2010 al 2015.

Posteriorment, però, és el segment d'activitat que ha experimentat un creixement menys accelerat del 2016 al 2018.

- Per un altre costat, la resta de sectors culturals i creatius varen seguir una evolució similar a la del total d'aquestes activitats del 2010 al 2015: és a dir, una forta davallada fins el 2012 o 2013, i una certa recuperació des d'aquell any al 2015 (sense assolir el volum d'activitat del 2010). D'aquests, l'arquitectura és l'activitat creativa que va experimentar una major caiguda.

Del 2016 al 2018 cal destacar que l'increment seguit per l'Audiovisual i multimèdia, la Publicitat i les Arts escèniques, visuals, música i arquitectura ha estat superior a l'experimentat pel VAB total de la ciutat, pel que aquestes han estat activitats amb un creixement proporcionalment superior al del conjunt de l'economia del municipi.

Quadre 3. Evolució del Valor Afegit Brut de la Cultura de Barcelona: 2010-15 i 2016-18

Taula: Valor Afegit Brut del sector Cultura. Barcelona. Índex 2010=100 *

Publicació any 2018	Dominis culturals	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Patrimoni, museus, arxius i biblioteques	100,0%	93,8%	83,0%	87,6%	94,1%	103,8%
	Arts escèniques, visuals, música i disseny	100,0%	83,3%	85,3%	72,9%	81,0%	88,0%
	Audiovisual i multimedia	100,0%	103,7%	69,5%	66,1%	66,9%	71,2%
	Llibre i premsa	100,0%	97,7%	91,1%	76,3%	74,9%	76,2%
	Publicitat	100,0%	92,6%	75,1%	93,5%	101,3%	96,8%
	Arquitectura	100,0%	94,9%	76,6%	40,2%	64,9%	48,0%
	Altres Indústries relacionades amb la cultura	100,0%	78,5%	65,5%	58,3%	70,9%	64,5%
TOTAL VALOR AFEGIT		100,0%	94,1%	81,4%	74,6%	80,0%	79,4%

Taula 4: Valor Afegit Brut del sector Cultura. Barcelona. Índex 2016=100

Publicació any 2020	Dominis culturals	2016	2017	2018
	1 Patrimoni, arxius i biblioteques	100,0%	102,3%	103,9%
	2 Arts escèniques, visuals, música i arquitectura	100,0%	110,6%	117,7%
	3 Audiovisual i multimèdia	100,0%	111,9%	129,2%
	4 Llibres i premsa	100,0%	103,7%	109,9%
	5 Publicitat	100,0%	109,4%	119,2%
	6 Altres indústries relacionades amb la cultura	100,0%	101,2%	103,3%
	TOTAL VALOR AFEGIT CULTURA	100,0%	107,5%	115,6%
TOTAL VAB BARCELONA		100,0%	104,9%	108,6%
Altres serveis relacionats parcialment amb la cultura		100,0%	109,9%	119,5%

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2018 i 2020)

* elaboració pròpia amb dades de l'informe.

2.2.2. Posicionament i contribució econòmica de la ciutat en el seu entorn

Amb la informació disponible, es pot fer una aproximació a la contribució de Barcelona al VAB de les activitats culturals i creatives del total de Catalunya (veure Gràfic 1).

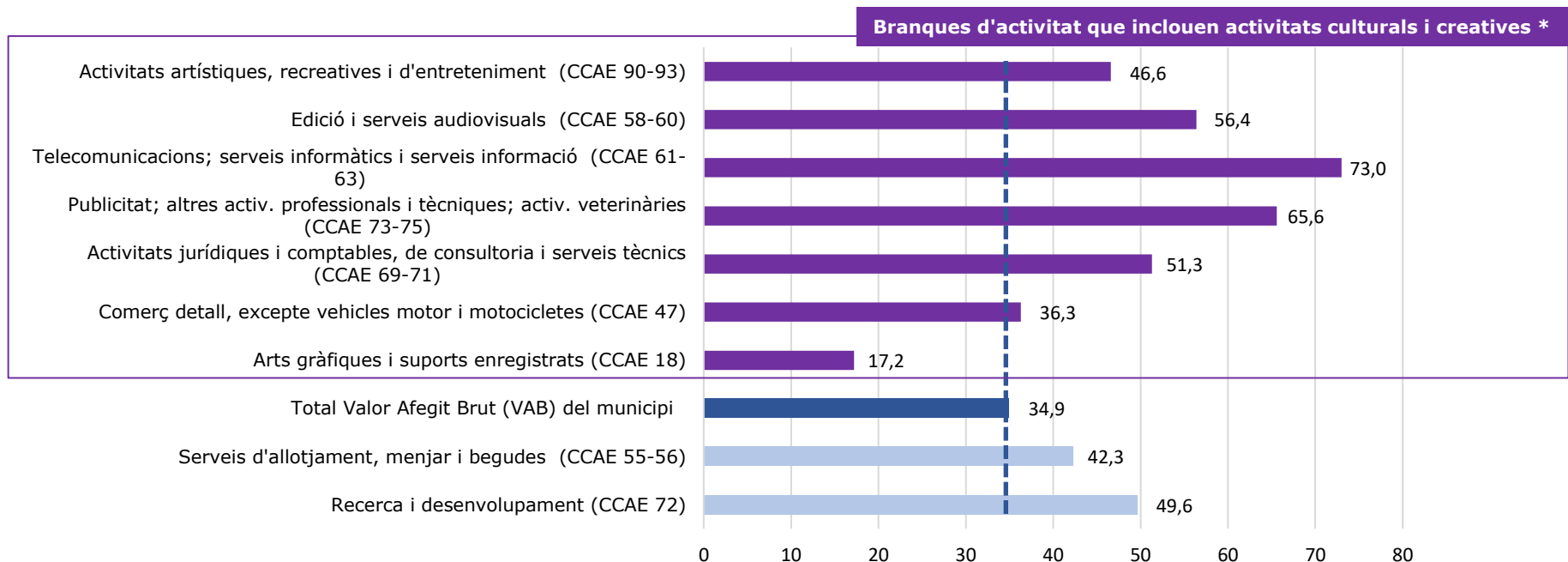
Cal tenir en compte que aquesta aproximació es fa considerant de manera agregada les branques d'activitat que s'indiquen segons la informació disponible.

Prenent com a referència que el VAB total de Barcelona representa el 34,9% sobre el total de Catalunya, es poden fer les següents observacions d'interès:

- La majoria de les activitats culturals se situen per sobre d'aquest valor del 34,9% pel que, des de l'òptica econòmica, es posa de manifest la important funció de Barcelona com a territori tractor d'aquestes activitats a Catalunya. Més concretament:
 - De manera destacada, Barcelona assoleix un percentatge del 73,0% sobre el total de Catalunya en la branca Telecomunicacions; serveis informàtics i serveis informació (CCAIE 61-63, grup que inclou altres serveis d'informació - 639). Remarcar que aquestes activitats tenen un rol fonamental en el procés de digitalització de les activitats culturals i creatives (com també del conjunt de l'economia).
 - A un segon lloc, amb el 65,6% hi ha la branca Publicitat; altres activitats professionals i tècniques; activitats veterinàries (CCAIE 73-75, que inclou la publicitat - 731, el disseny - 741, la fotografia - 742 i les activitats de traducció i interpretació - 743). Sens dubte, els serveis creatius a les empreses són un dels segments més rellevants en l'economia de les activitats culturals i creatives de la ciutat.
 - A continuació, amb percentatges entre el 50% i el 60% sobre el total de Catalunya hi ha la branca d'Edició i serveis audiovisuals (CCAIE 58-60, que inclou edició de llibres, premsa i altres - 58, i audiovisual -59 i 60) i la branca d'Activitats jurídiques i comptables, de consultoria i serveis tècnics (CCAIE 69-71, amb l'arquitectura - 7111).
 - La branca Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment (CCAIE 90-93) de Barcelona, que engloba les activitats de creació, artístiques i d'espectacles (90) i activitats de biblioteques, arxius, museus (91), representa el 46,6% del total de Catalunya.

- El pes de les activitats comercials (CCAE 47, en el que s'inclou comerç al detall d'articles culturals) de Barcelona sobre el total de Catalunya és del 36,3%, una proporció força similar a la del conjunt de l'economia de la ciutat.
- Per últim, s'observa que les Arts gràfiques i suports enregistrats (CCAE 18) són l'únic segment d'activitat cultural de la ciutat de Barcelona que té una aportació sobre el total de Catalunya per sota del valor de referència (amb un 17,2%). Davant d'això, cal assenyalar que aquesta és l'única branca d'activitat cultural que es correspon amb la indústria manufacturera, fortament localitzada fora de la ciutat (en el seu entorn metropolità i a la resta de Catalunya).

Gràfic 1. % del producte Interior Brut (PIB) - Oferta de Barcelona s/ Catalunya. Any 2019

Nota: *

Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment (CCAE 90-93): inclou activitats de creació, artístiques i d'espectacles (90) i activitats de biblioteques, arxius, museus (91).

Edició i serveis audiovisuals (CCAE 58-60): inclou edició de llibres, premsa i altres (58), i audiovisual (59 i 60).

Telecomunicacions; serveis informàtics i serveis informació (CCAE 61-63): inclou altres serveis d'informació (639).

Publicitat; altres activ. professionals i tècniques; activ. veterinàries (CCAE 73-75): inclou publicitat (731), disseny (741), fotografia (742) i activitats de traducció i interpretació (743).

Activitats jurídiques i comptables, de consultoria i serveis tècnics (CCAE 69-71): inclou arquitectura (7111).

Comerç detall, excepte vehicles motor i motocicletes (CCAE 47): inclou comerç al detall d'articles culturals (476).

2.2.3. Aproximació als efectes de la pandèmia

La pandèmia de la COVID19 està comportant importants davallades en l'evolució del PIB tant de Barcelona (-3,7% el 1T i -19,8%% el 2T) com de Catalunya (-6,1% el 1T i -16,3%% el 2T) (veure Quadre 4).

A la ciutat de Barcelona, les activitats en les que s'observa una reducció més important en termes de VAB són, d'una banda, la construcció (-8,8% el 1T i -26,1%% el 2T) i, d'altra, el comerç, hostaleria, transport, informació i comunicacions (-5,2% el 1T i -27,2%% el 2T).

Certament, aquest segon grup aplega activitats molt heterogènies entre les quals hi ha les relacionades amb el turisme (com l'allotjament, el transport o la restauració) que s'han vist fortament perjudicades per la pandèmia, juntament amb d'altres com les relatives a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), l'edició o l'audiovisual en les que tot indica que la crisi no ha afectat de manera tant negativa.

Estimacions formulades per la Comissió Europea a l'inici de la crisi el maig de 2020 preveien que els sectors que podrien experimentar unes majors caigudes de la seva xifra de negocis per l'efecte de la pandèmia podien ser les activitats relacionades amb turisme, les activitats culturals i creatives i les activitats socials i de proximitat. Concretament, amb disminucions de fins el 70% o 80% de la xifra de negocis el 2T, i d'aproximadament el 50% el 3T (veure Gràfic 2).

Per contra, en aquestes estimacions no es preveien caigudes d'aquesta importància en les activitats basades en la tecnologia digital.

No hi ha dubte que els efectes de la pandèmia sobre les activitats culturals s'agreugen de manera progressiva en funció del temps que perduri la situació existent.

Quadre 4. Evolució del PIB trimestral de Barcelona i Catalunya (2019-2020)

Avanç de dades de BARCELONA

PIB TRIMESTRAL DE BARCELONA (Revisió estadística 2019)

2n. Trimestre 2020

Taxes interanuals en volum %	2018	2019	2019 (1E)				2020 (1E)	
	A	1E	1r tr	2n tr	3r tr	4t tr	1r tr	2n tr
PIB	2,7	2,3	2,5	2,3	2,2	2,2	-3,7	-19,8
Agricultura	-2,3	-3,6	-4,7	-4,0	-3,0	-2,8	-2,4	-1,9
Indústria	0,6	-2,7	-0,7	-2,1	-3,7	-4,2	-4,2	-18,8
Construcció	1,4	0,7	1,8	1,0	0,1	-0,2	-8,8	-26,1
Serveis	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	-3,4	-19,2
• Comerç, Hostaleria, Transport, Informació i Comunicacions	3,9	2,1	2,9	2,1	1,8	1,5	-5,2	-27,2
• Financeres, Immobiliàries, Professionals i Tècniques	4,2	4,8	4,6	4,8	4,7	5,1	-2,4	-19,0
• AAPP, Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	0,6	1,9	1,2	2,1	2,4	2,2	-1,8	-6,1

Nota: dades corregides d'efectes estacionals. A: avanç. 1E: 1a estimació

Catalunya

Producte interior brut de Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2019	2019		2020		
	Mitjana anual	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ^R	2n trimestre ^R	3r trimestre ^A
Agricultura	-3,1	-3,7	-3,5	-3,2	-2,9	-2,0
Indústria	-0,3	-0,3	-0,4	-4,1	-19,4	-8,2
Construcció	2,3	1,0	-0,5	-7,7	-28,0	-7,6
Serveis	2,7	2,8	1,7	-5,3	-20,5	-9,3
PIB pm	1,9	2,0	1,3	-5,4	-21,2	-9,1
PIB pm (% de variació intertrimestral)	-	0,3	0,0	-6,1	-16,3	15,7

^A Dades d'avanç. ^R Dades revisades.

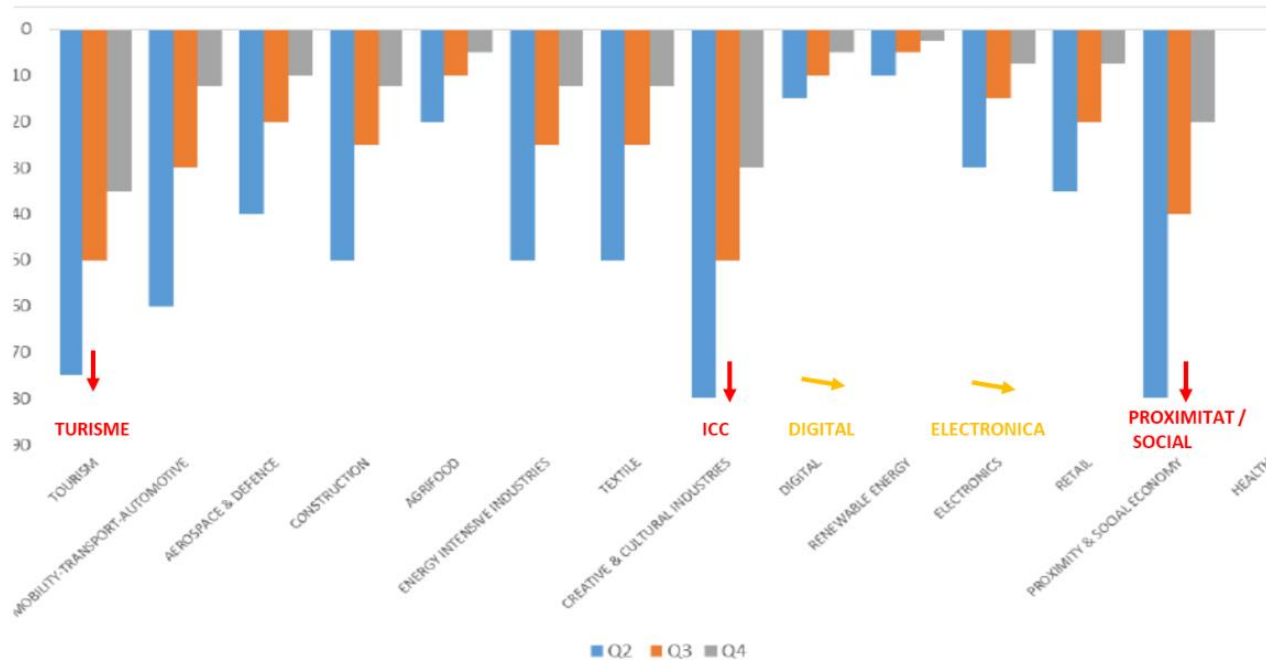
Font: Idescat.

Font: Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2020): *Avanç de dades de Barcelona. PIB trimestral de Barcelona (Revisió estadística 2019)*
<https://www.economiadigital.es/uploads/s1/11/16/21/01/ajuntament-barcelona-pib-trimestral.pdf>

Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. (2020): *Nota de Conjuntura Econòmica' número 112*
http://economia.gencat.cat/web/.content/70_economia_catalana/arxius/publicacions_periodes/nota_de_conjuntura/NCE-112/NCE-112-c2.pdf

Gràfic 2.

Descensos actuals i previstos en la xifra de negoci comunicats per sectors d'activitat (% del volum de negoci)

Source: DG GROW survey, March and April 2020. Data aggregated by ecosystem. For the scope of this exercise, each ecosystem has been defined in a relatively narrow way to avoid double counting of losses. The retail ecosystem does not include sales and repair of vehicles, which are included in the mobility ecosystem.

1. Introducció

2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives

3. Ocupació en els sectors culturals i creatius

3.1. Introducció

3.2. Població ocupada en cultura

3.3. Treballadors i centres de cotització en activitats culturals i creatives

4. Despesa en consum cultural privat

5. Despesa pública en cultura

6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa

7. Consideracions finals

8. Referències documentals i d'informació

3.1. Introducció

La informació sobre l'ocupació en els sectors culturals i creatius prové de dues fonts d'informació bàsiques que cal analitzar de manera complementària:

- D'una banda, i com a referència general, hi ha l'Enquesta de població activa de l'INE a partir de les quals l'Idescat elabora les dades sobre la població ocupada en el sector cultural. Aquesta operació estadística aporta trimestralment la següent informació sobre l'ocupació en el conjunt de les activitats cultural pels àmbits de Catalunya i Espanya:
 - Nombre d'ocupats en el sector cultural
 - % d'ocupats en el sector cultural s/ total de població ocupada .
 - % de nombre d'assalariats sobre total de la població ocupada en el sector cultural
 - Relació dones / homes en l'ocupació cultural
- D'altra banda, el nombre de treballadors i de centres de cotització en activitats culturals i creatives (de l'any 2009 al 3T del 2020). Aquestes informacions s'obtenen de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms, proporcionades per l'[Observatori del Treball i Model Productiu](#) de la Generalitat de Catalunya.

La informació disponible en aquest cas permet una anàlisi per activitats segons la CCAE – Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (a 2 dígits) pels àmbits de Barcelona i Catalunya.

Cal destacar que, donada aquesta informació disponible, seguidament es realitza una anàlisi sistemàtica de l'evolució de l'ocupació cultural al llarg de l'última dècada i, específicament, dels tres primers trimestres del 2020 (amb el que es disposa d'una informació de referència rellevant sobre els efectes de la pandèmia en les activitats culturals i creatives).

3.2. Població ocupada en cultura

Tot i que no hi ha dades específiques de la ciutat de Barcelona sobre la població ocupada en cultura segons l'Enquesta de Població Activa, la informació relativa a Catalunya i Espanya segons aquesta font d'informació proporciona un marc de referència de l'evolució 2008-2020 a tenir en compte (veure Quadre 5).

- La crisi del 2008 va suposar una greu pèrdua d'ocupació en cultura tant a Catalunya com a Espanya. En concret, a Catalunya es passà de 188,7 milers d'ocupats en cultura el T1 de 2008 a 143,4 milers el T4 de 2015, i a Espanya de 816,5 a 710,5 durant el mateix període.
- L'any 2019 s'assoliren xifres similars a les de 2008 (sobretot a Catalunya, i menys marcadament a Espanya), amb el que es podia considerar que s'havia recuperat la crisi del 2008 en termes de persones ocupades en cultura.

La pandèmia, però, ha comportat una recaiguda de l'ocupació en cultura, situant-se el 3T de 2020 en valors similars als del 4T de 2009 però, almenys encara superiors als d'anys posteriors amb xifres més baixes.

Al Gràfic 3 mostra l'evolució d'aquestes dades adoptant com a referència el T1 de 2008 com a base 100. A Catalunya, el valor d'aquest indicador fou de 87,0 el T3 de 2020. Aquesta xifra és clarament inferior a la del T3 2019 (99,7), fet que indica com l'ocupació del sector cultural s'havia arribat a recuperar a nivells similars als de 2008 abans de l'anterior crisi, i encara per sobre dels valors més baixos del període (com el T3 de 2012 amb 73,6).

Durant tot aquest període, les activitats culturals han concentrat al voltant del 5% de l'ocupació de Catalunya i del 4% d'Espanya (veure Gràfic 4).

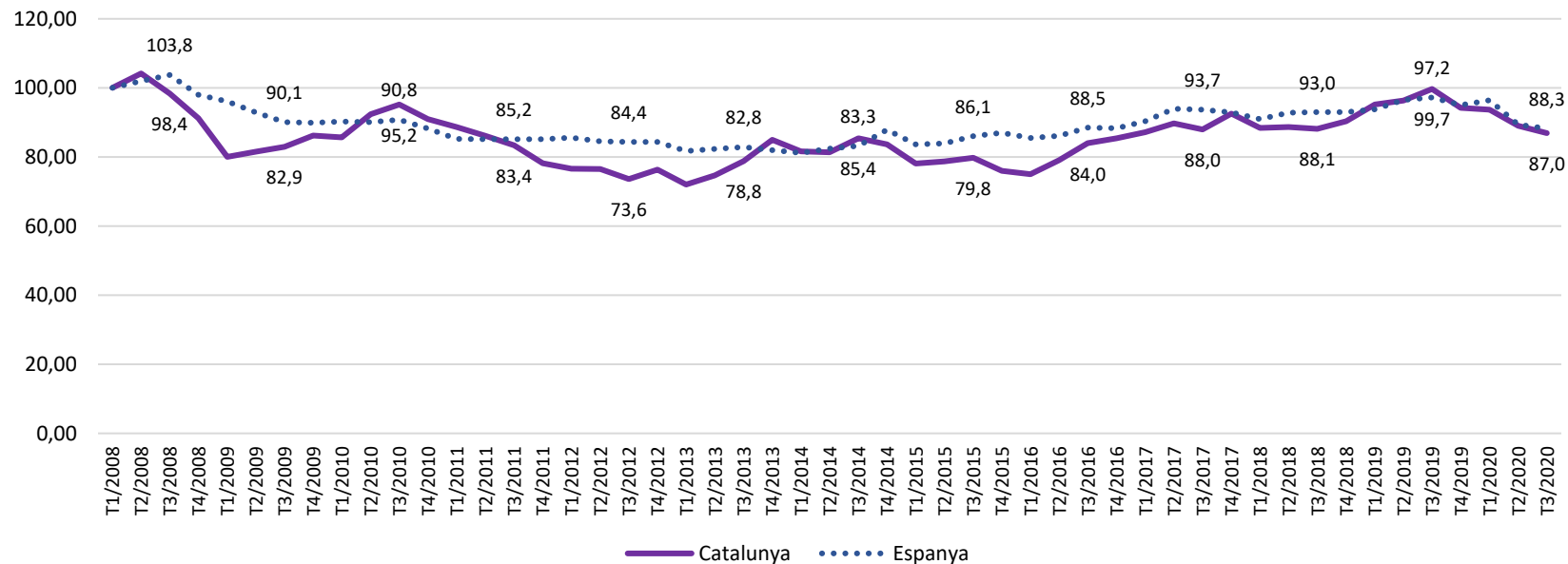
Quadre 5.
Població ocupada en el sector cultural.
Catalunya i Espanya (2008-2020).
En milers de persones

	Catalunya	Espanya
T1/2008	188,7	816,5
T4/2008	172,1	800,4
T4/2009	162,7	734,5
T4/2010	171,6	720,5
T4/2011	147,6	695,4
T4/2012	144,1	688,8
T4/2013	160,3	669,5
T4/2014	157,8	717,4
T4/2015	143,4	710,5
T4/2016	161,2	721,3
T4/2017	174,6	758,8
T4/2018	170,5	759,4
T1/2019	179,6	765,7
T2/2019	181,8	787,9
T3/2019	188,1	793,7
T4/2019	177,8	775,9
T1/2020	176,8	787,7
T2/2020	168,0	729,5
T3/2020	164,1	720,6

Font: Idescat, segons dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

<https://www.idescat.cat/treball/epa?tc=4&id=xcm4>

Gràfic 3.
Evolució de la població ocupada en el sector cultural. Catalunya i Espanya (2008-2020).
T1 2008 = 100

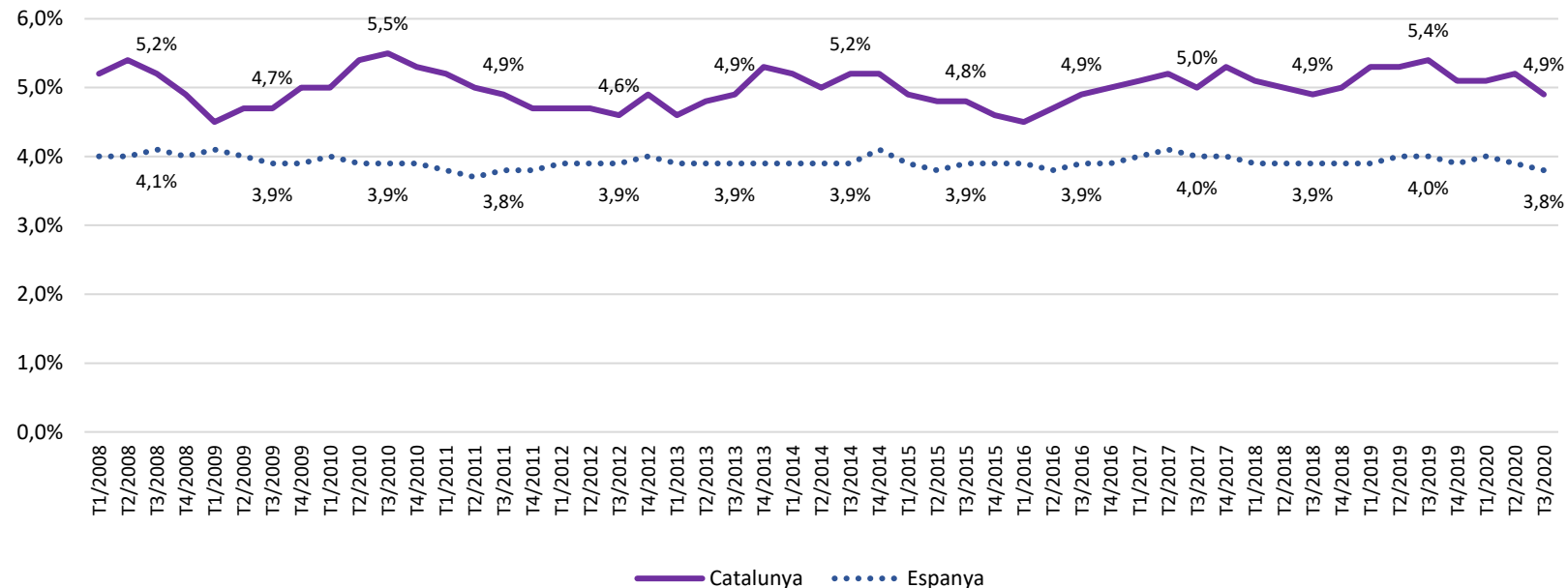

Nota: els valors indicats es corresponen al tercer trimestre (T3) de cada any de Catalunya (a sota de les línies) i Espanya (a sobre de les línies)

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat, segons dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

Gràfic 4.

% d'ocupats en el sector cultural s/ total de població ocupada. Catalunya i Espanya (2008-2020).

Nota: els valors indicats es corresponen al tercer trimestre (T3) de cada any de Catalunya (a sobre de les línies) i Espanya (a sota de les línies)

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat, segons dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

El Gràfic 5 que es mostra a continuació permet observar l'evolució del % de dones i d'homes ocupats en el sector cultural a Catalunya i Espanya. Al llarg dels anys analitzats, es constata com hi ha una major proporció d'homes ocupats en aquestes activitats (al voltant del 60%) en comparació al de dones (al voltant del 40%), sense diferències remarcables entre Catalunya i Espanya.

Des d'una perspectiva temporal i respecte a Catalunya, cal remarcar el destacable avenç vers la paritat esdevingut del 2017 al 2018, que no s'arribà a consolidar posteriorment.

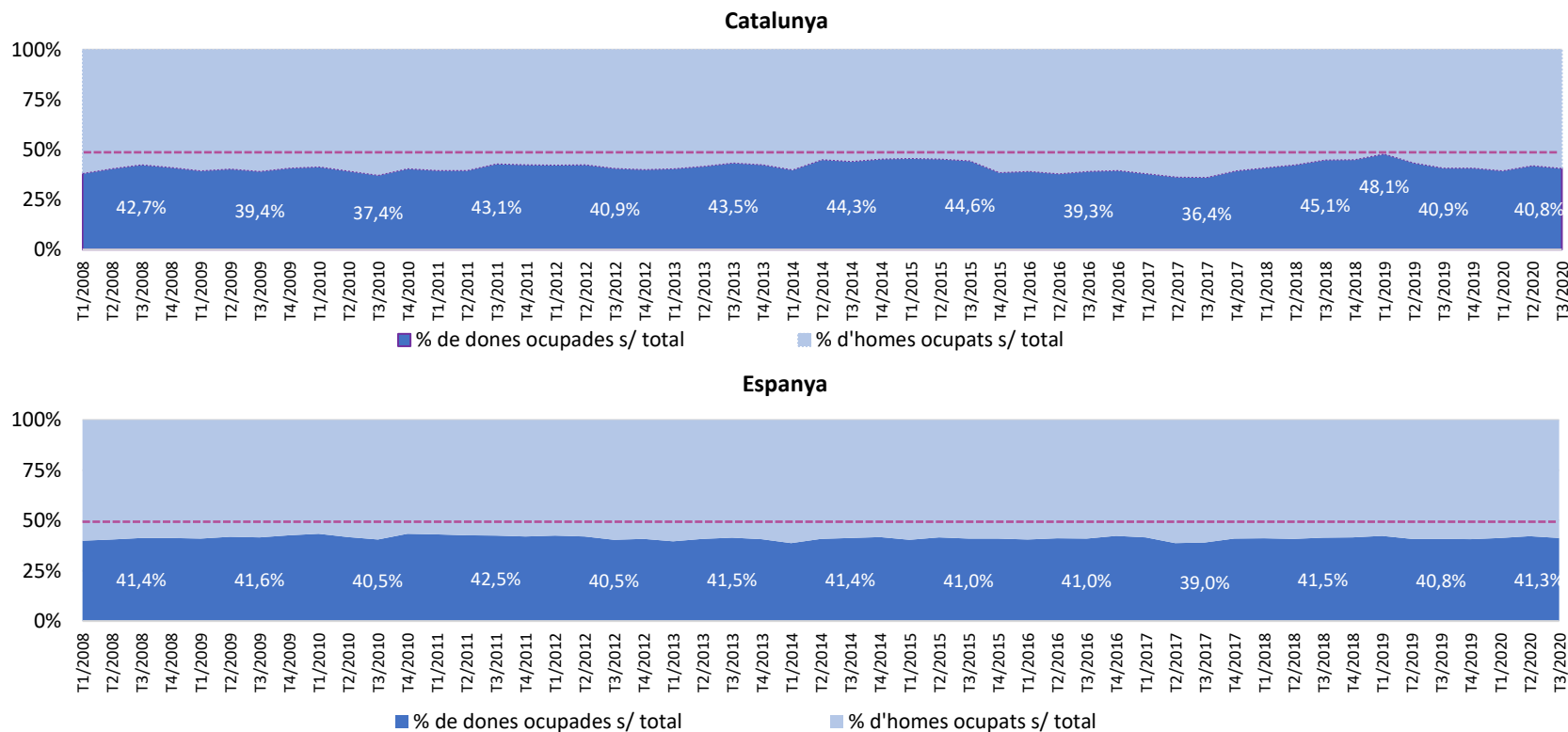
Per últim, el Gràfic 6 reflecteix l'evolució del % de persones assalariades i no assalariades sobre el total de població ocupada en el sector cultural a Catalunya i Espanya del 2008-2020.

Aquesta informació evidencia com la taxa de salarització en les activitats culturals se situa entre el 65% i el 70% tant a Catalunya com a Espanya (excepte en algun cas puntual), en unes proporcions molt inferiors a les que hi ha per al conjunt de l'economia que estan entre el 80% i el 85%.

També cal remarcar que la taxa de salarització de les activitats culturals a Catalunya va caure del 68,2% el T3 de 2019 al 61,7% el T3 de 2020. A Espanya, la caiguda no ha estat tant accentuada en passar del 67,2% al 66,1% d'un any a l'altre.

Aquesta dada és indicativa de la major "precarietat" del treball existent en les activitats culturals en comparació al conjunt de l'economia, fet que pot constituir una dificultat per accedir a ajudes públiques en l'actual situació de pandèmia.

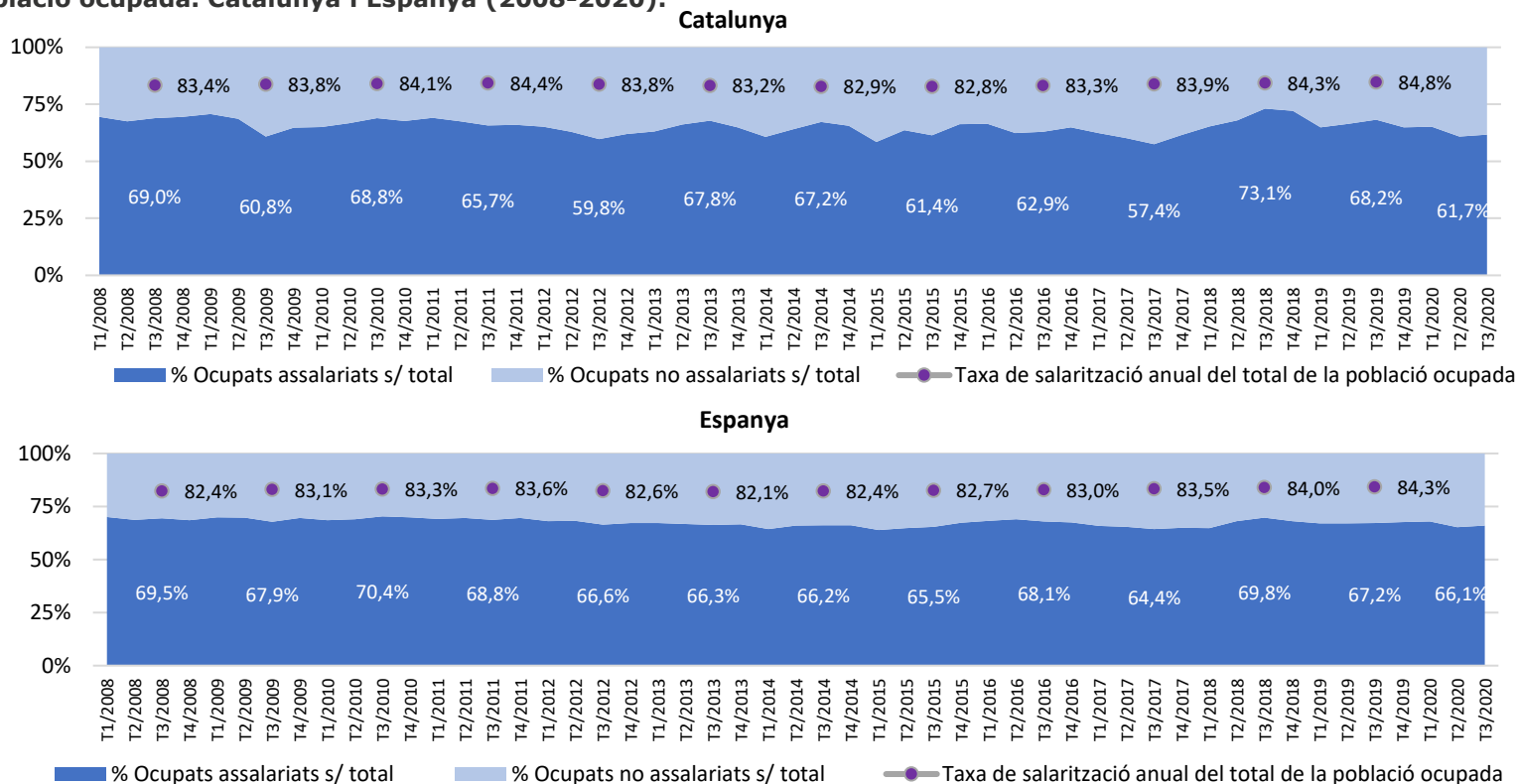
Gràfic 5.
% de dones i d'homes en la població ocupada en el sector cultural. Catalunya i Espanya (2008-2020).

Nota: els valors indicats es corresponen el % de dones s/ total ocupats al tercer trimestre (T3) de cada any.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat, segons dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

Gràfic 6.
% de persones assalariades i sobre el total de població ocupada en el sector cultural i taxa de salarització anual del total de la població ocupada. Catalunya i Espanya (2008-2020).

Nota: Veure nota metodològica amb definicions d'ocupats assalariats i no assalariats a pàgina següent.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat, segons dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

Notes metodològiques:

Ocupats: població de 16 anys o més que ha treballat, per compte d'atri o per compte propi, a la seva ocupació principal o a una de secundària. Per «treballar» s'entén la realització d'una activitat a canvi d'un sou, salari, benefici empresarial o guany familiar, en metàl·lic o en espècie, durant una setmana concreta (l'anterior a la de l'entrevista), durant almenys una hora. Quan un individu no compleix aquestes condicions, es diu que «no ha treballat» o que «ha estat absent de l'ocupació».

Les persones que tenen una ocupació en la qual han treballat anteriorment, però de la qual han estat absents, es consideren ocupades si mantenen un vincle estret amb la seva ocupació. El criteri per determinar la força d'aquest vincle és l'expectativa de l'individu de reincorporar-se a l'ocupació. Així, per exemple, les persones suspeses d'ocupació per un expedient de regulació només es consideren ocupades, si creuen que es reincorporaran a la feina. Cal advertir, però, que els treballadors fixos discontinus, ocasionals o estacionals, en l'època en què no treballen, no es consideren ocupats si efectivament no han treballat en cap ocupació.

Ocupats assalariats: són tots els treballadors que tenen el tipus d'ocupació definit com feina remunerada: llocs de treball en els quals els titulars tenen contractes de treball implícits o explícits (orals o escrits), pels quals reben una remuneració bàsica que no depèn directament dels ingressos de la unitat per a la qual treballen (aquesta unitat pot ser una corporació, una institució sense ànim de lucre, una unitat governamental o una llar). Alguns o tots els instruments, béns de capital, sistemes d'informació i / o locals utilitzats pels titulars són propietat de terceres persones, i els titulars poden treballar sota la supervisió directa o d'acord amb directrius estrictes establertes pel propietari o les persones empleades per aquest. Les persones amb ocupació assalariada es remuneren habitualment amb sous o salaris, però també poden remunerar per mitjà de comissions de vendes, pagaments a preu fet, primes o pagaments en espècie com ara menjar, habitació o formació.

Ocupats no assalariats: llocs de treball per compte propi en què la remuneració depèn directament dels beneficis (o del potencial per realitzar beneficis) derivats dels béns i serveis produïts (en aquests llocs de treball es considera que el consum propi forma part dels beneficis). Els treballadors per compte propi prenen les decisions operacionals que afecten l'empresa, o deleguen aquestes decisions, però mantenen la responsabilitat del benestar de l'empresa (incloses les d'una única persona).

Fons:

Idescat: <https://www.idescat.cat/treball/epa?tc=8&id=SCJ4&ac=4>

INE: <https://www.ine.es/dynt3/metadatos/es/RespuestaDatos.html?oe=30308>

3.3. Treballadors i centres de cotització en activitats culturals i creatives

3.3.1. Introducció

El detall de les dades publicades per l'[Observatori del Treball i Model Productiu](#) de la Generalitat de Catalunya sobre el nombre de treballadors i de centres de cotització obtingudes de l'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms ha permès analitzar amb detall l'evolució de les activitats culturals i creatives del 2009 al 2020, tant per a Barcelona ciutat com per al total de Catalunya.

Aquest treball s'ha fet al màxim de desagregació possible per sectors d'activitat segons la CCAE – Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (a 2 dígits) a nivell de Catalunya i Espanya i es presenta de manera detallada en els següents subapartats d'aquest capítol:

3.3.2. Evolució de les activitats culturals i creatives del 2009 al 2019 a Barcelona.

3.3.3. Impacte de la crisi COVID19 en les activitats culturals i creatives el 2020 a Barcelona.

3.3.4. Pes de les activitats culturals i creatives de Barcelona a Catalunya.

Tot i que l'anàlisi s'ha de plantejar en el marc de la informació estadística disponible, cal assenyalar que en certs segments de les activitats culturals i creatives poden haver-hi situacions de treball informal que suposin un treball no registrat, amb freqüència il·legal, aliè a la normativa de la Seguretat Social el qual (conseqüentment) no és tingut en compte per les estadístiques analitzades (com tampoc per les mesures públiques de protecció).

Com a resum d'aquesta anàlisi, a continuació es presenta el Quadre 6 Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior) i de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19) de les activitats culturals de la ciutat de Barcelona i de Catalunya, això com també d'altres activitats relacionades i del total de l'economia (que serveixen de referència).

Quadre 6.

Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior) i de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

		Crisi anterior (2009-2012)	Recuperació crisi (2009-2019)	Efecte COVID (2020 respecte 2019)
1. Patrimoni, arxius i biblioteques				
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	Creix més 5%	Creix més 5%	Decreix entre 5% i 15%
2. Arts escèniques, visuals, música i arquitectura				
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	Decreix entre 5% i 15%	Creix més 5%	Decreix més 15%
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	Creix més 5%	Creix més 5%	Decreix entre 5% i 15%
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	Decreix més 15%	Creix més 5%	Decreix més 15%
3. Audiovisuals i multimèdia				
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical	Decreix més 15%	Creix més 5%	Decreix però recupera a setembre
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	Decreix més 15%	Decreix més 15%	
4. Llibres i premsa				
58	Edició	Decreix més 15%	Decreix més 15%	Decreix menys 5%
5. Publicitat				
73	Publicitat i estudis de mercat	Decreix entre 5% i 15%	Creix més 5%	Decreix entre 5% i 15%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya que es detallen a continuació.

Quadre 6. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior) i de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

	Crisi anterior (2009-2012)	Recuperació crisi (2009-2019)	Efecte COVID (2020 respecte 2019)
6. Altres indústries relacionades amb la cultura			
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	Decreix més 15%	Decreix més 15%	Decreix entre 5% i 15%
Altres serveis relacionats amb la cultura			
47 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor	Decreix més 15%	Creix més 5%	Decreix entre 5% i 15%
62 Serveis de tecnologies de la informació	Creix més 5%	Creix més 5%	Decreix entre 5% i 15%
63 Serveis d'informació	Creix més 5%	Creix més 5%	Decreix més 15%
Activitats turístiques			
55 Serveis d'allotjament	Creix més 5%	Creix més 5%	Decreix més 15%
56 Serveis de menjar i begudes	Creix més 5%	Creix més 5%	Decreix més 15%
79 Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	Decreix entre 5% i 15%	Creix més 5%	Decreix més 15%
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	Decreix menys 5%	Creix més 5%	Decreix entre 5% i 15%
Total economia			
Total	Decreix entre 5% i 15%	Creix més 5%	Decreix menys 5%
Agricultura	Decreix entre 5% i 15%	Decreix entre 5% i 15%	Decreix menys 5%
Indústria	Decreix més 15%	Decreix més 15%	Decreix menys 5%
Construcció	Decreix més 15%	Decreix més 15%	Decreix menys 5%
Serveis	Decreix menys 5%	Creix més 5%	Decreix menys 5%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya que es detallen a continuació.

3.3.2. Evolució de les activitats culturals i creatives del 2009 al 2019 a Barcelona

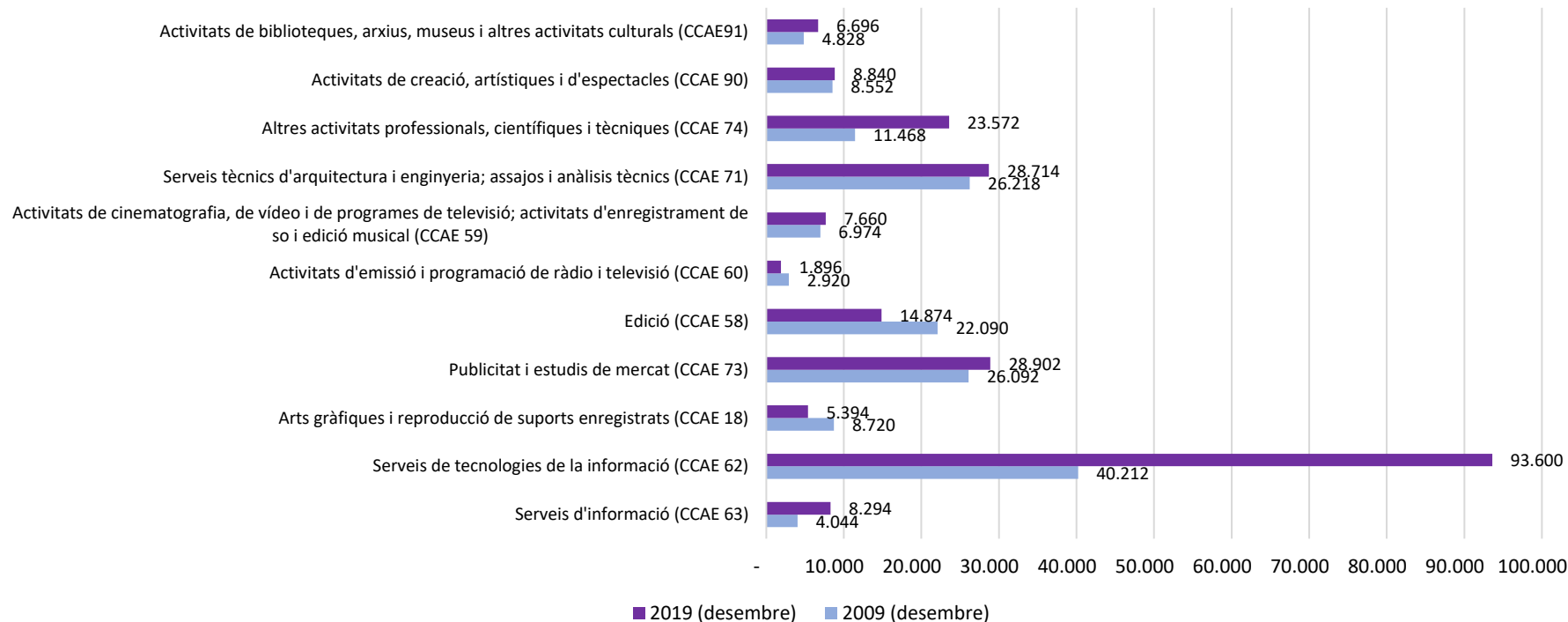
L'anàlisi de l'evolució del 2009 al 2019 del nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social (al règim general i d'autònoms) mostra les següents tendències (veure Gràfic 7):

- Hi ha tres àmbits relacionats de manera directa o indirecta amb les activitats culturals i creatives que han tingut un accentuat creixement del 2009 al 2019 de manera que, a més de superar els efectes de la crisi del 2008, han seguit una evolució molt positiva durant el període: Serveis de tecnologies de la informació (CCAE 62), Serveis d'informació (CCAE 63) i Altres activitats professionals, científiques i tècniques (CCAE 74).
- Hi ha altres cinc àmbits que també segueixen una evolució favorable, però de manera menys intensa: Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical (CCAE 59), Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics (CCAE 71), Publicitat i estudis de mercat (CCAE 73), Activitats de creació, artístiques i d'espectacles (CCAE 90) i Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals (CCAE91).
- En un sentit negatiu, es redueix la xifra de treballadors en les activitats de les Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats (CCAE 18), Edició (CCAE 58) i Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió (CCAE 60).

El Gràfic 8 recull les dades del nombre de centres de cotització a la Seguretat Social que, en els aspectes més rellevants, segueixen les tendències indicades.

Per últim, el Quadre 7 dona els detalls de la caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior) de les activitats culturals de la ciutat de Barcelona i de Catalunya, això com també d'altres activitats relacionades i del total de l'economia (que serveixen de referència).

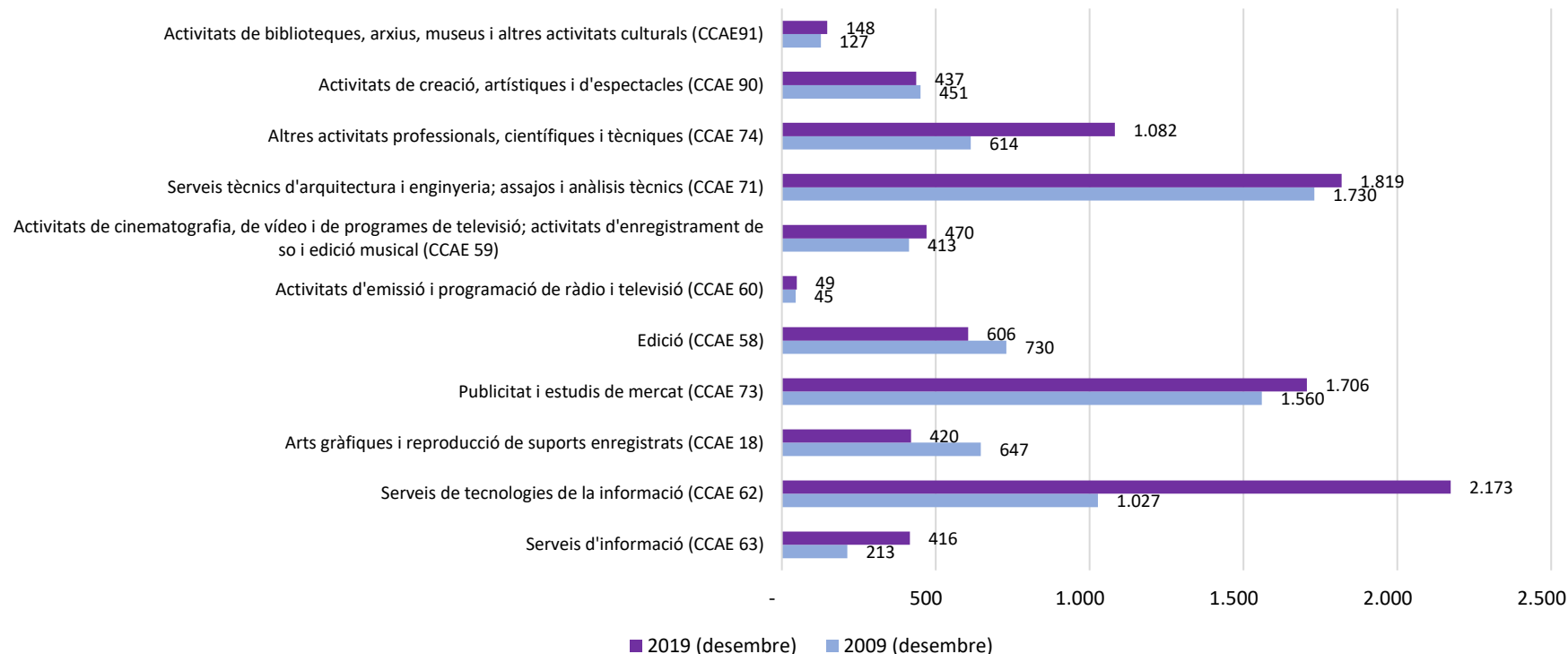
Gràfic 7.
Nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social en els sectors culturals i creatius de Barcelona.
(desembre 2009 - desembre 2019).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.
[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Gràfic 8.

Nombre de centres de cotització a la Seguretat Social en els sectors culturals i creatius de Barcelona. (desembre 2009 - desembre 2019).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.

[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 7.

Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
1. Patrimoni, arxius i biblioteques					
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	BCN	6,4%	30,3%	38,7%
		CAT	-1,2%	15,7%	14,3%
2. Arts escèniques, visuals, música i arquitectura					
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	BCN	-9,9%	14,7%	3,4%
		CAT	-11,2%	27,4%	13,1%
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	BCN	14,6%	79,3%	105,5%
		CAT	16,8%	70,7%	99,4%
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	BCN	-12,9%	25,8%	9,5%
		CAT	-16,8%	47,8%	22,9%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
1. Patrimoni, arxius i biblioteques					
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	BCN	-7,9%	26,5%	16,5%
		CAT	-7,9%	6,0%	-2,4%
2. Arts escèniques, visuals, música i arquitectura					
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	BCN	-8,0%	5,3%	-3,1%
		CAT	-9,3%	14,2%	3,6%
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	BCN	14,3%	54,1%	76,2%
		CAT	7,8%	47,3%	58,8%
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	BCN	-19,2%	30,1%	5,1%
		CAT	-20,7%	26,8%	0,6%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 7. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
3. Audiovisuals i multimèdia					
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical	BCN	-34,2%	67,0%	9,8%
		CAT	-30,1%	43,0%	-0,1%
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	BCN	-20,0%	-18,8%	-35,1%
		CAT	-4,9%	2,1%	-2,9%
4. Llibres i premsa					
58	Edició	BCN	-18,7%	-17,2%	-32,7%
		CAT	-18,0%	-19,9%	-34,3%
5. Publicitat					
73	Publicitat i estudis de mercat	BCN	-14,5%	29,5%	10,8%
		CAT	-14,6%	22,5%	4,6%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
3. Audiovisuals i multimèdia					
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical	BCN	-11,4%	28,4%	13,8%
		CAT	-13,6%	21,5%	4,9%
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	BCN	-8,9%	19,5%	8,9%
		CAT	-13,4%	-6,5%	-19,0%
4. Llibres i premsa					
58	Edició	BCN	-16,0%	-1,1%	-17,0%
		CAT	-15,8%	-2,3%	-17,8%
5. Publicitat					
73	Publicitat i estudis de mercat	BCN	-6,2%	16,6%	9,4%
		CAT	-6,9%	16,2%	8,2%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 7. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
6. Altres indústries relacionades amb la cultura					
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	BCN	-29,5%	-12,3%	-38,1%
		CAT	-17,8%	-1,0%	-18,6%
Altres serveis relacionats amb la cultura					
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	BCN	-4,2%	14,0%	9,2%
		CAT	-2,7%	16,3%	13,1%
62	Serveis de tecnologies de la informació	BCN	4,8%	122,1%	132,8%
		CAT	12,3%	106,8%	132,1%
63	Serveis d'informació	BCN	32,6%	54,7%	105,1%
		CAT	25,2%	80,3%	125,6%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
6. Altres indústries relacionades amb la cultura					
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	BCN	-23,3%	-15,3%	-35,1%
		CAT	-13,7%	-8,2%	-20,8%
Altres serveis relacionats amb la cultura					
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	BCN	-0,9%	-2,7%	-3,6%
		CAT	-1,5%	-4,3%	-5,7%
62	Serveis de tecnologies de la informació	BCN	10,8%	90,9%	111,6%
		CAT	9,7%	78,7%	96,0%
63	Serveis d'informació	BCN	27,7%	52,9%	95,3%
		CAT	25,5%	26,8%	59,1%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 7. (continuació)**Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior)**

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
Activitats turístiques					
55	Serveis d'allotjament	BCN	6,6%	40,6%	49,9%
		CAT	-1,9%	33,8%	31,3%
56	Serveis de menjar i begudes	BCN	8,5%	30,5%	41,6%
		CAT	1,9%	39,4%	42,0%
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	BCN	-6,1%	24,2%	16,7%
		CAT	-8,8%	23,4%	12,6%
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	BCN	-4,7%	33,5%	27,2%
		CAT	1,4%	48,3%	50,3%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2009-2019		
			2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
Activitats turístiques					
55	Serveis d'allotjament	BCN	16,2%	50,1%	74,4%
		CAT	4,6%	27,9%	33,7%
56	Serveis de menjar i begudes	BCN	1,9%	10,7%	12,8%
		CAT	1,3%	10,5%	11,9%
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	BCN	-6,3%	26,3%	18,3%
		CAT	-10,3%	18,9%	6,6%
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	BCN	3,4%	46,8%	51,9%
		CAT	6,5%	56,6%	66,8%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 7. (continuació)
Caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)		Evolució 2009-2019		
		2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
Total economia				
Total	BCN	-6,3%	18,6%	11,1%
	CAT	-8,1%	23,7%	13,7%
Agricultura	BCN	-9,4%	-1,9%	-11,1%
	CAT	-4,9%	28,3%	22,0%
Indústria	BCN	-15,8%	-12,3%	-26,1%
	CAT	-11,7%	12,0%	-1,1%
Construcció	BCN	-42,4%	4,4%	-39,9%
	CAT	-42,1%	28,4%	-25,7%
Serveis	BCN	-3,3%	22,1%	18,1%
	CAT	-3,8%	26,0%	21,3%
Comptes de cotització (empreses)		Evolució 2009-2019		
		2009 a 2012	2012 a 2019	2009-2019
Total economia				
Total	BCN	-4,8%	8,3%	3,1%
	CAT	-6,8%	8,1%	0,7%
Agricultura	BCN	3,2%	46,9%	51,6%
	CAT	6,1%	22,9%	30,4%
Indústria	BCN	-18,7%	-10,4%	-27,2%
	CAT	-12,4%	-0,6%	-12,9%
Construcció	BCN	-27,5%	6,7%	-22,7%
	CAT	-31,3%	12,0%	-23,1%
Serveis	BCN	-1,8%	9,3%	7,4%
	CAT	-2,0%	8,6%	6,4%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

3.3.3. Impacte de la crisi COVID19 en les activitats culturals i creatives el 2020 a Barcelona

La informació del nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social (al règim general i d'autònoms) del desembre de 2019 al setembre de 2020 proporciona una aproximació quantitativa de l'impacte que la crisi de la COVID 19 ha tingut sobre el mercat laboral de les activitats culturals i creatives a la ciutat de Barcelona (veure Gràfic 9).

En general, aquestes dades no mostren reduccions rellevants en termes de nombre de treballadors que cotitzen a la Seguretat Social.

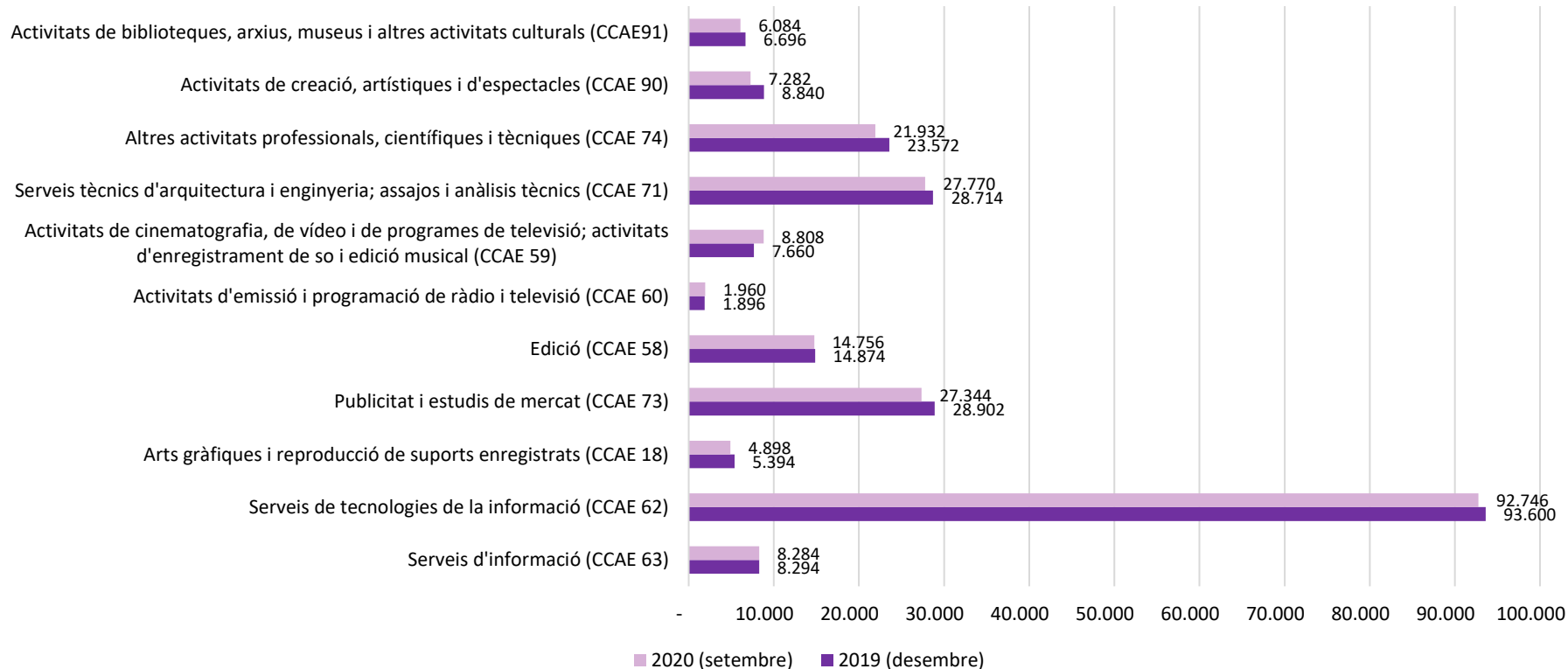
Davant d'això cal fer les observacions següents:

- Per un costat, aquest baix impacte pot explicar-se en part per les mesures públiques adoptades per fer front a la crisi, algunes de les quals permeten la suspensió dels contractes de treball durant un temps limitat mitjançant els expedients de regulació temporal d'ocupació – ERTO.
- Per un altre costat, com s'ha dit, en certs segments de les activitats culturals i creatives poden haver-hi situacions de treball informal aliè a la normativa de la Seguretat Social el qual (conseqüentment) no és tingut en compte per les estadístiques analitzades (com tampoc per les mesures públiques de protecció).

Per contra, les dades del nombre de centres de cotització a la Seguretat Social si que permeten observar disminucions destacables en aquesta variable durant els tres primers trimestres del 2020 (veure Gràfic 10).

Aquest apartat es completa amb el Quadre 8 Caracterització de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19) sobre la caracterització de l'evolució 2009-2019 (efectes de crisi econòmica del 2008 i desenvolupament posterior) de les activitats culturals de la ciutat de Barcelona i de Catalunya, això com també d'altres activitats relacionades i del total de l'economia (que serveixen de referència).

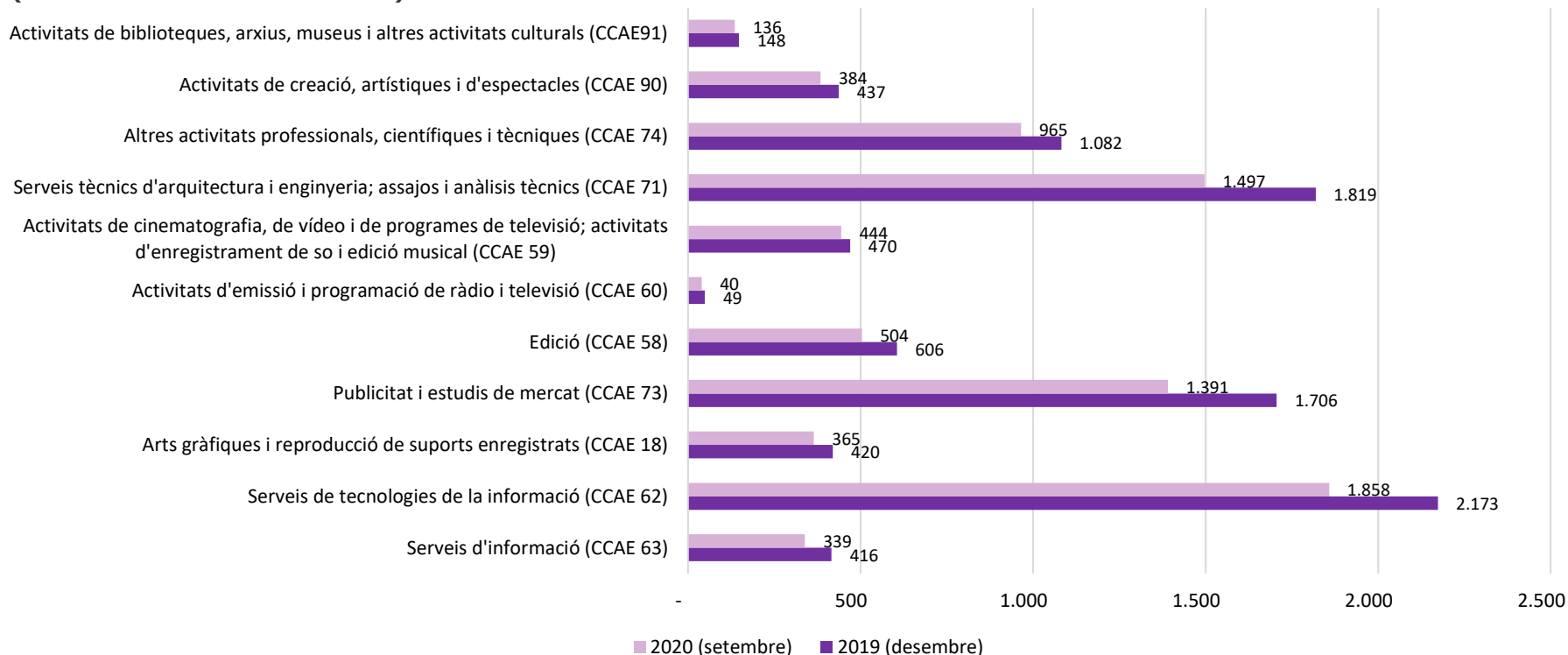
Gràfic 9.
Nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social en els sectors culturals i creatius de Barcelona.
(desembre 2019-setembre 2020).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.

[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Gràfic 10.
Nombre de centres de cotització a la Seguretat Social en els sectors culturals i creatius de Barcelona.
(desembre 2019-setembre 2020).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.

[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 8.

Caracterització de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
1. Patrimoni, arxius i biblioteques					
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	BCN	-7,0%	-9,6%	-8,1%
		CAT	-7,3%	-11,0%	-7,5%
2. Arts escèniques, visuals, música i arquitectura					
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	BCN	-18,2%	-19,6%	-16,9%
		CAT	-20,1%	-28,1%	-26,7%
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	BCN	-5,7%	-7,9%	-8,1%
		CAT	-6,1%	-9,6%	-9,6%
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	BCN	2,5%	-1,0%	-1,2%
		CAT	1,5%	-1,8%	-2,0%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
1. Patrimoni, arxius i biblioteques					
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	BCN	-4,1%	-4,1%	-4,9%
		CAT	-6,7%	-7,3%	-2,7%
2. Arts escèniques, visuals, música i arquitectura					
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	BCN	-18,0%	-18,2%	-7,2%
		CAT	-15,1%	-20,6%	-11,9%
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	BCN	-10,4%	-11,5%	-9,5%
		CAT	-8,6%	-10,8%	-7,6%
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	BCN	-12,1%	-15,9%	-13,4%
		CAT	-10,7%	-13,8%	-11,2%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.
[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 8. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)				Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
				De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
3. Audiovisuals i multimèdia						
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical	BCN	-13,3%	-10,0%	10,7%	
		CAT	-10,1%	-9,8%	10,1%	
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	BCN	-15,7%	-5,6%	8,3%	
		CAT	-3,0%	-2,7%	0,3%	
4. Llibres i premsa						
58	Edició	BCN	-3,7%	-2,9%	0,3%	
		CAT	-4,3%	-4,0%	-1,4%	
5. Publicitat						
73	Publicitat i estudis de mercat	BCN	1,9%	-6,2%	-4,9%	
		CAT	-5,5%	-8,2%	-4,8%	

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
3. Audiovisuals i multimèdia					
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical	BCN	-20,9%	-16,2%	-7,7%
		CAT	-19,3%	-16,0%	-6,4%
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	BCN	-20,0%	-19,1%	-11,1%
		CAT	-12,9%	-15,8%	-8,6%
4. Llibres i premsa					
58	Edició	BCN	-15,4%	-18,0%	-13,1%
		CAT	-14,8%	-17,1%	-12,4%
5. Publicitat					
73	Publicitat i estudis de mercat	BCN	-16,4%	-20,2%	-16,7%
		CAT	-12,9%	-16,8%	-13,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 8. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
6. Altres indústries relacionades amb la cultura					
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	BCN	-6,6%	-8,6%	-7,6%
		CAT	-5,7%	-7,0%	-5,2%
Altres serveis relacionats amb la cultura					
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	BCN	-0,2%	-4,3%	-3,6%
		CAT	-2,6%	-5,9%	-3,6%
62	Serveis de tecnologies de la informació	BCN	5,9%	4,1%	1,9%
		CAT	4,7%	2,6%	2,3%
63	Serveis d'informació	BCN	0,8%	-4,4%	-1,0%
		CAT	3,5%	0,3%	6,7%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
6. Altres indústries relacionades amb la cultura					
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	BCN	-11,2%	-16,1%	-14,3%
		CAT	-12,1%	-15,7%	-13,8%
Altres serveis relacionats amb la cultura					
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	BCN	-10,4%	-9,6%	-7,4%
		CAT	-9,8%	-10,0%	-7,0%
62	Serveis de tecnologies de la informació	BCN	-9,5%	-13,3%	-11,7%
		CAT	-9,6%	-12,1%	-9,8%
63	Serveis d'informació	BCN	-14,9%	-20,3%	-18,3%
		CAT	-11,5%	-14,8%	-13,2%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 8. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
Activitats turístiques					
55	Serveis d'allotjament	BCN	-11,9%	-20,2%	-19,9%
		CAT	-22,0%	-36,2%	-33,3%
56	Serveis de menjar i begudes	BCN	-13,3%	-18,7%	-18,2%
		CAT	-12,7%	-19,1%	-13,7%
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	BCN	-2,9%	-9,4%	-15,8%
		CAT	-5,3%	-15,5%	-19,9%
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	BCN	-2,8%	-11,2%	-7,0%
		CAT	-5,8%	-13,4%	-7,8%

Comptes de cotització (empreses)			Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
			De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
Activitats turístiques					
55	Serveis d'allotjament	BCN	-17,8%	-21,4%	-16,7%
		CAT	-13,4%	-19,4%	-14,7%
56	Serveis de menjar i begudes	BCN	-14,9%	-11,5%	-8,8%
		CAT	-13,4%	-10,8%	-6,7%
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	BCN	-15,6%	-20,5%	-20,7%
		CAT	-12,3%	-18,9%	-18,3%
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	BCN	-7,9%	-12,2%	-10,3%
		CAT	-7,0%	-11,0%	-7,3%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.
[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Quadre 8. (continuació)

Caracterització de l'evolució 2019-2020 (efectes de la crisi de la COVID 19)

Total treballadors afiliats (règim general i autònoms)		Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
		De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
Total economia				
Total	BCN	-3,8%	-6,4%	-3,4%
	CAT	-3,5%	-6,2%	-3,1%
Agricultura	BCN	-1,5%	-11,0%	-3,4%
	CAT	-1,2%	-0,9%	1,8%
Indústria	BCN	-3,4%	-4,8%	4,4%
	CAT	-1,4%	-2,8%	-0,9%
Construcció	BCN	-9,1%	-4,0%	-1,2%
	CAT	-10,5%	-3,7%	-0,1%
Serveis	BCN	-3,7%	-6,6%	-4,1%
	CAT	-3,5%	-7,0%	-3,7%

Comptes de cotització (empreses)		Evolució 2019-2020 (Impacte COVID 19)		
		De març 2019 a març 2020	De juny 2019 a juny 2020	De setembre 2019 a setembre 2020
Total economia				
Total	BCN	-10,6%	-10,9%	-8,6%
	CAT	-9,4%	-9,6%	-7,3%
Agricultura	BCN	-6,7%	-12,8%	-9,1%
	CAT	-5,3%	-3,6%	-3,4%
Indústria	BCN	-12,0%	-14,0%	-12,4%
	CAT	-11,1%	-11,9%	-10,7%
Construcció	BCN	-12,1%	-9,2%	-6,0%
	CAT	-10,0%	-6,7%	-3,9%
Serveis	BCN	-10,5%	-10,8%	-8,6%
	CAT	-9,2%	-9,7%	-7,4%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms. [Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

3.3.4. Pes de les activitats culturals i creatives de Barcelona a Catalunya

La ciutat de Barcelona concentra al voltant del 35% del total de treballadors afiliats a la Seguretat Social (al règim general i d'autònoms) de Catalunya. Prenent com a referència aquest valor s'observa que (veure Gràfic 11):

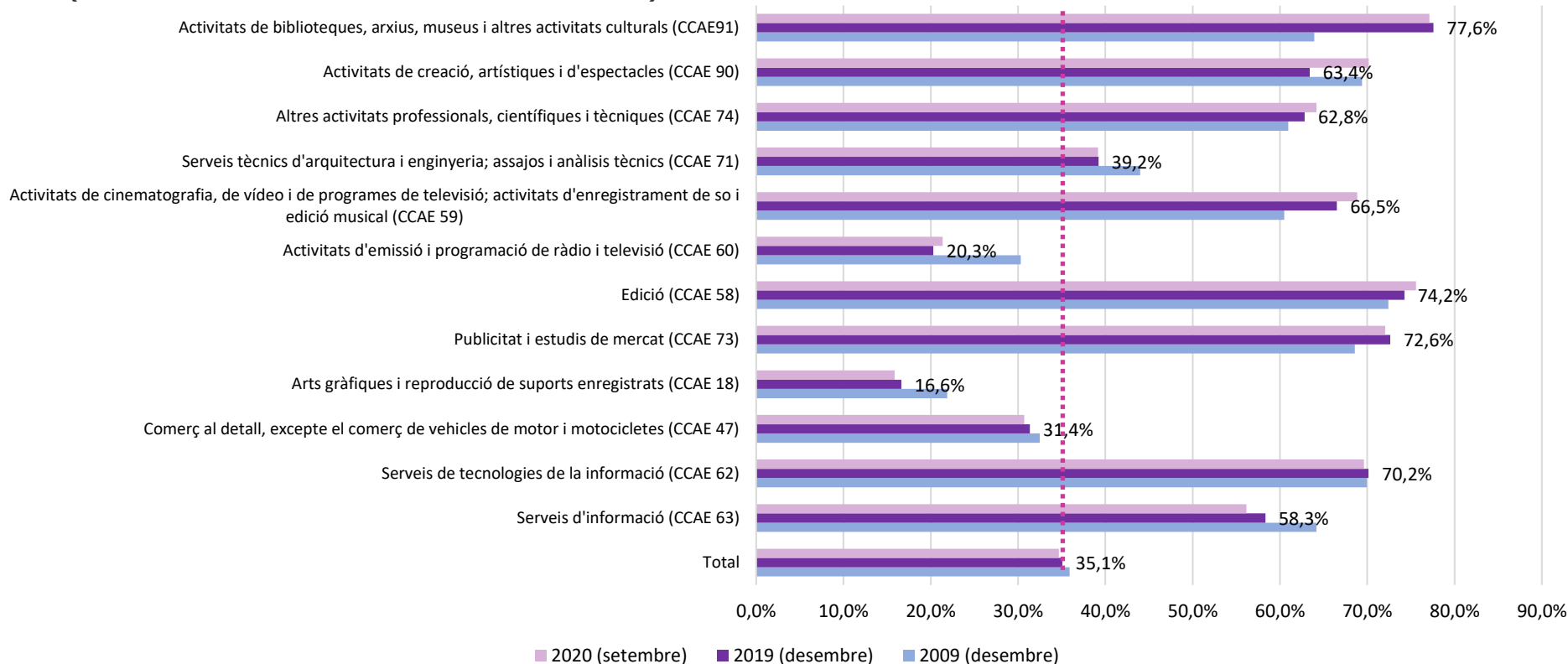
- La major part de les activitats culturals i creatives de la ciutat de Barcelona apleguen més del 55% dels treballadors afiliats de Catalunya, fet que és clarament indicatiu del paper de capitalitat i lideratge del municipi en aquests sectors: 77,6% en Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals (CCAE91), 74,2% Edició (CCAE 58), 72,6% Publicitat i estudis de mercat (CCAE 73), 70,2% en Serveis de tecnologies de la informació (CCAE 62), 66,5% Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical (CCAE 59), 63,4% en Activitats de creació, artístiques i d'espectacles (CCAE 90), 62,8% en Altres activitats professionals, científiques i tècniques (CCAE 74) i 58,3% en Serveis d'informació (CCAE 63).
- Hi ha dos àmbits d'activitat cultural i creativa de Barcelona que tenen un pes sobre Catalunya proper a la mitjana del 35% indicat: 31,4% en Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes (CCAE 47) i 39,2% en Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics (CCAE 71). Certament, tot indica que aquestes activitats es distribueixen de manera relativament homogènia en el territori de Catalunya.
- Per últim, hi ha dues activitats culturals i creatives de Barcelona que tenen un pes per sota del 35% esmentat: 16,6% en les Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats (CCAE 18) i 20,3% en les Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió (CCAE 60). No obstant això, cal indicar que hi ha grans empreses d'aquests sectors d'activitat que estan localitzades a municipis de l'entorn metropolità de Barcelona.

El Gràfic 12 mostra les dades del nombre de centres de cotització a la Seguretat Social que, amb certes diferències, estan en la línia de les observacions que s'acaben d'indicar.

Així mateix, aquestes dades són en els seus trets generals força similars a les analitzades a l'apartat 2.2 Posicionament i contribució econòmica de la ciutat en el seu entorn (en especial, les recollides al Gràfic 1).

Gràfic 11.

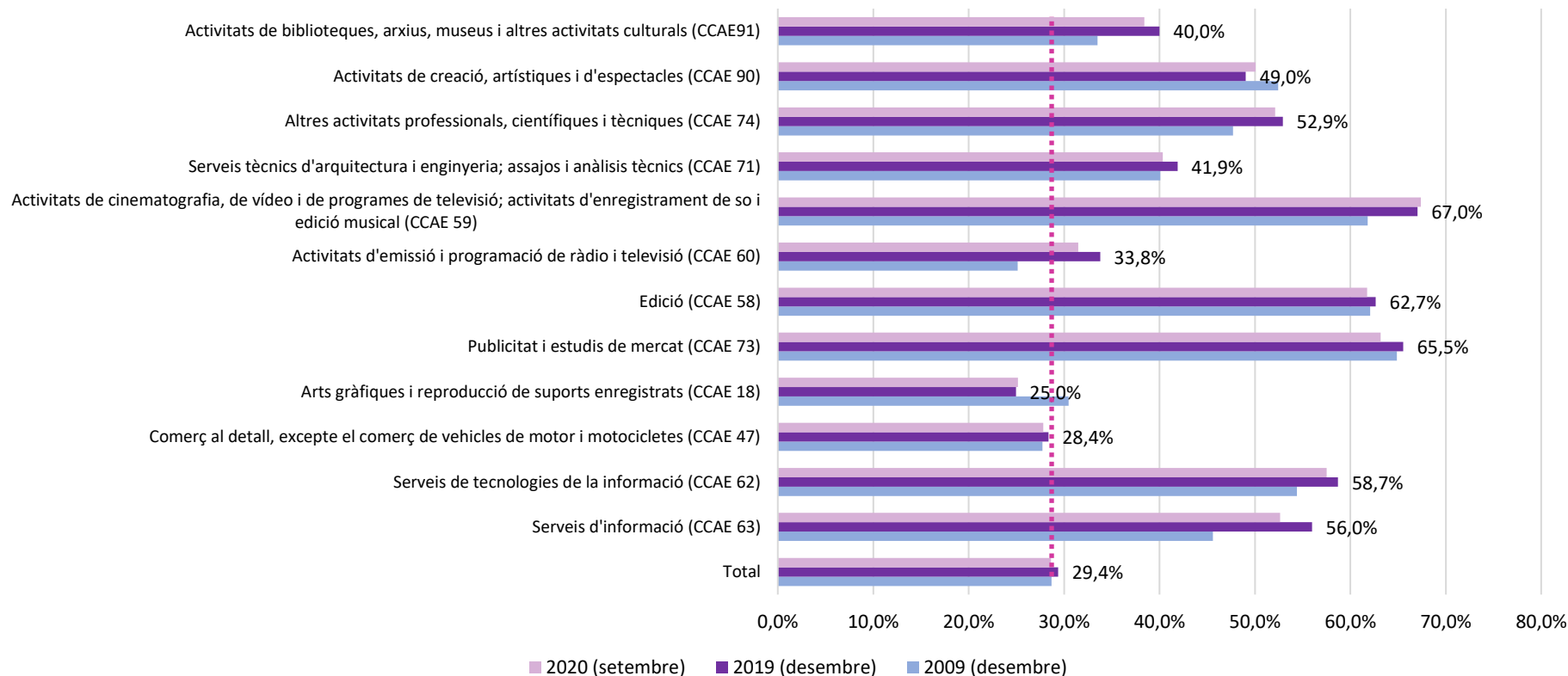
% de treballadors afiliats a la Seguretat Social en els sectors culturals i creatius de Barcelona sobre el total de Catalunya.
(desembre 2009 - desembre 2009 - setembre 2020).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms.
[Observatori del Treball i Model Productiu](#), Generalitat de Catalunya.

Gràfic 12.

% de centres de cotització a la Seguretat Social en els sectors culturals i creatius de Barcelona sobre el total de Catalunya. (desembre 2009 - desembre 2009 - setembre 2020).

1. Introducció

2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives

3. Ocupació en els sectors culturals i creatius

4. Despesa en consum cultural privat

4.1. Introducció

4.2. Despesa de les famílies en cultura

4.3. Assistència i recaptació dels equipaments i serveis culturals

4.4. Despesa dels turistes en cultura

4.5. Despesa en publicitat dels anunciant

5. Despesa pública en cultura

6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa

7. Consideracions finals

8. Referències documentals i d'informació

4.1. Introducció

La despesa en consum cultural privat constitueix un important component de la demanda de les activitats culturals. Aquest consum comprèn, d'una banda, la despesa realitzada per les famílies per a l'adquisició de béns i serveis culturals (tant de la població resident com dels visitants / turistes) i, d'altra banda, la despesa que les empreses fan en aquest camp (principalment, en concepte de publicitat o patrocini).

L'anàlisi d'aquesta qüestió s'ha estructurat en els sub-apartats que s'assenyalen a continuació:

- Consum de les llars en cultura a la ciutat de Barcelona.
- Assistència i recaptació dels equipaments i serveis culturals.
- La despesa dels turistes en cultura a la ciutat de Barcelona
- Despesa en publicitat a Catalunya i Espanya (atès que no hi ha dades específiques a nivell municipal).

Aquest apartat s'analitzen les dades corresponents al període anterior a la pandèmia (del 2010 al 2019, segons la disponibilitat d'informació) i l'evolució del 2019 al 2020 per valorar els efectes de la pandèmia de la COVID19 sobre les activitats culturals i creatives de Barcelona.

4.2. Consum de les llars en cultura

Les dades de l'Enquesta de pressupostos familiars estimades per a la ciutat de Barcelona proporcionen una primera aproximació sobre la despesa de les famílies del municipi en cultura (Quadre 9).

Segons aquestes dades, s'estima que les famílies residents a Barcelona concentraren un 27,8% de la despesa total de les famílies de Catalunya el 2019. Davant d'aquesta xifra cal recordar que, el mateix any, la població de Barcelona representà un percentatge més baix en sobre la població total de Catalunya (el 21,3%).

Més concretament, la despesa en esbarjo, espectacles i cultura de les famílies barcelonines se situà en el 29,9% del total de Catalunya. Així mateix, cal prestar atenció a la despesa en Comunicacions (que està cada vegada més relacionada amb activitats culturals a la llar) que fou del 26,0% d respecte e total de Catalunya.

Per tant, tot i el marge d'error que poden tenir aquestes xifres (segons s'assenyala a la nota al peu del Quadre 6), tot indica que el municipi de Barcelona concentra una part destacada del consum cultural de les famílies catalanes, que sembla tenir un pes superior al que té la ciutat sobre el conjunt de Catalunya en termes de població.

Quadre 9.

Despesa total anual per grups de despesa (2 dígit) segons l'Enquesta de pressupostos familiars. Barcelona, Catalunya i Espanya (2019)

Grups de despesa (2 dígit)	Milions € corrents			Percentatges			Pes de Barcelona s/	
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
TOTAL	28.109	100.970	566.815	100,0	100,0	100,0	27,8	5,0
Aliments i begudes no alcohòliques	3.611	14.039	80.329	12,8	13,9	14,2	25,7	4,5
Begudes alcohòliques, tabac i narcòtics	333	1.503	9.676	1,2	1,5	1,7	22,2	3,4
Articles de vestir i calçat	1.179	4.309	26.567	4,2	4,3	4,7	27,4	4,4
Habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles	10.396	33.328	176.948	37,0	33,0	31,2	31,2	5,9
Mobiliari, equipament llar i despeses conservació habitatge	1.281	4.169	24.936	4,6	4,1	4,4	30,7	5,1
Salut	913	3.427	19.636	3,2	3,4	3,5	26,6	4,7
Transport	2.427	12.582	72.870	8,6	12,5	12,9	19,3	3,3
Comunicacions	826	3.181	17.732	2,9	3,2	3,1	26,0	4,7
Esbarjo, espectacles i cultura	1.679	5.608	30.994	6,0	5,6	5,5	29,9	5,4
Educació	784	2.148	9.007	2,8	2,1	1,6	36,5	8,7
Hotels, cafès i restaurants	2.622	8.666	55.183	9,3	8,6	9,7	30,3	4,8
Altres béns i serveis	2.059	8.011	42.936	7,3	7,9	7,6	25,7	4,8

Nota: L'EPF no ha estat dissenyada per ser representativa a nivell municipal, per tant els resultats de Barcelona poden tenir un marge d'error més gran.
Per Barcelona i Catalunya explotació realitzada per l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona

Font: Instituto Nacional de Estadística. Encuesta de presupuesto familiares.

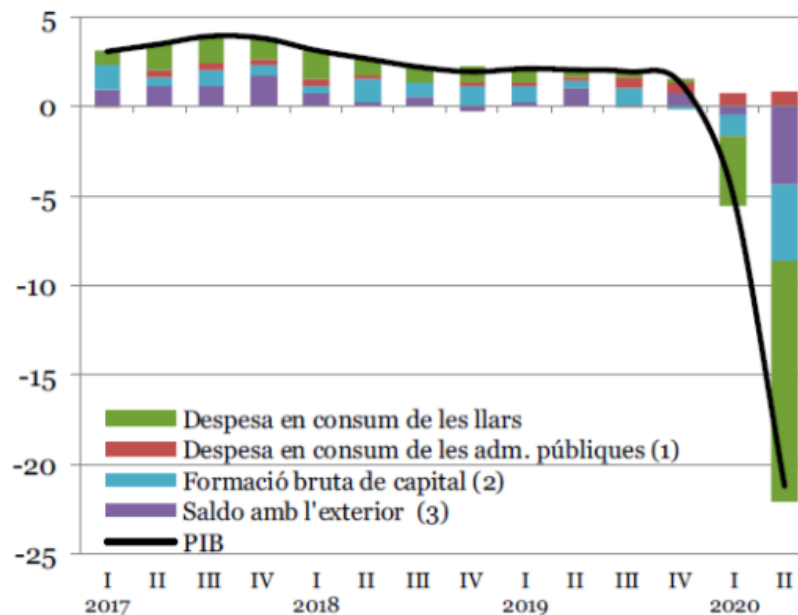
Un dels efectes directes més rellevants de la crisi desencadenada per la COVID 19 ha estat la molt forta caiguda de la despesa en consum de les llars.

Aquest fet queda pal·les en el Gràfic 13 que mostra com a evolucionat la contribució dels diferents components del PIB a Catalunya al seu creixement interanual.

Així mateix, les dades de l'ús de targetes de crèdit/dèbit del banc BBVA als comerços de Barcelona (indexades a una mitjana de les tres darreres setmanes de gener de 2020) mostren el fort impacte negatiu de la pandèmia en el consum privat en lleure i cultura com també (i sobretot) en serveis d'allotjament i restauració (veure Gràfic 14).

Per tant, cal considerar la davallada de la despesa cultural de les famílies com un dels efectes més negatius de la pandèmia, qüestió que s'analitza de manera més detallada en el subapartat 4.3. relatiu a l'assistència i recaptació dels equipaments i serveis culturals.

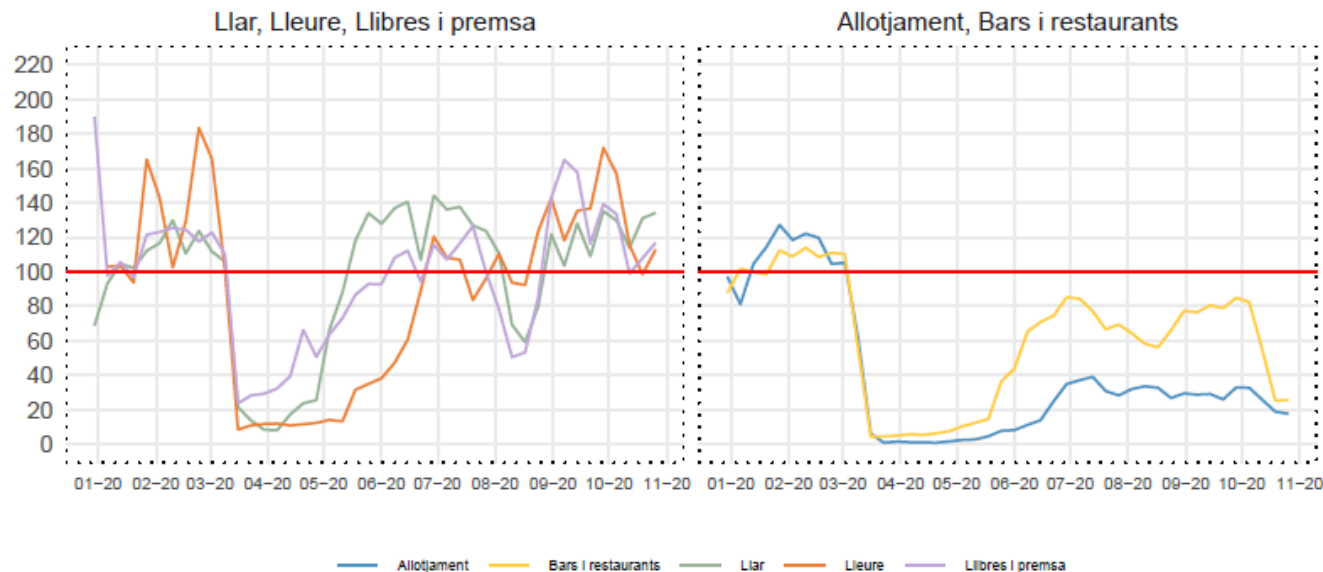
Gràfic 13.
Contribució dels components al PIB en volum. Catalunya.
(contribució al creixement interanual del PIB).

Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Generalitat de Catalunya (2020): *EEF- Esdeveniments Econòmics i Financers*. Número 90
http://economia.gencat.cat/web/.content/70_economia_catalana/arxius/EEF/EEF-89-20-09-15.pdf

Gràfic 14.

Valor mitjà de les transaccions Catalunya de targetes de crèdit/dèbit del banc BBVA als comerços de Barcelona.
Per les categories llar, lleure, llibres i premsa, allotjament, bars i restaurants.
Dades setmanals. Índex gener = 100.

El gràfic mostra la forta reducció esdevinguda el març de 2020 en el consum privat a la ciutat de Barcelona

En les categories llar; lleure i llibres i premsa s'observa, però, una certa recuperació del consum a partir de maig /juny.

Per contra, la despesa en allotjament continua estant entre un 75-80% per sota de la mitjana prèvia al març. La despesa en bars i restaurants, que havia anant creixent fins l'estiu (tot i que per sota del valor 100), ja mostra els efectes de les darreres restriccions al mes d'octubre.

Tanmateix, caldrà valorar millor aquesta qüestió quan es disposi de les dades de tot l'any 2020.

Font: Ajuntament de Barcelona (2020): Consum Privat a Barcelona - 3er Trimestre 2020.
Oficina Municipal de Dades, Barcelona, Versió 1.0.

4.3. Assistència i recaptació dels equipaments i serveis culturals

Aquest apartat analitza l'evolució de l'assistència o la recaptació dels equipaments i serveis culturals de la ciutat de Barcelona durant els anys abans de la pandèmia (segons la informació disponible) i l'anàlisi comparativa entre el 2019 i el 2020 per valorar els efectes de la pandèmia de la COVID19 sobre les activitats culturals i creatives de Barcelona.

En concret, es presenten dades relatives a:

- Visitants a museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic.
- Inscripcions i assistència a centres cívics.
- Visites i préstecs a biblioteques públiques.
- Espectadors d'auditoris i teatre d'òpera.
- Espectadors i recaptació de teatres.
- Espectadors i recaptació de sales de cinema.
- Consum i pràctica cultural mitjançant tecnologies de la informació i comunicació
- Participació cultural i nivell de renda

4.3.1. Visitants a museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic (*)

Del 2010 al 2019, el es xifres de visitants als museus i espais expositius de la ciutat de Barcelona han seguit una evolució positiva, sobretot fins al 2014. Des d'aleshores, les xifres s'han mantingut amb certes oscil·lacions (veure Quadre 10).

Sense considerar el Park Güell també s'observa aquesta tendència: es passa de 17,5 milions de visitants el 2010 a 23,2 milions el 2014. D'aquest any al 2019 les xifres han oscil·lat entre els 23 milions i 25 milions de visitants anuals.

Quadre 10.

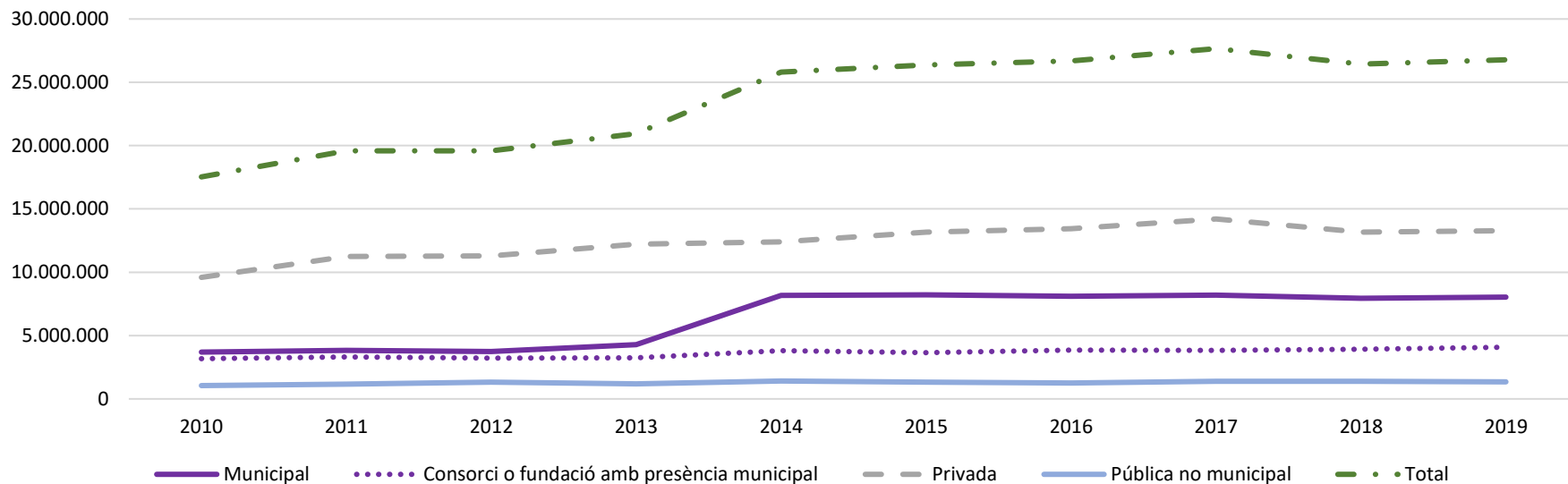
Visitants anuals a museus i espais expositius de Barcelona (2010-2019). Per titularitat (en nombre i %)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nombre de visitants										
Consorci o fundació amb presència municipal	3.191.041	3.321.466	3.219.067	3.250.901	3.817.203	3.652.952	3.867.042	3.831.336	3.919.936	4.080.837
Municipal	3.709.397	3.844.446	3.738.172	4.286.260	5.579.020	5.453.126	5.145.631	5.082.409	4.817.843	4.892.677
Privada	9.595.106	11.246.610	11.295.426	12.216.037	12.390.982	13.172.393	13.442.684	14.212.708	13.165.192	13.284.817
Pública no municipal	1.045.460	1.166.391	1.336.119	1.184.593	1.409.772	1.330.147	1.257.928	1.401.681	1.402.617	1.357.673
Total (sense Park Güell)	17.541.004	19.578.913	19.588.784	20.937.791	23.196.977	23.608.618	23.713.285	24.528.134	23.305.588	23.616.004
Park Güell (titularitat municipal)					2.598.732	2.761.436	2.958.901	3.120.733	3.136.973	3.154.349
Total (amb Park Güell)	17.541.004	19.578.913	19.588.784	20.937.791	25.795.709	26.370.054	26.672.186	27.648.867	26.442.561	26.770.353
% de visitants s/ total										
Consorci o fundació amb presència municipal	18,2%	17,0%	16,4%	15,5%	16,5%	15,5%	16,3%	15,6%	16,8%	17,3%
Municipal	21,1%	19,6%	19,1%	20,5%	24,1%	23,1%	21,7%	20,7%	20,7%	20,7%
Privada	54,7%	57,4%	57,7%	58,3%	53,4%	55,8%	56,7%	57,9%	56,5%	56,3%
Pública no municipal	6,0%	6,0%	6,8%	5,7%	6,1%	5,6%	5,3%	5,7%	6,0%	5,7%
Total (sense Park Güell)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

(*) Cal remarcar la inclusió del Park Güell en la sèrie estadística a partir del 2014, pel que en l'anàlisi cal diferenciar segons si s'inclou o no aquest equipament.

Gràfic 15.
Visitants anuals a museus i espais expositius de Barcelona (2010-2019). Per titularitat

Nota: Les dades del gràfic inclouen el Park Güell en la sèrie estadística a partir del 2014
Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

L'anàlisi de l'evolució 2019 a 2010 de les xifres de visitants a museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic mostren reduccions de fins al 100% el 2020 respecte l'any anterior durant els mesos d'abril i maig com a conseqüència del tancament.

Des d'aleshores, l'assistència mensual a aquests espais ha estat més d'un 80% inferior a la de l'any anterior, evidenciant la gravetat dels efectes de la pandèmia en l'assistència a aquests espais culturals (veure Quadre 11 i Gràfic 16).

Quadre 11.

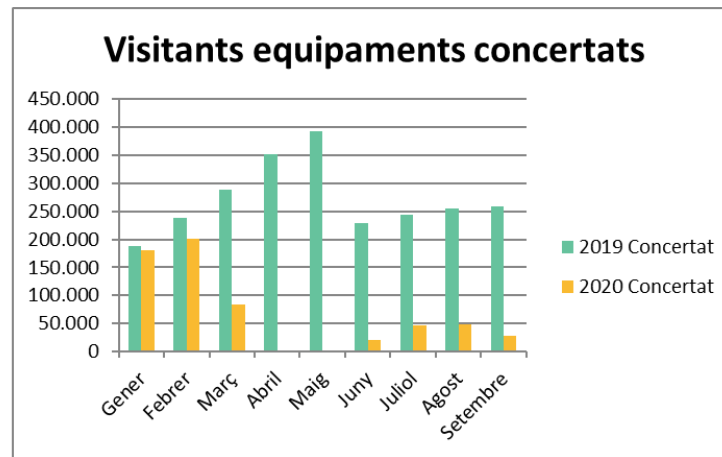
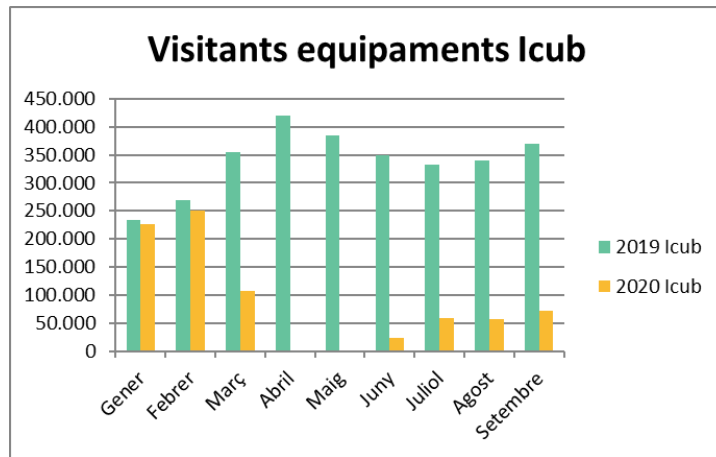
Visitants mensuals als museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic de Barcelona (gener – setembre de 2019 i 2020) Per titularitat: ICUB, concertat i municipal.

Any	Titularitat	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre
2019	Icub	234.440	268.973	355.687	420.479	383.989	348.616	332.614	339.146	368.895
2020		225.839	250.944	107.635	0	0	22.625	59.498	57.393	72.593
2020/19		-4%	-7%	-70%	-100%	-100%	-94%	-82%	-83%	-80%
2019	Concertat	187.532	237.685	287.707	352.700	392.884	228.110	243.139	254.362	259.504
2020		180.765	201.477	83.321	0	0	20.498	46.569	47.346	28.571
2020/19		-4%	-15%	-71%	-100%	-100%	-91%	-81%	-81%	-89%
2019	Municipal	106.993	123.882	157.904	212.230	192.713	176.604	195.921	234.553	165.037
2020		100.188	133.108	43.423	0	0	11.380	35.914	46.245	49.299
2020/19		-6%	7%	-73%	-100%	-100%	-94%	-82%	-80%	-70%

Font: ICUB

Gràfic 16.

Visitants mensuals als museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic de Barcelona (gener – setembre de 2019 i 2020). De l'ICUB i concertats.

Font: ICUB

Com a conseqüència d'això, les reduccions d'ingressos en concepte de venda d'entrades a museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic de l'ICUB oscil·len entre un 50% i un 85% respecte l'any passat (sense que s'hagi modificat substancialment la proporció d'entrades gratuïtes en aquests espais).

Quadre 12.
Gratuïtats i ingressos de visitant a equipaments de l'ICUB (gener – setembre de 2019 i 2020).

Equipament	Titularitat	% Gratuïtat 2020	% Gratuïtat 2019	Diferència % de gratuïtat	Ingressos gener - setembre 2020	Ingressos gener - setembre 2019	Diferència ingressos
Castell de Montjuïc	Icub	44%	33%	↑ 11%	344.632,78	1.957.265,55	-82%
El Born Centre de Cultura i Memòria	Icub	96%	98%	→ -2%	18.432,68	38.525,67	-52%
Museu del Disseny de Barcelona	Icub	70%	68%	→ 2%	35.831,15	124.235,05	-71%
Museu d'Història de Barcelona. MUHBA	Icub	31%	29%	→ 2%	114.317,68	477.189,31	-76%
Museu Etnològic i de Cultures del Món	Icub	87%	89%	→ -2%	9.786,38	19.584,82	-50%
Museu Frederic Marès	Icub	76%	82%	→ -6%	7.901,67	24.870,58	-68%

Font: ICUB

4.3.2. Inscripcions i assistència a centres cívics

La informació disponible de l'activitat dels centres cívics comprèn el període 2014 a 2019, i mostra una notable estabilitat respecte el nombre d'inscrits a les activitats de formació: entre 135.000 i 150.000 inscripcions anualment, obtenint-se una mitjana de 13 inscrits per activitat (veure Quadre 13 i Gràfic 17).

Respecte les activitats de difusió s'observa una tendència de creixement del 2014 al 2016 assolint-se aquest darrer any la xifra de 499.629 assistents (la més elevada del període analitzat). Posteriorment, en canvi, aquesta dada es redueix fins als 388.699 assistents el 2019. Aquesta davallada es dona paral·lelament a una baixada del nombre d'activitats, pel que les mitjanes anuals d'assistents per activitat oscil·len entre 64 i 76 assistents / activitat al llarg del període.

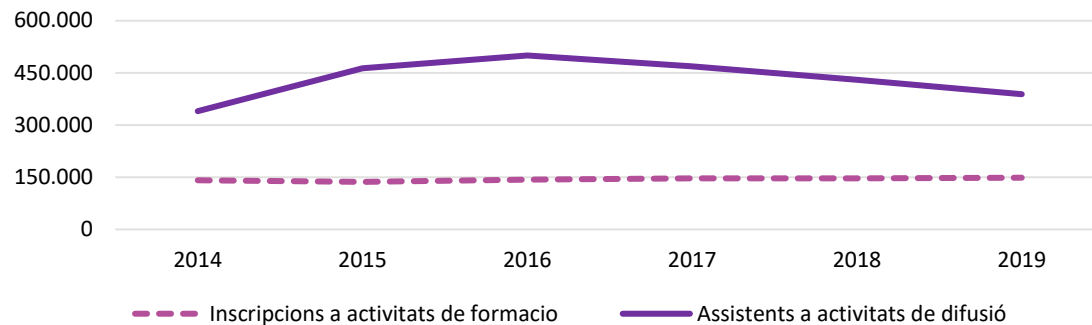
Quadre 13.

Activitat dels centres cívics de Barcelona (2014-2019).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Formació						
Nombre d'activitats	10.227	10.616	11.322	11.308	11.642	11.684
Nombre d'inscrits	140.814	136.827	143.154	146.910	146.778	148.799
Mitjana d'inscrits per activitat	14	13	13	13	13	13
Difusió						
Nombre d'activitats	5.322	6.105	6.898	6.652	5.824	5.720
Nombre d'assistents	339.590	463.385	499.629	468.575	430.076	388.699
Mitjana d'assistents per activitat	64	76	72	70	74	68

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Gràfic 17. Inscrits i assistents a activitats dels centres cívics de Barcelona (2014-2019).

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Del 2019 al 2020, les inscripcions mensuals a activitats dels centres cívics de la ciutat també han experimentat una forta davallada els mesos d'abril i juny de 2020, observant-se però una notable recuperació els mesos posteriors (veure Quadre 14).

El percentatge d'inscripcions mensuals online l'any 2020, no obstant, se situa per sota del valor de l'any 2019 (veure Gràfic 18).

Quadre 14.

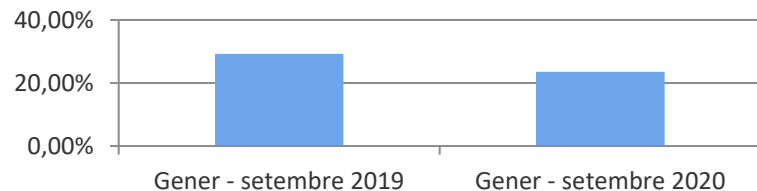
Nombre d'inscripcions mensuals als centres cívics de Barcelona (gener – setembre de 2019 i 2020).

Districte	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Gener - setembre
Inscripcions 2019	16.753	13.246	30.282	14.476	7.154	11.531	6.919	1.104	36.513	137.978
Inscripcions 2020	17.994	11.755	6.310	207	3.182	2.688	4.200	911	23.407	70.654
	7%	-11%	-79%	-99%	-56%	-77%	-39%	-17%	-36%	-49%

Font: ICUB

Gràfic 18.

% d'inscripcions mensuals online als centres cívics de Barcelona (gener – setembre de 2019 i 2020).

Font: ICUB

4.3.3. Visites i préstecs a biblioteques públiques

Les biblioteques públiques de la ciutat de Barcelona han passat de 5,8 milions de visitants el 2010 a 6,7 milions el 2019, consolidant la seva posició com a servei cultural bàsic amb una elevada participació de la ciutadania (veure Quadre 15 Gràfic 19).

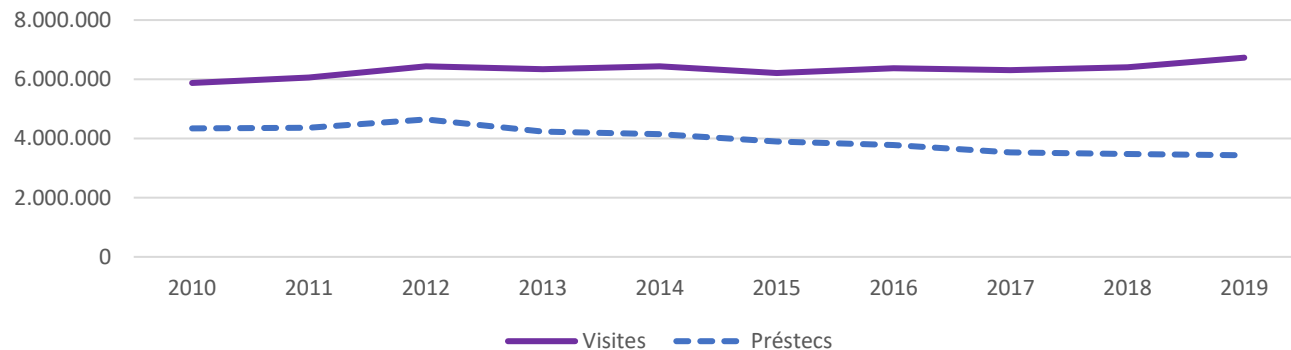
No obstant això, a partir del 2014 s'observa una clara tendència a la davallada dels préstecs en aquests serveis. Així, s'passà de 4,3 milions de préstecs el 2010 a 4,6 milions al 2012 i, des d'aleshores es seguí una davallada prou destacable fins als 3,4 préstecs el 2019. Certament, aquest fet respon a un canvi d'hàbits en les pràctiques culturals de la ciutadania relatives a l'accés a productes culturals a través dels serveis digitals a Internet. Sobretot, fins ara, a productes amb continguts musicals i audiovisuals i, en menys mesura, a llibres.

Quadre 15.
Visites i préstecs a les biblioteques públiques de Barcelona (2010-2019).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Visites	5.876.550	6.063.128	6.439.112	6.343.803	6.433.294	6.207.187	6.376.796	6.306.868	6.401.065	6.729.140
Prestecs	4.340.152	4.359.937	4.639.242	4.229.213	4.143.645	3.900.314	3.774.189	3.533.276	3.481.663	3.436.920
Fons documentals	1.895.715	1.994.420	2.244.338	2.325.122	2.376.376	2.412.488	2.461.529	2.493.832	2.526.272	2.506.339
Nombre d'activitats	n.d	n.d	n.d	2.304	2.367	2.630	2.739	3.012	3.466	3.813
Assistents a activitats	n.d	n.d	n.d	74.168	77.834	82.413	81.078	88.083	107.606	99.008

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Gràfic 19.
Visites i préstecs a les biblioteques públiques de Barcelona (2010-2019).

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Les visites a les biblioteques de Barcelona durant els mesos de gener a setembre de 2020 han estat un 62% inferiors a les dels mateixos mesos de l'any 2019. La davallada en el servei de préstec presencial ha estat del 57% per al mateix període; per contra, el préstec virtual s'ha incrementat en un 205% (veure Quadre 16 i Gràfic 20).

Quadre 16.

Visites i préstecs a les biblioteques públiques de Barcelona (gener – setembre de 2019 i 2020).

	Gener - setembre 20	Gener - setembre 19	% Variació
Visites	1.916.236	4.987.584	-62%
Préstec	1.097.184	2.575.088	-57%
Préstec virtual	218.892	71.829	205%

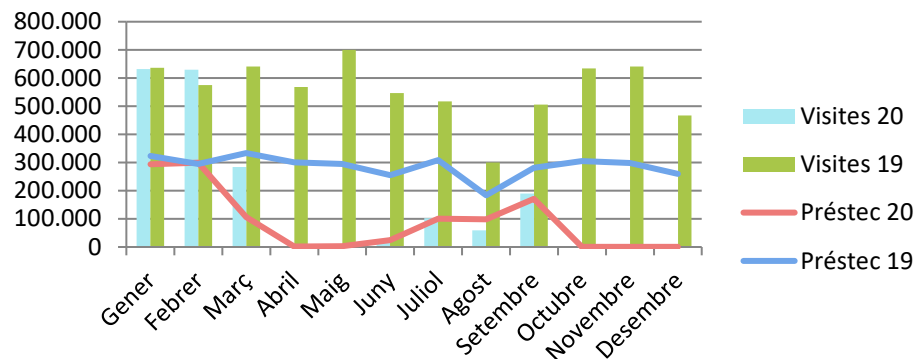
Nota: El préstec virtual inclou les descàrregues d'audiollibres i el préstec virtual d'eBooks. L'any 2019 s'incorpora el préstec virtual d'efilm, no inclòs en el gràfic per no ser comparable, fins el moment aquest tipus de préstec ha suposat 90.000 préstecs més acumulats.

Font: ICUB

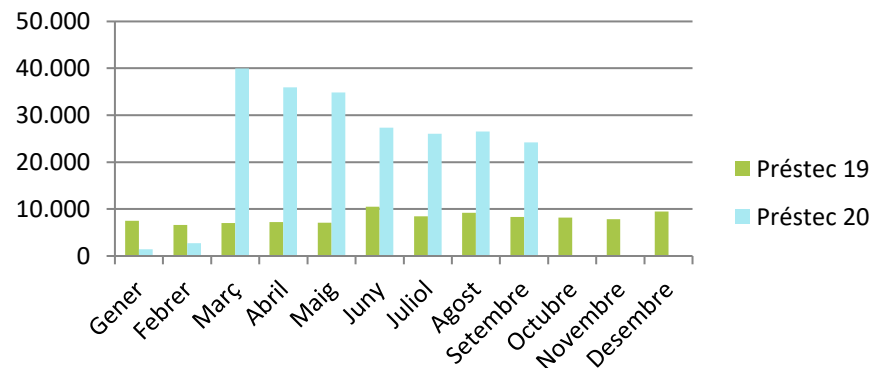
Gràfic 20.

Visites i préstecs a les biblioteques públiques de Barcelona (gener – setembre de 2019 i 2020).

Activitat Biblioteques de Barcelona

Préstec virtual Biblioteques de Barcelona

Nota: El préstec virtual inclou les descàrregues d'àudiollibres i el préstec virtual d'eBooks. L'any 2019 s'incorpora el préstec virtual d'efilm, no inclòs en el gràfic per no ser comparable, fins el moment aquest tipus de préstec ha suposat 90.000 préstecs més acumulats.

Font: ICUB

4.3.4. Espectadors d'auditoris i teatre d'òpera

En els àmbits de la música i de l'òpera, les dades estadístiques disponibles permeten fer una anàlisi de l'activitat realitzada aquesta última dècada per part del Gran Teatre del Liceu, L'Auditori i el Palau de la Música (veure Quadre 17 i Gràfic 21).

La xifra d'espectadors en aquests tres espais ha seguit una evolució de creixement gradual del 2013 al 2019, en passar de 876.737 a 1.150.661 espectadors d'un any a l'altre.

El principal canvi que s'observa en aquests casos, però, és l'augment molt notable del percentatge d'entrades venudes sobre el total d'espectadors, que s'ha incrementat del 58% el 2010 al 79,5% el 2019 (havent-se assolit percentatges entre el 87% i el 89% els anys 2014, 2015 i 2016).

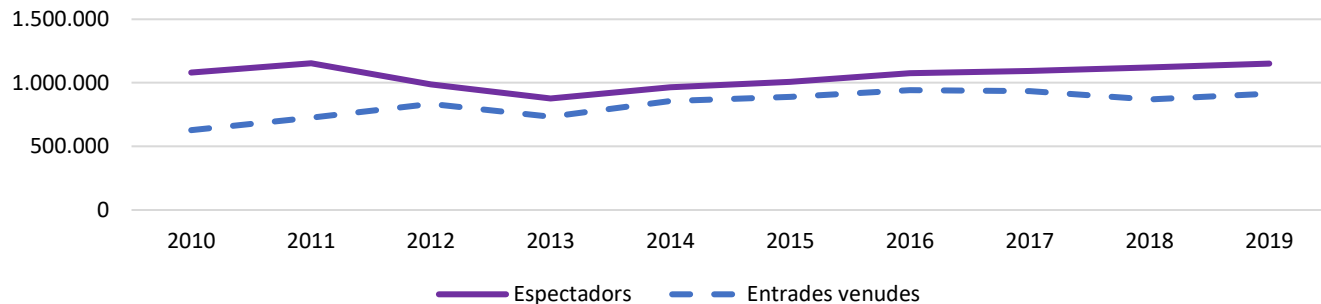
Quadre 17.

Activitat del Gran Teatre del Liceu, L'Auditori i el Palau de la Música (2010-2019).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Concerts	1.152	1.249	1.219	1.174	1.195	1.217	1.225	1.272	1.317	1.267
Espectadors	1.081.481	1.152.500	987.598	876.025	965.667	1.008.700	1.076.178	1.091.996	1.121.620	1.150.661
Entrades venudes	627.331	724.869	834.287	734.568	856.737	890.028	943.130	935.091	869.450	914.623
% entrades venudes s/espectadors	58,0%	62,9%	84,5%	83,9%	88,7%	88,2%	87,6%	85,6%	77,5%	79,5%

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Gràfic 21.
Espectadors i entrades venudes pel Gran Teatre del Liceu, L'Auditori i el Palau de la Música (2010-2019).

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Els espectadors als principals auditoris (Auditori i Palau) i al teatre d'òpera (Liceu) de la ciutat s'han reduït durant els mesos de gener a agost de 2020 entre un 65% i un 70% respecte el mateix període de 2019 (veure Quadre 18 i Gràfic 21).

Quadre 18.

Espectadors acumulats a l'Auditori, al Palau de la Música i al Liceu de Barcelona (gener – agost de 2019 i 2020).

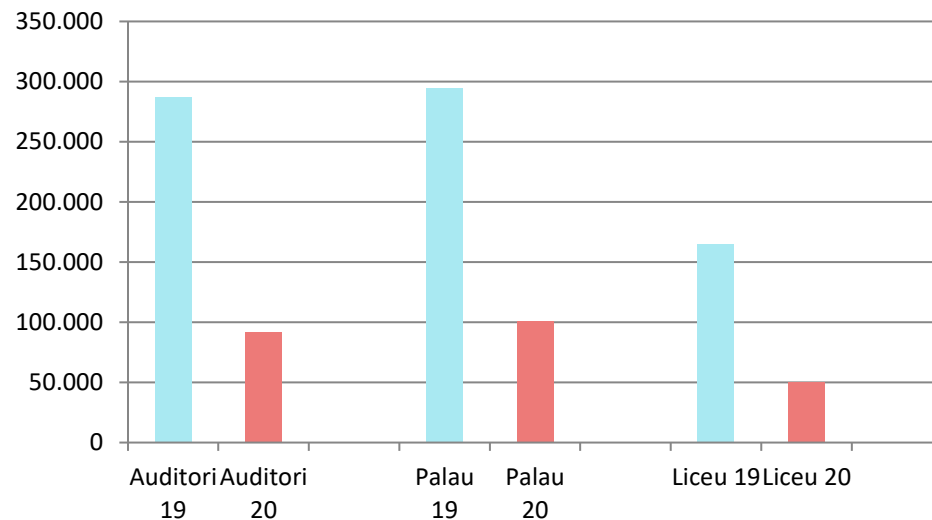
Equipament	Acumulat Gener - agost
Auditori 19	287.305
Auditori 20	91.680
	-68%
Palau 19	295.022
Palau 20	101.068
	-66%
Liceu 19	164.553
Liceu 20	50.055
	-70%

Nota: No es disposa de les dades del mes de setembre

Font: ICUB

Gràfic 21.

Espectadors acumulats a l'Auditori, al Palau de la Música i al Liceu de Barcelona (gener – agost de 2019 i 2020).

Font: ICUB

4.3.5. Espectadors i recaptació de teatres

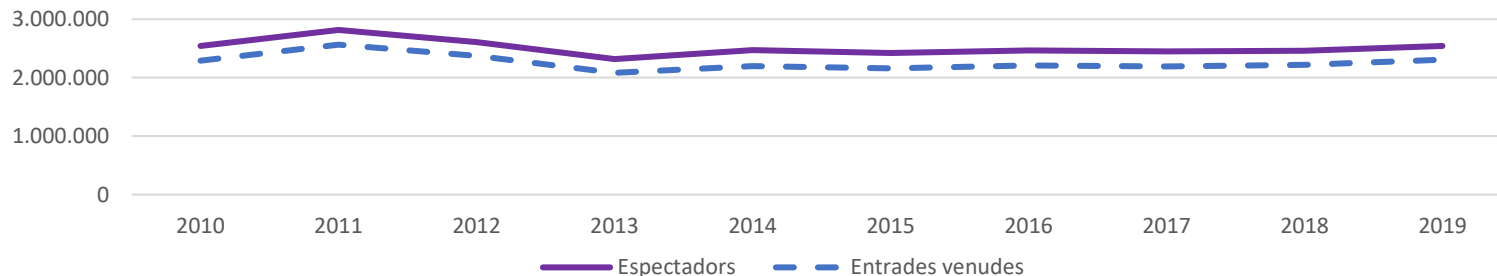
Els teatres de Barcelona han assolit entre 2,3 milions i 2,7 milions d'espectadors anualment del 2010 al 2019, amb lleugeres oscil·lacions al llarg del període. El percentatge d'entrades venudes sobre el total d'espectadors s'ha mantingut força estable al llarg d'aquests anys al voltant del 90% (veure Quadre 19 i Gràfic 22).

Quadre 19.
Activitat dels teatres de Barcelona (2010-2109).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Funcions	11.405	12.196	12.620	11.338	12.666	12.334	12.042	11.922	12.073	12.088
Espectacles	880	1.057	1.138	1.099	1.227	1.154	1.135	1.110	1.151	1.183
Total espectadors	2.538.896	2.816.283	2.607.400	2.318.628	2.468.878	2.421.229	2.466.355	2.448.261	2.458.013	2.543.028
Total entrades venudes	2.290.028	2.563.255	2.368.694	2.079.596	2.193.786	2.159.566	2.209.322	2.189.958	2.216.033	2.307.416
% entrades venudes s/espectadors	90,2%	91,0%	90,8%	89,7%	88,9%	89,2%	89,6%	89,4%	90,2%	90,7%

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Gràfic 22.
Activitat dels teatres de Barcelona (2010-2109).

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

El Quadre 20 i el Gràfic 23 mostren l'evolució de les xifres d'espectadors als teatres de Barcelona segons la seva titularitat, observant-se un clar lideratge del sector privat en aquest sector cultural.

Quadre 20.

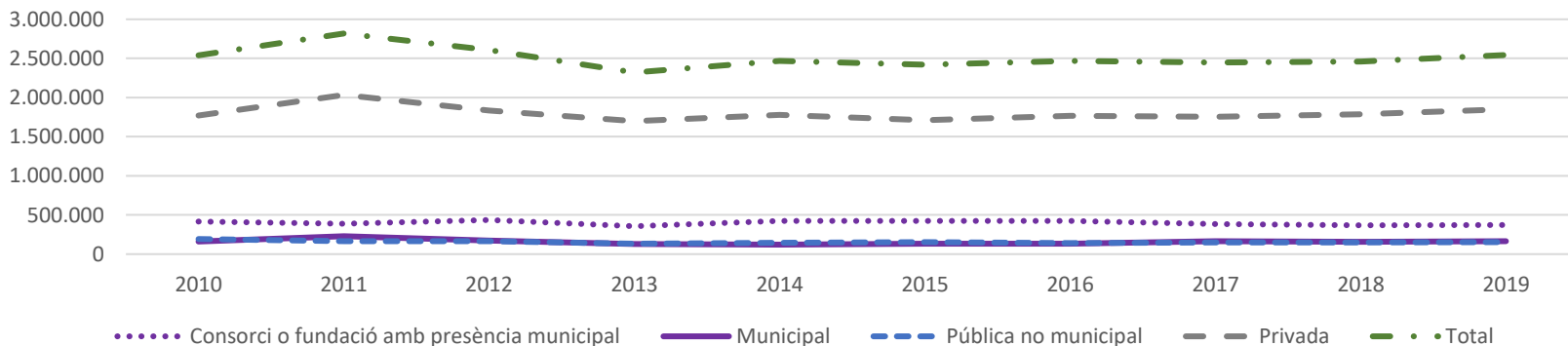
Espectadors dels teatres de Barcelona. Per titularitat (2010-2019).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Municipal	162.118	228.362	173.874	129.520	119.753	133.622	133.751	163.405	156.326	165.565
Ens amb presència municipal	414.530	389.195	433.878	356.021	425.833	425.036	423.684	382.596	367.016	373.576
Pública no municipal	191.362	164.246	164.303	134.928	146.848	151.449	142.080	147.700	150.053	154.521
Privada	1.770.886	2.034.480	1.835.345	1.698.159	1.776.444	1.711.122	1.766.840	1.754.560	1.784.618	1.849.366
Total	2.538.896	2.816.283	2.607.400	2.318.628	2.468.878	2.421.229	2.466.355	2.448.261	2.458.013	2.543.028

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Gràfic 23.

Espectadors dels teatres de Barcelona. Per titularitat (2010-2019).

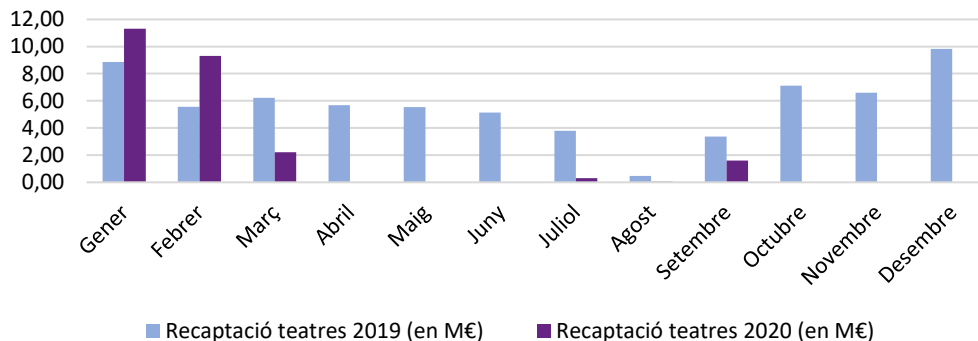

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

La recaptació dels teatres de la ciutat ha disminuït un 44,5% els mesos de gener a setembre de 2020 respecte el mateix període de 2019 (veure Quadre 21 i Gràfic 24).

Per a interpretar correctament aquest percentatge cal tenir present que els dos primers mesos de l'any 2020 es van assolir xifres extraordinàriament elevades en comparació al 2019 (que expliquen el valor relativament elevat d'aquest percentatge).

Gràfic 24.
Recaptació dels teatres de Barcelona (ADETCA)
(gener – setembre de 2019 i 2020).
(en milions €)

Font: ADETCA - Associació d'Empreses Productores de Teatre de Catalunya

Quadre 21.
Recaptació dels teatres de Barcelona (ADETCA)
(gener – setembre de 2019 i 2020).
(en milions €)

Ciutat de Barcelona	Recaptació teatres 2019 (en M€)	Recaptació teatres 2020 (en M€)
Gener	8,87	11,32
Febrer	5,57	9,31
Març	6,23	2,22
Abril	5,68	0,00
Maig	5,54	0,00
Juny	5,13	0,00
Juliol	3,80	0,30
Agost	0,47	0,05
Setembre	3,36	1,60
Octubre	7,12	n.d
Novembre	6,61	n.d
Desembre	9,83	n.d
Subtotal període gener-setembre	44,65	24,80
% de variació període 2020 s/ període 2019		- 44,5%

Font: ADETCA - Associació d'Empreses Productores de Teatre de Catalunya

4.3.6. Espectadors i recaptació de sales de cinema

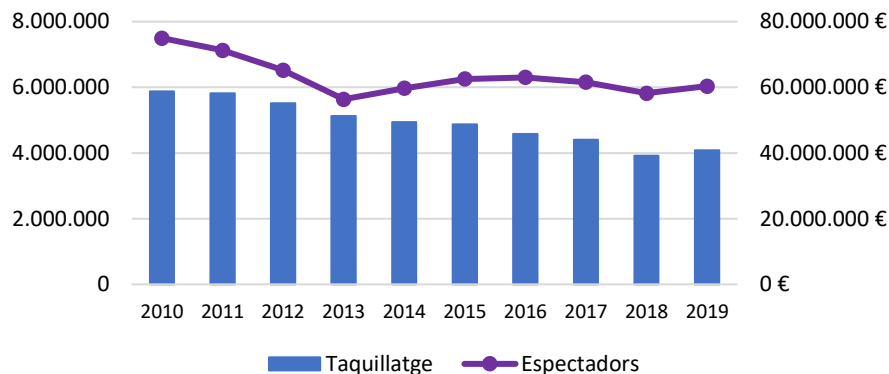
L'assistència i recaptació de les sales de cinema de Barcelona ha experimentat una accentuada caiguda del 2010 al 2019 (veure Quadre 22 i Gràfic 25).

En concret, la xifra d'espectadors ha disminuït en un 19,5% aquests anys, en passar de 7,5 milions a 6,0 milions d'espectadors.

La reducció de la recaptació ha estat encara més accentuada, en caure de 58,7 milions € a 40,8 milions € del 2010 al 2019, que suposa un decreixement del 30,5% durant el període.

Aquest fet reflecteix un canvi clar en aquesta pràctica cultural.

Gràfic 25.
Espectadors i recaptació de les sales de cinema de Barcelona (2010-2019).

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Quadre 22.
Espectadors i recaptació de les sales de cinema de Barcelona (2010-2019)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Espectadors	7.494.529	7.125.274	6.520.512	5.635.099	5.971.101	6.254.724	6.302.844	6.153.031	5.818.970	6.035.480
Taquillatge	58.734.004 €	58.148.006 €	55.105.161 €	51.291.355 €	49.408.932 €	48.680.135 €	45.759.452 €	44.020.129 €	39.212.913 €	40.833.057 €

Font: ICUB (2020): Observatori Dades Cultura Barcelona, <https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Pels efectes de la pandèmia, la recaptació de les sales de cinema ha disminuït un 74,1% els mesos de gener a setembre de 2020 respecte al mateix període de 2019 (veure Quadre 13 i Gràfic 26).

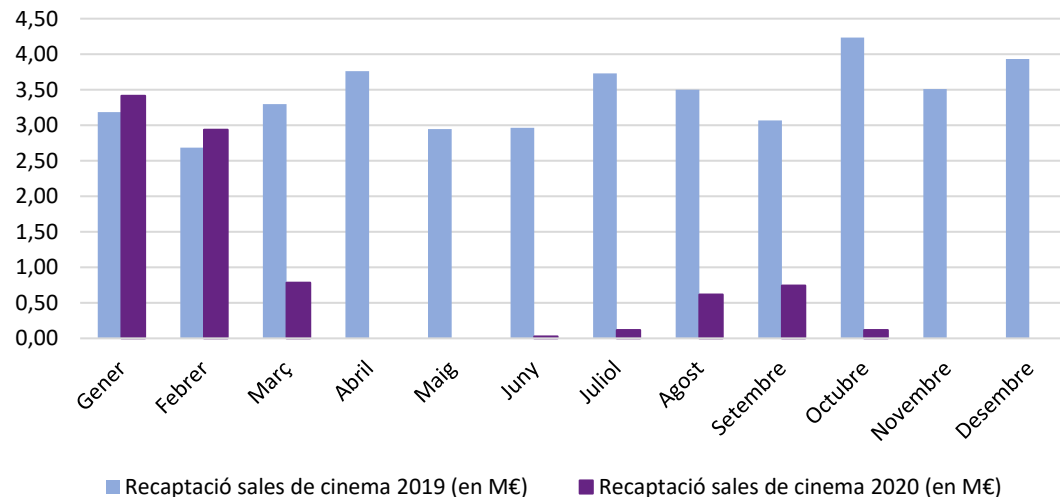
Quadre 23.
Recaptació de les sales de cinema de Barcelona
(gener – octubre de 2019 i 2020).
(en milions €)

Ciutat de Barcelona	Recaptació sales de cinema 2019 (en M€)	Recaptació sales de cinema 2020 (en M€)
Subtotal període gener-setembre	33,39	8,64
% de variació període 2020 s/ període 2019		- 74,1%

Nota: dades provisionals del 2020 (segons informació disponible l'octubre de 2020)

Font: ICEC - Institut Català d'Empreses Culturals

Gràfic 26.
Recaptació de les sales de cinema de Barcelona
(gener – octubre de 2019 i 2020).
(en milions €)

Nota: dades provisionals del 2020 (segons informació disponible l'octubre de 2020)

Font: ICEC - Institut Català d'Empreses Culturals

4.3.7. Consum i pràctica cultural mitjançant tecnologies de la informació i comunicació

Segons s'ha observat, en certs àmbits de la pràctica cultural s'està produint un canvi d'hàbits en la ciutadania de Barcelona. Concretament, així s'ha constatat respecte del servei de préstec a les biblioteques públiques (que estava en decreixement) o bé en relació l'assistència a les sales de cinema (també en davallada).

Aquesta transformació de les pràctiques culturals és conseqüència, sobretot, per l'avenç accelerat del procés de digitalització de moltes activitats culturals i de comunicació a Barcelona al llarg dels darrers anys, tal com s'observa als Quadre 24 i 25).

Quadre 24.

Equipament de les llars que tenen almenys 1 membre entre 16 i 74 anys. Barcelona (2009-2018)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ordinador (sobretaula, portàtil, de mà..)	66,5	73,8	76,1	75,7	79,0	78,7	78,5	86,3	88,3	87,9	87,2	86,0
Televisor	-	-	-	-	-	-	-	96,5	97,4	97,6	95,9	96,8
Tablet	-	-	-	-	-	-	19,9	-	-	-	60,1	62,4
Telèfon fix	92,2	88,8	89,0	90,1	91,7	89,3	88,0	87,7	89,3	90,3	87,2	81,5
Telèfon mòbil	91,5	95,7	95,5	96,9	97,4	96,0	96,1	98,6	97,7	98,9	97,7	99,0
Ràdio	90,7	90,7	88,8	84,5	82,7	80,3	72,4	77,5	72,6	73,5	73,2	75,3
Cadena musical	75,0	75,4	73,6	76,6	70,1	68,2	59,7	63,6	59,0	58,8	59,2	62,3
MP3 / MP4	45,2	54,8	54,5	54,2	54,8	50,4	50,0	45,7	43,5	45,5	48,2	45,8
Vídeo	72,2	65,6	58,0	51,4	38,2	39,1	42,4	34,9	32,2	32,8	29,3	30,7
DVD o similar	79,7	84,4	82,2	81,1	80,2	76,0	70,8	71,3	71,0	68,1	58,1	63,3
Lector de e-books	-	-	-	-	-	-	22,5	29,7	30,4	27,4	32,2	35,1
Accés a internet	54,9	63,2	65,9	72,4	75,7	75,0	78,1	85,3	90,6	89,7	88,6	88,8

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona(2020): Evolució de les tecnologies de la informació i comunicació a Barcelona segons Instituto Nacional de Estadística. Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies d'informació i comunicació a les llars.

<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/tvida/tic/evo/index.htm>

Aquest procés està suposant l'entrada de nous operadors i intermediaris digitals (privats) d'abast global o transnacional (localitzats fora de la ciutat, i fins del país) que estan ocupant un paper cada cop més rellevant en els processos de producció i difusió cultural de la ciutadania de Barcelona: el 2018, poc més del 90% de la població resident a la ciutat era usuària d'Internet (veure Quadre 25).

Tot i la seva importància creixent, no es disposa d'informació sistematitzada i pública de les pràctiques i hàbits culturals dels barcelonins en aquests entorns digitals.

Quadre 25.

Forma de connexió i ús d'internet a les llars. Barcelona (2009-2018)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Forma de connexió. % s/ llars amb persones de 16 a 74 anys amb internet										
ADSL	83,6	85,1	80,7	77,1	74,1	64,9	57,2	37,9	35,8	31,7
Cable o fibra òptica	11,7	12,6	12,0	15,2	21,5	31,1	42,4	59,9	65,2	70,1
Mòbil banda ampla	3,9	10,0	24,1	30,4	40,5	62,5	77,9	89,7	73,7	82,2
Internet. % s/població de 16 a 74 anys										
Ús internet	75,5	82,5	84,1	84,6	84,6	85,3	89,0	87,0	91,0	93,0
Ús internet darrers 3 mesos	71,1	78,3	82,1	82,8	79,3	82,2	88,2	85,0	90,5	92,6

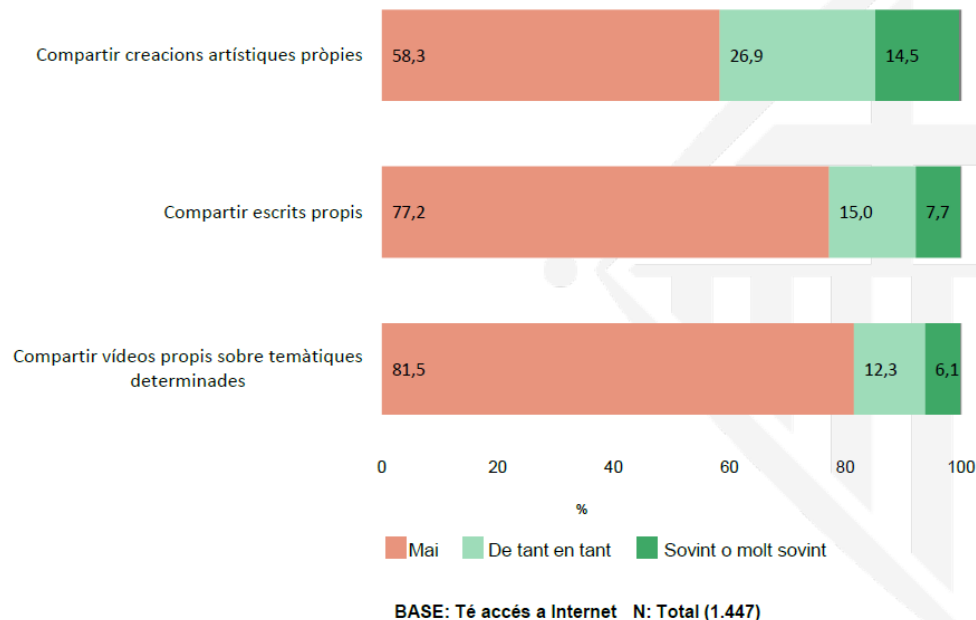
Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona(2020): Evolució de les tecnologies de la informació i comunicació a Barcelona segons Instituto Nacional de Estadística. Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies d'informació i comunicació a les llars.

<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/tvida/tic/evo/index.htm>

A inicis del 2020, abans de l'esclat de la pandèmia, l'ICUB presentà els resultats de l'Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona, segons la qual (veure Gràfic 27):

- El 41,4% dels barcelonins de 16 anys o més compartien a través d'Internet creacions artístiques pròpies (sovint, molt sovint o de tant en tant)
- El 22,7% compartia escrits propis i el 18,4% vídeos sobre temàtiques determinades (sovint, molt sovint o de tant en tant).

Gràfic 27.
Participació cultural a través d'Internet (2019).

Font: ICUB (2020): Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona
<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/nova-enquesta-de-cultura-a-barcelona/>

4.3.8. Participació cultural i nivell de renda

L'Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona mostra notables diferències en les pràctiques i hàbits culturals dels barcelonins segons el seu nivell de renda (veure Quadre 26).

Aquestes dades revelen les desiguals oportunitats (i necessitats) existents respecte l'accés o pràctica d'aquestes activitats culturals, tant per raó de les diferències de renda existents com també per la diferent composició del capital de consum cultural dels barcelonins (tant a nivell individual com col·lectiu).

Quadre 26.

Accés / assistència i pràctica d'activitats culturals. Resum per Renda familiar disponible (2019).

% Sovint o molt sovint	TOTAL	BARRIS		
		RFD BAIXA	RFD MITJANA	RFD ALTA
Accés o assistència	62,4	49,7	68,4	71,9
Llegir llibres	52,2	39,6	58,3	61,5
Anar al cinema	17,1	12,7	17,6	25,0
Visitar exposicions, museus	15,9	8,7	19,8	20,0
Anar a concerts	7,9	5,1	8,9	11,3
Anar al teatre	7,0	4,5	8,5	8,0
Altres activitats relacionades amb la literatura	6,6	5,4	8,0	5,1
Anar a espectacles de dansa	2,4	1,6	2,4	4,2
Pràctica	39,7	33,8	44,5	38,3
Escriure	13,7	12,7	14,9	12,3
Fer fotografia o creacions audiovisuals	13,8	10,3	16,9	12,5
Tocar instruments, cantar, fer música	11,3	8,0	13,2	12,5
Pintar, dibuixar, fer escultures	11,1	10,5	11,6	10,7
Ballar o fer dansa de qualsevol tipus	7,4	8,1	6,9	7,3
Participar en obres de teatre	1,5	1,1	2,0	0,9

Font: ICUB (2020): Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona
<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/nova-enquesta-de-cultura-a-barcelona/>

Així mateix, l'esmentada enquesta analitza l'esfera del que anomena accés / assistència i pràctica d'activitats de cultura no legitimada, com passejar, anar a bars i restaurants, practicar activitats d'artesanía, esports, etc. (veure Quadre 27). Es tracta d'activitats de caràcter divers realitzades per percentatges rellevants de persones residents a Barcelona i que, conseqüentment, tenen un notable impacte social i fins i tot econòmic a la ciutat.

Quadre 27.

Accés / assistència i pràctica d'activitats de cultura no legitimada. Resum per Renda familiar disponible (2019).

% Sovint o molt sovint	TOTAL	BARRIS		
		RFD BAIXA	RFD MITJANA	RFD ALTA
Passejar per la ciutat	70,6	58,4	77,9	75,7
Anar a restaurants, bars, etc.	43,5	34,7	46,5	54,1
Passejar per la natura	43,4	43,4	42,8	45,0
Practicar esports o jocs en grup	41,5	31,1	47,2	47,4
Practicar activitats d'artesanía, fusteria, etc.	22,1	19,0	24,7	21,1
Anar a fires i mercats	21,4	20,6	21,8	22,0
Explicar contes o històries	18,5	17,7	20,1	15,4
Participar en actes tradicionals o populars col·lectius o altres activitats comunitàries	15,7	16,5	16,5	11,8
Anar a llocs de culte o religiosos, o fer alguna pràctica espiritual col·lectiva	11,8	11,4	11,4	13,4
Anar a discoteques, clubs, sales de ball, etc.	7,3	6,0	7,8	8,9

Font: ICUB (2020): Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona
<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/nova-enquesta-de-cultura-a-barcelona/>

4.4. Despesa dels turistes en cultura

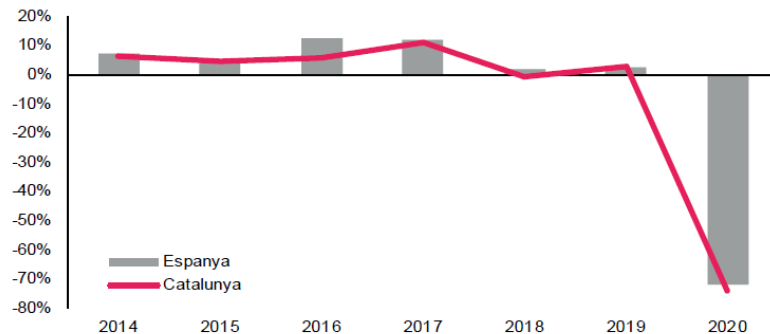
Una altra esfera de consum privat en cultura a la ciutat és la generada per la despesa dels turistes que la visiten. Certament, aquesta despesa es distribueix de manera desigual entre la oferta cultural existent, atès que l'interès dels visitants tendeix a focalitzar-se en un nombre limitat atractius turístics més reconeguts.

La despesa dels turistes es va mantenir i fins va créixer a Barcelona els anys posteriors a la crisi del 2008, i va contribuir al finançament de certs serveis culturals de la ciutat (atès que la cultura es un component clau de l'atracció turística del municipi). Contràriament, l'actual crisi derivada de la pandèmia de la COVID19 ha comportat una forta davallada del turisme arreu (veure Gràfics 28 i 29).

Respecte l'evolució durant l'última dècada de l'activitat turística a Barcelona, i i la contracció d'aquestes activitats pels efectes de la pandèmia, a continuació es presenten les següents dades que són clarament indicatives de la tendència que pot haver experimentat la despesa en cultura dels visitants del municipi al llarg d'aquests anys:

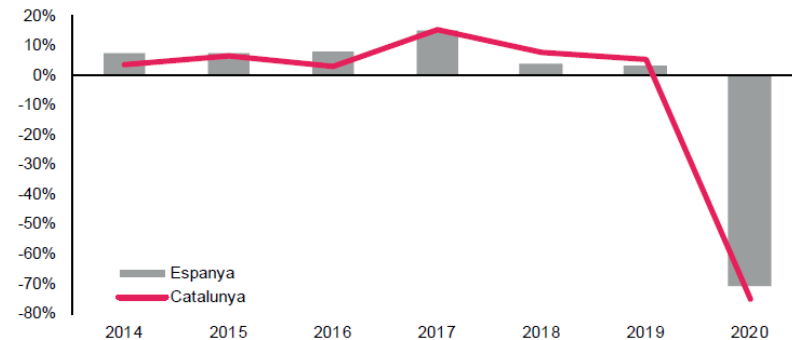
- Evolució dels passatgers de l'aeroport de Barcelona (veure Quadre 28 i Gràfics 30 i 31).
- Evolució de les pernoctacions a hotels de Barcelona (veure Quadres 29 i 30 i Gràfic 32).

Gràfic 28.
% de variació interanual dels nombre de turistes estrangers a Catalunya i Espanya. 2014 a 2020 (gener – juny de cada any).

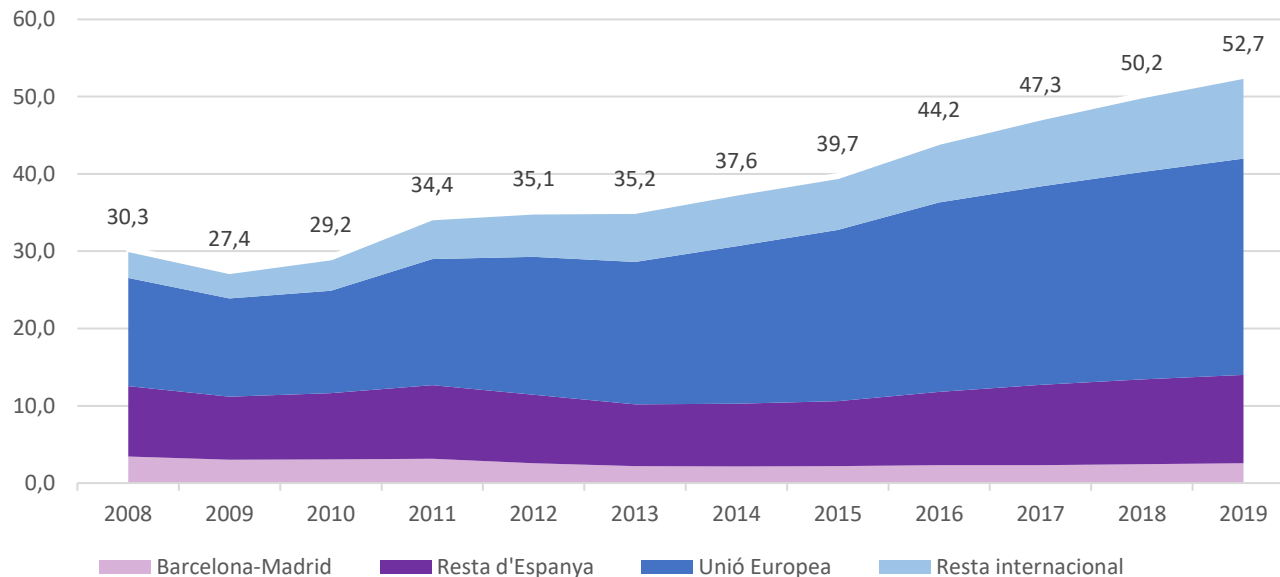
Font: OTMP, a partir de Frontur de Turespaña i l'INE

Gràfic 29.
% de variació interanual de la despesa del turisme estranger a Catalunya i Espanya. 2014 a 2020 (gener – juny de cada any).

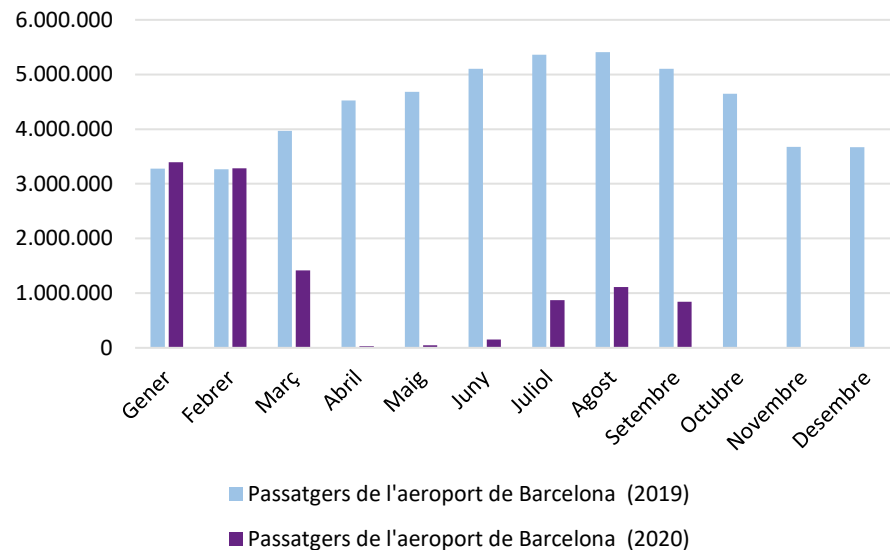
Font: OTMP, a partir d'Egatur de Turespaña i l'INE

Gràfic 30.
Passatgers de l'aeroport de Barcelona (2008-2019).

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'Aeroport de Barcelona-El Prat, Aena.
<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/economia/transport/aeroport/index.htm>

Gràfic 31.
Passatgers de l'aeroport de Barcelona
(gener – setembre de 2019 i 2020).

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'Aeroport de Barcelona-El Prat, Aena.
<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/economia/transport/aeroport/index.htm>

Quadre 28.
Passatgers de l'aeroport de Barcelona
(gener – setembre de 2019 i 2020).

	Passatgers de l'aeroport de Barcelona (2019)	Passatgers de l'aeroport de Barcelona (2020)
Subtotal període gener-setembre	40.698.809,00	11.144.142,00
% de variació període 2020 s/ període 2019		- 72,6%

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'Aeroport de Barcelona-El Prat, Aena.
<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/economia/transport/aeroport/index.htm>

Quadre 29.

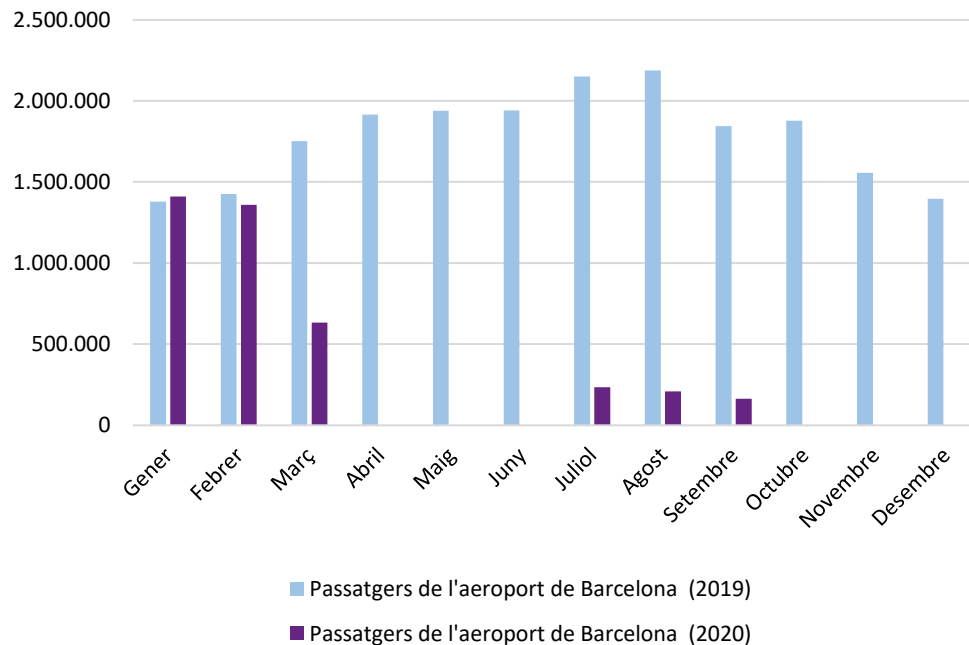
Pernotacions a hotels de Barcelona (2008-2019)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nombre de viatgers												
Residents a Espanya	1.636.207	1.713.192	1.776.746	1.636.740	1.449.042	1.316.117	1.407.027	1.463.595	1.567.798	1.537.833	1.492.410	1.444.444
Residents a l'estranger	3.970.477	3.802.507	4.645.463	5.283.251	5.199.106	5.247.166	5.321.613	5.626.649	5.916.478	6.118.914	6.552.034	7.075.973
Total	5.606.684	5.515.699	6.422.209	6.919.991	6.648.147	6.563.284	6.728.640	7.090.244	7.484.276	7.656.747	8.044.444	8.520.417
Nombre de pernoctacions												
Residents a Espanya	2.739.331	3.068.711	3.298.004	3.032.015	2.662.406	2.477.411	2.706.360	2.811.312	2.980.826	2.883.224	2.692.795	2.535.948
Residents a l'estranger	8.885.128	9.247.962	11.862.463	13.171.284	13.553.222	14.153.395	14.828.852	15.726.055	16.609.419	16.804.852	17.508.742	18.825.444
Total	11.624.459	12.316.673	15.160.467	16.203.299	16.215.628	16.630.807	17.535.212	18.537.367	19.590.245	19.688.076	20.201.537	21.361.392
Nombre de pernoctacions / viatger												
Residents a Espanya	1,7	1,8	1,9	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8
Residents a l'estranger	2,2	2,4	2,6	2,5	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7
Total	2,1	2,2	2,4	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'Encuesta de Ocupación Hotelera. INE

<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/economia/teoh/index.htm>

Gràfic 32.
Pernotacions a hotels de Barcelona
(gener – setembre de 2019 i 2020).

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'Encuesta de Ocupación Hotelera. INE

<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/economia/teoh/index.htm>

Quadre 30.
Pernotacions a hotels de Barcelona
(gener – setembre de 2019 i 2020).

Ciutat de Barcelona	Pernotacions a hotels de Barcelona (2019)	Pernotacions a hotels de Barcelona (2020)
Subtotal període gener-setembre	16.531.222,00	4.005.633,00
% de variació període 2020 s/ període 2019		- 75,8%

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona, a partir de dades de l'Encuesta de Ocupación Hotelera. INE

<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/economia/teoh/index.htm>

4.5. Despesa en publicitat dels anunciants

El darrer component del consum privat en cultura fa referència a la despesa realitzada en publicitat, que aporta ingressos a determinats sectors molt rellevants de la cultura i la comunicació (com el cinema, la premsa, la ràdio o la televisió).

La crisi del 2010 també comportà una davallada de la inversió en publicitat per part dels anunciants: a Espanya, aquesta inversió al total de mitjans va caure de 5.858,8 milions € el 2010 a 5.016,7 milions €. No obstant això, des d'aleshores aquesta inversió s'ha recuperat progressivament fins assolir els 5.951,8 milions € el 2019.

Com a reflex dels canvis d'hàbits i pràctiques culturals de la ciutadania que s'estan esdevenint al llarg del període analitzat, s'observa un canvi en la distribució d'aquesta inversió entre mitjans del 2010 al 2019 (veure Quadre 31):

- Augmenta a Internet i als canals digitals, que passen de concentrar el 13,6% del total al 38,6% d'un any a l'altre.
- Es manté en els mitjans radio (entre el 8% i el 10%), exterior (al voltant del 7% del total), i cinema (al voltant del 0,6%).
- Es redueix en els casos de Televisió (del 42,2% al 33,7%), Diaris i suplementos (del 20,4% al 8,6% del total) i Revistes (del 6,8% al 3,3%)

Sens dubte, el decreixement de la demanda de publicitat en aquests segments de les indústries culturals de la ciutat (i del conjunt d'Espanya) és un dels trets característics més remarcables de l'evolució d'aquestes activitats al llarg de l'última dècada que sembla indicar una tendència que pot mantenir-se en el futur.

Quadre 31.

Inversió publicitària per suports a Espanya (2010, 2015 -2019)

	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Inversió (milions d'euros)						
Diaris i suplementos	1.196,6	696,7	651,2	598,4	562,7	511,8
Revistes	397,8	255,2	252,2	240,1	227,8	194,8
Televisió	2.471,9	2.011,3	2.121,9	2.143,3	2.127,2	2.002,8
Canals de pagament	65,0	71,9	81,4	94,6	107,2	108,4
Canals autonòmics	272,6	132,3	126,9	114,2	102,2	89,3
Canals locals	5,5	2,0	2,1	3,0	2,5	2,4
Canals estatals en obert	2.128,8	1.805,1	1.911,5	1.931,4	1.915,1	1.802,7
Ràdio	548,5	454,4	458,0	465,8	481,1	486,4
Cinema	24,4	22,0	22,6	33,7	34,7	36,5
Exterior	420,8	327,4	321,0	407,6	418,9	423,3
Internet / digital	798,8	1.249,8	1.407,8	1.861,5	2.109,9	2.296,2
Total mitjans	5.858,8	5.016,7	5.750,3	5.355,9	5.962,3	5.951,8
Quota de mercat per suports						
Diaris i suplementos	20,4%	13,9%	11,3%	11,2%	9,4%	8,6%
Revistes	6,8%	5,1%	4,4%	4,5%	3,8%	3,3%
Televisió	42,2%	40,1%	36,9%	40,0%	35,7%	33,7%
Ràdio	9,4%	9,1%	8,0%	8,7%	8,1%	8,2%
Cinema	0,4%	0,4%	0,4%	0,6%	0,6%	0,6%
Exterior	7,2%	6,5%	5,6%	7,6%	7,0%	7,1%
Internet / digital	13,6%	24,9%	24,5%	34,8%	35,4%	38,6%

Font: INFOADEX (diversos anys): <https://www.infoadex.es/home/>

El Quadre 32 mostra la davallada de la despesa en publicitat a Espanya pels efectes de la pandèmia la qual, de mitjana, ha estat del -22,2% respecte l'any anterior.

Paral·lelament, s'observa que la reducció de la despesa en publicitat ha estat menys accentuada en els mitjans digitals (-9,1%) que a la resta.

Quadre 32. Evolució de la inversió publicitària a Espanya (gener – setembre de 2019 i 2020).

Medios (incluye soportes no controlados)	Ene_Sep 2019	Ene_Sep 2020	% evol.
Cine	17,6	6,0	-65,9
Diarios	324,8	220,9	-32,0
Exterior	310,8	153,7	-50,6
Radio	347,9	247,5	-28,8
Revistas	137,3	74,8	-45,5
Dominicales	15,9	6,5	-59,1
Televisión	1.412,2	1.067,6	-24,4
Total Digital	1.684,9	1.532,4	-9,1
Search	622,9	552,7	-11,3
Websites (*)	598,1	521,3	-12,9
Redes Sociales	463,8	458,3	-1,2
Total medios	4.251,1	3.308,8	-22,2

Fuente InfoAdex, S.A./ Millones de euros.

(*) Antes denominado Internet

Font: INFOADEX: <https://www.infoadex.es/home/inversion-publicitaria-cae-22-septiembre-2020/>

1. Introducció

2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives

3. Ocupació en els sectors culturals i creatius

4. Despesa en consum cultural privat

5. Despesa pública en cultura

5.1. Introducció

5.2. La despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona

5.3. La despesa del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Barcelona

5.4. La despesa de l'Estat a Barcelona

5.5. Anàlisi comparativa de la despesa pública en cultura de Barcelona amb l'entorn

6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa

7. Consideracions finals

8. Referències documentals i d'informació

5.1. Introducció

L'anàlisi de la despesa pública en cultura a Barcelona que seguidament es presenta s'ha estructurat en els sub-apartats següents:

- 5.2. La despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona
- 5.3. La despesa del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Barcelona
- 5.4. La despesa de l'Estat a Barcelona
- 5.5. Anàlisi comparativa de la despesa pública en cultura de Barcelona amb l'entorn

5.2. La despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona

5.2.1. Despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona

La despesa en cultura realitzada per l'Ajuntament de Barcelona ha crescut dels 123,5 milions € el 2009 a 132,6 milions € el 2014, i a 150,7 milions € el 2020.

La major part d'aquest pressupost, ha estat assignat a l'ICUB: el 95% el 2009, el 85,6% el 2014 i el 86,3% el 2020.

Quadre 33.

Despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona (2014-2020)

PRESSUPOST CULTURA AJUNTAMENT

	2009	2010	2011	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pressupost Ajuntament (en M€)	2.757,7	2.737,6	2.517,4	2.579,6	2.825,3	2.820,5	2.851,1	3.017,5	3.020,4	2.902,3	3.352,2
Pressupost Cultura (en M€)	123,5	173,6	117,3	114,9	132,6	133,3	144,7	147,9	146,5	150,0	150,7
% Cultura	4,48	6,34	4,66	4,45	4,69	4,72	5,07	4,90	4,85	5,17	4,50
Despesa en cultura / habitant (en €)	75,36	107,23	72,62	70,87	82,74	83,05	89,93	91,24	90,39	91,64	90,44

PRESSUPOST ICUB

	2009	2010	2011	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pressupost Ajuntament (en M€)	2.757,7	2.737,6	2.517,4	2.579,6	2.825,3	2.820,5	2.851,1	3.017,5	3.020,4	2.902,3	3.352,2
Pressupost Cultura (en M€)	117,2	117,3	110,4	109,3	113,5	115,6		122,5	129,5	135,0	130,0
% Cultura	4,25	4,28	4,38	4,24	4,02	4,10		4,06	4,29	4,65	3,88
Despesa en cultura / habitant (en €)	71,57	72,44	68,32	67,42	70,82	72,02		75,55	79,93	82,45	78,04
% ICUB s/ total Cultura	94,97	67,55	94,08	95,14	85,59	86,72	0,00	82,81	88,42	89,97	86,28

* L'any 2020 la gaseta diu que es destina a cultura un 6,2% del pressupost, calculat en base les despeses corrents. En canvi en aquesta sèrie històrica es calcula en base el pressupost consolidat.

Font: ICUB

La distribució per programes de la despesa en cultura total realitzada per l'Ajuntament de Barcelona evidencia l'elevada proporció de recursos assignats a museus i arts plàstiques (veure Quadre 34 i Gràfic 33).

En aquest sentit, i prenent com a referència, la despesa en museus del total dels ajuntaments de Catalunya, aquesta va representar el 16,8% de la despesa total (pel total ajuntaments) i el 23,6% (en el segment dels ajuntaments de més de 100.000 habitants) (veure Gràfic 34).

D'altra banda, del 2017 al 2020 s'observa una disminució dels recursos corresponents a Administració general de cultura (que passen de representar el 27,8% del total al 10,27% respectivament).

Quadre 34.

Despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona per programes (2013 a 2020). (en milions €)

	Despeses realitzades							Pressupost
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Administració general de cultura	18,20	19,45	20,40	21,76	24,77	16,45	9,34	10,27
Arts escèniques i música	14,30	17,29	17,26	17,78	18,17	18,56	18,86	18,82
Biblioteques	10,49	12,45	12,72	14,79	12,92	13,89	14,33	15,13
Centres cívics	11,73	11,91	11,67	14,56	15,01	16,75	18,41	19,98
Festes i actes populars	5,84	7,02	6,79	7,31	8,82	8,75	9,12	9,92
Museus i arts plàstiques	49,29	46,42	47,42	51,51	51,82	48,36	52,30	54,19
Patrimoni històric i artístic de la ciutat	0,72	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,22
Promoció cultural	16,32	15,36	16,31	16,36	20,85	22,19	22,25	22,18
Total Cultura	126,89	130,10	132,78	144,29	152,58	145,16	144,81	150,72

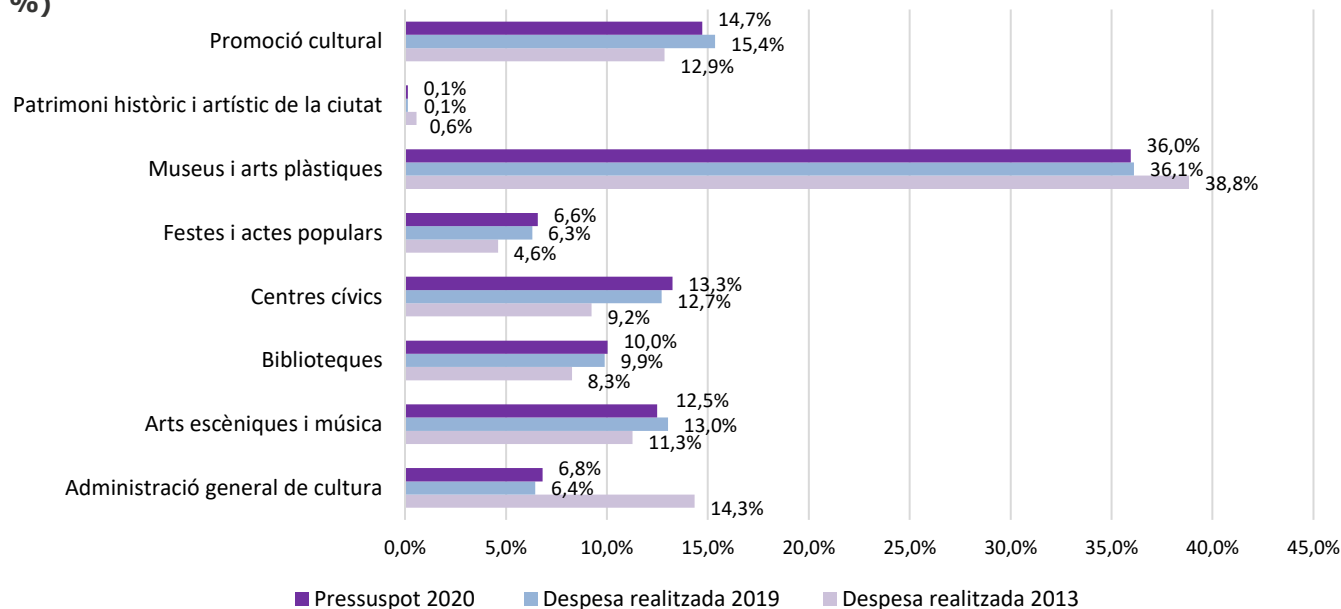
Notes: Els ingressos i despeses que es mostren inclouen únicament a l'Ajuntament de Barcelona.

Els imports que es mostren com a pressupostats fan referència a les previsions i els crèdits definitius del pressupost.

Les dades de despeses per polítiques, programes i subprogrames han estat homogeneïtzades d'acord amb l'estructura pressupostària per programes vigent.

Font: Ajuntament de Barcelona (2020): Pressupost Obert. Detall del pressupost de la Política Cultural.

<http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/pressupostobert/ca/politicas/33/cultura#view=functional&year=2019>

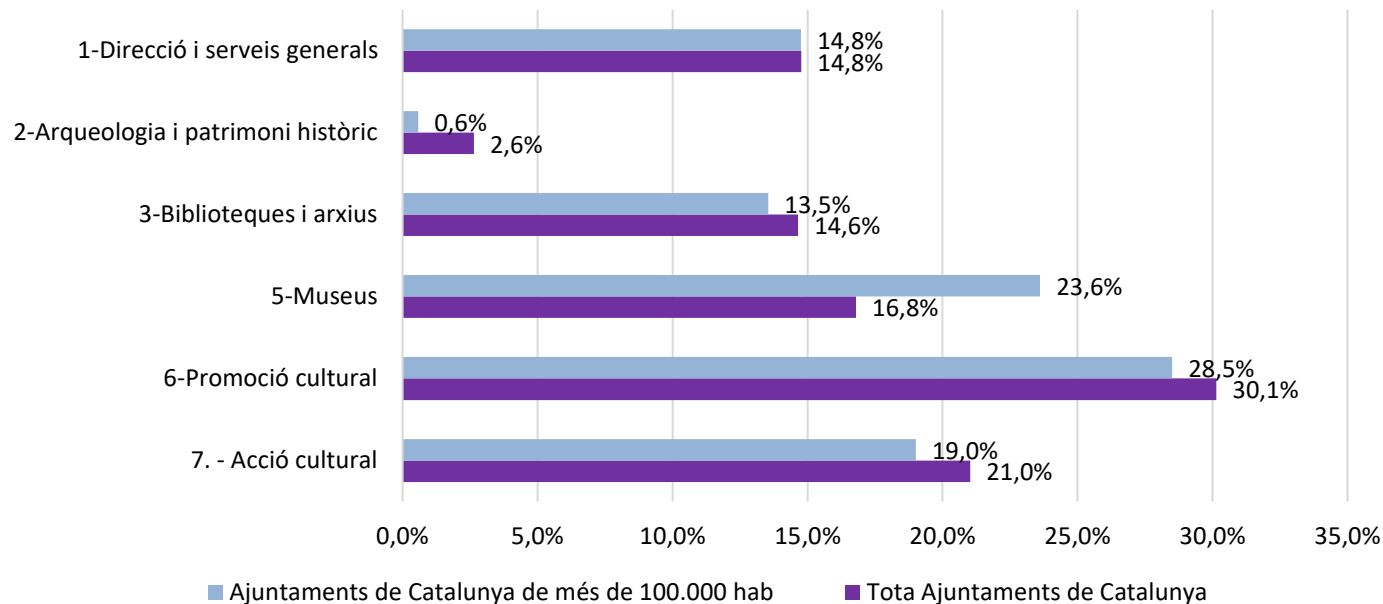
Gràfic 33.**Evolució de la distribució de la despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona per programes (2013, 2019 i 2020).
(en %)**

Notes: Veure notes del Quadre 34.

Font: Ajuntament de Barcelona (2020): Pressupost Obert. Detall del pressupost de la Política Cultural.

<http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiafinances/pressupostobert/ca/politicas/33/cultura#view=funcional&year=2019>

Gràfic 34.
Distribució de la despesa en cultura per Programes dels Ajuntaments de Catalunya (2017).
(en %)

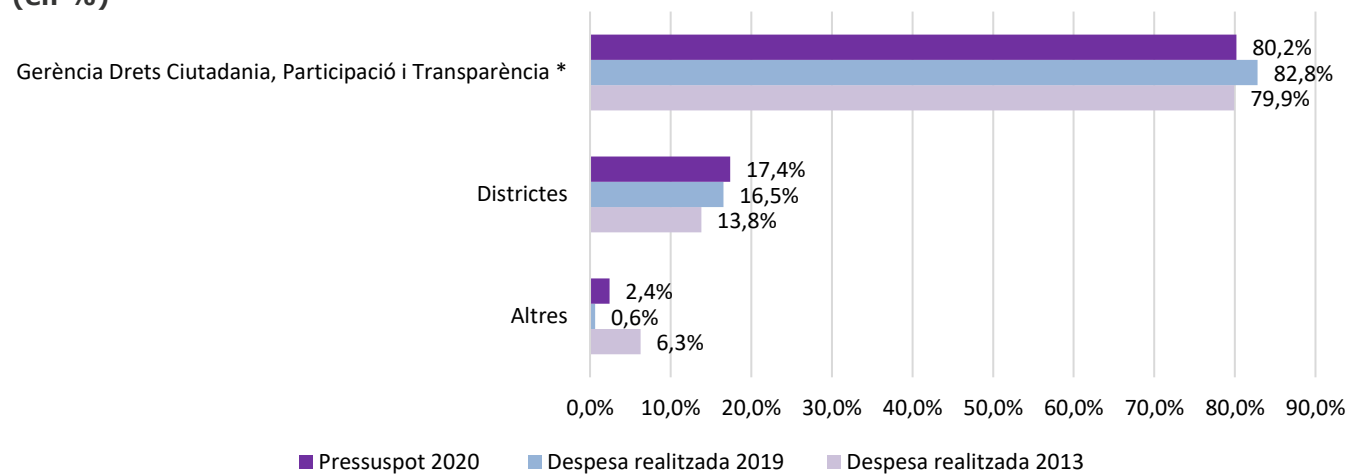
Font: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (2020): Estadístiques Culturals de Catalunya
https://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/ECC-2020.pdf

Els districtes tenen assignat el 17,4% del pressupost total en cultura de l'Ajuntament de Barcelona el 2020 (el 2019 realitzaren el 16,5% de la despesa liquidada). Cal remarcar l'augment de la participació dels Districtes en la gestió d'aquesta despesa, ja que aquest percentatge era de tan sols el 13,8% el 2013 (veure Gràfic 35 i Quadre 35).

La Gerència Drets Ciutadania, Participació i Transparència gestiona la major part de la despesa municipal en cultura: el 80,2% del pressupost de 2020 i el 82,8% de la despesa realitzada el 2019. Cal tenir en compte que aquesta Gerència té el pressupost corresponent a les transferències de l'Ajuntament a l'Institut de Cultura de Barcelona

Gràfic 35.

Evolució de la distribució de la despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona per unitat orgànica (2013, 2019 i 2020). (en %)

Notes: Veure notes del Quadre 35.

Font: Ajuntament de Barcelona (2020): Pressupost Obert. Detall del pressupost de la Política Cultural.

<http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/pressupostobert/ca/politicas/33/cultura#view=functional&year=2019>

Quadre 35.

Despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona per unitat orgànica (2013 a 2020). (en milions €)

	Despeses realitzades							Pressupost 2020
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Gerència Drets Ciutadania, Participació i Transparència *	101,43	109,84	112,23	125,66	7,39	122,80	119,94	120,87
Empresa, Cultura i Innovació *					124,72			0,00
Districtes	17,52	16,67	17,42	18,57	19,94	21,72	23,96	26,21
Districte de Ciutat Vella	2,13	2,04	2,12	2,23	2,36	2,44	3,28	3,89
Districte de Gràcia	1,46	1,22	1,38	1,50	1,56	1,59	1,62	1,82
Districte de l'Eixample	1,67	1,70	1,73	1,95	2,07	1,96	1,97	2,16
Districte de Les Corts	1,10	1,07	1,06	1,10	1,20	1,22	1,22	1,38
Districte de Nou Barris	2,77	2,31	2,28	2,38	2,70	3,39	3,55	3,72
Districte de Sant Andreu	1,65	1,71	2,08	2,35	2,43	2,45	3,15	3,00
Districte de Sant Martí	1,85	1,73	1,88	2,00	2,12	2,25	2,42	2,67
Districte de Sants-Montjuïc	1,75	1,68	1,63	1,82	2,06	2,15	2,13	2,51
Districte de Sarrià Sant Gervasi	1,60	1,58	1,63	1,66	1,67	2,40	2,59	2,75
Districte d'Horta-Guinardó	1,54	1,64	1,63	1,60	1,79	1,86	2,05	2,29
Altres	7,95	3,60	3,14	0,05	0,53	0,64	0,91	3,65
Sector Presidència i Economia	7,26	3,47	3,01	0,05	0,32	0,43	0,70	3,44
Sector Ecologia, Urbanisme i Mobilitat	0,51				0,21	0,21	0,21	0,21
Sector de Recursos	0,18	0,13	0,13					0,00
Gerència de Drets Socials								0,00
Gerència Seguretat i Prevenció								0,00
Total Cultura	126,89	130,10	132,78	144,29	152,58	145,16	144,81	150,72

Notes: * En la seva major part inclou les transferències de l'Ajuntament a l'Institut de Cultura de Barcelona.

Els ingressos i despeses que es mostren inclouen únicament a l'Ajuntament de Barcelona.

Els imports que es mostren com a pressupostats fan referència a les previsions i els crèdits definitius del pressupost.

Les dades de despeses per polítiques, programes i subprogrames han estat homogeneïtzades d'acord amb l'estructura pressupostària per programes vigent.

Font: Ajuntament de Barcelona (2020): Pressupost Obert. Detall del pressupost de la Política Cultura.

<http://ajuntament.barcelona.cat/estrategiaifinances/pressupostobert/ca/politicas/33/cultura#view=functional&year=2019>

5.2.2. Pressupost de l'ICUB

El Quadre 36 i el Gràfic 36 mostren la distribució de la despesa de l'ICUB per Direccions de l'any 2017 al 2020, segons el qual:

- La Direcció de Recursos aplega la major part del pressupost, tot i que amb tendència a la baixa del 2017 (58,8%) al 2020 (51,7%).
- A un segon nivell segons la proporció de recursos assignats hi ha la Direcció de Memòria i Història, que augmenta la seva participació del pressupost del 19,8% el 2017 al 23,4% el 2020.
- La resta de Direccions assoleixen percentatges inferiors al 10% (indicant-se el valor del 2020): Programes Culturals (8,4%), Promoció Sectors Culturals (9,4%), Proximitat (7,1%, essent de tan sols 2,6% el 2017).

Quadre 36.

Distribució de la despesa de l'ICUB per Direccions (2017-2020)

Direccions	2017	2018	2019	2020
Direcció de Recursos	58,8%	52,3%	51,5%	51,7%
Direcció de Memòria i Història	19,8%	20,8%	21,8%	23,4%
Direcció de Programes Culturals	8,6%	9,7%	9,9%	8,4%
Direcció de Promoció Sectors Culturals	7,4%	8,9%	9,3%	9,4%
Direcció de Innovació, Coneixement i Arts Visuals	2,9%	2,8%	0,0%	0,0%
Direcció de Proximitat	2,6%	5,4%	7,5%	7,1%
Total general	100%	100%	100%	100%

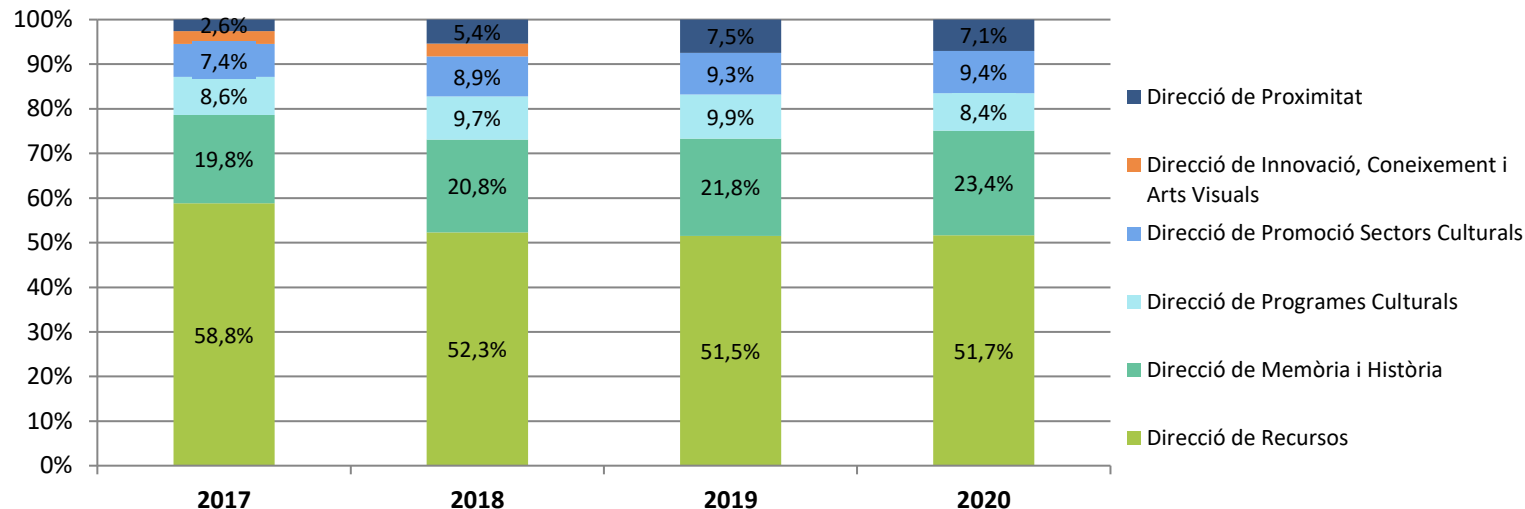
Notes:

* La despesa de la direcció de recursos inclou el pressupost de comunicació i projectes i manteniment.

* Dels anys 2017 a l'any 2019 es consideren les obligacions reconegudes, l'any 2020 el pressupost inicial.

Font: ICUB

Gràfic 36.
Distribució de la despesa de l'ICUB per Direccions (2017-2020)

Notes:

* La despesa de la direcció de recursos inclou el pressupost de comunicació i projectes i manteniment.

* Dels anys 2017 a l'any 2019 es consideren les obligacions reconegudes, l'any 2020 el pressupost inicial.

Font: ICUB

La distribució dels ingressos de l'ICUB es detalla en el Quadre 37, segons el qual la major part del finançament del seu pressupost (entre el 90% i el 95% del total) prové de les transferències corrents i de capital atorgades a favor seu per part de l'Ajuntament.

Per tant, la resta d'ingressos, com els obtinguts de vendes i prestacions de serveis (taxes, preus d'entrades, etc.) representen una proporció molt reduïda del pressupost de l'ICUB.

Quadre 37.
Distribució dels ingressos de l'ICUB per conceptes (2015-2018)

Conceptes d'ingrés	2015	2016	2017	2018
Vendes i prestacions de serveis (taxes i altres ingressos)	6,42%	5,91%	5,86%	6,19%
Transferències corrents	88,83%	90,61%	90,68%	90,09%
De l'Ajuntament	88,41%	90,33%	90,35%	89,89%
Altres	0,43%	0,28%	0,33%	0,20%
Transferències de capital	4,74%	3,47%	3,47%	3,72%
De l'Ajuntament	4,74%	3,47%	3,47%	3,68%
Altres	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%
Total ingressos	100%	100%	100%	100%

Font: ICUB (Memòries anuals)

5.2.3. La despesa en cultura en concepte de transferències i la participació a consorcis

Les despeses en concepte de transferències corrents i de capital concentren, aproximadament, al voltant del 45%-50% del pressupost de l'ICUB, amb variacions segons l'any (veure Quadre 38 i Gràfic 37).

Aquesta importància de les transferències (corrents i de capital) respon sobretot a l'assignació de recursos als Consorcis participats per l'ICUB amb altres ens o administracions públiques, que caracteritza el model de gestió de gran part dels equipaments de la ciutat de Barcelona. Així, aquestes transferències per a altres organismes representen al voltant del 40% del pressupost de l'ICUB.

El Gràfic 38 recull el percentatge d'aportacions de l'Ajuntament i d'altres institucions als següents consorcis culturals de Barcelona del 2009 al 2019:

- MACBA - Museu d'Art Contemporani de Barcelona
- MNAC – Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Fundació Tàpies
- Fundació Joan Miró
- Museu Marítim de Barcelona
- Museu de Ciències Naturals de Barcelona
- CCCB – Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
- Consorci de les Biblioteques de Barcelona
- L'Auditori de Barcelona
- Palau de la Música
- Gran Teatre del Liceu
- Mercat de les Flors
- Teatre Lliure

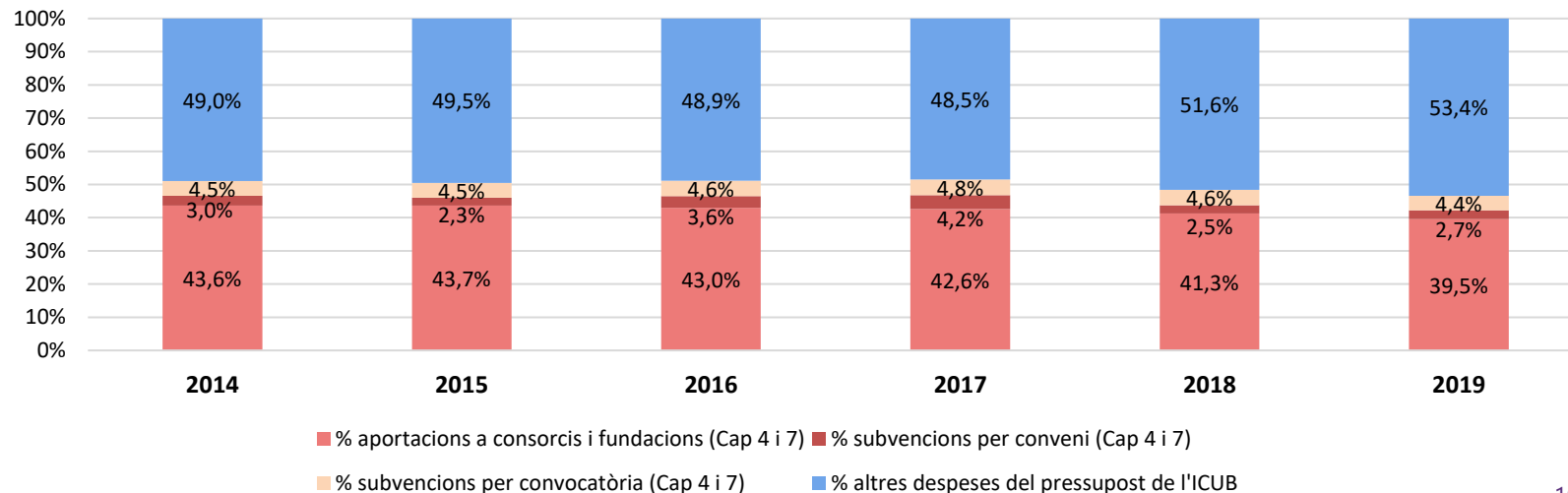
Quadre 38.

% de les despeses de l'ICUB assignades a transferències (corrents i de capital) (2009-2019)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total despeses ICUB	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
% despeses transferències corrents i de capital	51,0%	50,5%	51,1%	51,5%	48,4%	46,6%
% aportacions a consorcis i fundacions (Cap 4 i 7)	43,6%	43,7%	43,0%	42,6%	41,3%	39,5%
% subvencions per conveni (Cap 4 i 7)	3,0%	2,3%	3,6%	4,2%	2,5%	2,7%
% subvencions per convocatòria (Cap 4 i 7)	4,5%	4,5%	4,6%	4,8%	4,6%	4,4%
% altres despeses del pressupost de l'ICUB	49,0%	49,5%	48,9%	48,5%	51,6%	53,4%

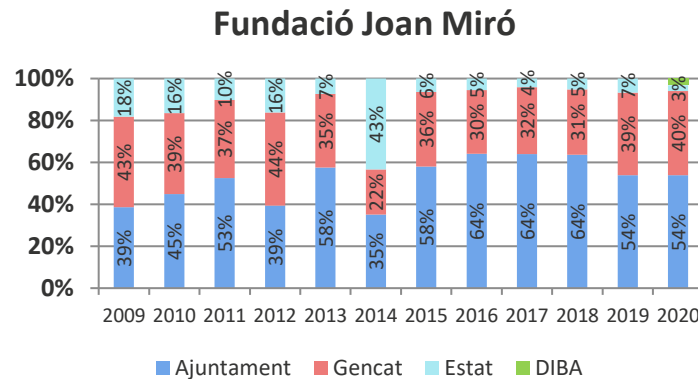
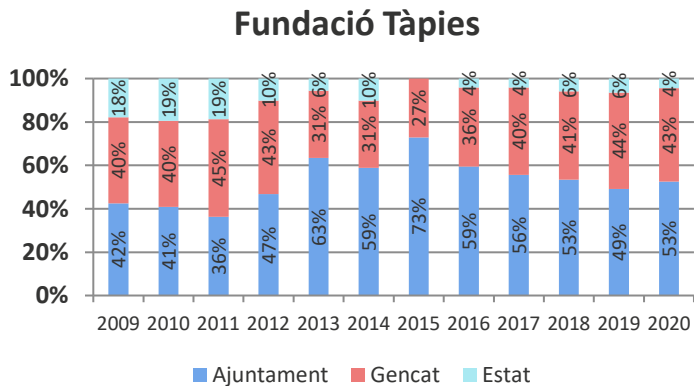
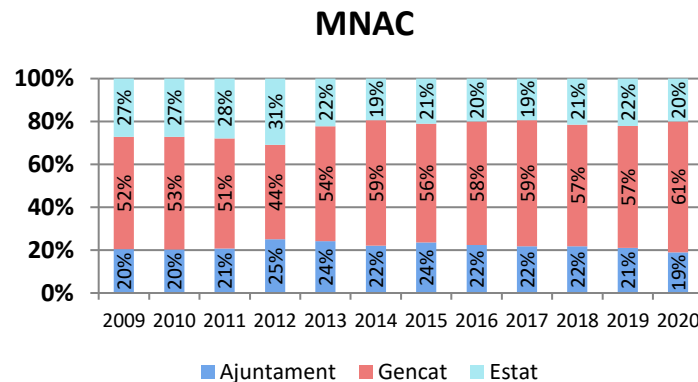
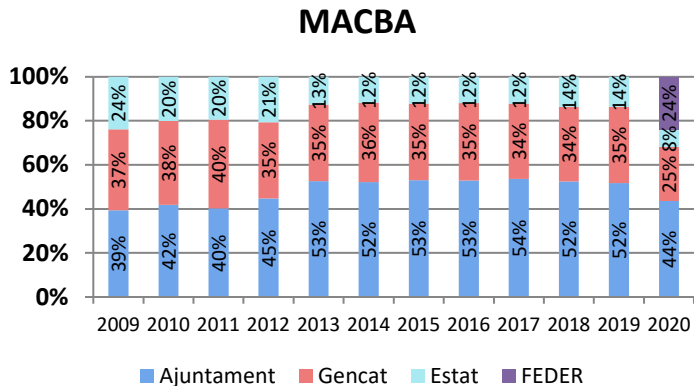
Gràfic 37.

% de les despeses de l'ICUB assignades a transferències (corrents i de capital) (2009-2019)

Gràfic 38.

% d'aportacions de l'Ajuntament i d'altres institucions a consorcis culturals de Barcelona (2009-2019)

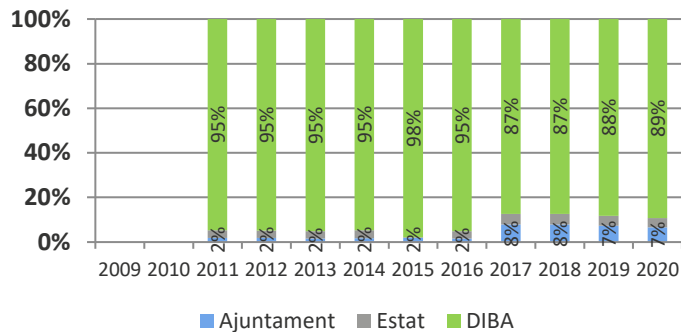

Font: ICUB

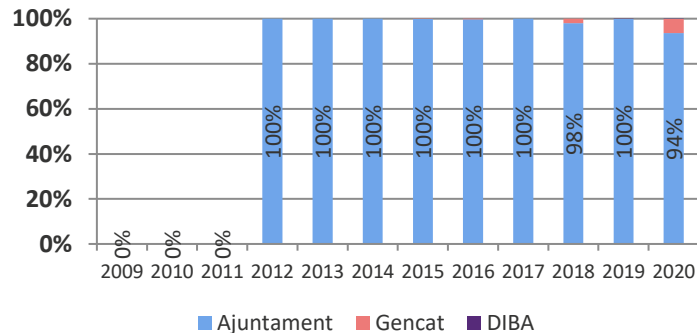
Gràfic 38. (continuació)

% d'aportacions de l'Ajuntament i d'altres institucions a consorcis culturals de Barcelona (2009-2019)

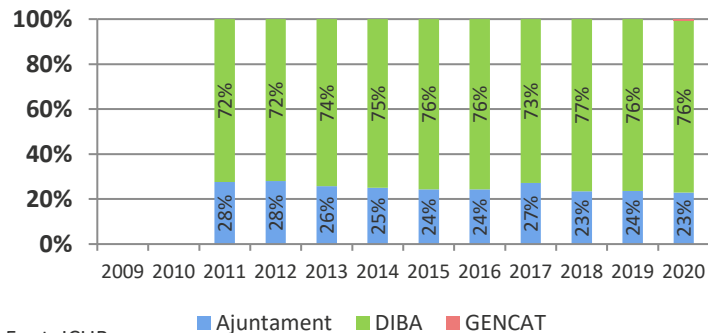
Museu Marítim

Museu de Ciències

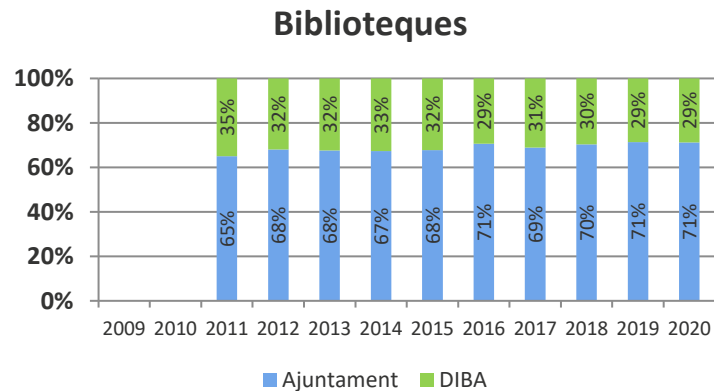
CCCB

Font: ICUB

Gràfic 38. (continuació)

% d'aportacions de l'Ajuntament i d'altres institucions a consorcis culturals de Barcelona (2009-2019)

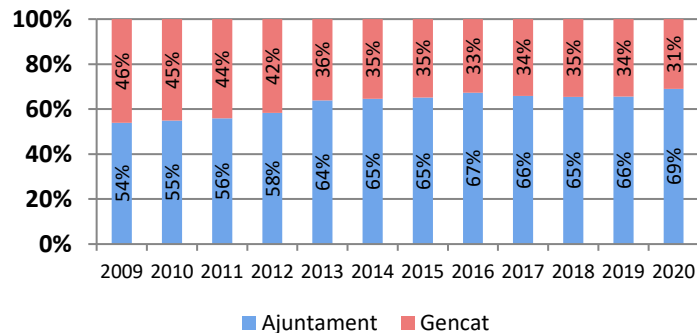

Font: ICUB

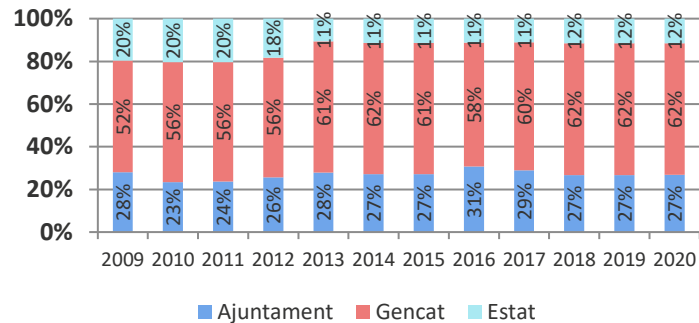
Gràfic 38. (continuació)

% d'aportacions de l'Ajuntament i d'altres institucions a consorcis culturals de Barcelona (2009-2019)

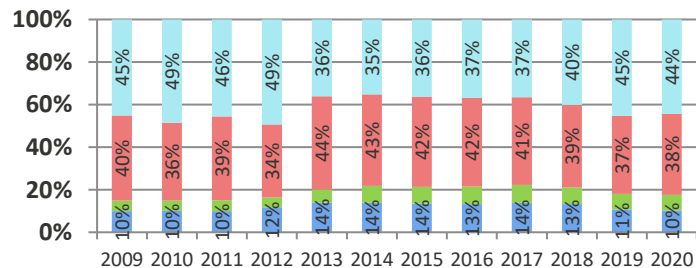
Auditori

Palau de la Música

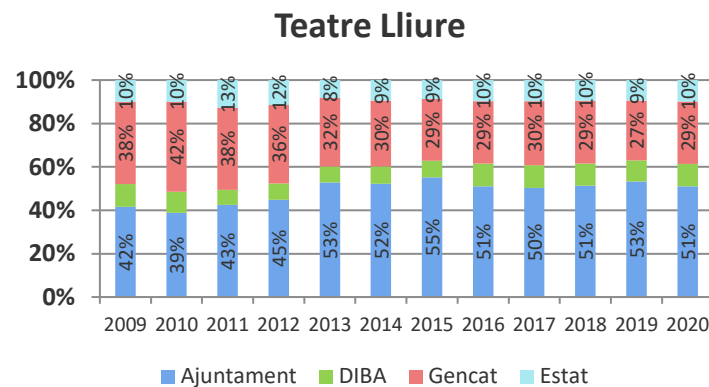
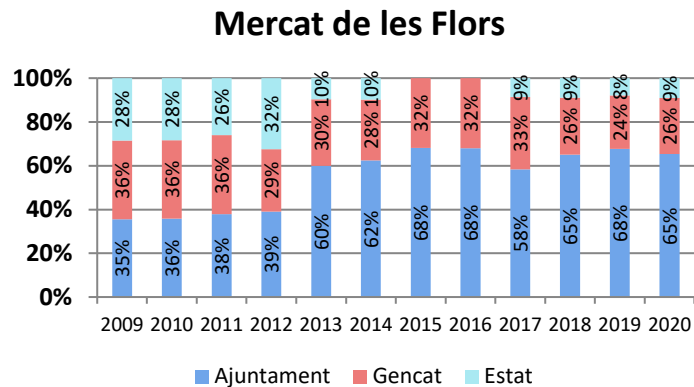
Liceu

Font: ICUB

Gràfic 38. (continuació)

% d'aportacions de l'Ajuntament i d'altres institucions a consorcis culturals de Barcelona (2009-2019)

Font: ICUB

5.2.4. Impacte de la crisi COVID19 en els ingressos i la despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona

La pandèmia ha tingut efectes tant en la despesa com en els ingressos de l'Ajuntament de Barcelona corresponents a cultura.

En l'apartat de les despeses extraordinàries realitzades o previstes per a fer front a la crisi de la pandèmia en el sector cultural hi ha les següents:

- Per un costat, l'Institut de Cultura ha convocat i concedit ajudes ordinàries (amb adaptacions situació COVID) per un import de 5,0 milions € i, també d'extraordinàries encaminades específicament a pal·liar els efectes de la crisi sanitària de la COVID en el sector cultural de la ciutat per un total de 4,3 milions €. Així mateix, s'han aprovat ajudes per 1,9 milions € que es preveu concedir el 2021 (veure Quadre 39).
- Per un altre costat, Barcelona Activa ha impulsat el programa Autòno+ Barcelona destinat a concedir ajuts econòmics per a persones treballadores autònomes. Es tracta d'un ajut de 300 € a les persones treballadores autònomes de Barcelona més afectades per la COVID-19 amb la finalitat que pugui complementar-se amb els ajuts tramesos per altres administracions. Part d'aquests ajuts han estat sol·licitats per persones treballadores del sector creatiu / cultural (veure Quadre 40).

Quadre 39.

Ajudes ordinàries i extraordinàries COVID-19 de l'Institut de Cultura (2020)

SUBVENCIONS ORDINÀRIES	5.056.525,00
Convocatòria general de subvencions (amb adaptacions situació COVID)	4.856.525,00 Resolt
Ajuts sobre l'import equivalent a la quota líquida de l'IBI corresponent a establiments culturals dedicats a l'exhibició o comerç cultural de caràcter privat	200.000,00 Pendent resoldre
CONVOCATÒRIES EXTRAORDINÀRIES COVID	4.347.885,66
Convocatòria extraordinària per pal·liar els efectes de la crisi sanitària COVID	1.273.347,66 Resolt
Ajudes per a inversions i despesa corrent, destinades a obres d'adequació d'espais i/o l'adquisició de béns i serveis necessaris per adaptar determinats espais culturals a les noves mesures sanitàries derivades de la COVID-19	124.538,00 Resolt
Ampliació de la partida d'ajuts sobre l'import equivalent a la quota líquida de l'IBI corresponent a establiments culturals dedicats a l'exhibició o comerç cultural de caràcter privat	150.000,00 Pendent resoldre
Premis de Recerca Científica a Reptes Urbans a la Ciutat de Barcelona 2020	1.200.000,00 Pendent resoldre
Beques "Premis Barcelona 2020"	1.600.000,00 Convocatòria desembre 2020
TOTAL COMPROMÈS FINS NOVEMBRE 2020	9.404.410,66

Font: ICUB

Quadre 39. (continuació)

Ajudes ordinàries i extraordinàries COVID-19 de l'Institut de Cultura (2020)

Altres ajudes previstes 2020-2021	1.947.200,00	
Adquisició d'obra artística per a la promoció de creadores i creadors en l'àmbit de les arts visuals	600.000,00	
Promoció de projectes de creació artística en l'esfera de la música contemporània i l'òpera	350.000,00	
Adquisició de tecnologia per a la comunicació i difusió de centres patrimonials	172.200,00	
Adquisició de tauletes per garantir l'accés a recursos educatius digitals patrimonials	825.000,00	
Taxes d'ocupació de la via pública per a rodatges audiovisuals		A pressupost del 2021 per als rodatges fets el 2020

Font: ICUB

Quadre 40.

Ajuts econòmics de Barcelona Activa - Autòno+ Barcelona per a persones treballadores autònomes. Sol·licituds rebudes del sector creatiu / cultural. Convocatòria 2020

Sector (classificació pròpia)	Subsector	Nombre	% s/total
Producció creativa i cultural	Desenvolupament continguts per internet	35	0,2%
	Disseny artístic i de moda	58	0,3%
	Disseny gràfic i imatge	274	1,6%
	Indústria editorial	42	0,3%
	Indústria musical	87	0,5%
	Producció audiovisual i multimèdia	328	2,0%
	Producció creativa i cultural (altres)	140	0,8%
	Serveis artístics i culturals	288	1,7%
Construcció i serveis urbanístics	Arquitectura: disseny i execució d'obra	270	1,6%
	Disseny d'interiors	83	0,5%
Hostaleria, turisme i oci	Serveis recreatius/oci	84	0,5%
Serveis a les empreses	Màrqueting, comunicació i publicitat	343	2,1%
		2.032	12,2%

Font: Barcelona Activa

En l'apartat dels ingressos s'han produït reduccions importants per efecte de la pandèmia.

El Quadre 41 i el Gràfic 39 mostren la distribució dels ingressos "propis" de l'ICUB (sense incloure les transferències) per Direccions els anys 2019 a 2020 (de gener a octubre, fet que permet valorar l'impacte de la COVID 19 en aquesta qüestió):

- La Direcció de Memòria i Història concentra entre el 55% i el 60% dels ingressos totals, havent-se reduït però el 77% del 2019 al 2020.
- A continuació, hi ha la Direcció de Recursos amb el 26,9% dels ingressos totals el 2019 i el 18,9% el 2020. En aquest cas, la baixada interanual és del 83%.
- La resta de Direccions tenen una menor participació en aquestes partides d'ingressos "propis", però el 2020 també pateixen davallades respecte l'any 2019.
- En el seu conjunt, el decreixement dels ingressos (sense transferències) de l'ICUB ha decrescut un 75,8% del 2019 al 2020 (de gener a setembre, segons les dades disponibles).

Els Gràfics 39 i 40 completen la informació sobre aquesta qüestió.

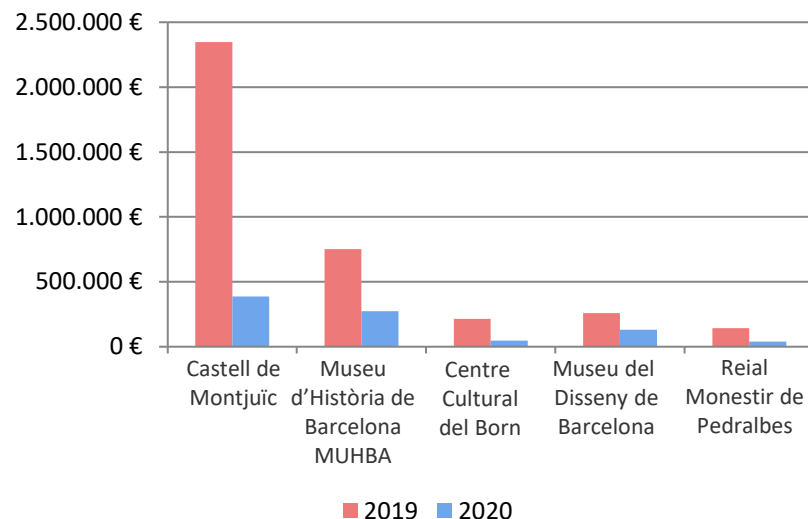
Quadre 41. Pressupost d'ingressos de l'ICUB per Direccions (gener - octubre 2019-2020)

Direccions	Anys	Total gener - octubre	%
Direcció de Memòria i Història	2019	3.759.000,88	58,5%
Direcció de Memòria i Història	2020	857.610,96	55,3%
		-77,20%	
Direcció de Programes Culturals	2019	851.466,98	13,3%
Direcció de Programes Culturals	2020	381.783,62	24,6%
		-55,20%	
Direcció de Promoció Sectors Culturals	2019	28.106,00	0,4%
Direcció de Promoció Sectors Culturals	2020	9.134,45	0,6%
		-67,50%	
Direcció de Proximitat	2019	53.074,69	0,8%
Direcció de Proximitat	2020	9.084,17	0,6%
		-82,90%	
Direcció de Recursos	2019	1.729.280,14	26,9%
Direcció de Recursos	2020	293.489,05	18,9%
		-83,00%	
Total ingressos sense transferències	2019	6.420.928,69	100,0%
Total ingressos sense transferències	2020	1.551.102,25	100,0%
		-75,80%	

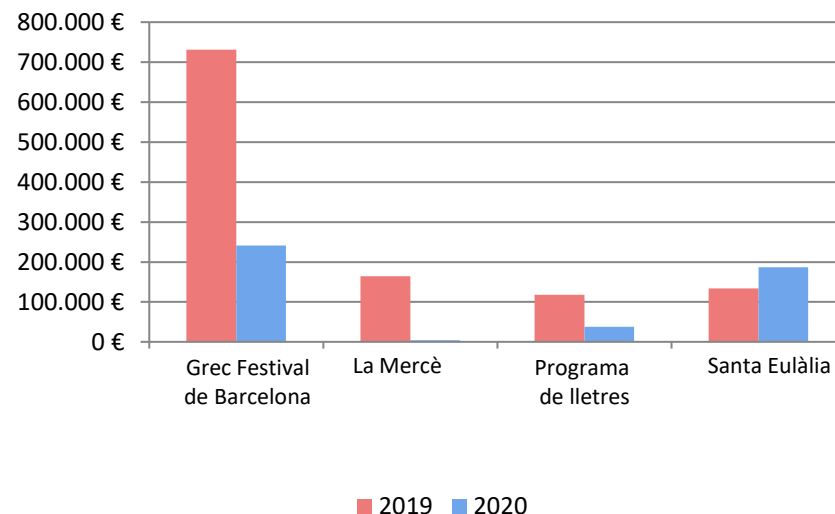
Font: ICUB

Gràfic 39. Ingressos de l'ICUB per programes (gener - octubre 2019-2020)

A. Ingressos museus

B. Principals programes

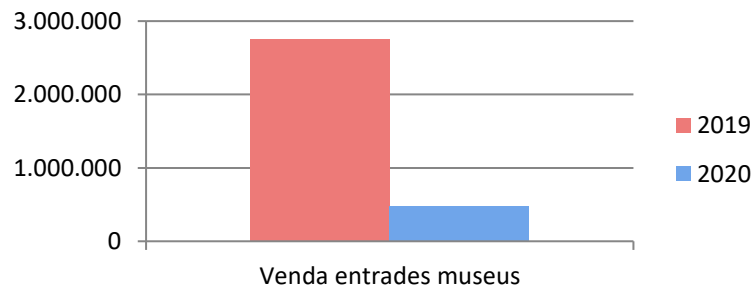

Nota: La festa de Santa Eulàlia augmenta en patrocinis, mentre que La Mercè els redueix molt.

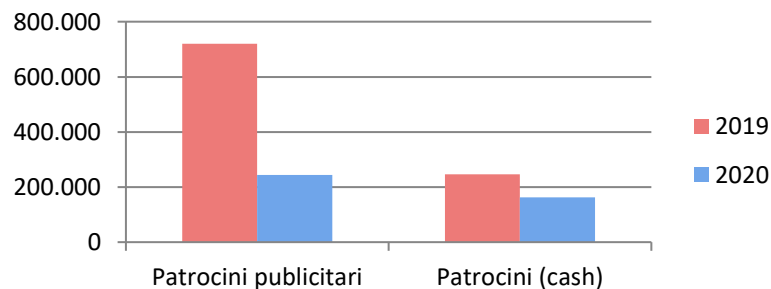
Font: ICUB

Gràfic 40.
Ingressos de l'ICUB per comptes (gener - octubre 2019-2020)

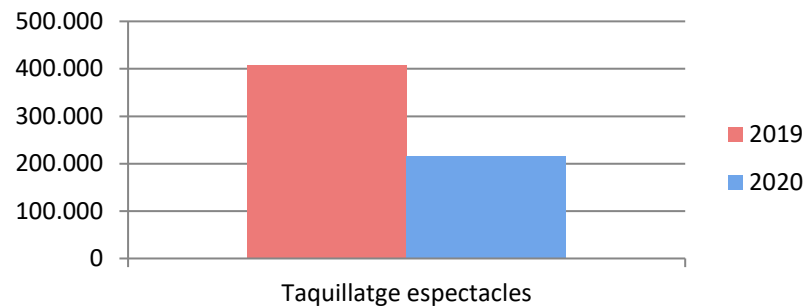
Venda d'entrades als museus

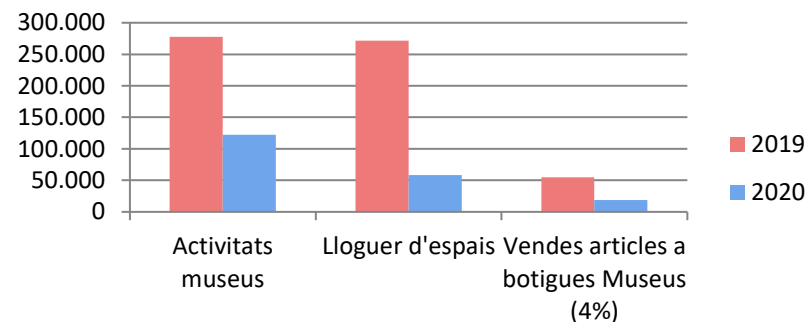
Patrocinis

Taquillatge d'espectacles

Altres comptes destacades

Font: ICUB

Finalment, també ha disminuït l'aportació anual de Turisme de Barcelona a l'ICUB, en els termes que s'observa en el Quadre 42 que permet comparar els ingressos per aquest concepte els anys 2019 i 2020.

Quadre 42. Liquidació provisional de l'aportació anual de Turisme de Barcelona a l'ICUB (2019 i 2020)

2020	TIPUS			TOTAL VENDES	
	3 dies	4 dies	5 dies	mensual	acumulat
Gener	2.002	1.345	1.623	4.970	4.970
Febrer	1.667	1.172	1.449	4.288	9.258
Març	485	351	484	1.320	10.578
Abril	0	0	0	0	10.578
Maig	0	0	0	0	10.578
Juny	5	3	1	9	10.587
Juliol	48	27	76	151	10.738
Agost	23	24	50	97	10.835
Setembre	25	13	25	63	10.898
Octubre	13	4	21	38	10.936
Novembre				0	10.936
Desembre				0	10.936
	4.268	2.939	3.729	10.936	

Mes	2019	2020	% variació	Acum 19	Acum 20	% variació
gener	4.407	4.970	12,8	4.407	4.970	12,8
febrer	4.636	4.288	-7,5	9.043	9.258	2,4
març	6.554	1.320	-79,9	15.597	10.578	-32,2
abril	10.452	0	-100,0	26.049	10.578	-59,4
maig	7.298	0	-100,0	33.347	10.578	-68,3
juny	4.902	9	-99,8	38.249	10.587	-72,3
juliol	6.020	151	-97,5	44.269	10.738	-75,7
agost	6.136	97	-98,4	50.405	10.835	-78,5
setembre	5.964	63	-98,9	56.369	10.898	-80,7
octubre	6.902	38	-99,4	63.271	10.936	-82,7
novembre	3.371		-100,0	66.642	10.936	-83,6
desembre	4.204		-100,0	70.846	10.936	-84,6

Totals	70.846	10.936
---------------	---------------	---------------

5.3. La despesa del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya al municipi de Barcelona

El Quadre 43 detalla la despesa realitzada del 2018 al 2020 pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya al municipi de Barcelona en concepte de transferències a equipaments, de subvencions de capítol 4 i 7 (a empreses, entitats, etc.) i d'inversions en edificis propis.

Aquesta despesa ha passat d'un total de 86,2 M€ el 2018 a 90,1 M€ el 2020 (essent provisionals aquesta darrera). Tanmateix no es disposa d'informació dels anys anteriors al 2018 durant els quals s'ha produït un important descens del pressupost del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (veure apartat 5.5. d'aquest document) que -molt probablement- també ha suposat una reducció del volum de despesa que aquest localitza a la ciutat de Barcelona.

Quadre 43.

Despesa del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya la ciutat de Barcelona (2018-2020)

Inclou la despesa desagregable per territori: subvencions, inversions en edificis propis i transferències a equipaments

	Imports (en €)			%		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Transferències a equipaments	55.025.218,96	53.356.953,01	52.964.994,23	63,8%	61,8%	58,8%
Subvencions de capítol 4 (corrents)	23.988.898,43	27.521.564,06	27.199.966,99	27,8%	30,7%	30,2%
Subvencions de capítol 7 (de capital)	7.175.658,60	6.519.435,12	9.859.728,17	8,3%	7,3%	10,9%
Inversions en edificis propis	51.713,12	185.149,09	50.077,28	0,1%	0,2%	0,1%
TOTAL	86.243.507,11	89.585.120,27	90.076.786,67	100,0%	100,0%	100,0%
Despesa en cultura / habitant						
Total	53,23	54,73	54,05			
Transferències a equipaments	33,96	33,82	31,78			

Nota: Les dades de 2020 són provisionals a 30/10/2020.

Font: Gabinet Tècnic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Així, el valor de la despesa en cultura de la Generalitat a la ciutat de Barcelona ha estat entre 50 €/habitant i 55 €/habitant els anys 2018 i 2019, essent d'aproximadament 90€/habitant la de l'Ajuntament.

La despesa que en transferències a equipaments del Departament de Cultura de la Generalitat s'ha situat entre 30 €/habitant i 35 €/habitant. Aquesta despesa està lleugerament per sota a la realitzada per l'Ajuntament en transferències a consorcis i fundacions, que representa al voltant del 40% de la seva despesa total en cultura, del que es pot estimar una despesa entre 35 €/habitant i 40 €/habitant per aquest concepte.

5.4. La despesa de l'Estat al municipi de Barcelona

Finalment, el Quadre 44 recull les dades corresponents a les Transferències dels Pressupostos Generals de l'Estat a entitats i institucions del municipi de Barcelona (2010-2020).

Segons s'observa en el quadre, les aportacions del Ministeri de Cultura i Esports es van reduir de 39,2 milions € el 2010 a 11,8 milions el 2016, i s'han mantingut al voltant dels 15,0 milions € anuals del 2017 al 2020.

Quadre 44.

Transferències dels Pressupostos Generals de l'Estat a entitats i institucions del municipi de Barcelona (2010-2020) (en milers €)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Palau de la Música	529,20	476,28	381,02	190,51	190,51	190,51	197,18	197,18	197,18	197,18	197,18
Fundació Gran Teatre del Liceu	13.248,00	11.968,20	10.240,47	6.870,64	6.870,64	7.745,64	7.111,11	10.167,11	9.911,12	9.911,12	9.911,12
Consorti Gran Teatre del Liceu								450,00	200,00	200,00	200,00
Construcció Sala de Càmera Auditori	400,00										
Festival Grec	121,50	112,00	104,00								
Fundació Teatre Lliure	945,00	870,00	790,00	592,50	592,50	592,50	676,87	676,87	676,87	676,87	676,87
Consorti de rehabilitació de teatres de Barcelona	270,46	300,00	300,00	225,00	225,00	225,00	225,00	125,00	125,00	125,00	125,00
Consorti Mercat de les Flors	1.100,00	968,00	726,00	363,00	363,00	363,00	375,71	375,71	375,71	375,71	375,71
Fundació Teatre Romea											
Serveis Escènics Romea	324,00	300,00	271,00								
Fundació Tàpies	95,00	90,00	76,50	49,73	48,74	48,74	48,74	48,74	68,74	68,74	68,74
MACBA	2.100,00	1.950,00	1.665,00	1.036,00	992,49	992,49	1.042,90	1.042,90	1.192,90	1.192,30	1.192,30
MNAC	4.450,00	4.080,00	3.222,00	2.017,89	1.933,14	1.933,14	2.031,33	2.031,33	2.181,33	2.181,33	2.181,33
Fundació Miró	190,00	190,00	161,50	80,00	78,01	70,00	70,00	70,00	90,00	90,00	90,00
MUHBA	250,00										
Associació / Fundació Obrador Sala Beckett	85,50	78,70	74,00								
Fundació Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	700,00	350,00									
Saló del Còmic de Barcelona	50,00	20,00	30,00								
Ateneu Barcelonès	800,00										
Rehabilitació de l'Estadi Olímpic	2.753,51										
Conveni finançament Inst. Culturals Mpals.	10.750,00	9.500,00	3.600,00								
Ministeri de Cultura i Esports	39.162,17	31.253,18	21.641,49	11.425,27	11.294,03	12.161,02	11.778,84	15.184,84	15.018,85	15.018,25	15.018,25

Si es consideren les aportacions de la resta de ministeris del govern central, les aportacions dels pressupostos generals de l'estat a entitats i institucions de la ciutat de Barcelona va caure de 328,8 milions el 2010 a 127,0 milions el 2015; del 2017 al 2020 les xifres atorgades s'han mantingut al voltant dels 138 milions € anuals.

Quadre 44. (continuació)

Transferències dels Pressupostos Generals de l'Estat a entitats i institucions del municipi de Barcelona (2010-2020) (en milers €)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats	6.923,72	6.888,63	5.875,22	6.511,30	6.414,87	6.382,57	6.170,29	6.406,83	6.420,29	6.420,29	6.420,29
Ministeri de Foment	51.278,87	51.171,05	51.078,92	51.080,00	80,00	80,00	80,00	80,00	110,00	110,00	110,00
Ministeri d'Educació	487,96	483,45	409,45				216,54				
Ministeri d'Afers Exteriors, UE i Cooperació	3.529,65	3.502,20	1.349,21	1.756,65	1.763,65	1.729,65	1.478,28	1.721,97	1.621,97	1.621,97	1.621,97
Ministeri Investigació i Desenv.	0,00	70,00	0,00	170,00	0,00	170,00	70,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ministeri Sanitat, Consum i Benestar Social	25.000,00	25.000,00	25.000,00	13.267,73	2.500,00	2.475,00	1.850,00	767,00	767,00	767,00	767,00
Ministeri d'Economia i Empresa	0,00	0,00	1.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	8.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
Ministeri Habitatge	4.000,00	4.350,00	1.275,00	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació				85,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00
Ministeri altres relacions financeres amb EETT	198.432,00	188.071,20	101.097,27	94.918,74	94.918,74	98.918,74	98.632,97	108.389,17	109.301,52	109.301,52	109.301,52
TOTAL	328.814,37	310.789,71	208.726,56	184.244,69	122.051,29	126.996,98	128.356,92	137.629,81	138.319,63	138.319,03	138.319,03

Font: DS Relacions Institucionals. Ajuntament de Barcelona, a partir PGE - Informes del Gabinet Tècnic de Programació.

5.5. Anàlisi comparativa de la despesa pública en cultura de Barcelona amb l'entorn

En aquest apartat es fa una anàlisi de la despesa pública en cultura que es realitza a la ciutat de Barcelona en comparació amb la informació disponible que hi ha de l'entorn. Concretament:

- En primer lloc, es compara la despesa en cultura per habitant realitzada per l'Ajuntament de Barcelona amb les mitjanes obtingudes d'altres nivells de govern: central, autonòmic i local (tant de Catalunya com d'Espanya).
- En segon lloc, i es fa una anàlisi comparativa sobre la despesa en cultura a Barcelona / Catalunya i a Madrid. Es tracta d'una aproximació segons les dades disponibles que, pel seu interès, podria requerir un estudi més aprofundit i detallat.

Segons les dades presentades anteriorment, l'Ajuntament de Barcelona ha realitzat una despesa de 83,1 €/habitant el 2015, de 89,9 €/habitant el 2016, de 91,2 €/habitant el 2017 i de 90,4 €/habitant el 2018 (veure Quadre 33 anterior).

Aquestes xifres de despesa per habitant són molt superiors a les mitjanes obtingudes d'altres nivells de govern (central i autonòmic, tant de Catalunya com d'Espanya). També se situen a la franja alta de la despesa dels governs municipals corresponent als ajuntaments de menys o iguals a 5.000 habitants (veure Quadre 45).

Quadre 45.

Despesa pública en cultura per habitant per nivells de govern a Catalunya i Espanya (2015-2018)

Espanya	2015	2016	2017	2018
Administració General de l'Estat	14,5	14,3	14,6	14,9
Administració autonòmica	23,3	22,7	24,6	25,3
Administració local	65,0	66,4	70,3	74,5
Ajuntaments	54,4	55,6	58,8	62,3
Municipis de més de 5.000 hab.	51,3	52,4	55,1	57,7
Municipis de menys o iguals a 5.000 hab.	76,5	78,3	85,2	95,2

Catalunya	2015	2016	2017	2018
Generalitat de Catalunya	34,5	35,9	37,2	33,1
Ajuntaments	69,8	71,5	69,3	--
Municipis de més de 100.000 hab.	63,3	--	74,0	--
Municipis de 50.000-100.000 hab.	75,7	--	77,0	--
Municipis de 20.000-50.000 hab.	57,7	--	46,3	--
Municipis de menys de 20.000 hab.	83,5	--	72,6	--

Ajuntament de Barcelona	83,1	89,9	91,2	90,4
--------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Nota: -- dades no disponibles

Fons: Elaboració pròpia partir de dades de ICUB, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura (2020): *Estadístiques culturals de Catalunya 2020*

https://dadesculturals.gencat.cat/ca/estadistiques_culturals_catalunya/ i Ministerio de Cultura y Deporte (2020): *Anuario de Estadísticas Culturales 2020*

<http://www.culturaydeporte.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/cultura/mc/naec/portada.html>

Comparativament amb l'Ayuntamiento de Madrid, s'evidencia com l'Ajuntament de Barcelona realitza un esforç molt superior de despesa en cultura (veure Quadres 46 i 47):

- Per un costat, Barcelona mostra un % despesa en cultura sobre el Pressupost total municipal molt superior al de Madrid: 5,2% i 3,7% respectivament el 2019.
- Per un altre costat, en termes de despesa en cultura per habitant, l'Ajuntament de Barcelona gastà 91,6 €/habitant el 2019. o l'Ajuntament de Madrid de 57,0 €/habitant.

Amb certes oscil·lacions, aquesta major despesa municipal en termes relatius de Barcelona respecte Madrid es dona tots els anys del període 2011 a 2019.

Quadre 46.

Despesa en cultura dels Ajuntaments de Barcelona i Madrid (2011-2019)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ajuntament de Barcelona									
Despesa en cultura (en M€)	117,3	114,9	129,3	132,6	133,3	144,7	147,9	146,5	150,0
Pressupost total Ajuntament (en M€)	2.517,4	2.579,6	2.298,9	2.825,3	2.820,5	2.851,1	3.017,5	3.020,4	2.902,3
% despesa en cultura s/ Pressupost total Ajuntament	4,7%	4,5%	5,6%	4,7%	4,7%	5,1%	4,9%	4,8%	5,2%
Despesa en cultura / habitant (en €/hab.)	72,6	70,9	80,2	82,7	83,1	89,9	91,2	90,4	91,6
Ayuntamiento de Madrid									
Despesa en cultura (en M€)	188,5	118,6	128,2	123,5	131,2	146,0	159,3	158,8	186,2
Pressupost total Ajuntament (en M€)	4.478,8	4.353,4	4.619,9	5.701,8	4.409,5	4.788,8	4.257,0	4.727,6	5.009,2
% despesa en cultura s/ Pressupost total Ajuntament	4,2%	2,7%	2,8%	2,2%	3,0%	3,0%	3,7%	3,4%	3,7%
Despesa en cultura / habitant (en €/hab.)	57,7	36,7	40,0	39,0	41,8	46,1	50,1	49,3	57,0

Fonts: ICUB (per l'Ajuntament de Barcelona) i Ayuntamiento de Madrid (2020): Presupuestos Abiertos del Ayuntamiento de Madrid

<https://presupuestosabiertos.madrid.es/es/politicas/33/cultura#view=functional&year=2020>

Quadre 47. Despesa en cultura del Ayuntamiento de Madrid per Programes (2011-2019)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Direcció i gestió administrativa de Cultura, Turisme i Esport	14.324.457	12.257.846	40.575.701	55.633.114	62.279.801	69.616.309	85.896.161	73.309.141	88.454.354
Biblioteques públiques i patrimoni bibliogràfic	22.586.932	21.116.354	22.676.580	21.893.275	21.982.261	23.415.403	24.269.241	23.357.532	24.452.110
Arxius					1.280.625	1.350.837	1.215.408	1.207.404	1.323.766
Patrimoni cultural	38.855.300	13.343.993	6.946.012	4.432.425	5.461.864	4.945.662	5.381.250	8.971.451	13.966.823
Museus	6.866.656	4.376.313	9.342.154	5.656.696	4.468.007	5.210.830	5.079.002	6.603.848	8.813.312
Activitats culturals	74.359.898	65.438.143	46.642.939	29.420.763	30.796.634	36.540.351	32.404.173	37.476.948	38.573.754
Projectes culturals	27.460.748	71.477							
Banda simfònica municipal				4.354.247	4.913.832	4.888.143	5.101.519	5.033.711	4.930.211
Activitats d'oci i temps lliure per a la joventut								2.699.611	3.875.364
Instal·lacions per a la joventut	4.060.131	1.976.976	2.033.440	2.069.361				10.906	596
Altres equipaments culturals								80.859	1.824.852
Total	188.514.122	118.581.102	128.216.826	123.459.880	131.183.024	145.967.535	159.346.754	158.751.410	186.215.142

Fonts: ICUB (per l'Ajuntament de Barcelona) i Ayuntamiento de Madrid (2020): Presupuestos Abiertos del Ayuntamiento de Madrid

<https://presupuestosabiertos.madrid.es/es/politicas/33/cultura#view=functional&year=2020>

També hi ha diferències remarcables en la despesa autonòmica en cultura realitzada a Catalunya i a la Comunidad de Madrid (veure Quadre 48):

- El % despesa en cultura sobre el Pressupost total l'any 2019 se situà en el 0,61% a Catalunya i en el 0,43% a Madrid.
- La despesa en cultura per habitant de la Generalitat de Catalunya fou de 33,1 €/habitant el 2019, i la de la Comunidad de Madrid fou de 14,0 €/habitant.

La diferència més rellevant és l'expressada en termes de despesa per habitant. Respecte el percentatge de la despesa en cultura sobre el pressupost total cal tenir en compte que ambdós governs tenen competències diferents i, per tant, realitzen una despesa total no comparable estrictament.

A més a més, cal tenir en compte que Madrid és una CCAA uniprovincial, pel que la Comunidad de Madrid integra les competències de les administracions autonòmica i provincial.

Certament, com s'ha posat de manifest en altres treballs fets anteriorment sobre la mateixa qüestió, tot indica que a Madrid hi ha una molt elevada despesa del govern central en cultura per la localització en aquest municipi de grans equipaments i institucions de capitalitat.

A les pàgines següents es dona més informació de detall sobre la despesa en cultura diferents nivells de govern a Espanya, que cal prendre com a referència en l'anàlisi:

- el marc general de despesa pública en cultura a l'estat (Quadre 49 i Gràfics 41 i 42),
- la despesa en cultura de les administracions autonòmiques (Quadres 50 a 53) que, en la gran majoria dels casos ha experimentat una forta reducció del 2008 al 2018 (com en el cas de Catalunya),
- la despesa en cultura de les administracions locals (Quadres 54 i 55), que globalment mostra una tendència de recuperació els darrers anys.

Quadre 48.
Despesa en cultura de la Generalitat de Catalunya i de la Comunidad de Madrid (2011-2019)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Generalitat de Catalunya								
Despesa liquidada en cultura	325,1	283,3	241,7	245,4	255,2	266,0	277,0	250,6
% despesa en cultura s/ Pressupost total Ajuntament	0,92%	0,82%	0,64%	0,72%	0,75%	0,77%	0,79%	0,61%
Despesa en cultura / habitant	43,4	37,7	32,3	33,1	34,5	35,9	37,2	33,1
Comunidad de Madrid								
Despesa liquidada en cultura	118,7	115,9	82,7	80,2	81,5	86,6	93,5	92,7
% despesa en cultura s/ Pressupost total Ajuntament	0,66%	0,54%	0,44%	0,37%	0,37%	0,43%	0,46%	0,43%
Despesa en cultura / habitant	18,6	18,0	12,9	12,6	12,8	13,5	14,4	14,0

Fonts: Elaboració pròpia partir de dades Ministerio de Cultura y Deporte (2020): *Anuario de Estadísticas Culturales 2020*

<http://www.culturaydeporte.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/cultura/mc/naec/portada.html>

Quadre 49.

Despesa liquidada en cultura per nivells de govern a Espanya (2014 a 2018).

	2014	2015	2016	2017	2018
EN PORCENTAJE DEL GASTO LIQUIDADO TOTAL					
Administración General del Estado	0,25	0,23	0,25	0,25	0,25
Administración Autonómica	0,57	0,59	0,58	0,61	0,59
Administración Local	-	4,43	4,59	4,68	4,80
	2014	2015	2016	2017	2018
EN PORCENTAJE DEL P.I.B.					
Administración General del Estado	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06
Administración Autonómica	0,10	0,10	0,09	0,10	0,10
Administración Local	-	0,28	0,28	0,28	0,29
	2014	2015	2016	2017	2018
VALORES MEDIOS POR HABITANTE (Euros)					
Administración General del Estado	14,6	14,5	14,3	14,6	14,9
Administración Autonómica	22,3	23,3	22,7	24,6	25,3
Administración Local	-	65,0	66,4	70,3	74,5

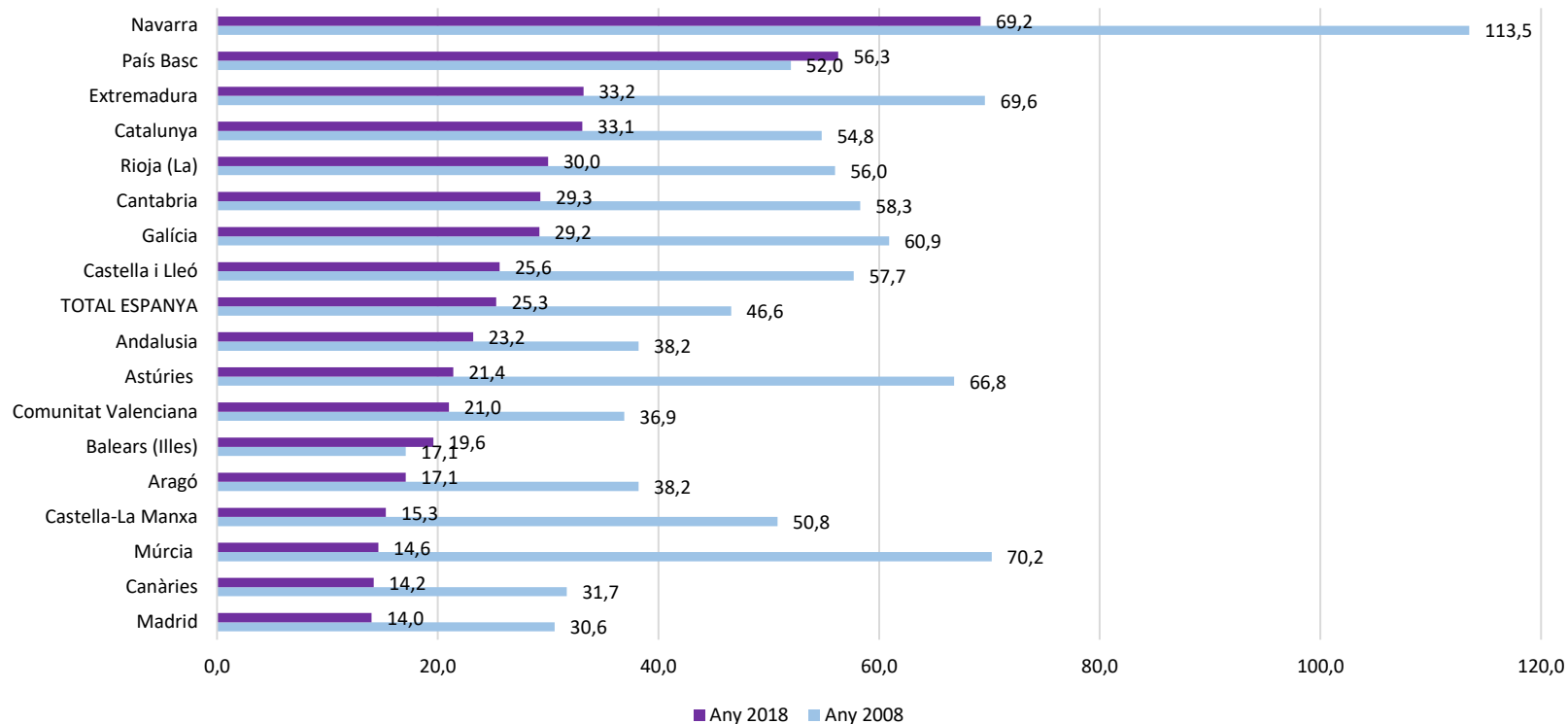
Fuentes: MCUD. Estadística de Financiación y Gasto Público en Cultura, MHAC. Estadística de Liquidación de los Presupuestos de las Comunidades Autónomas y de las Entidades Locales.

(1) Véase notas a los cuadros en el apartado Notas metodológicas

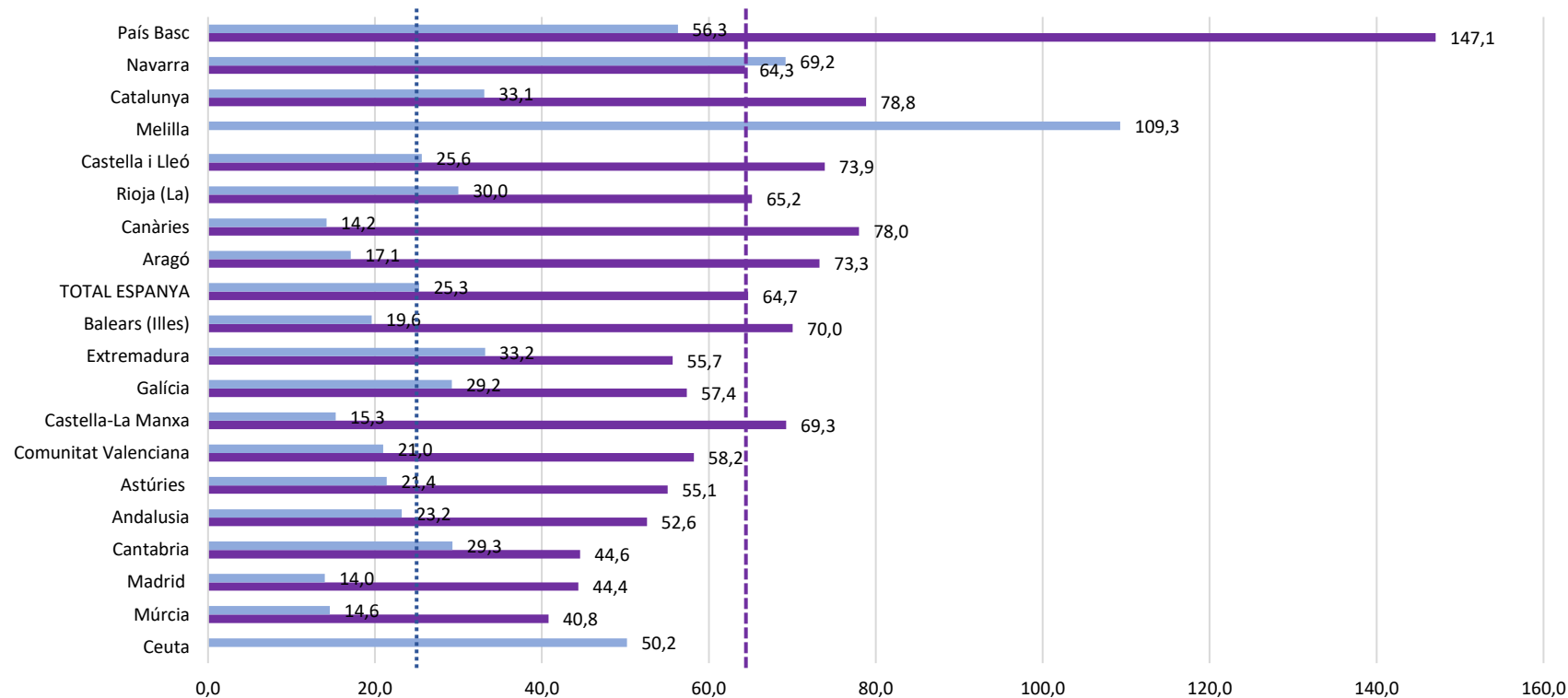
Font: Ministerio de Cultura y Deportes (2020): Anuario de Estadísticas Culturales

<http://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:52801035-cc20-496c-8f36-72d09ec6d533/anuario-de-estadisticas-culturales-2020.pdf>

Gràfic 41. Despesa liquidada en cultura de les administracions autonòmiques per Comunitats Autònomes (2008 i 2018).

Gràfic 42. Despesa liquidada en cultura de les administracions local i autonòmica per Comunitats Autònomes (2018).

Quadre 50.

Despesa liquidada en cultura de les administracions autonòmiques per Comunitats Autònomes (2008 a 2018). (en milers €)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	2.128.971	2.046.369	1.769.059	1.482.593	1.273.763	1.071.063	1.035.499	1.080.935	1.054.331	1.143.810	1.178.386
Andalusia	309.944	333.853	252.890	185.063	194.200	174.987	162.095	169.768	155.229	172.302	195.393
Aragó	50.624	45.265	39.318	27.060	20.234	18.693	15.153	16.560	17.567	19.225	22.589
Astúries	71.598	60.009	62.381	52.376	27.752	27.406	22.293	21.987	21.263	22.283	21.892
Balears (Illes)	17.802	21.427	14.461	9.886	9.849	10.547	13.296	16.325	17.197	20.448	23.347
Canàries	63.158	43.880	42.149	34.667	18.170	27.735	18.258	15.546	15.571	21.637	31.268
Cantabria	33.643	32.005	27.866	19.664	18.246	18.272	15.923	15.629	14.622	17.540	17.055
Castella i Lleó	146.584	135.061	108.683	80.803	69.040	61.523	56.512	57.930	57.483	64.019	61.526
Castella-La Manxa	103.189	100.957	76.890	89.632	32.269	27.733	24.731	29.896	27.849	28.066	31.110
Catalunya	400.606	387.097	393.078	325.121	283.318	241.734	245.437	255.176	266.031	276.978	250.628
Comunitat Valenciana	181.620	199.244	173.468	158.971	151.917	100.484	79.414	82.903	80.419	94.188	104.628
Extremadura	75.791	78.990	64.118	60.638	40.301	39.360	38.925	46.896	33.180	35.054	35.383
Galícia	167.741	152.105	111.093	94.240	97.184	67.655	62.218	83.423	72.686	75.208	78.750
Madrid	190.502	179.176	111.707	118.667	115.864	82.695	80.175	81.516	86.605	93.519	92.675
Múrcia	99.671	52.625	48.744	32.895	26.876	21.089	28.245	25.227	24.365	26.459	21.672
Navarra	69.978	67.922	71.193	56.831	36.361	30.742	31.551	32.765	36.092	40.569	44.947
País Basc	112.219	127.143	138.827	108.186	107.903	95.647	120.852	107.403	106.158	113.172	122.590
Rioja (La)	17.721	16.625	14.126	10.189	9.387	9.651	8.119	8.886	8.426	9.436	9.417
Ceuta	10.196	7.054	7.384	6.735	5.114	5.714	3.378	4.119	3.929	3.737	4.261
Melilla	6.384	5.931	10.683	10.969	9.778	9.398	8.924	8.976	9.658	9.969	9.253

Font: Ministerio de Cultura y Deportes (2020): CULTURABase

<http://estadisticas.mecd.gob.es/CulturaDynPx/culturabase/index.htm?type=pcaxis&path=/t3/p3/a2005/&file=pcaxis>

Quadre 51.

Despesa liquidada en cultura de les administracions autonòmiques per Comunitats Autònomes (2008 a 2018).
(en % sobre el total de la despesa liquidada total)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	1,21	1,08	0,99	0,85	0,70	0,62	0,57	0,60	0,58	0,61	0,59
Andalusia	0,93	0,97	0,81	0,62	0,61	0,57	0,55	0,58	0,51	0,53	0,58
Aragó	0,95	0,77	0,71	0,50	0,40	0,38	0,29	0,32	0,33	0,34	0,37
Astúries	1,72	1,33	1,45	1,25	0,68	0,73	0,58	0,57	0,53	0,54	0,51
Balears (Illes)	0,49	0,57	0,39	0,30	0,23	0,29	0,31	0,38	0,39	0,44	0,46
Canàries	0,84	0,55	0,55	0,51	0,26	0,41	0,25	0,21	0,21	0,28	0,39
Cantàbria	1,41	1,31	1,19	0,89	0,76	0,86	0,71	0,70	0,61	0,70	0,64
Castella i Lleó	1,45	1,26	1,03	0,89	0,66	0,66	0,59	0,60	0,59	0,60	0,59
Castella-La Manxa	1,14	1,01	0,86	0,88	0,34	0,39	0,31	0,37	0,35	0,33	0,35
Catalunya	1,30	1,10	1,21	0,92	0,82	0,64	0,72	0,75	0,77	0,79	0,61
Comunitat Valenciana	1,29	1,27	1,13	1,06	0,88	0,70	0,41	0,43	0,45	0,50	0,50
Extremadura	1,44	1,47	1,27	1,21	0,88	0,88	0,82	0,99	0,66	0,74	0,71
Galícia	1,42	1,29	1,00	0,99	1,01	0,69	0,61	0,82	0,70	0,68	0,77
Madrid	1,04	0,89	0,62	0,66	0,54	0,44	0,37	0,37	0,43	0,46	0,43
Múrcia	2,01	1,09	1,00	0,72	0,51	0,46	0,58	0,52	0,48	0,51	0,39
Navarra	1,59	1,55	1,66	1,43	1,00	0,84	0,83	0,86	0,91	1,02	1,08
País Basc	1,21	1,23	1,34	1,06	1,05	1,00	1,20	1,06	1,02	1,04	1,06
Rioja (La)	1,39	1,29	1,11	0,84	0,76	0,63	0,57	0,63	0,58	0,67	0,63
Ceuta	4,37	2,51	2,84	2,78	1,77	2,52	1,07	1,31	1,54	1,47	1,60
Melilla	3,05	2,44	4,29	4,61	4,21	4,15	4,00	4,02	4,04	4,00	3,54

Font: Ministerio de Cultura y Deportes (2020): CULTURABase

<http://estadisticas.mecd.gob.es/CulturaDynPx/culturabase/index.htm?type=pcaxis&path=/t3/p3/a2005/&file=pcaxis>

Quadre 52.

Despesa liquidada en cultura de les administracions autonòmiques per Comunitats Autònomes (2008 a 2018).
(en % sobre el PIB)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	0,20	0,19	0,16	0,14	0,12	0,10	0,10	0,10	0,09	0,10	0,10
Andalusia	0,21	0,23	0,17	0,13	0,14	0,13	0,12	0,12	0,10	0,11	0,12
Aragó	0,15	0,14	0,11	0,08	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,06
Astúries	0,30	0,26	0,27	0,23	0,13	0,13	0,11	0,10	0,10	0,10	0,09
Balears (Illes)	0,07	0,08	0,06	0,04	0,04	0,04	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07
Canàries	0,15	0,11	0,10	0,08	0,05	0,07	0,05	0,04	0,04	0,05	0,07
Cantabria	0,24	0,24	0,22	0,15	0,15	0,16	0,13	0,13	0,12	0,13	0,12
Castella i Lleó	0,25	0,24	0,20	0,15	0,13	0,12	0,11	0,11	0,10	0,11	0,11
Castella-La Manxa	0,28	0,28	0,20	0,23	0,09	0,08	0,07	0,08	0,07	0,07	0,08
Catalunya	0,20	0,20	0,19	0,16	0,15	0,13	0,12	0,12	0,12	0,12	0,11
Comunitat Valenciana	0,17	0,20	0,17	0,16	0,16	0,11	0,08	0,08	0,08	0,09	0,09
Extremadura	0,42	0,44	0,36	0,34	0,24	0,23	0,23	0,27	0,19	0,19	0,18
Galícia	0,30	0,28	0,19	0,17	0,18	0,13	0,12	0,15	0,12	0,12	0,13
Madrid	0,10	0,09	0,06	0,06	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
Múrcia	0,36	0,19	0,17	0,12	0,10	0,08	0,11	0,09	0,08	0,09	0,07
Navarra	0,38	0,37	0,39	0,31	0,21	0,18	0,18	0,18	0,19	0,21	0,22
País Basc	0,16	0,19	0,21	0,17	0,17	0,15	0,19	0,16	0,15	0,16	0,17
Rioja (La)	0,22	0,21	0,18	0,13	0,12	0,13	0,11	0,11	0,11	0,12	0,11
Ceuta	0,63	0,43	0,46	0,42	0,33	0,37	0,22	0,26	0,24	0,22	0,25
Melilla	0,43	0,39	0,75	0,77	0,71	0,67	0,64	0,62	0,65	0,65	0,59

Font: Ministerio de Cultura y Deportes (2020): CULTURABase

<http://estadisticas.mecd.gob.es/CulturaDynPx/culturabase/index.htm?type=pcaxis&path=/t3/p3/a2005/&file=pcaxis>

Quadre 53.

Despesa liquidada en cultura de les administracions autonòmiques per Comunitats Autònomes (2008 a 2018).
(en € / habitant)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	46,6	44,3	38,1	31,8	27,2	22,9	22,3	23,3	22,7	24,6	25,3
Andalusia	38,2	40,6	30,6	22,2	23,2	20,8	19,3	20,2	18,5	20,5	23,2
Aragó	38,2	33,7	29,3	20,1	15,1	14,0	11,4	12,5	13,3	14,6	17,1
Astúries	66,8	55,8	57,9	48,7	25,8	25,7	21,1	20,9	20,4	21,5	21,4
Balears (Illes)	17,1	20,0	13,3	9,1	8,9	9,5	11,9	14,5	15,1	17,8	19,6
Canàries	31,7	21,7	20,6	16,8	8,7	13,2	8,6	7,3	7,3	10,0	14,2
Cantàbria	58,3	54,7	47,3	33,3	30,8	31,0	27,1	26,7	25,1	30,2	29,3
Castella i Lleó	57,7	53,0	42,7	31,7	27,2	24,4	22,6	23,4	23,4	26,3	25,6
Castella-La Manxa	50,8	48,9	36,9	42,7	15,3	13,2	11,9	14,5	13,6	13,8	15,3
Catalunya	54,8	52,1	52,7	43,4	37,7	32,3	33,1	34,5	35,9	37,2	33,1
Comunitat Valenciana	36,9	40,0	34,8	31,8	30,3	20,1	16,0	16,8	16,3	19,1	21,0
Extremadura	69,6	72,2	58,3	55,0	36,5	35,7	35,5	43,0	30,6	32,5	33,2
Galícia	60,9	55,0	40,1	34,0	35,1	24,5	22,6	30,5	26,7	27,8	29,2
Madrid	30,6	28,3	17,5	18,6	18,0	12,9	12,6	12,8	13,5	14,4	14,0
Múrcia	70,2	36,5	33,5	22,5	18,4	14,4	19,3	17,2	16,6	18,0	14,6
Navarra	113,5	108,3	112,5	89,2	56,8	48,1	49,6	51,5	56,6	63,4	69,2
País Basc	52,0	58,5	63,7	49,6	49,4	43,9	55,8	49,6	49,1	52,2	56,3
Rioja (La)	56,0	52,0	44,2	31,8	29,2	30,3	25,8	28,3	26,9	30,2	30,0
Ceuta	135,5	91,7	93,1	82,5	61,0	67,6	39,9	48,6	46,4	43,9	50,2
Melilla	89,60	80,80	140,50	139,10	119,60	112,40	106,40	106,10	113,90	117,40	109,30

Font: Ministerio de Cultura y Deportes (2020): CULTURABase

<http://estadisticas.mecd.gob.es/CulturaDynPx/culturabase/index.htm?type=pcaxis&path=/t3/p3/a2005/&file=pcaxis>

Quadre 54.
Despesa liquidada en cultura de l'administració local per Comunitats Autònomes (2015-2018).

	(en milers €)			
	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	3.017.421	3.083.367	3.269.977	3.475.796
Andalusia	441.621	438.247	453.085	492.341
Aragó	96.561	93.167	104.927	108.076
Astúries	57.889	58.930	61.216	64.928
Balears (Illes)	77.364	75.974	89.376	88.587
Canàries	163.838	178.192	202.976	214.995
Cantàbria	26.094	27.616	28.831	31.431
Castella i Lleó	182.638	187.155	209.268	213.747
Castella-La Manxa	142.639	141.275	147.614	157.423
Catalunya	591.917	600.083	634.375	676.877
Comunitat Valenciana	289.928	293.866	318.154	341.544
Extremadura	60.841	63.166	69.291	77.131
Galícia	156.733	160.891	173.889	188.607
Madrid	285.674	306.835	323.908	328.990
Múrcia	59.854	61.293	62.068	69.599
Navarra	41.199	45.658	50.726	56.419
País Basc	321.964	330.609	318.172	341.204
Rioja (La)	20.665	20.410	22.101	23.896

	(en € / habitant)			
	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	64,7	66,2	70,2	74,4
Andalusia	52,6	52,2	54,1	58,7
Aragó	73,3	71,2	80,2	82,6
Astúries	55,1	56,5	59,1	63,1
Balears (Illes)	70,0	68,6	80,1	78,5
Canàries	78,0	84,8	96,3	101,0
Cantàbria	44,6	47,4	49,7	54,2
Castella i Lleó	73,9	76,5	86,3	88,7
Castella-La Manxa	69,3	69,2	72,7	77,7
Catalunya	78,8	79,8	84,0	89,1
Comunitat Valenciana	58,2	59,2	64,4	68,8
Extremadura	55,7	58,1	64,2	71,9
Galícia	57,4	59,2	64,2	69,8
Madrid	44,4	47,4	49,8	50,0
Múrcia	40,8	41,8	42,2	47,1
Navarra	64,3	71,3	78,9	87,1
País Basc	147,1	151,0	145,0	155,2
Rioja (La)	65,2	64,6	70,1	75,7

Font: elaboració pròpia amb dades de Ministerio de Cultura y Deportes (2020): CULTURABase

<http://estadisticas.mecd.gob.es/CulturaDynPx/culturabase/index.htm?type=pcaxis&path=/t3/p3/a2005/&file=pcaxis>

Quadre 55.

Despesa liquidada en cultura dels ajuntaments per Comunitats Autònomes (2015-2018).

	(en milers €)				(en € / habitant)			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
TOTAL ESPANYA	2.537.682	2.589.236	2.738.398	2.909.914	54,4	55,6	58,8	62,3
Andalusia	401.877	392.191	402.489	440.440	47,8	46,8	48,0	52,5
Aragó	69.754	69.665	77.975	82.982	52,9	53,2	59,6	63,4
Astúries	57.576	58.568	60.856	64.567	54,8	56,2	58,8	62,8
Balears (Illes)	59.235	57.852	63.063	64.938	53,6	52,2	56,5	57,5
Canàries	97.754	97.548	109.830	118.803	46,5	46,4	52,1	55,8
Cantabria	24.808	26.239	27.442	30.297	42,4	45,1	47,3	52,2
Castella i Lleó	155.712	160.321	182.407	182.226	63,0	65,5	75,2	75,6
Castella-La Manxa	127.952	124.237	133.517	140.996	62,1	60,9	65,7	69,6
Catalunya	485.790	496.306	523.060	554.498	64,7	66,0	69,2	73,0
Comunitat Valenciana	245.122	249.617	268.961	286.692	49,2	50,3	54,4	57,8
Extremadura	47.444	50.432	54.460	60.431	43,4	46,4	50,4	56,3
Galícia	124.462	127.444	138.150	149.993	45,6	46,9	51,0	55,5
Madrid	285.674	306.782	323.852	328.929	44,4	47,4	49,8	50,0
Múrcia	59.854	61.293	62.068	69.599	40,8	41,8	42,2	47,1
Navarra	40.849	45.333	50.248	55.500	63,8	70,8	78,1	85,7
País Basc	233.175	245.012	237.934	255.138	106,5	111,9	108,4	116,0
Rioja (La)	20.642	20.395	22.085	23.883	65,1	64,6	70,0	75,7

Font: elaboració pròpia amb dades de Ministerio de Cultura y Deportes (2020): CULTURABase

<http://estadisticas.mecd.gob.es/CulturaDynPx/culturabase/index.htm?type=pcaxis&path=/t3/p3/a2005/&file=pcaxis>

1. Introducció

2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives

3. Ocupació en els sectors culturals i creatius

4. Despesa en consum cultural privat

5. Despesa pública en cultura

6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa

6.1. Introducció

6.2. Posicionament de Barcelona entre les principals ciutats europees

6.3. Posicionament de Barcelona entre les principals ciutats espanyoles

7. Consideracions finals

8. Referències documentals i d'informació

6.1. Introducció

El *Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (The Cultural and Creative Cities Monitor. 2019 Edition)*, elaborat pel *Joint Research Centre* de la Comissió Europea mostra les dades de 190 ciutats de 30 països europeus en una sèrie de mesures que descriuen el dinamisme cultural, l'economia creativa i el l'entorn habilitant de les ciutats analitzades.

El Monitor s'elabora per donar suport als esforços dels governs i, en especial, de la Comissió Europea per situar la cultura al centre de la seva agenda política mitjançant la generació d'un millor coneixement compartit sobre les activitats culturals i creatives a ciutats.

El Gràfic 43 recull els principals indicadors corresponents a la ciutat de Barcelona. Si es pren com a referència el valor de l'Índex de ciutats culturals i creatives resultant per a la ciutat (31,1), es poden fer les observacions següents:

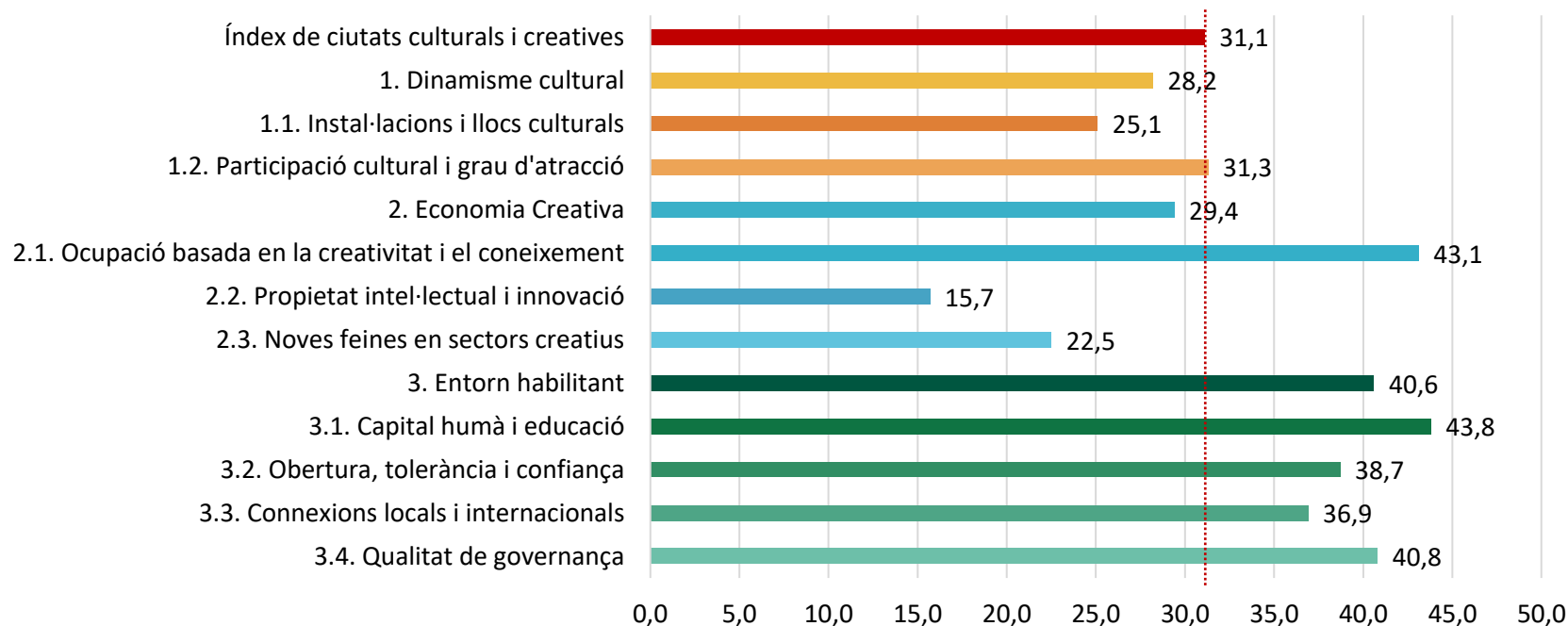
- Barcelona té una bona posició respecte l'Entorn habilitant (40,6): Capital humà i educació (43,8), Qualitat de governança (40,8), Obertura, tolerància i confiança (38,7) i Connexions locals i internacionals (36,9).
- En el bloc de Dinamisme cultural (28,2), l'Índex de Participació cultural i grau d'atracció se situa amb un valor proper al general de referència (31,3), i lleugerament per sota en el cas de les Instal·lacions i llocs culturals (25,1).
- Per últim, en el bloc Economia creativa (26,4) s'obtenen els resultats molt desiguals: Ocupació basada en la creativitat i el coneixement (43,1), Noves feines en sectors creatius (22,5) i Propietat intel·lectual i innovació (15,7).

Als sub-apartats següents d'aquest capítol es presenten les dades relatives a:

- El posicionament de Barcelona entre les principals ciutats europees: Barcelona ocupa el novè lloc entre les principals ciutats europees de més d'1.000.000 habitants, per darrere de París, Munich, Londres, Milà, Berlin, Viena, Budapest i Praga.
- El posicionament de Barcelona entre les principals ciutats espanyoles: Barcelona ocupa el primer lloc entre les 5 ciutats espanyoles de més de 500.000 habitants del Monitor (Madrid, València, Sevilla i Saragossa)

Gràfic 43.

Barcelona segons el Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.
<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

6.2. Posicionament de Barcelona entre les principals ciutats europees

Quadre 56.

Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)

Dades de Barcelona i les principals ciutats europees de més d'1.000.000 habitants

	Barcelona	París	Munich	Londres	Milà	Berlin	Viena	Budapest	Praga	Hamburg	Madrid	Varsòvia	Colònia	Roma	Lió	Brusel·les
<i>Posició en el ranking de ciutats europees de més de 1 milió habitants</i>	9	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16
Índex de ciutats culturals i creatives	31,1	66,0	41,2	36,1	35,3	34,0	33,4	32,8	32,7	29,1	27,9	27,0	26,6	26,3	25,9	24,6
1. Dinamisme cultural	28,2	56,5	30,4	22,2	33,2	31,6	39,2	22,1	40,6	22,4	20,5	19,9	23,2	29,5	26,6	20,2
1.1. Instal·lacions i llocs culturals	25,1	58,5	18,6	15,2	25,7	22,3	26,2	16,3	48,0	15,9	17,7	15,0	16,5	24,0	25,5	16,5
Llocs d'interès	21,0	59,3	11,8	7,7	39,3	10,8	22,9	14,7	29,9	5,9	12,1	9,6	10,7	40,2	7,1	13,4
Museus i galeries d'art	26,5	31,8	11,6	10,2	29,1	17,5	21,7	18,3	77,0	10,2	9,4	11,8	7,7	20,8	8,7	26,5
Cinemes	17,2	54,4	28,4	14,0	22,4	27,4	22,9	12,6	24,5	16,4	12,6	19,6	21,8	23,6	41,7	9,3
Sales de concerts i música	42,4	73,1	14,4	27,5	28,9	22,2	37,8	19,1	70,8	18,1	31,9	13,6	12,1	25,9	21,5	13,4
Teatres	16,9	60,8	19,7	10,3	17,3	25,7	21,8	17,0	43,1	21,2	15,6	16,2	23,0	16,2	30,8	23,2
1.2. Participació cultural i grau d'atracció	31,3	54,4	42,2	29,2	40,6	40,8	52,2	27,9	33,3	28,9	23,3	24,7	30,0	35,0	27,6	23,9
Pernotacions turístiques	50,6	29,1	39,0	29,7*	35,3	35,3	30,5	22,9	41,8	29,7	26,5	11,2	21,7	37,8	9,2	21,3
Visitants a museus	31,0	27,4	32,6	18,1*	27,4	36,1	18,1*	17,0	19,4	9,5	25,0	18,1	14,7	57,2	0,6	22,7
Assistència a cinemes	33,4	100,0	24,1	20,6*	51,5*	20,6	49,2*	36,5	9,1	16,9	24,6	34,0	16,4	33,4*	51,4	26,1
Satisfacció amb els equipaments culturals	20,0	48,6	71,4	48,6	45,7*	68,6	100,0	32,9	67,1	60,0	18,6	28,6	62,9*	12,9	40,0*	24,3

Nota: * Valor estimat

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797

EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

Quadre 56. (continuació)

Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)

Dades de Barcelona i les principals ciutats europees de més d'1.000.000 habitants

	Barcelona	París	Munich	Londres	Milà	Berlin	Viena	Budapest	Praga	Hamburg	Madrid	Varsòvia	Colònia	Roma	Lió	Brusel·les
<i>Posició en el ranking de ciutats europees de més de 1 milió habitants</i>	9	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16
Índex de ciutats culturals i creatives	31,1	66,0	41,2	36,1	35,3	34,0	33,4	32,8	32,7	29,1	27,9	27,0	26,6	26,3	25,9	24,6
2. Economia Creativa	29,4	83,2	51,9	40,1	39,9	36,6	25,6	47,3	28,1	35,9	29,3	37,5	28,1	25,8	23,1	25,1
2.1. Ocupació basada en la creativitat i el coneixement	43,1	100,0	52,1	43,0	60,9	36,6	31,2	27,3	34,7	38,3	46,9	22,1	39,9	41,1	28,8	36,0
Llocs de treball en arts, cultura i entreteniment	57,8	100,0	60,4	41,0	75,3	55,9	38,6*	34,2	35,6*	43,8	49,1	12,3	40,8	68,1	38,6	50,9
Llocs de treball en mitjans i comunicació	34,2	100,0	54,5	48,8	57,2	28,6	34,2*	31,0	36,2*	36,2	49,6	35,7	42,9	32,7	26,8	30,1
Llocs de treball en altres sectors creatius	37,3	100,0	41,4	39,2	50,2	25,4	20,9*	16,5	32,4*	35,1	42,0	18,1	35,9	22,4	20,9	26,9
2.2. Propietat intel·lectual i innovació	15,7	58,4	75,4	14,6	28,2	22,2	15,6	7,4	16,9	24,7	9,8	29,7	18,5	7,4	13,4	10,8
Sol·licituds de patents TIC	8,9	32,7	84,1	0,2	11,7	25,0	10,7	7,1	5,3	12,3	8,8	11,5	12,6	3,3	8,6	6,1
Sol·licituds de drets de disseny comunitari (europeu)	22,5	84,0	66,7	29,1	44,7	19,3	20,4	7,7	28,4	37,0	10,8	47,8	24,3	11,5	18,1	15,6
2.3. Noves feines en sectors creatius	22,5	78,9	39,9	49,9	24,8	43,8	24,9	87,3	27,0	39,0	21,5	56,8	21,0	19,8	22,3	21,2
Llocs de treball en noves empreses d'arts, cultura i entreteniment	26,0	37,2	22,3*	22,9*	17,2	22,9*	28,2	64,6	14,5	22,3*	22,9	22,3	16,8*	13,4	14,9	17,2*
Llocs de treball en noves empreses de mitjans i comunicació	15,5	99,4	53,2*	82,5*	18,3	72,5*	26,4	99,4	25,0	53,2*	15,4	97,0	19,3*	12,1	26,7	26,4*
Llocs de treball en noves empreses d'altres sectors creatius	26,0	100,0	44,1*	44,1*	38,8	35,8*	20,1	98,1	41,5	41,5*	26,2	50,9	27,0*	33,9	25,4	20,1*

Nota: * Valor estimat

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

Quadre 56. (continuació)
Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)
Dades de Barcelona i les principals ciutats europees de més d'1.000.000 habitants

	Barcelona	París	Munich	Londres	Milà	Berlin	Viena	Budapest	Praga	Hamburg	Madrid	Varsòvia	Colònia	Roma	Lió	Brusel·les
<i>Posició en el ranking de ciutats europees de més de 1 milió habitants</i>	9	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16
Índex de ciutats culturals i creatives	31,1	66,0	41,2	36,1	35,3	34,0	33,4	32,8	32,7	29,1	27,9	27,0	26,6	26,3	25,9	24,6
3. Entorn habitant	40,6	50,4	41,6	56,0	30,4	33,6	37,5	25,0	26,0	29,0	39,9	20,4	30,5	21,1	30,1	32,7
3.1. Capital humà i educació	43,8	63,8	27,9	40,7	40,6	29,4	32,8	23,9	33,7	13,1	33,9	26,8	16,3	27,9	31,6	28,8
Llicenciats en arts i humanitats	7,5	49,0	13,9	11,1	27,7	7,2	8,2	9,8	7,6	3,7	7,1	9,0	20,7	10,5	38,9	27,7*
Llicenciats en TIC	24,0	42,4	13,3	11,1	10,2	11,5	15,9	11,9	33,8	8,1	10,8	24,6	5,6	2,1	9,2	10,2*
Mitjana d'aparicions en rànkings universitaris	100,0	100,0	56,5	100,0	83,9	69,4	74,2	50,0	59,7	27,4	83,9	46,8	22,6	71,0	46,8	48,4
3.2. Obertura, tolerància i confiança	38,7	28,6	49,7	64,5	19,8	26,2	37,6	28,3	16,9	38,1	40,9	11,3	37,5	11,2	26,5	33,2
Graduats estrangers	22,9	41,0	26,5	98,7	18,1	32,7	51,2	12,8	28,3	17,1	24,4	8,9	16,9	11,8	41,4	31,3*
Població nascuda a l'estranger	39,7	41,3	45,9	63,0	41,8*	23,7	55,0	10,7	24,6	40,2	33,6	1,4	41,8	33,6*	31,0	77,8
Tolerància dels estrangers	44,4	40,7	63,0	57,4	9,7*	48,1	35,2	48,1	18,5	63,0	50,0	29,6	50,8*	3,7	23,6*	20,4
Integració d'estrangers	30,0	6,7	33,3	60,0	10,0*	3,3	6,7	63,3	13,3	20,0	36,7	13,3	24,2*	0,0	20,0*	20,0
Confiança de la població	56,7	13,3	80,0	43,3	19,2*	23,3	40,0	6,7	0,0	50,0	60,0	3,3	53,9*	6,7	16,7*	16,7
3.3. Connexions locals i internacionals	36,9	69,7	44,2	69,0	28,8	54,6	39,3	21,5	22,8	31,5	51,3	21,5	37,8	31,2	25,1	37,2
Accessibilitat als vols aeris de passatgers	30,7	71,6	43,5	100,0	39,8	28,3	23,6	8,5	12,6	22,1	35,2	16,1	39,1	34,0	24,9	34,7
Accessibilitat per carretera	36,9	37,4	37,7	34,3	42,4	35,4	28,9	28,0	29,8	37,0	36,5	29,1	39,9	34,0	34,8	41,0
Accessibilitat per ferrocarril	43,2	100,0	51,4	72,9	4,1	100,0	65,6	28,1	26,1	35,5	82,2	19,2	34,5	25,5	15,6	35,8
3.4. Qualitat de governança	40,8	60,2	78,6	71,3	38,9	62,7	68,1	17,6	45,8	76,5	44,6	38,0	65,9	16,0	62,0	47,1
Qualitat de governança	40,8	60,2	78,6	71,2	38,9	62,7	68,1	17,6	45,8	76,5	44,6	38,0	65,9	16,0	62,0	47,1

Nota: * Valor estimat

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797

EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

6.3. Posicionament de Barcelona entre les principals ciutats espanyoles

Quadre 57.

Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)

Dades de Barcelona i les altres ciutats espanyoles de més de 500.000 habitants

	Barcelona	Madrid	València	Sevilla	Saragossa
<i>Posició en el ranking de ciutats espanyoles de més de 500.000 milió habitants</i>	1	2	3	4	5
Índex de ciutats culturals i creatives	31,1	27,9	21,3	19,9	17,2
1. Dinamisme cultural	28,2	20,5	20,5	23,6	17,7
1.1. Instal·lacions i llocs culturals	25,1	17,7	13,9	21,7	11,5
Llocs d'interès	21,0	12,1	13,5	21,9	18,7
Museus i galeries d'art	26,5	9,4	18,4	17,6	8,0
Cinemes	17,2	12,6	14,5	9,4	13,9
Sales de concerts i música	42,4	31,9	19,6	36,8	7,4
Teatres	16,9	15,6	5,4	20,7	11,2
1.2. Participació cultural i grau d'atracció	31,3	23,3	27,0	25,4	23,8
Pernotacions turístiques	50,6	26,5	24,9	34,5	12,0
Visitants a museus	31,0	25,0	25,3	30,4	5,6
Assistència a cinemes	33,4	24,6	31,2	24,2	31,7
Satisfacció amb els equipaments culturals	20,0	18,6	25,7*	17,1*	40,0*

Nota: * Valor estimat

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

Quadre 57. (continuació)
Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)
Dades de Barcelona i les altres ciutats espanyoles de més de 500.000 habitants

	Barcelona	Madrid	València	Sevilla	Saragossa
<i>Posició en el ranking de ciutats espanyoles de més de 500.000 milió habitants</i>	1	2	3	4	5
Índex de ciutats culturals i creatives	31,1	27,9	21,3	19,9	17,2
2. Economia Creativa	29,4	29,3	18,4	15,2	14,0
2.1. Ocupació basada en la creativitat i el coneixement	43,1	46,9	24,0	23,5	19,1
Llocs de treball en arts, cultura i entreteniment	57,8	49,1	39,0	36,2	32,4
Llocs de treball en mitjans i comunicació	34,2	49,6	14,1	13,4	7,5
Llocs de treball en altres sectors creatius	37,3	42,0	18,9	20,9	17,2
2.2. Propietat intel·lectual i innovació	15,7	9,8	14,2	1,8	6,3
Sol·licituds de patents TIC	8,9	8,8	2,7	1,5	3,2
Sol·licituds de drets de disseny comunitari (europeu)	22,5	10,8	25,7	2,1	9,3
2.3. Noves feines en sectors creatius	22,5	21,5	14,9	13,5	12,7
Llocs de treball en noves empreses d'arts, cultura i entreteniment	26,0	22,9	19,4	19,5	20,1
Llocs de treball en noves empreses de mitjans i comunicació	15,5	15,4	6,7	6,1	5,0
Llocs de treball en noves empreses d'altres sectors creatius	26,0	26,2	18,5	14,9	12,9

Nota: * Valor estimat

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

Quadre 57. (continuació)
Monitor de les ciutats culturals i creatives europees (edició de 2019)
Dades de Barcelona i les altres ciutats espanyoles de més de 500.000 habitants

	Barcelona	Madrid	València	Sevilla	Saragossa
<i>Posició en el ranking de ciutats espanyoles de més de 500.000 milió habitants</i>	1	2	3	4	5
Índex de ciutats culturals i creatives	31,1	27,9	21,3	19,9	17,2
3. Entorn habitant	40,6	39,9	29,0	22,2	22,8
3.1. Capital humà i educació	43,8	33,9	25,7	14,0	6,7
Llicenciats en arts i humanitats	7,5	7,1	10,8	7,5	2,8
Llicenciats en TIC	24,0	10,8	16,3	12,0	4,3
Mitjana d'aparicions en rànkings universitaris	100,0	83,9	50,0	22,6	12,9
3.2. Obertura, tolerància i confiança	38,7	40,9	35,9	31,5	33,3
Graduats estrangers	22,9	24,4	13,3	8,2	7,2
Població nascuda a l'estranger	39,7	33,6	27,0	10,1	20,3
Tolerància dels estrangers	44,4	50,0	47,2*	47,2*	47,2*
Integració d'estrangers	30,0	36,7	33,3*	33,3*	33,3*
Confiança de la població	56,7	60,0	58,3*	58,3*	58,3*
3.3. Connexions locals i internacionals	36,9	51,3	16,3	15,5	28,5
Accessibilitat als vols aeris de passatgers	30,7	35,2	4,9	4,1	0,3
Accessibilitat per carretera	36,9	36,5	35,1	36,3	40,1
Accessibilitat per ferrocarril	43,2	82,2	8,9	6,3	45,1
3.4. Qualitat de governança	40,8	44,6	39,7	33,2	51,5
Qualitat de governança	40,8	44,6	39,7	33,2	51,5

Nota: * Valor estimat

Font: Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797

EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

1. Introducció
2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives
3. Ocupació en els sectors culturals i creatius
4. Despesa en consum cultural privat
5. Despesa pública en cultura
6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa
- 7. Consideracions finals**
8. Referències documentals i d'informació

1. Barcelona es manté com a ciutat de referència en el desenvolupament de les activitats culturals i creatives a Catalunya, Espanya i Europa.

Més específicament, s'ha observat el paper clarament tractor i de lideratge de la ciutat en el desenvolupament econòmic aquestes tant a nivell de Catalunya com d'Espanya. Certament, aquest fet reflecteix com les grans aglomeracions urbanes proporcionen l'entorn idoni per a la localització d'aquestes activitats.

2. Les activitats culturals i creatives de la ciutat de Barcelona (en el seu conjunt) es van arribar a situar l'any 2019 amb un volum d'activitat econòmica similar al de 2009, havent superat així els efectes negatius de la crisi financera que esclatà el 2008. Certament, la sortida de la crisi no s'ha produït d'igual manera en tots els seus segments, observant-se:
 - Un protagonisme creixent dels serveis digitals creatius en l'economia de la ciutat, que apleguen activitats de naturalesa molt diversa. Sens dubte, s'està produint una transformació del teixit econòmic de la ciutat en el que aquestes activitats ocupen un lloc central.
 - La recuperació d'altres activitats culturals com els serveis de producció audiovisual i multimèdia, les arts escèniques, musicals o visuals, els serveis patrimonials o bé certs serveis creatius a les empreses (de publicitat o disseny), que globalment han assolit xifres d'activitat similars o lleugerament superiors a les de 2009.
 - Una certa contracció de les activitats d'edició (llibres i premsa) i d'arts gràfiques, ja que aquestes han crescut més lentament del 2009 al 2019, i no han assolit plenament les xifres d'activitat econòmica prèvies a la crisi del 2008.
3. Des de la perspectiva del mercat de treball, la taxa de salarització en les activitats culturals se situa en unes proporcions molt inferiors a les que hi ha per al conjunt de l'economia. Aquest fet pot respondre a motius diversos com l'elevada proporció de treballadors autònoms existent en aquestes activitats, a l'existència de situacions de precarietat del treball en certs sectors culturals o, també, d'una inadequació del marc normatiu a les singularitats del treball en les activitats culturals i creatives.

D'altra banda, també s'ha constatat com a la ciutat de Barcelona hi ha una major proporció d'homes ocupats en aquestes activitats (al voltant del 60%) en comparació al de dones (al voltant del 40%).

4. Des de la perspectiva del consum cultural a la ciutat s'observa igualment una tendència de recuperació al llarg de l'última dècada en la major part de les activitats culturals analitzades:
 - El consum/pràctica cultural del 2019 s'ha situat a un nivell clarament superior a l'existent el 2009 en el cas dels visitants a museus, centres d'exposicions i espais d'interès arquitectònic. Tot indica que també ha estat així en la despesa dels turistes en cultura derivat del fort increment de visitants a la ciutat, fet que ha incidit positivament en les dades de visitants a museus que s'acaben d'esmentar.
 - Al llarg dels darrers 10 anys (i també anteriors) també s'observa un fort creixement de l'accessibilitat i ús d'Internet a les llars de la ciutat, fet que ha impulsat l'increment del consum i pràctica cultural a través d'aquest espai de comunicació (sense que, però, es disposi de dades sobre aquesta qüestió localitzades a la ciutat de Barcelona).
 - D'altra banda, l'any 2019 s'ha assolit una recuperació de la crisi del 2008 (amb desiguals intensitats) en els següents àmbits de consum/pràctica cultural: visites a biblioteques públiques, persones inscrites i assistents a centres cívics, espectadors d'auditoris i teatre d'òpera, espectadors de teatres.

La despesa en publicitat, que és un component clau de la demanda cultural en certes activitats culturals i creatives (principalment els mitjans de comunicació), també s'ha recuperat de l'impacte negatiu de la crisi del 2008.

En tots aquests casos, després d'una notable caiguda d'activitat els 4 o 5 anys posteriors al 2009, s'ha produït una represa del consum privat en cultura fins abans de l'esclat de la pandèmia.

- Per últim, del 2009 al 2010 es posa de manifest una reducció notable del nombre de préstecs a biblioteques públiques i d'espectadors i recaptació a les sales de cinema de la ciutat, fet que sembla ser indicatiu d'una tendència que pot mantenir en el futur.
5. Per tant, el procés de recuperació de la crisi econòmica del 2008 s'ha produït en el marc de les profundes transformacions desencadenades per la revolució digital, que estan modificant profundament una gran part dels processos de producció, distribució, consum i pràctica cultural.

6. La despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona ha mantingut una tendència de creixement sostingut els darrers anys, com en general s'observa en els governs locals.

Actualment, la despesa en cultura per habitant de l'Ajuntament és molt superior a la d'altres nivells de govern (central i autonòmic, tant de Catalunya com d'Espanya), i també se situa a la franja alta de la despesa que realitzen els governs municipals.

En la distribució per programes de la despesa en cultura de l'Ajuntament de Barcelona s'observa que hi ha una elevada proporció assignada a museus comparativament amb la distribució per programes que de mitjana es dona a la resta de governs municipals de Catalunya.

7. El model de finançament públic de la cultura a la ciutat es caracteritza per la confluència de múltiples administracions en l'aportació de recursos a equipaments, serveis i activitats clau.

Sobre aquest punt, les dades disponibles mostren com l'Ajuntament de Barcelona lidera el cofinançament dels consorcis i fundacions públics de la ciutat, seguit pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya amb aportacions lleugerament inferiors. El paper del govern central se situa a un nivell comparativament més baix.

Relacionat amb aquesta qüestió també es planteja l'anàlisi comparativa del finançament dels grans equipaments i serveis culturals de Barcelona i Madrid. Les dades disponibles mostren com la despesa pública de governs locals i autonòmics a Madrid és clarament inferior a la que hi ha a Barcelona i a Catalunya. Certament, tot indica que aquest fet respon a l'elevada presència d'equipaments gestionats directament i pel Ministerio de Cultura, a diferència del que s'esdevé a Barcelona.

Davant d'això, i en la mesura que el paper del sector públic és clau per a la gestió de la crisi actual i l'impuls de solucions per a la reactivació de l'economia, cal forjar una visió compartida entre totes les institucions implicades que assegurí una acció coordinada i eficaç. En aquest sentit, es planteja la necessitat de realitzar un treball detallat i aprofundit sobre el finançament d'aquests equipaments clau que són congestionats i cofinançats per diferents nivells de govern.

8. La crisi oberta per la COVID19 ha comportat una molt forta caiguda de la demanda cultural, sobretot la derivada de la despesa de consum privat de famílies (residents i turistes) i empreses (sobretot en publicitat i patrocini).

Davant d'això, les mesures generals de suport públic a les empreses (mitjançant els ERTO i altres ajuts) han contribuït a preservar formalment llocs de treball i empreses en les activitats culturals i creatives. Tanmateix, la situació existent actualment encara planteja moltes incerteses sobre la seva sostenibilitat en el futur, en la mesura que en poden resultar afectades estructures de producció i difusió cultural (empreses, institucions, etc.)

9. En les circumstàncies actuals, el manteniment i fins i tot increment de la despesa pública és essencial per al sector cultural a efectes de compensar la caiguda de la demanda privada i, paral·lelament, n'incentivin la seva reactivació.

Sens dubte, el moment i la manera com es produeixi la necessària reactivació de la demanda cultural condicionarà fortament el futur desenvolupament de l'oferta d'aquestes activitats a la ciutat i la generació d'ocupació corresponent.

En aquest sentit, cal reforçar la col·laboració de les administracions públiques en el finançament dels equipaments i serveis culturals de capitalitat de Barcelona, així com orientar el pressupost de l'Ajuntament a les prioritats culturals, socials i econòmiques del moment.

10. També cal remarcar la necessitat d'adequar el marc normatiu dels treballadors de la cultura (en la línia del que s'ha debatut aquests darrers anys respecte l'Estatut de l'Artista, de l'autor/creador i del treballador de la cultura, per tal que els treballadors d'aquestes activitats es puguin acollir plenament a les mesures de suport existents.
11. Les activitats culturals poden tenir un paper clau en el procés de recuperació, especialment pel seu potencial de transformació, innovació i modernització a múltiples nivells. Certament, els projectes culturals poden contribuir a donar resposta a reptes naturals diversa (socials, econòmics i culturals) mitjançant la cerca de nous productes i mercats, l'impuls de l'emprenedoria o d'iniciatives d'innovació social i cultural.

1. Introducció
2. Dimensió econòmica de les activitats culturals i creatives
3. Ocupació en els sectors culturals i creatius
4. Despesa en consum cultural privat
5. Despesa pública en cultura
6. Dades de síntesi: posició de Barcelona entre les ciutats culturals i creatives d'Europa
7. Consideracions finals
- 8. Referències documentals i d'informació**

Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2018): *Valor afegit brut de les empreses culturals. Barcelona 2010-2015*.
<https://ajuntament.barcelona.cat/barcelonaeconomia/ca/producte-interior-brut/producte-interior-brut/vab-cultural-barcelona>

Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2020): *Valor afegit brut del sector cultural a Barcelona*.
<https://ajuntament.barcelona.cat/barcelonaeconomia/ca/producte-interior-brut/producte-interior-brut/vab-cultural-barcelona>

Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2020): *Avanç de dades de Barcelona. PIB trimestral de Barcelona (Revisió estadística 2019)*
<https://www.economiadigital.es/uploads/s1/11/16/21/01/ajuntament-barcelona-pib-trimestral.pdf>

Comissió Europea (2020): *Identifying Europe's recovery needs* (maig 2020)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0098&from=EN>

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura (2020): *Estadístiques culturals de Catalunya 2020*
https://dadesculturals.gencat.cat/ca/estadistiques_culturals_catalunya/

Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. (2020): *Nota de Conjuntura Econòmica' número 112*
http://economia.gencat.cat/web/.content/70_economia_catalana/arxius/publicacions_periodiques/nota_de_conjuntura/NCE-112/NCE-112-c2.pdf

Generalitat de Catalunya. Observatori del Treball i Model Productiu (2020): *Dades d'Afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms* la <https://observatoritreball.gencat.cat/ca/inici/>

Ministerio de Cultura y Deporte (2020): *Anuario de Estadísticas Culturales 2020* <http://www.culturaydeporte.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/cultura/mc/naec/portada.html>

Montalto V., Tacao Moura C. J., Alberti V., Panella F., Saisana M., *The Cultural and Creative Cities Monitor*. 2019 edition, EUR 29797 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-08806-6, doi: 10.2760/473302, JRC117336.
<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/cultural-and-creative-cities-monitor-2019-edition>

Diagnosi de l'estat de la cultura a Barcelona

Novembre 2020

ÍNDEX

» 1. Presentació	4
1.1 Motivació de l'informe	4
1.2 Els autors de l'informe	4
1.3 Objectius	4
» 2. Metodologia	6
2.1 Període temporal	6
2.2 Àmbit espacial	7
2.3 Identificació de les fonts de dades	7
2.3.1 Dades públiques	7
2.3.2 Dades privades	7
2.4 Anàlisi	8
2.5 La classificació de la cultura	8
» 3. Qüestions estratègiques	9
3.1 Com és l'organització espacial dels equipaments culturals?	9
3.1.1 La densitat	9
3.1.2 La diversitat	11
3.2 Existeix una pèrdua de rellevància de l'activitat cultural a Barcelona?	13
3.2.1 Els usuaris, visitants i espectadors dels diferents equipaments de la ciutat	14
3.2.1.1 Museus i sales d'exposicions	14
3.2.1.2 Arxius	19
3.2.1.3 Teatres i espais d'arts escèniques	21
3.2.1.4 Grans auditoris	24
3.2.1.5 Sales de música en viu	26
3.2.1.6 Fabriques de creació	27
3.2.1.7 Biblioteques	29
3.2.1.8 Centres cívics	33
3.2.1.9 Resum	36
3.2.2 La rellevància a la xarxa dels diversos equipaments	37
3.2.2.1 Museus i centres d'exposicions	38
3.2.2.2 Arxius	41
3.2.2.3 Teatres i espais d'arts escèniques	41
3.2.2.4 Auditoris i sales de música en viu	42
3.2.2.6 Biblioteques	43
3.2.2.7 Centres cívics	43
3.2.2.8 Resum	43
3.2.3 La rellevància a la xarxa de les activitats culturals	46
3.2.4 L'impacte de la cultura exhibida a Barcelona en premsa	49
3.2.5 Conclusions del capítol	51
3.3 Com es distribueixen els ajuts a la cultura?	53
3.3.1 Els receptors	53

3.3.2 L'import	54
3.3.3 Tipus de transferència	54
3.3.3.1 Aportacions a consorcis i fundacions	55
3.3.3.2 Subvencions per convocatòria	57
3.3.3.3 Subvencions per conveni	59
3.3.4 Conclusions del capítol	61
3.4 Quines són les comunitats ciutadanes al voltant de la cultura?	61
3.4.1 Obtenció de les dades	62
3.4.2 Construcció del graf heterogeni	62
3.4.3 Seguidors	64
3.4.4 Centralitat	65
3.4.5 Comunitats	68
3.4.6 Atractors de públics	71
3.4.7 Conclusions del capítol	72
» 4. Conclusions	73
4.1 Concentració dels espais de la cultura a la ciutat	73
4.2 Concentració dels públics	73
4.3 Concentració dels pressupostos	73
4.4 Concentració de les comunitats	73
4.5 Concentrar o diversificar?	74
4.6 Concentrar vol dir aïllar?	74
4.7 Fer front a la digitalització	74
Dades de xarxes socials.	75
Dades de la cultura distribuïda i compartida en format digital	75
Dades de l'agenda de la ciutat.	75
Google trends	75
Dades de mitjans de comunicació	76
4.8 Noves metodologies d'anàlisi, més capacitat de comprensió.	76
4.9 Documents d'anàlisi.	76
Per tal de facilitar la comprensió del document es faciliten a continuació una part dels documents sobre els que s'ha realitzat l'anàlisi.	76

» 1. Presentació

1.1 Motivació de l'informe

El mes de novembre de 2019 la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports de l'Ajuntament de Barcelona va acordar elaborar una diagnosi orientat a impulsar un pacte de Cultura per a la ciutat. Amb aquest motiu, se sol·licita el present informe amb la voluntat d'obtenir una mirada de l'estat actual de la cultura a través de l'ecosistema de dades disponibles.

1.2 Els autors de l'informe

L'estudi 300.000km/s signant del present informe centra la seva activitat en l'anàlisi de dades massives i no estructurades en la diagnosi i prognosi del funcionament de la ciutat per a la redacció de polítiques públiques.

L'informe s'emmarca dins d'estudis previs realitzats per al Ministerio de Cultura (estudi d'impacte de l'equipament Tabacalera al districte), estudis sobre innovació a la barcelona i l'àrea metropolitana (Geografies de la innovació a l'AMB) o estudis sobre l'activitat econòmica que desenvolupa per al departament de comerç de la ciutat de Barcelona.

La mirada que s'aporta es aquella que pot ser validada a través de l'ús de fonts de dades públiques a la vegada que amb una forta caracterització espacial que busca en la caracterització urbana dels diversos processos que s'hi donen a la ciutat, en aquest cas la cultura.

1.3 Objectius

Les preguntes que vol respondre aquest informe s'acoten en quatre grans àmbits que sorgeixen tant de les converses sectorials mantingudes en la resta d'informes sol·licitats com de la disponibilitat d'informació suficient per al seu abordatge. Totes elles es formulen des d'una visió general/oberta, de cara a poder desgranar-les de forma més precisa a través de les conclusions que aporten les fonts de dades utilitzades.

Cóm és l'organització espacial dels equipaments culturals?

- Com està equipada la ciutat?
- Quina és la seva mixtura?

Com es distribueixen els ajuts a la cultura?

- al llarg del temps?
- quin és el nombre d'ajuts?
- quin és el seu import?
- quin són els seus beneficiaris?

Existeix una pèrdua de rellevància de l'activitat cultural a Barcelona?

- Més enllà del nombre de visitants o usuaris és rellevant l'activitat cultural de la ciutat ja sigui dins de la ciutat o fora?

Quines són les comunitats ciutadanes al voltant de la cultura?

- Més enllà del nombre de visitants o usuaris

» 2. Metodologia

L'informe proposa una metodologia innovadora de treball, en consonància amb noves línies de recerca estratègiques en el camp de les *cultural analytics*, que combinen l'anàlisi de fonts de dades oficials amb l'ecosistema de dades no estructurades actualment a la nostra disposició.

En primer lloc, l'informe parteix de les dades que l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) recull anualment de les diverses activitats culturals a la ciutat ja siguin el nombre d'espais, el nombre d'activitats, visitants o espectadors. Aquestes dades (obtingudes majoritàriament de manera oberta a través de l'Observatori de Dades Culturals) estan orientades a traçar de forma quantitativa el volum de l'activitat cultural a través de la programació i els públics als quals arriba.

Aquestes es complementen amb altres informacions (de procedències diverses) per tal de contrastar i validar allò que podem llegir des de les fonts de dades principals i oficials. Així, s'empren dades provinents de cercadors d'internet des d'on podem detectar l'interès vers un equipament o una activitat, dades d'impacte en mitjans de comunicació a nivell mundial o dades dels públics afins als equipaments que il·lustren com aquests s'organitzen entre ells.

El tractament últim de les dades és de gran diversitat ja que es combinen dades de caràcter estadístic amb informacions provinents de fonts no estructurades. És per això que cadascuna d'elles ha estat netejada de forma específica (detecció de duplicats, d'identificació d'errors d'escriptura, valors erronis, etc.) i, posteriorment, analitzada segons les seves característiques per finalment interpretar allò que de forma consistent és possible percebre.

Si bé la dada tal qual s'obté és objectiva i neutra (atenent a que aquesta respon a un procés planificat de captura i ordre), les lectures que se'n deriven poden ser molt diverses i fins i tot oposades en funció de com es contrasten. Per tant, allà on sigui possible s'han desenvolupat comparacions per tal de validar les hipòtesis obtingudes.

La combinació de diversos tipus de dades ens permet validar i contrastar a la vegada que ens obliga a ser prudents en el seu tractament. Mentre que algunes informacions provenen de sèries estadístiques (que si bé no son capaces de fer un relat complex i detallat si tenen bones consistències temporals), les dades massives obtingudes de fonts no estructurades ens aporten informació detallada de períodes concrets, fet que ens obliga a no fer lectures temporals. És per això que per a les diverses informacions exposades s'aniran exposant les conclusions corresponents en funció d'aquests paràmetres esmentats.

2.1 Període temporal

La majoria de les fonts de dades emprades així com les metodologies associades al seu anàlisi tenen consistència per a l'interval que abarca des de 2014 fins a inicis del 2020 amb una resolució temporal de períodes anuals. De forma excepcional és possible contrastar amb períodes anteriors així com també incorporar breus observacions al present immediat condicionat per la COVID-19.

Considerem aquesta situació actual, el període comprès entre el març del 2020 i el moment de redacció d'aquest informe (en plena segona onada de la pandèmia), com un moment de gran complexitat que no es tradueix bé en les fonts continues de dades ja que aquestes observen períodes temporals més dilatats en el temps.

2.2 Àmbit espacial

Les dades utilitzades tenen varies resolucions espacials. Algunes tenen resolució d'equipament o de punt concret i específic a la ciutat mentre que altres fan referència a diverses seus d'equipaments simultàniament arreu de Barcelona. Unes altres tenen resolució de districte i, fins i tot, escala global de ciutat.

L'objectiu d'anàlisi es poder identificar de forma lo més precisa possible els comportaments espacials però aquest detall no pot quedar subjecte a la voluntat si no a la resolució de les dades en origen.

2.3 Identificació de les fonts de dades

2.3.1 Dades públiques

Des de fa diversos anys, l'Ajuntament de Barcelona (i concretament també l'ICUB) realitzen una tasca continuada de recopilació de dades relatives a l'activitat cultural generades pel propi consistori o per altres agents públics i privats. A partir d'aquestes dades és possible construir un marc comú d'informació que permet l'arrencada d'aquest informe.

Internament, l'Ajuntament també recopila la informació del directori cultural de la ciutat que s'actualitza periòdicament per a reflectir els canvis dels equipaments i les seves activitats (obertura o cessament) amb la seva corresponent georeferenciació, horari, lloc web, entre d'altres.

2.3.2 Dades privades

Dins de l'ecosistema de dades privades, s'han utilitzat fonts d'índole diversa. En primer lloc, s'ha fet una explotació del GDELT¹ que és una base de dades on s'emmagatzemen amb gran precisió totes les notícies publicades diàriament a diversos mitjans de comunicació digital. Dins de l'àmbit de Catalunya, hi queden registrades les notícies dels principals diaris com l'Ara o El País però també altres de menor abast com El Punt (a tall d'exemple).

Aquestes notícies són pre-analitzades a partir dels seus titulars traduïts a l'anglès de manera que és possible obtenir la geolocalització de la notícia, quins són els seus actors principals i la

¹ <https://www.gdeltproject.org/>

classificació del contingut segons el CAMEO² (Conflict and Mediation Event Observation). Malgrat que aquest darrer sistema de classificació està molt orientat a la identificació de conflictes polítics, és possible identificar notícies dins de l'àmbit cultural a través de la cerca dels equipaments i paraules clau en titulars i adreces web.

Donada la tipologia de la dada i la necessitat de traduir-la automàticament per a poder-la analitzar fa que existeixin diversos errors que són intrínsecs a la pròpia font de dades i, per tant, s'assumeix que es donen de forma homogènia al llarg del dataset. Aquest error s'accentua en períodes de gran impacte de la ciutat de Barcelona al món, on hi ha un gran ressò internacional per altres motius no relacionats amb l'activitat cultural. Aquest és el cas de l'atemptat de la Rambla amb data 17 d'agost del 2017 que provoca un allau de notícies en mitjans internacionals que acaben per produir un gran "soroll". Amb aquest motiu s'exclou aquest interval de temps en l'anàlisi, situant aquest moment com a inici i final de dos períodes de comparació.

En segon lloc, s'han utilitzat dades provinents de Google Trends³. Aquesta és una eina proveïda pel portal de cerca online Google a través de la qual es pot consultar la rellevància de certes paraules clau a través de les cerques realitzades per usuaris arreu del món. La cerca es pot realitzar per paraula clau (qualsevol paraula que es vulgui utilitzar) o per terme, que permet desambiguar quan, per exemple, una cerca que utilitza la paraula Barcelona es refereix a la ciutat o bé a l'equip de futbol.

Per últim, s'han utilitzat les dades de la xarxa social Twitter que permet consultar gran part de la seva informació a partir de la qual es pot avaluar tant el nombre de seguidors que té un equipament com entendre quin és l'univers de relacions entre els seus usuaris.

2.4 Anàlisi

La metodologia d'anàlisi s'ha adaptat a les particularitats de cadascuna de les quatre qüestions abordades per l'estudi, en el sentit que, per a cadascuna d'elles s'han emprat diverses fonts de dades que requereixen de tècniques analítiques acordes a les seves particularitats. Aquesta metodologia polièdrica té com a objectiu obtenir indicadors comparables, mesures molt generals, la voluntat es otorgar fiabilitat a totes les fonts de dades emprades i assumir que cadascuna descriu la realitat des d'un punt de vista complementari que cal interpretar.

2.5 La classificació de la cultura

Al llarg del document es realitzen diverses assumpcions operatives. es tracta de simplificacions de la realitat per tal de poder agrupar els continguts que es mostren en grups de similitud tot atenent a la diversitat que es vol abordar. És per això que dins de la categoria dels museus hi ha una gran diversitat que correctament analitzada ens portaria a qüestionar l'ús indegut d'aquesta etiqueta, a causa de que molts d'ells no dediquen esforços en la conservació, la recerca o no allotgen cap col·lecció pròpia. Aquest és el cas de les sales d'espectacles i teatres, ja que en les arts vives la diversitat del tipus d'espectacle es molt creixent, o l'a divisió dels grans auditoris de les sales de música, d'una banda a causa d'acollir

² <http://data.gdeltproject.org/documentation/CAMEO.Manual.1.1b3.pdf>

³ <https://trends.google.com/trends/?geo=US>

de forma estable una agrupació musical però sobretot per les seves grans dimensions que poden esbiaixar totes les estadístiques.

És per tot això que si bé els diversos equipaments i espais es mostren agrupats per capítols segons un criteri molt convencional la informació sempre es proporciona de forma individual per tal de no generalitzar.

» 3. Qüestions estratègiques

3.1 Cóm és l'organització espacial dels equipaments culturals?

La primera qüestió que cal abordar dins del marc d'una diagnosi de l'estat actual de la cultura a Barcelona és la caracterització de la dotació dels equipaments i els llocs que construeixen la infraestructura cultural de la ciutat. Una infraestructura que, no només crea identitat i comunitats a escala local, sinó que genera un teixit d'empreses i professionals al seu voltant, a més de convertir-se en un atractiu turístic addicional. En aquest sentit, la distribució i concentració en el territori dels equipaments culturals és un factor a tenir en compte de cara a avaluar, a posteriori, altres indicadors

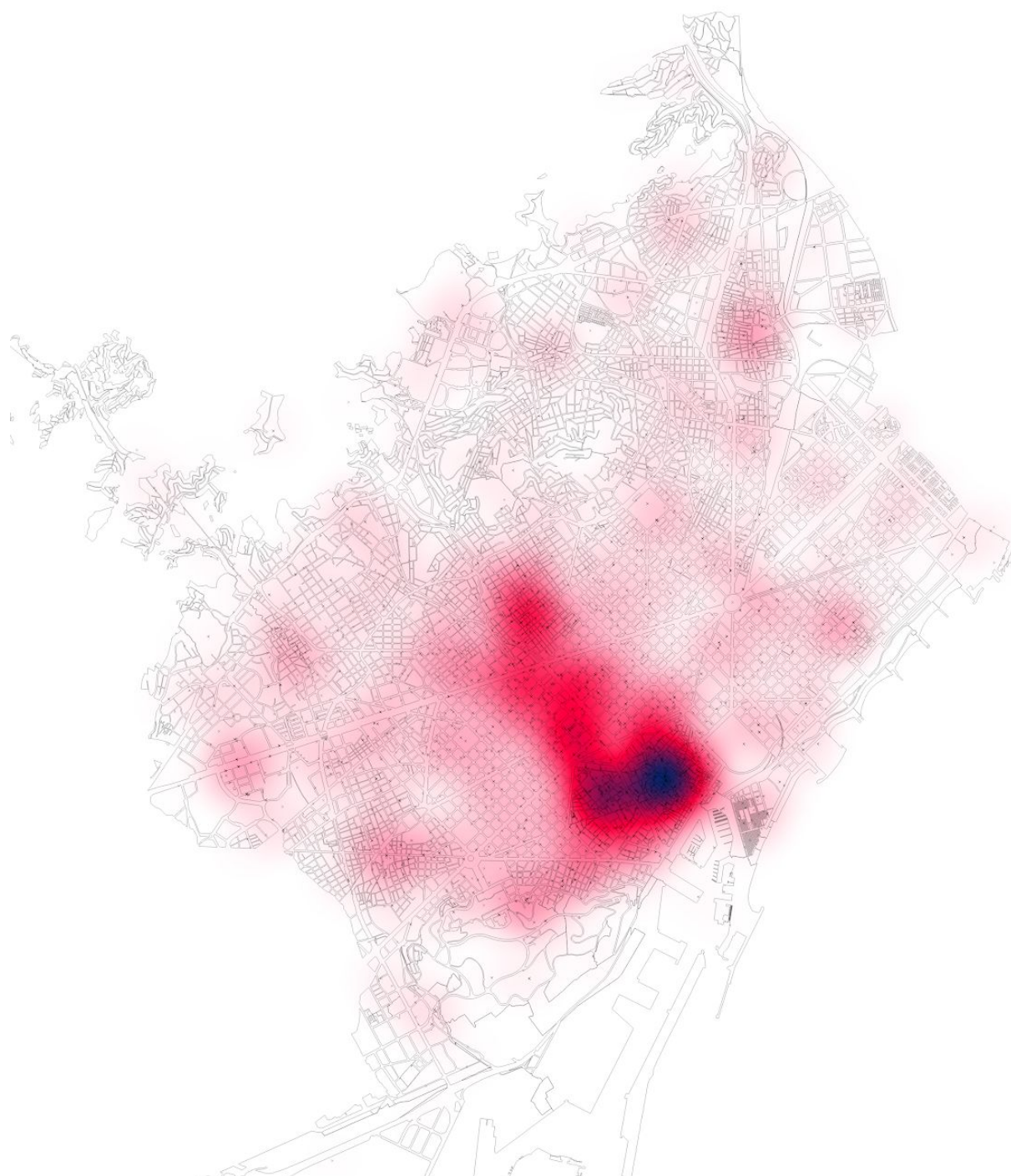
3.1.1 La densitat

Abans d'avaluar la seva distribució en l'espai, cal definir que s'entén per equipament cultural. En el marc de l'estudi, s'han considerat els equipaments culturals recollits com a tal al directori de la ciutat, excloent aquells classificats dins de la categoria cultura i lleure (com bars de copes, parcs infantils i llocs recreatius que en canvi sí s'han utilitzat per a posteriors fases d'anàlisi) i de la categoria educació ja siguin acadèmies o universitats (segregats en un grup a part). **En total un llistat geolocalitzat de 3770 llocs, equipaments o espais.**

Amb el segment de dada seleccionat, i utilitzant un mapa de calor⁴ per a indicar on existeix la major concentració d'equipaments, es conclou que **la infraestructura cultural actual respon a un patró de concentració en tres àmbits determinats**. D'una banda, hi ha el conjunt format pel Born, el Barri Gòtic i el Raval on es registra la major densitat d'equipaments. Després, existeix un altre àmbit que recull la franja central de l'Eixample (aquella vertebrada pel passeig de Gràcia que inclou fins a quatre illes de cases a banda i banda) i s'estén fins a Gràcia, tota ella amb una densitat intermitja. Finalment, la resta de la ciutat presenta una densitat baixa amb focus puntuals distribuïts arreu. Cal tenir en compte que aquests tres àmbits de centralitat cultural queden definits estrictament per la seva component espacial, sense avaluar la seva dimensió ni cap altre característica que la ponderi.

⁴ El mapa de calor defineix el valor de cada un dels punts del mapa a partir de la influència que exerceixen els objectes espacials en funció de la distància.

Zonificació de la densitat d'equipaments

blanc: densitat baixa / vermell: densitat mitjana / blau: densitat alta

3.1.2 La diversitat

A continuació, es presenta una altra descripció que té com a objectiu avaluar la diversitat dels equipaments culturals. A partir d'una classificació dels equipaments en vuit grups s'han mostrat només aquells dels que es disposa alguna dada estadística i s'has representat en diversos mapes de calor discretes d'escala de colors monocromàtica per tal de mostrar la sobreposició d'equipaments propers segons la seva rellevància.

Aquest sistema de representació vol fer evident la multiplicitat de tipus d'equipaments culturals que hi ha a la ciutat i com tots aquests es sobreposen principalment a Ciutat Vella.

verd: centres cívics (ponderat pel nombre d'inscripcions a les activitats de formació)

verd fosc: biblioteques (ponderat pel nombre de visitants)

rosa: museus (ponderat pel nombre de visitants)

blau clar: teatres i sales d'espectacles (ponderat pel nombre d'espectadors)

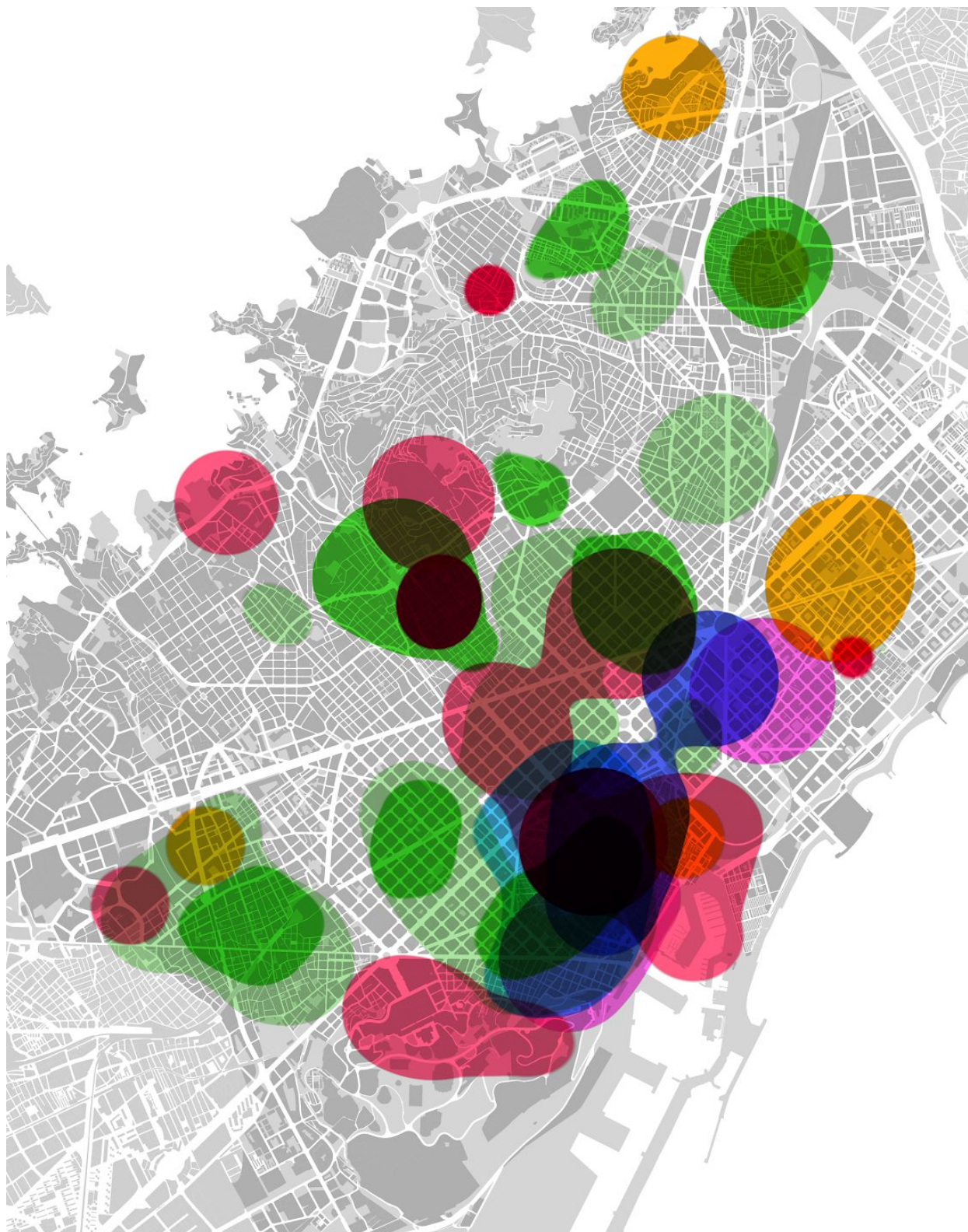
blau fosc: grans auditoris (ponderat pel nombre d'espectadors)

fucsia: sales de música viva, sales de concert (ponderat pel nombre d'espectadors)

groc: fàbriques de creació (ponderat pel nombre de projectes)

vermell: ateneus (ponderat pel nombre d'associats)

Diversitat d'equipaments d'acord a la seva tipologia

3.2 Existeix una pèrdua de rellevància de l'activitat cultural a Barcelona?

El següent pas en l'estudi, un cop caracteritzada la infraestructura cultural de la ciutat des del punt de vista de la seva distribució territorial, és entendre la rellevància d'aquest ecosistema d'equipaments més enllà dels tradicionals indicadors d'impacte.

Les dades que recull l'ICUB any rere any dels visitants a museus, assistents a espectacles i festivals, usuaris de les biblioteques i arxius, i altres activitats culturals ens permet mesurar de forma quantitativa quina és la salut dels diversos equipaments culturals. Si bé aquestes dades defineixen un indicador estable al llarg del temps, poden oferir una visió molt parcial de la complexitat que cal abordar quan parlem de la rellevància dels equipaments.

És per això que en un context de creixent digitalització de l'entorn, a més del nombre d'usuaris o espectadors, es poden definir indicadors complementaris per a cada equipament prèviament descrit, tot caracteritzant **quin és l'interès que cadascun d'ells genera a Internet**. D'una banda, s'han tingut en compte les cerques web de Google Trends a partir dels identificadors proxies de cada equipament definits per aquesta eina (que sintetitzen les diferents maneres d'esmentar-lo) per a poder traçar la tendència al llarg del temps. La dada que proporciona la plataforma és una evolució temporal normalitzada de la rellevància de les cerques i, donat que no es proporcionen valors absoluts, s'ha optat per obtenir la tendència durant un període de 5 anys.

A més, utilitzant el mateix sistema, és possible traçar l'interès dels diversos sectors de la cultura en les cerques d'Internet en els quals la ciutat de Barcelona també hi apareix com són, per exemple, els festivals o altres grans esdeveniments.

Evidentment, aquestes dades no ens permeten avaluar si una activitat cultural és d'interès, ja que actualment encara no existeix un marc conceptual per a l'avaluació quantitativa de la rellevància d'una activitat cultural. És per això, que **complementarem aquesta visió amb les dades relatives a l'impacte en la premsa internacional de les activitats culturals de Barcelona**. Ens referirem a aquelles activitats noticiables (incloses a GDELT) que habitualment tenen a veure amb les agendes de les seccions culturals dels diaris i que es fan ressò d'allò que succeeix a la ciutat i arreu del món

Malgrat l'interès d'aquesta informació de contrast, aquestes dades d'impacte en mitjans tenen algunes mancances. Per exemple, no ens parlen de la cultura que es produeix a la ciutat i acaba exhibint-se a altres llocs ni tampoc són un bon reflexe d'un balanç reposat del ressò de les activitats culturals al cap d'un temps. Són instants concrets de l'impacte en premsa de la cultura exhibida a la ciutat. Notícies que, si bé generen atracció cap a aquestes activitats (ja sigui atraient visitants de la mateixa ciutat com visitants internacionals), ens donen una visió molt generalista que no perfila l'activitat cultural que atrau públic forani o aquella que genera un valor afegit com a atractor de noves economies a la ciutat.

3.2.1 Els usuaris, visitants i espectadors dels diferents equipaments de la ciutat

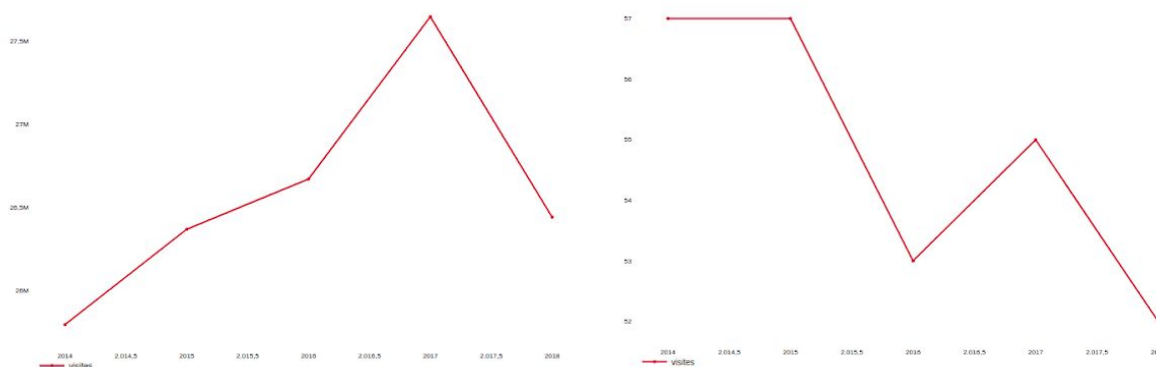
En aquest primer bloc, s'analitza⁵ per a les franges temporals definides quina és la incidència de públic d'acord a la tipologia d'equipament ja sigui en valor absolut com de manera particularitzada. En cada una de les diverses categories d'equipaments s'utilitza com a indicador de la seva activitat una única dimensió de les estadístiques. En el cas dels museus, biblioteques i arxius s'utilitza el nombre de visitants, en el cas dels teatres, les sales d'espectacles, sales de concerts i música viva i grans auditoris s'utilitza el nombre d'espectadors, en el cas de les fàbriques de creació s'utilitza el nombre de projectes i en el cas dels ateneus el nombre d'associats.

Les tendències temporals queden resumides en quadres resum al final de cada apartat d'acord al seu creixement (verd) o decreixement (vermell). El camp **slope** defineix la pendent de la tendència de les dades registrades per al període que va del 2014 al 2018 emprant les dades per a cada grup indicades en l'apartat anterior. El camp **slope_norm** defineix també la pendent de la tendència de la dada de visitants d'aquests equipaments pero emprant el valor normalitzat de cada equipament de manera que es posa relleu en la proporció de l'increment i no en el seu valor.

3.2.1.1 Museus i sales d'exposicions

Entre 2014 al 2018, el nombre de visitants registrats als museus de Barcelona ha passat de 25.795.710 a 26.442.620 (amb un pic el 2017 de 27.648.870 visitants). Aquestes dades **impliquen un creixement entre el 2,5% i 7,18%** dels visitants. Es tracta d'uns valors alts que encara sobten més quan els contrastem amb el nombre general d'equipaments que l'ICUB registra al llarg d'aquests anys, amb una tendència que va a la baixa: s'ha passat de 57 equipaments a 55 el 2017 i 52 el 2018. Per tant, **malgrat la reducció d'equipaments classificats com a museus, el valor de les visites ha augmentat de forma considerable.**

Evolució de visitants a museus (esquerra) versus evolució del nombre de museus registrats (dreta).

Ara bé, cal remarcar que les dades són irregulars en la seva continuïtat ja que alguns equipaments que segueixen actius avui no apareixen representats el darrer any de la sèrie

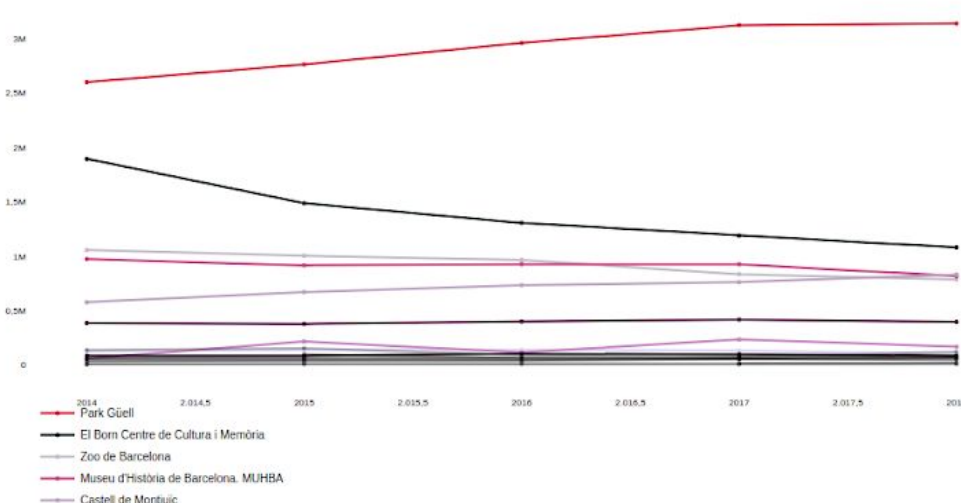
⁵ consultar 20006 estadistiques_explorer_from2014.ipynb

(com per exemple el Poble Espanyol). En canvi, altres equipaments amb forta presència a la ciutat (com la casa Batlló) apareixen per primera vegada representats al final de la sèrie.

Per tal de poder observar les dades sense el soroll que aporta aquestes discontinuïtats en alguns trams de la sèrie, **és preferible analitzar equipament per equipament** tot agrupant-los per àmbits de similitud per tal de poder comparar i avaluar.

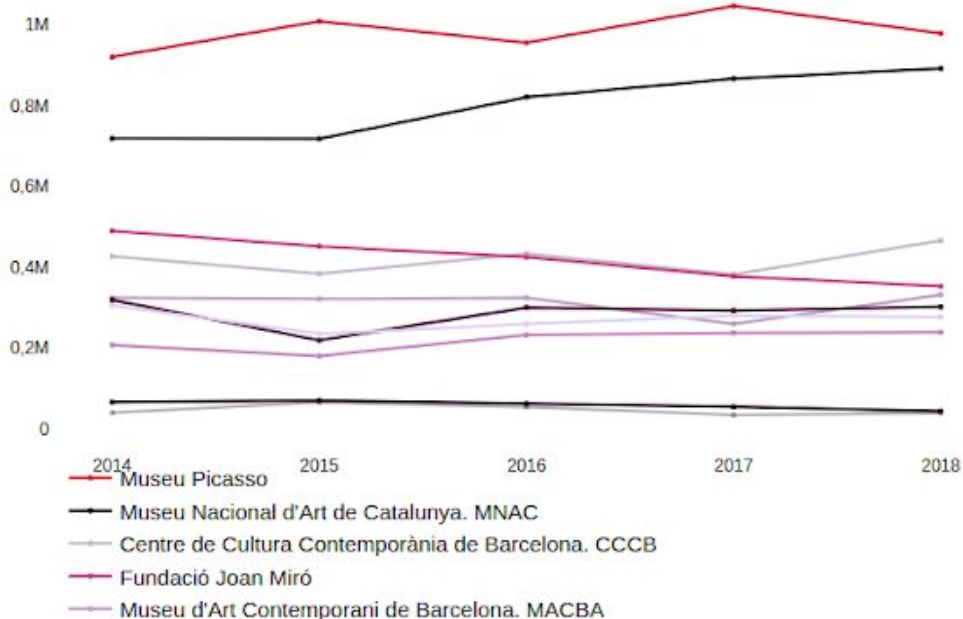
Entre els equipaments de propietat municipal, destaquen de forma clara el Park Güell amb un creixement sostingut, el Born Centre de Cultura i Memòria i el Zoo de Barcelona ambdós amb un decreixement sostingut, el Museu d'Història de Barcelona amb una evolució estable i el castell de Montjuïc amb un lleuger creixement sostingut.

Evolució de visitants a equipaments municipals classificats dins de la categoria museu 2014-2018.

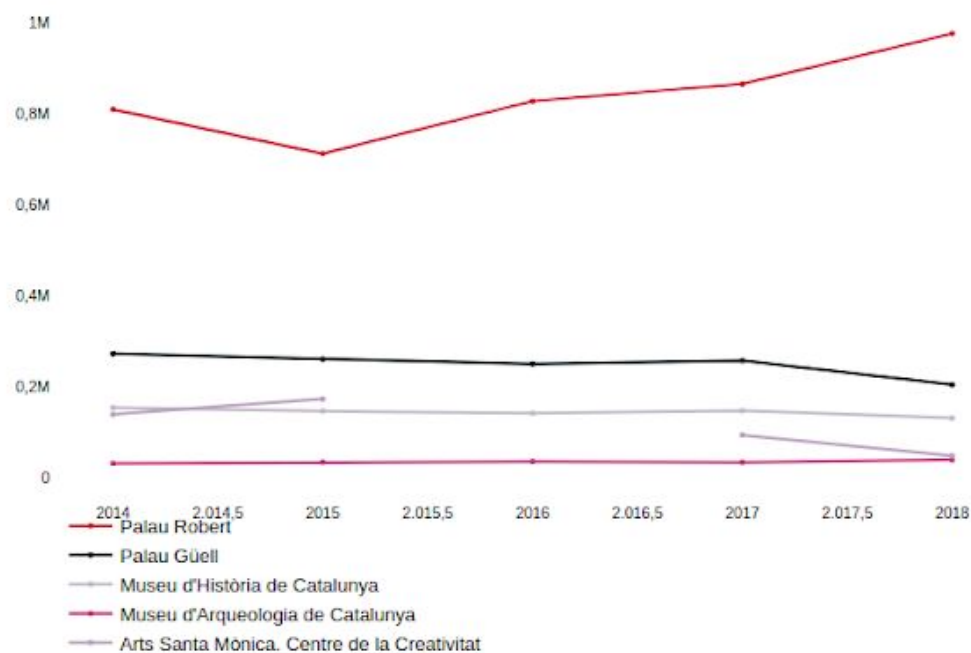
Entre els equipaments dels quals l'ICUB forma part del patronat i del consell d'administració destaquen el Museu Picasso amb un increment lleuger i sostingut i el Museu Nacional d'Art de Catalunya amb una evolució similar encara que una mica darrera del primer. Després, amb valors per sota de la meitat d'aquests dos, trobem la Fundació Miró (amb un decreixement sostingut) i el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (amb un comportament estable). Per últim, la resta d'equipaments té comportaments diversos però valors molt més menors en comparació al volum que representen els anteriors equipaments citats.

Evolució de visitants a equipaments amb convenis amb l'ICUB classificats dins de la categoria museu 2014-2018.

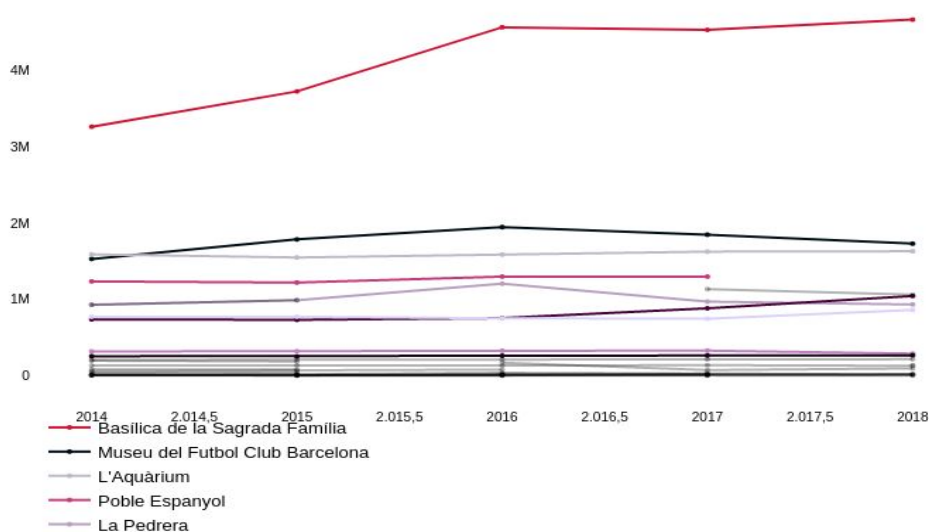
Entre els equipaments públics no municipals destaca el Palau Robert amb un creixement sostingut, seguit pel Palau Güell amb menys d'una quarta part dels visitants i un decreixement sostingut. Darrera d'aquests, es troben el Museu d'Història de Catalunya, el Museu d'Arqueologia de Catalunya o l'Arts Santa Mònica.

Evolució de visitants a equipaments públic no municipals classificats dins de la categoria museu 2014-2018.

Si observem els equipaments de gestió privada, observem com les xifres es disparen per sobre de totes les anteriors. La Sagrada Família encapçala les sèries com a equipament amb més visitants a la vegada que el seu increment és sostingut. La segueixen el Museu del Futbol Club Barcelona, l'Aquàrium, el Poble Espanyol i la Pedrera.

Evolució de visitants a equipaments privats classificats dins de la categoria museu 2014-2018.

És destacable que **aquesta sèrie de dades queda clarament marcada pel pes de la Sagrada Família, el Park Güell, el museu de Futbol Club Barcelona i l'Aquàrium**. Tots ells són peces estranyes en el conjunt ja que no desenvolupen les funcions típiques dels museus orientades també al desenvolupament d'exposicions temporals, el préstec d'obres o les tasques de conservació (a excepció de la Sagrada Família). De fet, només el museu del FCB participa a la nit dels museus. Un altre punt important és que tots ells tenen caràcter turístic. Malgrat que no es disposa de dades segmentades per l'origen dels visitants (locals o estrangers), tot indica que una proporció important dels visitants és forània.

	name	slope_norm	slope	visitants
16	Espais VolART i VolART2. Fundació Vila Casas	0.070783	20.6099	29117
20	Fundació Foto Colectania	0.0529346	13.2442	25020
2	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	0.0384739	26.8806	69867
18	Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani	0.0348095	5.62835	16169
47	Museu de l'Eròtica	0.032821	27.2644	83070
51	Museu del Disseny de Barcelona	0.0274	64.3012	169293
34	Museu Frederic Marès	0.0243395	13.6172	55947
3	Basilica de la Sagrada Família	0.021176	987.176	4.66177e+06
44	Museu d'Idees i Invents de Barcelona. MIBA	0.0201793	9.26027	45890
12	CosmoCaixa	0.0199844	209.029	1.04596e+06
9	Castell de Montjuïc	0.0197042	163.783	831210
25	Hash Marihuana Càñamo & Hemp Museum	0.0187074	2.92827	15653
15	Espai Bombers Parc de la Prevenció	0.016901	3.2411	19177
48	Museu de la Moto	0.0162657	1.93562	11900
37	Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC	0.0152116	135.588	891346
46	Museu de Ciències Naturals de Barcelona. MCNB	0.0136572	32.62	238848
56	Palau Robert	0.0136173	132.942	976276
27	La Capella	0.0129104	9.46826	73338
57	Park Güell	0.0125292	393.038	3.13697e+06
40	Museu d'Arqueologia de Catalunya	0.00995264	3.98135	40003
6	Casa Batlló	0.00987136	112.139	1.06286e+06
52	Museu del Futbol Club Barcelona	0.00649189	126.398	1.73034e+06
59	Poble Espanyol	0.00560118	72.7809	1.29939e+06
4	CaixaForum	0.00476092	41.1155	863605
10	Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. CCCB	0.00444876	20.7151	465638
39	Museu Picasso	0.00406737	42.5525	978483
53	Museu del Modernisme de Barcelona	0.00398661	1.62538	19985
30	Museu Egipci de Barcelona	0.00392352	10.5973	270097
17	Espais patrimonials del MUHBA	0.00372484	15.5861	395998
36	Museu Marítim de Barcelona. MMB	0.0034211	10.9073	301836

58	Pavelló Mies van der Rohe	0.00335787	3.52808	85993
61	Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes	0.00311965	2.38188	74898
21	Fundació Fran Daurel	0.00292771	6.40555	218790
26	L'Aquàrium	0.00265392	43.2884	1.63111e+06
5	Can Framis. Fundació Vila Casas	0.00225614	0.43566	15770
28	La Pedrera	-0.00030733	-3.70973	934524
50	Museu de la Xocolata	-0.000932496	-1.31283	132758
60	Recinte Modernista de Sant Pau	-0.00117975	-3.60205	276358
7	Casa Museu Gaudí	-0.00377164	-12.4841	293000
41	Museu d'Art Contemporani de Barcelona. MACBA	-0.00389555	-12.9213	331694
33	Museu Europeu d'Art Modern. MEAM	-0.00448026	-3.80822	83610
43	Museu d'Història de Catalunya	-0.00786772	-12.1561	131855
42	Museu d'Història de Barcelona. MUHBA	-0.00850391	-82.746	817051
54	Museu dels Autòmats del Tibidabo	-0.0104059	-14.5912	105527
38	Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch	-0.0114705	-7.40361	44586
49	Museu de la Música	-0.0137038	-9.05713	39248
45	Museu de Cera	-0.0138759	-27.6712	189320
55	Palau Güell	-0.0139023	-37.9354	205169
62	Zoo de Barcelona	-0.0184272	-194.811	785992
29	La Virreina Centre de la Imatge	-0.0187069	-29.0627	122644
22	Fundació Joan Miró	-0.0194362	-95.2235	352903
1	Arxiu Fotogràfic de Barcelona	-0.0207241	-2.96209	9120
19	Fundació Antoni Tapies	-0.0235129	-16.5	43582
23	Fundació Suñol	-0.02569	-2.94613	6521
35	Museu Geològic del Seminari de Barcelona	-0.026968	-1.51587	3860
13	El Born Centre de Cultura i Memòria	-0.0278015	-526.671	1.08008e+06
32	Museu Etnològic i de Cultures del Món. MECM	-0.0334178	-33.9989	61016
0	Arts Santa Mònica. Centre de la Creativitat	-0.0409673	-71.152	49314
24	Fundación Mapfre Casa Garriga i Nogués	-0.05922	-102.211	97932

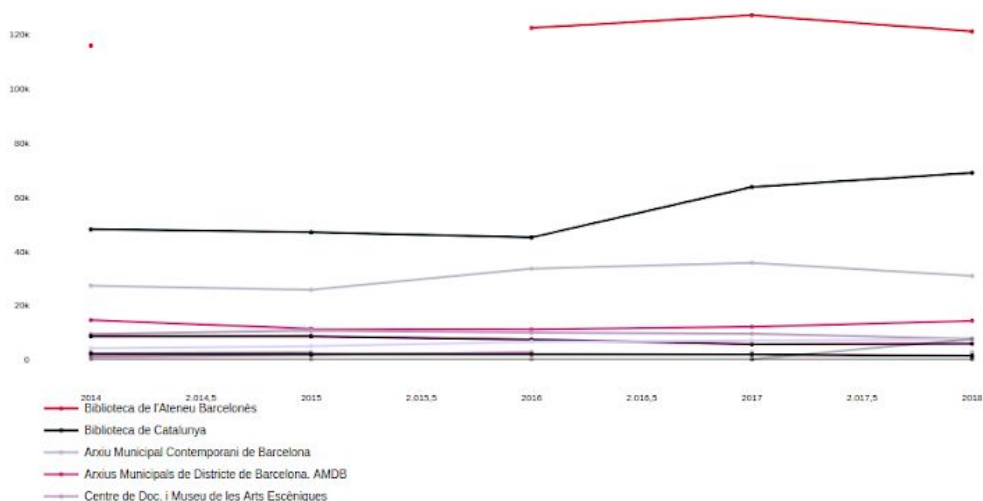
3.2.1.2 Arxius

A continuació es mostren les dades d'aquells equipaments classificats com a arxius. Aquesta és una classificació inexacta que fàcilment entra en conflicte amb la categoria de biblioteques.

El nombre global d'usuaris als arxius de la ciutat presenta una corba amb una forta davallada el 2015 i, posterior, un increment a causa del gran pes que té en aquesta sèrie la biblioteca de l'ateneu Barcelonès (que durant aquestes dates va estar tancada). La segueixen la Biblioteca

de Catalunya amb gairebé la meitat d'usuaris de sala i l'arxiu contemporani de Barcelona amb quasi una quarta part dels usuaris.

Evolució d'usuaris dels arxius de la ciutat en el període 2014-2018.

Les tendències individuals dels arxius i biblioteques mostren diverses un balanç relativament positiu, en què 8 dels 14 equipaments incrementen el nombre d'usuaris. En nombres absoluts la tendència és especialment positiva per al Centre de Documentació Portuària, la Biblioteca de Catalunya, l'arxiu Contemporani de Barcelona i l'Ateneu Barcelonès. En canvi, entre els arxius que decreixen es troba el Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques i l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

La tendència general, per tant, és d'un increment progressiu liderat pel pes de l'Ateneu Barcelonès amb un fort recolzament de la Biblioteca de Catalunya.

	name	slope_norm	slope	usuaris
13	Centre Doc. de l'Autoritat Portuària de Barcelona	0.268554	20.5041	7635
9	Biblioteca Pública Arús	0.0322127	2.42175	7518
10	Biblioteca de Catalunya	0.0232178	16.0135	68971
6	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	0.0131144	4.68092	30894
4	Arxiu Històric de Protocols de Barcelona	0.00642698	0.175649	2592
12	Biblioteca del Cinema	0.00607878	0.545205	8969
11	Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès	0.00392597	4.9894	121148
8	Arxius Municipals de Districte de Barcelona. AMDB	0.000439828	0.0639466	14291
7	Arxiu de la Corona d'Aragó	-0.00175373	-0.0472279	2624
0	Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya	-0.00293048	-0.0802073	955
14	Centre de Doc. i Museu de les Arts Escèniques	-0.0121795	-1.3071	7635
3	Arxiu Històric Hospital de la Sta. Creu i Sant Pau	-0.0183054	-0.0270919	119
1	Arxiu Fotogràfic de Barcelona	-0.0187779	-0.39227	1373
5	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	-0.026396	-2.27322	5895
2	Arxiu Històric Centre Excursionista de Catalunya	nan	nan	265

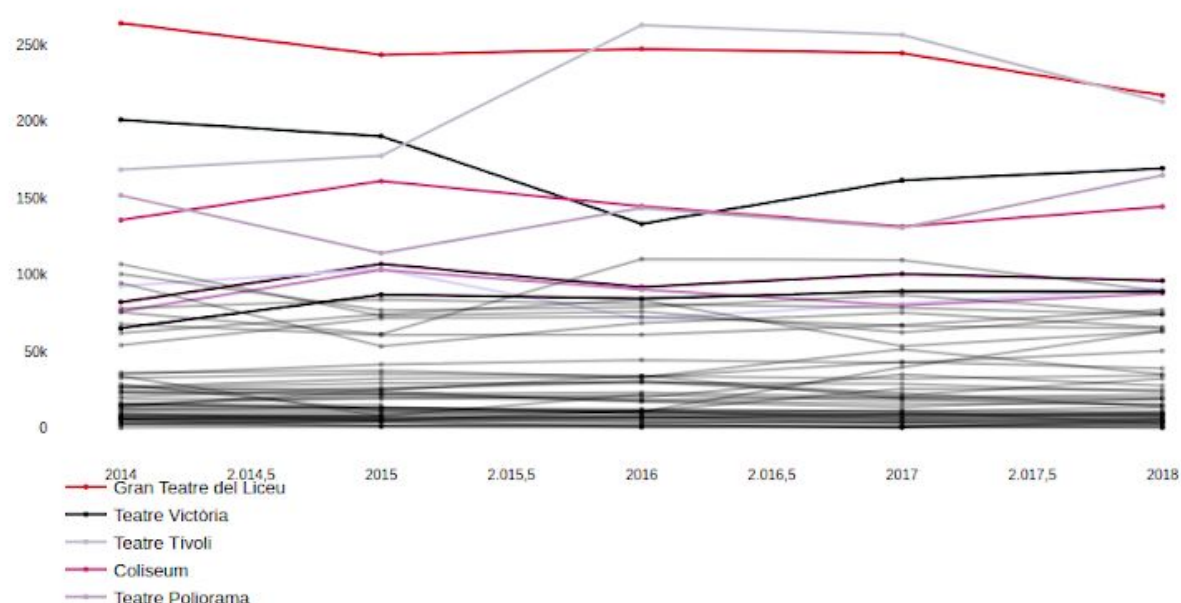
3.2.1.3 Teatres i espais d'arts escèniques

Els teatres i els espais d'arts escèniques de la ciutat registren una lleugera caiguda dels espectadors amb una petita variació del 0,4% per a tot al període 2014-2018 i amb un fort sotrac el 2015.

Evolució del nombre d'espectadors als equipaments de la ciutat en el període 2014-2018.

Evolució del nombre d'espectadors per equipament en el període 2014-2018.

Sales de gran pes com El Liceu, el Teatre Victòria o el Coliseum registren baixades mentre altres sorgeixen amb força com el Teatre Tivoli. Les sales que avancen de forma més clara són La Gleva i els altres espais del Teatre Nacional de Catalunya, seguits pel Barts, la Sala Flyhard, l'exemple Teatre i la Sala Beckett. Altres sales tenen creixements relatiu més lleugers però, que donat el seu pes, impliquen una quantitat rellevant d'espectadors com el Poliorama o el Teatre Goya (entre d'altres).

La visió general, però, és de baixada ja que només 28 de les 63 sales que s'observen registren increment d'espectadors. En la resta de casos, sales de gran pes (com s'ha esmentat a l'inici) registren una tendència a la baixa que, malgrat ser relativament lleugera, es tradueix en un gran volum de públic, sent les sales petites aquelles que registren variacions relatives més fortes.

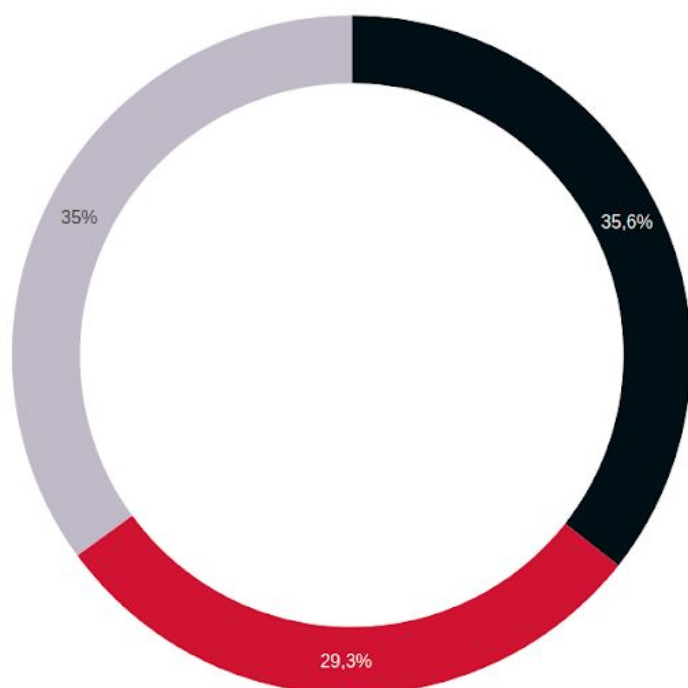
	name	slope_norm	slope	usuaris
21	La Gieva	0.224111	11.6	5176
52	Teatre Nacional de Catalunya (altres espais)	0.152356	3.42192	2246
5	Barts. Espai Club	0.0536885	1.91185	3254
33	Sala Flyhard	0.0478458	4.34871	9089
10	Eixample Teatre	0.0423174	26.7217	63146
32	Sala Beckett	0.0333906	8.59575	25016
17	Hiroshima	0.0272146	0.335556	1036
29	Porta 4	0.0267156	2.4191	8837
34	Sala Fènix	0.0228436	2.5795	7302
44	Teatre Goya	0.0187745	20.6767	89139
45	Teatre Grec	0.0187184	9.61155	35049
6	Biblioteca de Catalunya	0.0176625	6.18364	27813
58	Teatre Tivoli	0.0174	45.6828	212413
64	saTI Sant Andreu Teatre	0.0170538	8.57739	50296
50	Teatre Nacional de Catalunya (Sala Petita)	0.016664	5.38265	32301
22	La Puntual	0.0163149	1.43342	8786
4	Barts	0.0153214	13.6588	88894
57	Teatre Tantarantana (Àtic 22)	0.0124975	0.65412	5234
56	Teatre Tantarantana (sala planta baixa)	0.0121863	2.68781	21672
62	Teatreneu (Sala Xavier Fàbregas)	0.00879075	6.76703	76979
19	Jove Teatre Regina	0.00730241	3.16282	38866
53	Teatre Poliorama	0.00709459	11.6846	164698
7	Club Capitol (Sala 2)	0.00639526	4.63957	64949
39	Teatre Borràs	0.00558075	5.96649	96154
37	Teatre Akadèmia	0.00443902	0.477106	9225
43	Teatre Gaudí Barcelona (Sala Petita)	0.0043337	0.0861106	103
2	Antic Teatre	0.00270083	0.213608	7077
47	Teatre Lliure (Gràcia)	0.000294505	0.10419	34428
40	Teatre Condal	-7.47122e-05	-0.0771022	87641

48	Teatre Lliure (Sala Fabia Puigserver)	-0.00610019	-5.09524	62984
11	El Maldà	-0.00659573	-0.785618	10303
55	Teatre Romea	-0.00679342	-7.03893	90977
26	Mercat de les Flors (Sala Ovidi Montllor)	-0.00729336	-0.489676	5792
31	Sala Atrium	-0.00954523	-0.697566	5764
16	Gran Teatre del Liceu	-0.00965774	-25.4763	216750
23	La Villarroel	-0.0103283	-9.75799	65676
8	Club Capitol (Sala Pepe Rubianes)	-0.0112858	-11.3242	74785
42	Teatre Gaudí Barcelona (Sala Gran)	-0.0113301	-2.63652	19611
51	Teatre Nacional de Catalunya (Sala Tallers)	-0.0118872	-1.93345	13659
59	Teatre Victòria	-0.0125469	-25.2078	169191
0	Almeria Teatre	-0.013172	-1.34104	8009
36	Sala Versus Glòries	-0.0136435	-1.88048	11056
3	Aquitània Teatre	-0.0187916	-2.88094	10772
38	Teatre Apolo	-0.0195901	-20.9308	74053
35	Sala Muntaner	-0.0210492	-6.51578	13827
61	Teatreneu (Sala Cafè Teatre)	-0.0260581	-7.00938	19127
24	Mercat de les Flors (Pina Bausch)	-0.0317787	-2.0011	3583
27	Mercat de les Flors (altres espais)	-0.0347683	-2.05098	4031
15	Fundació Joan Miró	-0.036889	-3.11233	7301
13	El Rei de la Màgia	-0.0457819	-6.0835	3193
12	El Molino	-0.0488707	-16.5315	21759
1	Altres espais escènics	-0.0499896	-2.58146	856
28	Nau Ivanow	-0.0572564	-1.64784	164
18	Institut del Teatre (totes les sales)	-0.0850415	-7.56104	934
63	Teatreneu (Sala del Mig)	-0.111022	-3.05753	522
54	Teatre Principal	-0.124585	-11.3808	4981

3.2.1.4 Grans auditoris

Els tres grans auditoris de la ciutat (l'Auditori, el Palau de la Música Catalana i el Gran Teatre del Liceu) presenten valors de públic similars, contribuint cadascun d'ells amb gairebé amb un terç del pes d'espectadors.

Nombre i percentatge d'espectadors en auditoris en el període 2014-2018.

- L'Auditori (399.673)
- Palau de la Música Catalana (393.063)
- Gran Teatre del Liceu (328.884)

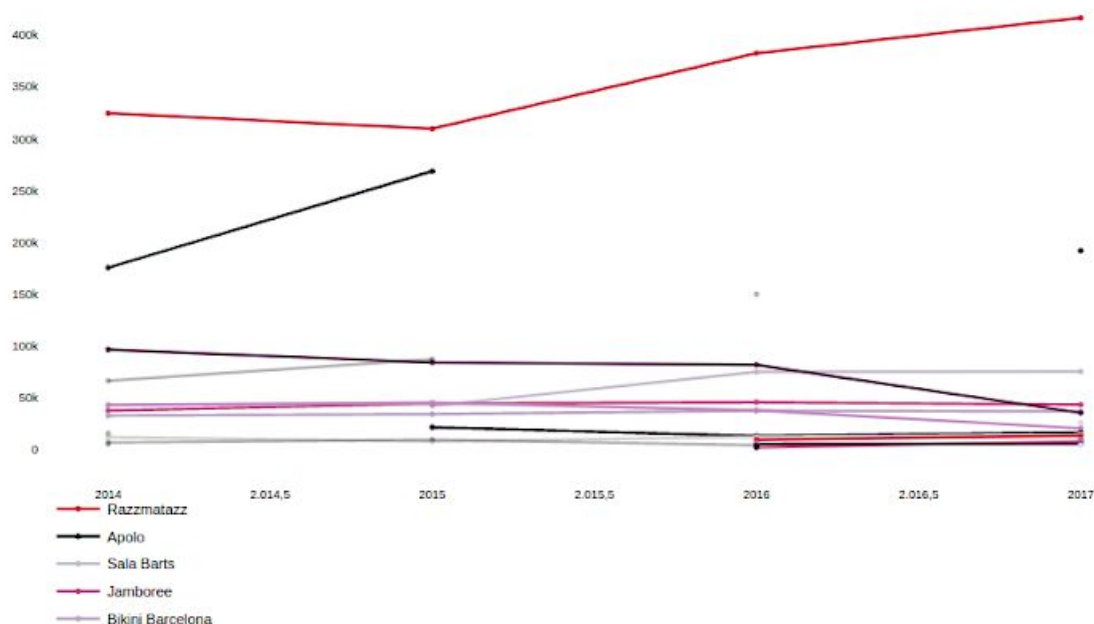
Al llarg del període 2014-2018, s'observa un increment molt clar dels espectadors amb variacions del 15% com és el cas de L'Auditori.

	name	slope_norm	slope	usuaris
0	Gran Teatre del Liceu	0.013761	45.2576	328884
1	L'Auditori	0.00967274	38.6593	399673
2	Palau de la Música Catalana	0.0052033	24.2607	393063

3.2.1.5 Sales de música en viu

Entre les sales de música en viu destaca Razzmatazz amb un nombre d'espectadors similar a l'Auditori o el Palau de la Música. El segueixen la sala Apolo i la sala Barts amb la meitat i una cinquena part dels espectadors, respectivament. La resta de sales conformen una quarta part dels espectadors amb valors que van dels 43.316 (Jamboree) als 9.413 (Soda Acústic).

Evolució del nombre d'espectadors per sala de música en viu en el període 2014-2018.

Les tendències al llarg d'aquest període són difícils d'afirmar ja que molts d'aquests espais no remeten les dades d'espectadors amb la mateixa periodicitat i únicament és possible observar l'evolució de 12 de les 24 sales que es mesuren. En qualsevol cas, domina el creixement progressiu de Razzmatazz, acompanyat de la resta. Només presenten tendències negatives la sala Tarantos, el Harlem Jazz Club, l'Heliogàbal i el Jazz Si Club.

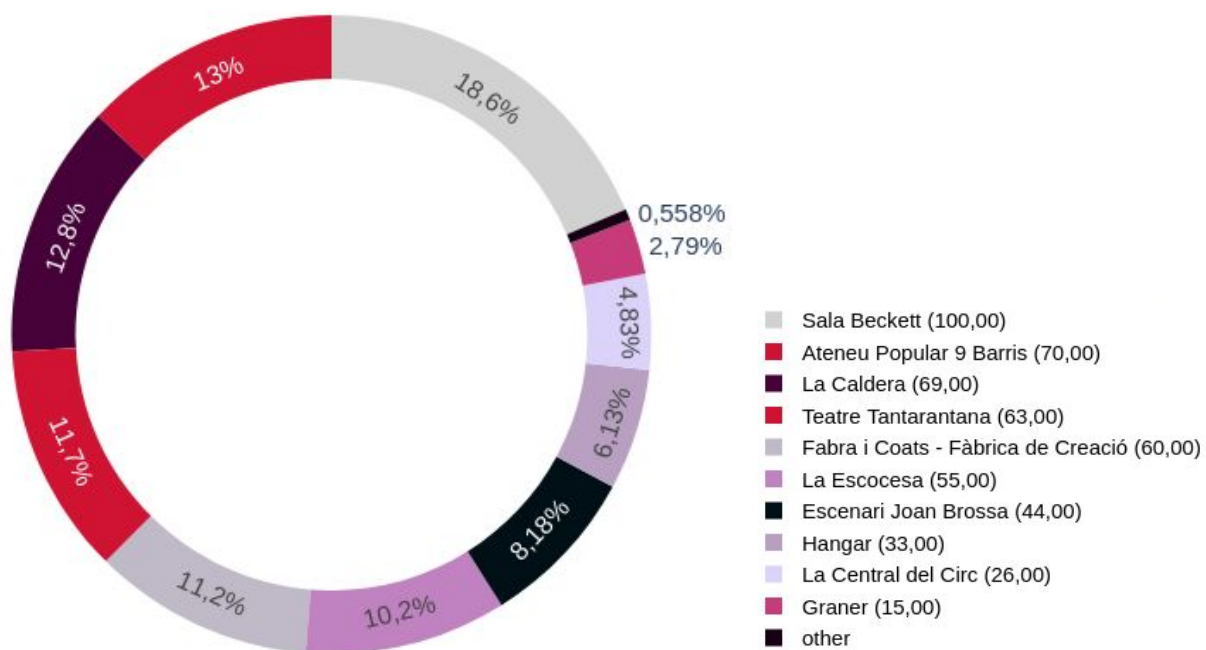
	name	slope_norm	slope	usuaris
25	Vol	0.207331	16.5492	7982
7	Diobar	0.0769374	10.1557	13200
20	Sala Barts	0.060033	45.2589	75390
19	Razzmatazz	0.0229375	95.6089	416824
22	Sidecar Factory Club	0.022444	3.25976	14524
15	La Sonora de Gràcia	0.0162941	0.896175	5500
17	Moog	0.0151863	3.91655	25790
5	Bikini Barcelona	0.0109564	4.11919	36796
11	Jamboree	0.0107233	4.90989	43316
12	Jazz Si Club	-0.0312146	-6.69866	16558
10	Hellogàbal	-0.0370387	-3.56164	4214
9	Harlem Jazz Club	-0.0453278	-20.5108	20477
24	Tarantos	-0.0525857	-50.7731	35524

3.2.1.6 Fabriques de creació

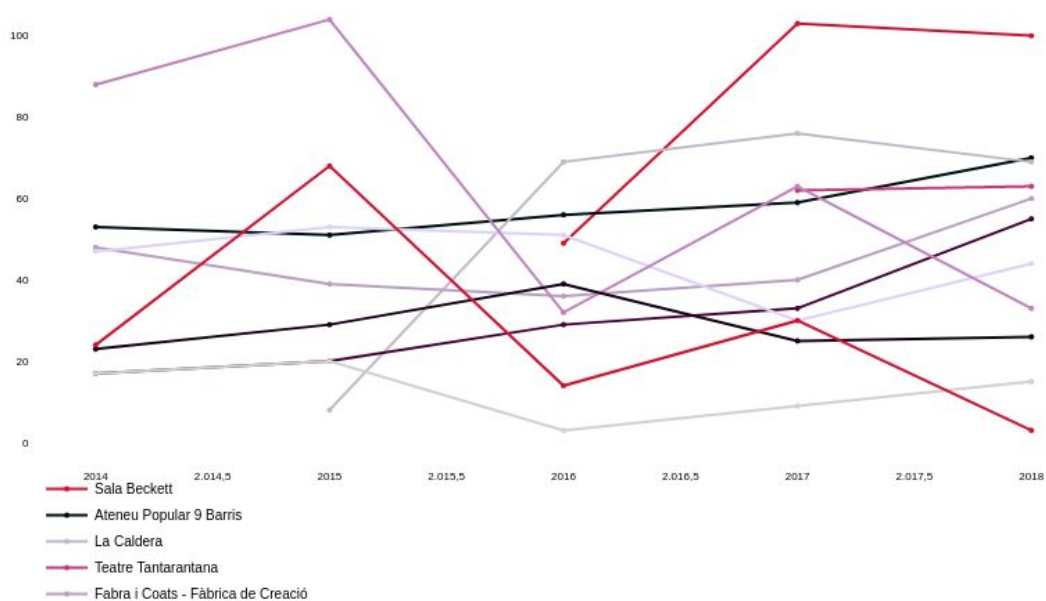
Les diverses fàbriques de creació que es disposen a la ciutat es reparteixen un nombre similar de projectes liderat per la sala beckett i l'Ateneu popular de 9 Barris i La Caldera.

L'evolució del nombre de projectes acollits incrementa en general amb la clara excepció de la Nau Ivanow i l'Hangar.

Proporció de projectes a les fàbriques de creació el període 2014-2018.

Evolució del nombre de projectes per cada fàbrica de creació en el període 2014-2018.

La majoria dels centres de difusió també incrementen els seus assistents a excepció de la Escocesa, l'ateneu Popular de 9 Barris, l'Hangar i la Nau Ivanow.

	name	slope_norm	slope	usuaris
9	Sala Beckett	0.079504	26.0034	32707
2	Fabra i Coats - Fàbrica de Creació	0.0435263	46.6327	107137
5	La Caldera	0.0293081	1.40562	4796
10	Teatre Tantarantana	0.0270452	7.32329	27078
3	Graner	0.0225692	0.292949	1298
6	La Central del Circ	0.0115188	0.142603	1023
1	Escenari Joan Brossa	0.00222973	0.50044	19240
0	Ateneu Popular 9 Barris	-0.0229727	-4.74294	12349
7	La Escocesa	-0.0296079	-1.13162	2338
4	Hangar	-0.0490921	-3.56507	1970
8	Nau Ivanow	-0.0554966	-1.75702	164

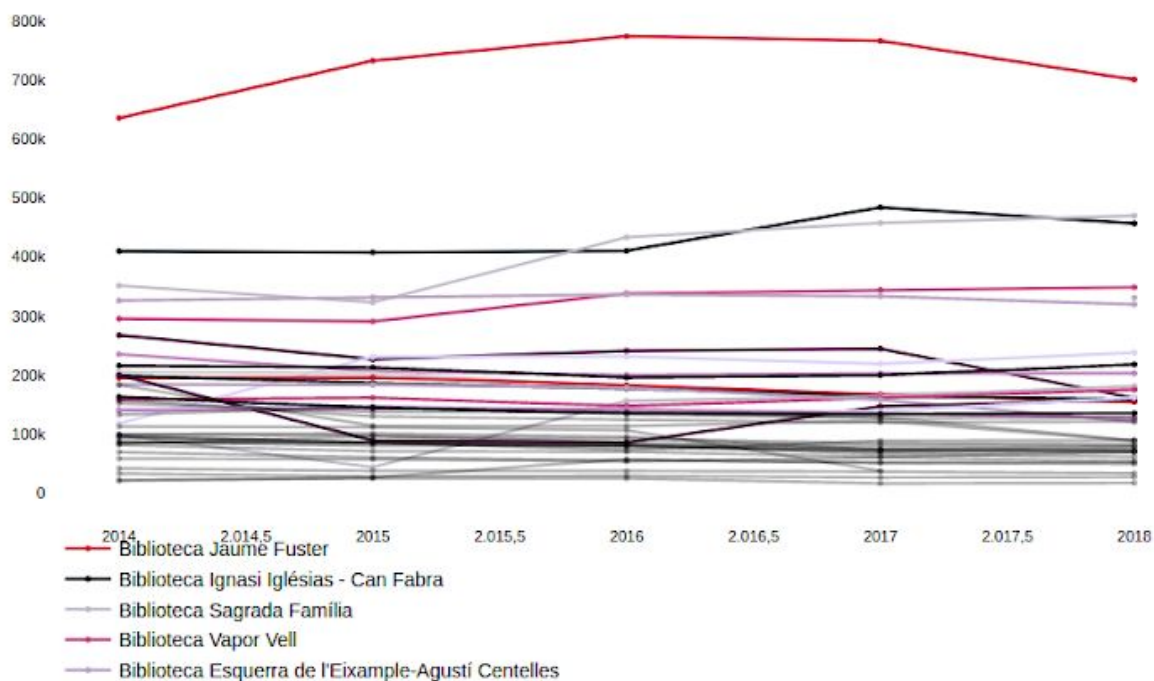
3.2.1.7 Biblioteques

Les biblioteques de la ciutat tenen comportaments molt irregulars. Tot i ser equipaments aparentment de característiques similars, les seves xifres reflecteixen una diversitat de situacions que es correspon a la gran varietat de dimensions i serveis que acullen.

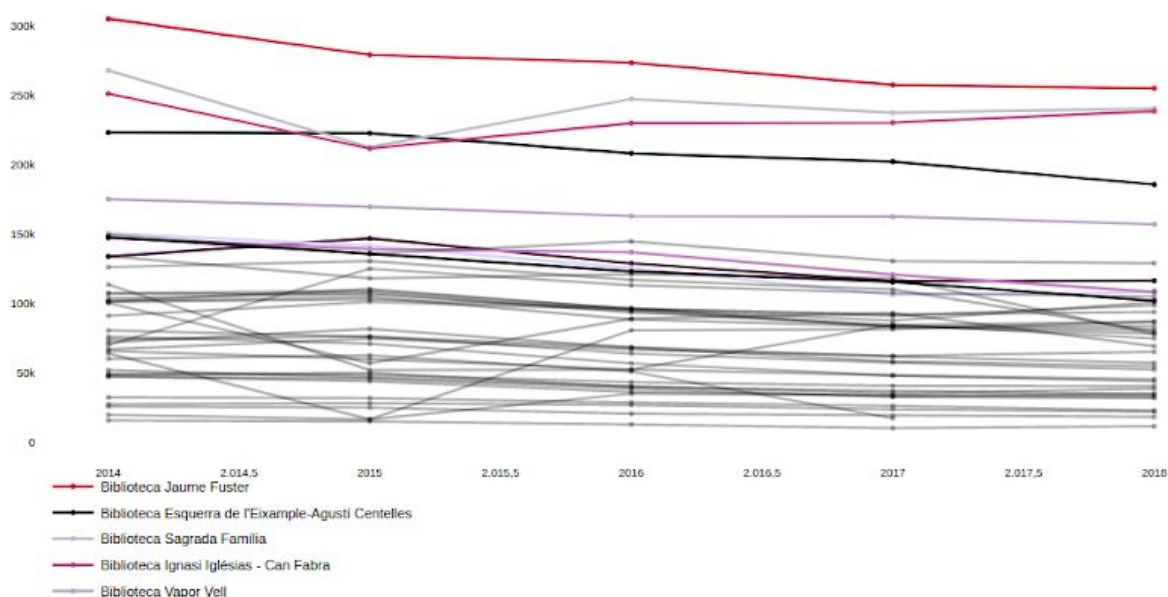
Pel que fa al nombre de visitants, destaca la Biblioteca Jaume Fuster seguida per la Biblioteca Can Fabra i la Sagrada Família. Majoritàriament, totes les biblioteques registren pèrdues de visitants i molt poques tenen una evolució positiva (només de 9 de les 40 biblioteques que s'observen).

El mateix succeeix si atenem al nombre de préstecs en què les xifres són encara més desfavorables: únicament 4 del total de 40 augmenten. Aquest comportament es produeix també quant als registres d'usos d'ordinadors i wifis (on només 5 biblioteques tenen un increment).

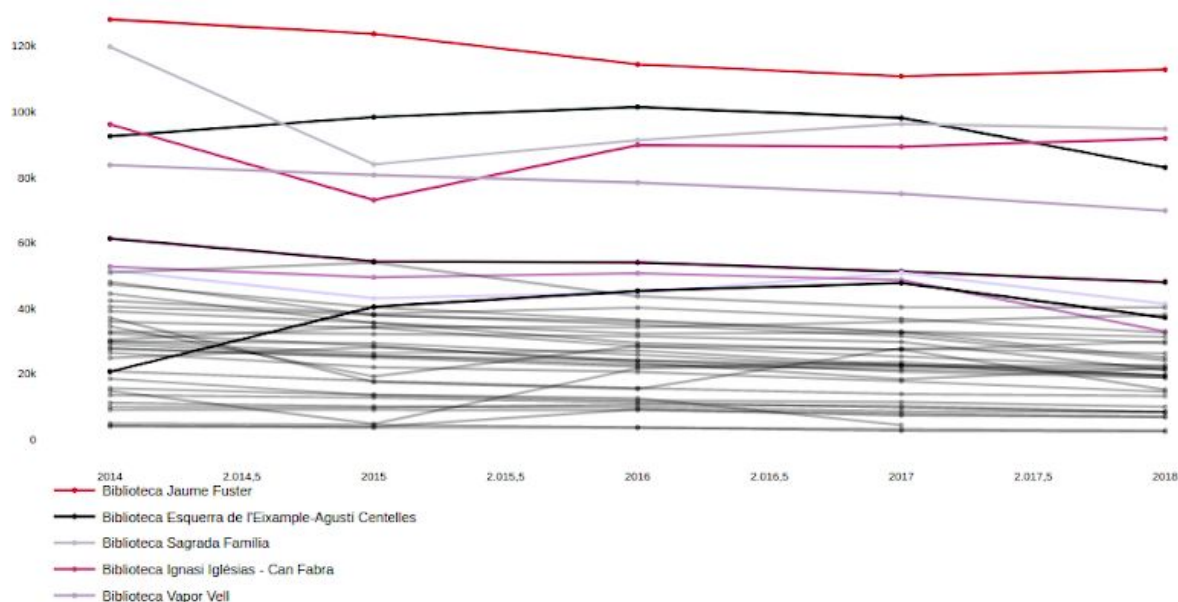
Evolució del nombre de visitants per biblioteca en el període 2014-2018.

Evolució del nombre de préstecs per biblioteca en el període 2014-2018.

Evolució dels usos de wifi a les biblioteques en el període 2014-2018.

La tendència per aquest període, en el seu conjunt, és a la baixa amb una evolució no regular. Dins d'aquesta categoria d'equipaments, hi ha varietat de comportament ja que alguns d'ells manifesten una tendència clarament a l'alça i d'altres clarament a la baixa mentre d'altres es mantenen en un equilibri ambigu. Donada la diversitat de les biblioteques i del seu aforament, és difícil afirmar el sentit de la tendència. El que sí es pot constatar és que aquells equipaments que en cada sèrie són més dominants, són a la vegada els que registren creixements; majoritàriament les pèrdues es donen en els equipaments menors. **Aquesta tendència apuntaria a una concentració de públic en els equipaments de major dimensió i una pèrdua de rellevància dels menors o intermitjos.**

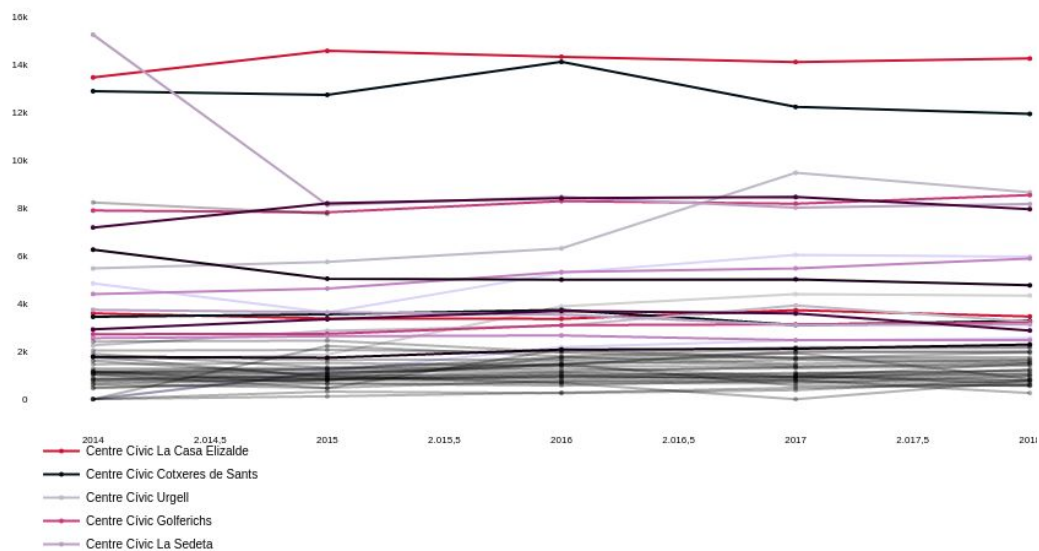

	name	slope_norm	slope	usuaris
18	Biblioteca Joan Miró	0.0430917	78.1076	181259
22	Biblioteca Montbau - Albert Pérez Baró	0.0410401	23.6481	52287
30	Biblioteca Sant Gervasi - Joan Maragall	0.0261877	62.2607	237748
28	Biblioteca Sagrada Família	0.0216335	101.573	469516
36	Biblioteca Vapor Vell	0.0125064	43.5631	348327
16	Biblioteca Ignasi Iglésias - Can Fabra	0.00959028	46.3917	456387
17	Biblioteca Jaume Fuster	0.00579883	44.832	699767
8	Biblioteca El Clot - Josep Benet	0.00536392	9.38858	175032
38	Biblioteca Vilapicina i la Torre Llobeta	0.00484361	7.83328	161724
9	Biblioteca Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles	-0.000922831	-3.10372	319409
37	Biblioteca Vila de Gràcia	-0.00110609	-2.40785	217690
31	Biblioteca Sant Martí de Provençals	-0.00280568	-1.6923	53918
10	Biblioteca Fort Pienc	-0.00361219	-7.22615	158185
34	Biblioteca Trinitat Vella - J. Barbero	-0.00367893	-3.57901	89539
19	Biblioteca La Sagrera - Marina Clotet	-0.00389373	-3.7448	82438
11	Biblioteca Francesc Candel	-0.00544763	-7.96367	127688
29	Biblioteca Sant Antoni - Joan Oliver	-0.00632656	-9.05805	127123
13	Biblioteca Guinardó - Mercè Rodoreda	-0.00800093	-18.8101	202750
21	Biblioteca Les Roquetes	-0.00871768	-7.54716	78545
6	Biblioteca Collserola - Josep Miracle	-0.0109866	-3.63425	27309

12	Biblioteca Francesca Bonnemaison	-0.0110541	-18.0071	135444
1	Biblioteca Bon Pastor	-0.0112789	-9.82797	72306
40	Biblioteca Zona Nord	-0.0114262	-9.30501	69156
27	Biblioteca Ramon d'Alòs-Moner	-0.0118024	-4.95467	33503
2	Biblioteca Camp de l'Arpa - Caterina Albert	-0.0125681	-25.7823	175813
26	Biblioteca Poblenou - Manuel Arranz	-0.014131	-28.1359	158880
7	Biblioteca El Carmel - Juan Marsé	-0.0145143	-22.9103	121208
32	Biblioteca Sant Pau i Santa Creu	-0.0153575	-30.0987	154496
25	Biblioteca Poble Sec - Francesc Boix	-0.0154147	-15.262	79827
14	Biblioteca Gòtic - Andreu Nin	-0.0178296	-16.7862	70688
5	Biblioteca Clarà	-0.0183043	-17.4424	70242
35	Biblioteca Valcarlos i els Penitents	-0.0190641	-13.261	49430
24	Biblioteca Nou Barris	-0.0199241	-53.2759	161123
4	Biblioteca Canyelles	-0.0203299	-5.12232	17220
33	Biblioteca Sofia Barat	-0.021533	-21.7672	74054
0	Biblioteca Barceloneta - La Fraternitat	-0.021685	-18.6421	61216
15	Biblioteca Horta - Can Mariner	-0.0224282	-41.2688	121263
39	Biblioteca Xavier Benguerel	-0.0241708	-36.7764	89558
20	Biblioteca Les Corts - Miquel Llangueras	-0.0271213	-49.6528	88283
3	Biblioteca Can Rosés	-0.05582	-62.9717	37880

3.2.1.8 Centres cívics

Els centres cívics mostren en la seva globalitat un comportament molt estable. Només 16 dels 52 registrats per **l'ICUB** registren una tendència a la baixa en les inscripcions a les activitats. En definitiva, es tracta de valors sostinguts (tant per als creixements com per als decreixements) i amb variacions molt lleugeres.

	name	slope_norm	slope	usuaris
5	Centre Cívic Bon Pastor	0.0713066	0.422135	592
31	Centre Cívic La Sagrera	0.068671	1.7518	2551
49	Centre Cívic Zona Nord	0.0569008	0.455776	801
23	Centre Cívic Font de la Guatlà	0.0516539	1.15033	2155
22	Centre Cívic El Sortidor	0.0494289	2.16993	4336
42	Centre Cívic Tomasa Cuevas - Les Corts	0.0407813	0.85233	1956
33	Centre Cívic Matas i Ramis	0.0378749	0.758634	2003
45	Centre Cívic Urgell	0.0292054	2.76575	8656
3	Centre Cívic Baró de Viver	0.0271726	0.525517	838
7	Centre Cívic Can Castelló	0.0271088	0.283829	1047
43	Centre Cívic Torre Llobeta	0.0235892	0.476502	1942
1	Centre Cultural la Farinera del Clot	0.023556	0.293743	1247
35	Centre Cívic Pati Llimona	0.0212144	0.831182	3235
27	Centre Cívic Joan Oliver - Pere Quart	0.0211164	1.27479	5964
39	Centre Cívic Sant Martí	0.0205897	0.386436	1549
37	Centre Cívic Sagrada Família	0.0177825	1.04703	5888
10	Centre Cívic Can Felipa	0.0172429	0.303476	1638
41	Centre Cívic Teixonera	0.0167698	0.382687	2282
13	Centre Cívic Casa Orlandai	0.0136916	0.159918	1168
2	Centre Cívic Barceloneta	0.011757	0.376929	3206
44	Centre Cívic Trinitat Vella	0.011282	0.166861	576
16	Centre Cívic Convent de Sant Agustí	0.0104965	0.157027	1496
34	Centre Cívic Navas	0.00584082	0.483958	7951
25	Centre Cívic Golferichs	0.00528971	0.451635	8538
19	Centre Cívic Drassanes	0.0045111	0.062975	1396
21	Centre Cívic El Coll - La Bruguera	0.00450163	0.0344824	550
30	Centre Cívic La Casa Elizalde	0.00210049	0.306126	14252

36	Centre Cívic Pere Pruna	0.00146442	0.0133995	774
46	Centre Cívic Vallvidrera Vázquez Montalbán	0.00145917	0.0142269	975
11	Centre Cívic Can Verdaguer	0.00119229	0.0439597	2872
26	Centre Cívic Guinardó	0.00114792	0.0202952	1747
24	Centre Cívic Fort Pienc	0.000628241	0.0233831	3458
15	Centre Cívic Casa del Relotge	-0.000691112	-0.00657938	805
38	Centre Cívic Sant Andreu	-0.000899211	-0.015988	1530
4	Centre Cívic Besòs	-0.00116336	-0.0130762	1052
50	Centre Cívic del Parc - Sandarú	-0.00330705	-0.0501019	1447
17	Centre Cívic Cotxeres Borrell	-0.00343432	-0.0914903	2466
18	Centre Cívic Cotxeres de Sants	-0.00510102	-0.057318	11934
47	Centre Cívic Vil·la Florida	-0.00572293	-0.213694	3277
6	Centre Cívic Can Basté	-0.00807076	-0.197572	2188
51	Centre Cívic l'Elèctric	-0.010651	-0.0851018	255
20	Centre Cívic El Carmel	-0.0127471	-0.149523	951
9	Centre Cívic Can Deu	-0.0129054	-0.082146	3122
28	Centre Cívic Josep M. Trias i Peltx - Riera Blanca	-0.0131635	-0.023244	4762
12	Centre Cívic Casa Grogà	-0.0146287	-0.147897	692
40	Centre Cívic Sarrià	-0.0150191	-0.309394	1653
14	Centre Cívic Casa Sagnier	-0.0164829	-0.312021	1420
32	Centre Cívic La Sedeta	-0.0256385	-0.91064	8161
29	Centre Cívic La Cadena	-0.033827	-0.389348	767
0	Centre Cultural Albareda	-0.0689915	-5.678	1198
8	Centre Cívic Can Clariana Cultural	-0.106363	-1.06575	613

3.2.1.9 Resum

Les dades que es mostren en aquest apartat mostren comportaments que afecten de forma negativa prioritàriament els equipaments petits. Aquells de grans dimensions, que en general lideren el volum de públic i visitants experimenten menors pèrdues, només amb l'excepció del Born Centre de Cultura i Memòria i el MUHBA.

El balanç global mostra com una gran part dels equipaments pateix una reducció de públic. En el cas del museus, aquesta tendència pot quedar esbiaixada per la presència en el conjunt de dades d'equipaments com la Sagrada Família, el Park Güell o el Museu de Barça, tots ells amb un públic turístic.

3.2.2 La rellevància a la xarxa dels diversos equipaments

En un marc de digitalització exponencial del nostre entorn, és important entendre la relació que es produeix entre el món físic i el seu reflexe en el món digital. En un escenari de canvi d'hàbits accelerat de la població i d'augment de continguts digitals, del qual la cultura tampoc queda aliena, fa que sigui necessari contrastar les dades i les tendències de les visites als equipaments (entesos com a contenidors físics) amb la rellevància que aquests mateixos tenen a la xarxa d'Internet.

En aquest apartat⁶ es comparen les dades anteriors amb allò que registra l'indicador Google Trends que, com s'ha introduït prèviament, es construeix a partir de les cerques que els internautes fan a través de l'eina de cerca Google. A partir de cada cerca s'enregistren les paraules utilitzades amb les quals es construeix un rànquing de la importància de cada mot respecte de la resta. Per exemple, es pot avaluar si el mot "museu" ha estat més cercat que el mot "cinema", però sobretot, permet constatar la rellevància de cada mot al llarg del temps.

Aquest sistema permet anticipar-se a allò que les estadístiques oficials veuen al cap d'un temps ja que mostra, més aviat, la intenció de l'usuari que no pas una acció final. L'interès, o allò que motiva una cerca, obeeix a motius molt diversos. Per exemple, la cerca de la paraula "Museu Picasso" pot estar condicionada per una gran quantitat de joves que realitzen treballs escolars encara que no necessàriament vagin a visitar el museu. D'altra banda, equipaments de gran intensitat d'ús i freqüència, com les biblioteques municipals, potser no són habitualment objecte de cerca a internet. És per això que la dada es compara amb sí mateixa mitjançant l'obtenció d'un indicador de pendent que sintetitza l'evolució de cada equipament. Aquesta pendent es compara amb les tendències d'assistència a cadascun dels equipaments, d'acord als grups i el període d'anàlisi establerts anteriorment.

Les dades de Google Trends, tal com es confirmarà més endavant, no sempre es corresponen amb el nombre de visitants registrats per l'ICUB. Aquesta manca de relació expressa una anticipació del comportament d'aquest centre en el futur o bé un canvi d'hàbits en l'accés a la informació de les activitats d'aquest centre. La falta de dades d'alguns dels equipaments és conseqüència de no tenir prou cerques correctament orientades. Aquest buit també denota la baixa rellevància de l'equipament dins de la xarxa digital que pot ser deguda tant a una manca real d'usuaris i/o públics com al poc ús de la xarxa per a consultar les activitats d'aquest equipaments (per exemple, en espais de proximitat la consulta de les seves activitats a través d'Internet pot no ser necessària).

Taula resum dels valors analitzats

ii_trend	Pendent de la tendència construïda amb els valors de les estadístiques obtingudes de l'ICUB
ii_trend_norm	Pendent de la tendència construïda amb els valors de les estadístiques obtingudes de l'ICUB normalitzades per cada equipament
g_slope	Pendent de la tendència construïda amb els valors obtinguts amb les dades obtingudes de Google Trends
ii_ref_val	Valor de la última serie temporal (2018) de cada equipament utilitzat en el càlcul de la tendència.

⁶ consulta 20006 trends_v2_explorer.ipynb

3.2.2.1 Museus i centres d'exposicions

En termes generals, si comparem les tendències relatives obtingudes de les estadístiques de l'ICUB amb aquelles que es registren a Google Trends, s'observen a primer cop d'ull grans coincidències entre els equipaments que incrementen visites i aquells que incrementen interès a Internet. Ara bé, hi ha diverses excepcions. Algunes es justifiquen a causa de la formació d'aquest indicador, altres requereixen una lectura pormenoritzada.

Per exemple, la Casa Museu Gaudí es un espai de nova creació i, a banda de l'evolució del seu nombre de visites que registra una lleugera caiguda, sí que desperta gran interès a la xarxa a causa de la seva recent aparició. Probablement l'interès que genera encara no s'ha traduït en visitants, cosa que succeirà més endavant. Altres equipaments com el Museu Blau, el Museu de Disseny o el Palau Robert registren lleugers increments de públic mentre que el seu interès a la xarxa decreix.

Comparació de la tendència del nombre de visitants i la rellevància a Internet (Google Trends), 2014-2018.

	l_nom	il_trend	il_trend_norm	g_slope	il_ref_val
5	Casa Museu Gaudí	-12.4841	-0.00377164	0.0185311	293000
10	El Recinto Modernista de Sant Pau	-3.60205	-0.00117975	0.0152147	276358
6	Centre d'Interpretació del Castell de Montjuïc - Castell de Montjuïc	163.783	0.0197042	0.0147786	831210
3	Casa Batlló	112.139	0.00987136	0.0108668	1.06286e+06
15	La Pedrera	-3.70973	-0.00030733	0.0101846	934524
22	Museo Picasso	42.5525	0.00406737	0.00895702	978483
38	Park Güell	393.038	0.0125292	0.00894481	3.13697e+06
16	La Sagrada Família	987.176	0.021176	0.00688391	4.66177e+06
41	Real Monasterio de Santa Maria de Pedralbes	2.38188	0.00311965	0.00631737	74898
7	Centre de Cultura Contemporània de Barcelona	20.7151	0.00444876	0.0053486	465638
0	Aquàrium - L'Aquàrium de Barcelona - Aspro Parks	43.2884	0.00265392	0.00484985	1.63111e+06

18	MUHBA Museu d'Història de Barcelona	15.5861	0.00372484	0.00430584	395998
8	CosmoCaixa Barcelona	209.029	0.0199844	0.00285354	1.04596e+06
29	Museu Nacional d'Art de Catalunya	135.588	0.0152116	0.00255027	891346
36	Palau Güell	-37.9354	-0.0139023	0.00228982	205169
31	Museu d'Art Contemporani de Barcelona	-12.9213	-0.00389555	0.00191481	331694
25	Museu Egipci de Barcelona - Fundació Arqueològica Clos	10.5973	0.00392352	0.00184233	270097
2	CaixaForum Centre Social i Cultural	41.1155	0.00476092	0.00146564	863605
14	Fundació Privada Vila Casas	20.6099	0.070783	0.000350214	29117
26	Museu Europeu d'Art Modern	-3.80822	-0.00448026	-0.000516964	83610
12	Fundació Joan Miró	-95.2235	-0.0194362	-0.00157793	352903
23	Museo de la Música	-9.05713	-0.0137038	-0.00239497	39248
24	Museo del Diseño de Barcelona	64.3012	0.0274	0.00250689	169293
21	Museo Frederic Marès	13.6172	0.0243395	-0.00278349	55947
40	Pavelló Mies van der Rohe - Institut Municipal Fundació Mies van der Rohe	3.52808	0.00335787	-0.00301221	85993
13	Fundació Privada Foto Colectania	13.2442	0.0529346	0.00363621	25020
28	Museu Marítim de Barcelona	10.9073	0.0034211	-0.00390887	301836
17	La Virreina Centre de la Imatge	-29.0627	-0.0187069	-0.00447504	122644
27	Museu Futbol Club Barcelona President Núñez - Futbol Club Barcelona	126.398	0.00649189	-0.00484553	1.73034e+06

4	Casa Garriga Nogués	-102.211	-0.05922	0.00502317	97932
11	Fundació Antoni Tàpies	-16.5	-0.0235129	0.00502505	43582
34	Museu de la Xocolata - Gremi Provincial de Pastisseria de Barcelona	-1.31283	-0.000932496	0.00507106	132758
20	Museo Etnológico y de Culturas del Mundo- Parc Montjuïc	-33.9989	-0.0334178	-0.0058665	61016
32	Museu de Cera de Barcelona	-27.6712	-0.0138759	-0.0070069	189320
37	Palau Robert	132.942	0.0136173	-0.00771484	976276
1	Arts Santa Mònica. Centre de la Creativitat	-71.152	0.0409673	0.00956093	49314
39	Parque Zoológico de Barcelona	-194.811	-0.0184272	-0.0101543	785992
19	Museo Blau	32.62	0.0136572	-0.0103752	238848
33	Museu de Pintura Contemporània Can Framis - Fundació Privada Vila Casas	0.43566	0.00225614	-0.0114055	15770
30	Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch de Barcelona	-7.40361	-0.0114705	-0.0114618	44586
35	Museu del Modernisme de Barcelona	1.62538	0.00398661	-0.0120485	19985
9	El Born Centro de Cultura y Memoria	-526.671	-0.0278015	-0.014365	1.08008e+06

Aquells equipaments que registren grans pèrdues de públic no són contradits per aquest indicador, a excepció del Macba (que malgrat registrar pèrdua de públic sí que ha tingut presència als mitjans en els darrers mesos arran del conflicte amb el CAP) o el Palau Güell que es troba en una situació similar. En resum, 19 dels 42 equipaments comuns a les dues bases de dades registren increments d'interès, sobretot, aquells que tenen interès turístic i patrimonial.

3.2.2.2 Arxius

Els arxius, representats per un conjunt de dades molt menor, mostra com malgrat els 3 equipaments observats registren un increment d'usuaris l'interès d'aquests a la xarxa va a la baixa.

Comparació de la tendència del nombre de visitants i la rellevància a Internet (Google Trends), 2014-2018.

	I_nom	li_trend	li_trend_norm	g_slope	li_ref_val
0	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	26.8806	0.0384739	-0.00644318	69867
2	Biblioteca Pública Arús	2.42175	0.0322127	0.00099739	7518
1	Biblioteca Nacional de Catalunya	6.18364	0.0176625	-0.0146958	27813

3.2.2.3 Teatres i espais d'arts escèniques

Dels 64 teatres descrits les estadístiques de l'ICUB només és possible traçar el seu interès a la xarxa de 27. Tots ells menys 6 registren pèrdua d'interès i justament aquells que guanyen interès registren pèrdues de visitants (Aquitània Teatre, Teatre Victòria, Teatre Romea, Teatre Coliseum i Teatre Condal).

Comparació de la tendència del nombre de visitants i la rellevància a Internet (Google Trends), 2014-2018.

	I_nom	li_trend	li_trend_norm	g_slope	li_ref_val
0	Aquitània Teatre	-2.88094	-0.0187916	0.0369929	10772
22	Teatre Victòria	-25.2078	-0.0125469	0.0124073	169191
20	Teatre Romea	-7.03893	-0.00679342	0.00941258	90977
13	Teatre Coliseum	-3.24318	-0.00201571	0.00467916	144333
14	Teatre Condal	-0.0771022	-7.47122e-05	0.000596021	87641
9	Sala Versus Glòries	-1.88048	-0.0136435	0.000106472	11056
6	Sala FlyHard	4.34871	0.0478458	-0.00153963	9089
17	Teatre Grec	9.61155	0.0187184	-0.00178787	35049
24	Villarroel Teatre	-9.75799	-0.0103283	-0.00196326	65676
21	Teatre Tivoli	45.6828	0.0174	-0.00268716	212413
16	Teatre Goya	20.6767	0.0187745	-0.00280603	89139
10	Sant Andreu Teatre	8.57739	0.0170538	-0.0031354	50296
12	Teatre Borràs	5.96649	0.00558075	-0.00349181	96154
18	Teatre Nacional de Catalunya	3.42192	0.152356	-0.00415881	2246

8	Sala Lliure de Gràcia - Teatre Lliure	0.10419	0.000294505	-0.0043188	34428
19	Teatre Poliorama	11.6846	0.00709459	-0.0052733	164698
2	Barts, Barcelona on Stage	1.91185	0.0536885	-0.00668673	3254
26	Teatre Apolo	-20.9308	-0.0195901	-0.00722999	74053
11	Teatre Akadèmia	0.477106	0.00443902	-0.00785211	9225
3	Jove Teatre Regina	3.16282	0.00730241	-0.00850165	38866
23	Teatre del Raval	-0.876741	-0.00257728	-0.00915701	15069
25	Teatre Principal	-11.3808	-0.124585	-0.0115725	4981
1	Auditori - Institut del Teatre	-7.56104	-0.0850415	-0.0121805	934
4	Mercat de les Flors Centre de les Arts de Moviment	-2.05098	-0.0347683	-0.0136407	4031
15	Teatre Gaudi de Barcelona	0.0861106	0.0043337	-0.01421	103
7	Sala Hiroshima	0.335556	0.0272146	-0.0142975	1036
5	Sala El Molino	-16.5315	-0.0488707	-0.0163006	21759

3.2.2.4 Auditoris i sales de música en viu

Entre les 10 sales de concerts que és possible traçar només 2 registren un increment de rellevància (Palau de la Música Catalana i Razzmatazz). La resta, entre elles el Liceu i l'Auditori o sales menors com el Bikini o el Jamboree, presenten pèrdues d'interès.

Comparació de la tendència del nombre de visitants i la rellevància a Internet (Google Trends), 2014-2018.

	I_nom	il_trend	il_trend_norm	g_slope	il_ref_val
6	Palau de la Música Catalana	24.2607	0.0052033	0.00186637	393063
7	Razzmatazz	95.6089	0.0229375	0.00172159	416824
8	Sala Tarantos	-50.7731	-0.0525857	-0.00157689	35524
3	Gran Teatre del Liceu	-25.4763	-0.00865774	-0.00189286	216750
0	Associació Cultural Hellogàbal	-3.56164	-0.0370387	-0.00814111	4214
1	Auditori de Barcelona	38.6593	0.00967274	-0.00824814	399673
9	Sidecar Factory Club	3.25976	0.022444	-0.00902237	14524
5	Jamboree	4.90989	0.0107233	-0.00974026	43316
4	Harlem Jazz Club	-20.5108	-0.0453278	-0.0125527	20477
2	Bikini Barcelona	4.11919	0.0109564	-0.0169481	36796

3.2.2.6 Biblioteques

Les biblioteques de Barcelona són molt difícils de traçar i de tota la extensa mostra només s'han pogut obtenir dades de quatre. D'aquestes, totes elles registren pèrdua d'interès. Malgrat que el poc volum de dada respecte el nombre total d'equipaments ens fa descartar aquesta informació si que confirma allò que es veia en les xifres registrades per l'ICUB.

Comparació de la tendència del nombre de visitants i la rellevància a Internet (Google Trends), 2014-2018.

	I_nom	il_trend	il_trend_norm	g_slope	il_ref_val
2	Biblioteca Sagrada Família - Josep M. Ainaud de Lasarte	101.573	0.0216335	-0.0014333	469516
0	Biblioteca Francesca Bonnemaison - Espai Francesca Bonnemaison	-18.0071	-0.0110541	-0.00480196	135444
1	Biblioteca Poblenou- Manuel Arranz	-28.1359	-0.014131	-0.00554859	158880
3	Biblioteca Vila de Gràcia	-2.40785	-0.00110609	-0.0102676	217690

3.2.2.7 Centres cívics

Dels 52 centres cívics que registra l'ICUB, només hi ha correspondència amb 8 dins de la base de dades de Google Trends. D'aquests, només dos registren un increment de rellevància. En general, les xifres són molt dispers respecte de les estadístiques anteriorment mostrades. La reduïda mostra obtinguda de la xarxa digital i la dificultat d'obtenir un indicador únic per a la totalitat d'activitats que es realitzen en aquests equipaments fan que es desaconselli la seva comparació.

Comparació de la tendència del nombre de visitants i la rellevància a Internet (Google Trends), 2014-2018.

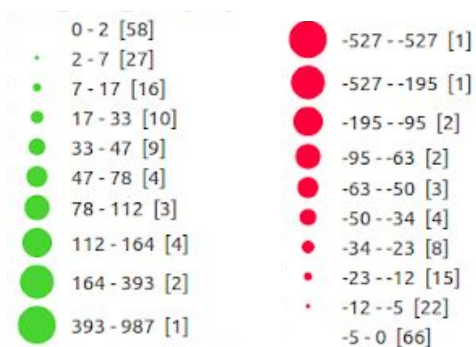
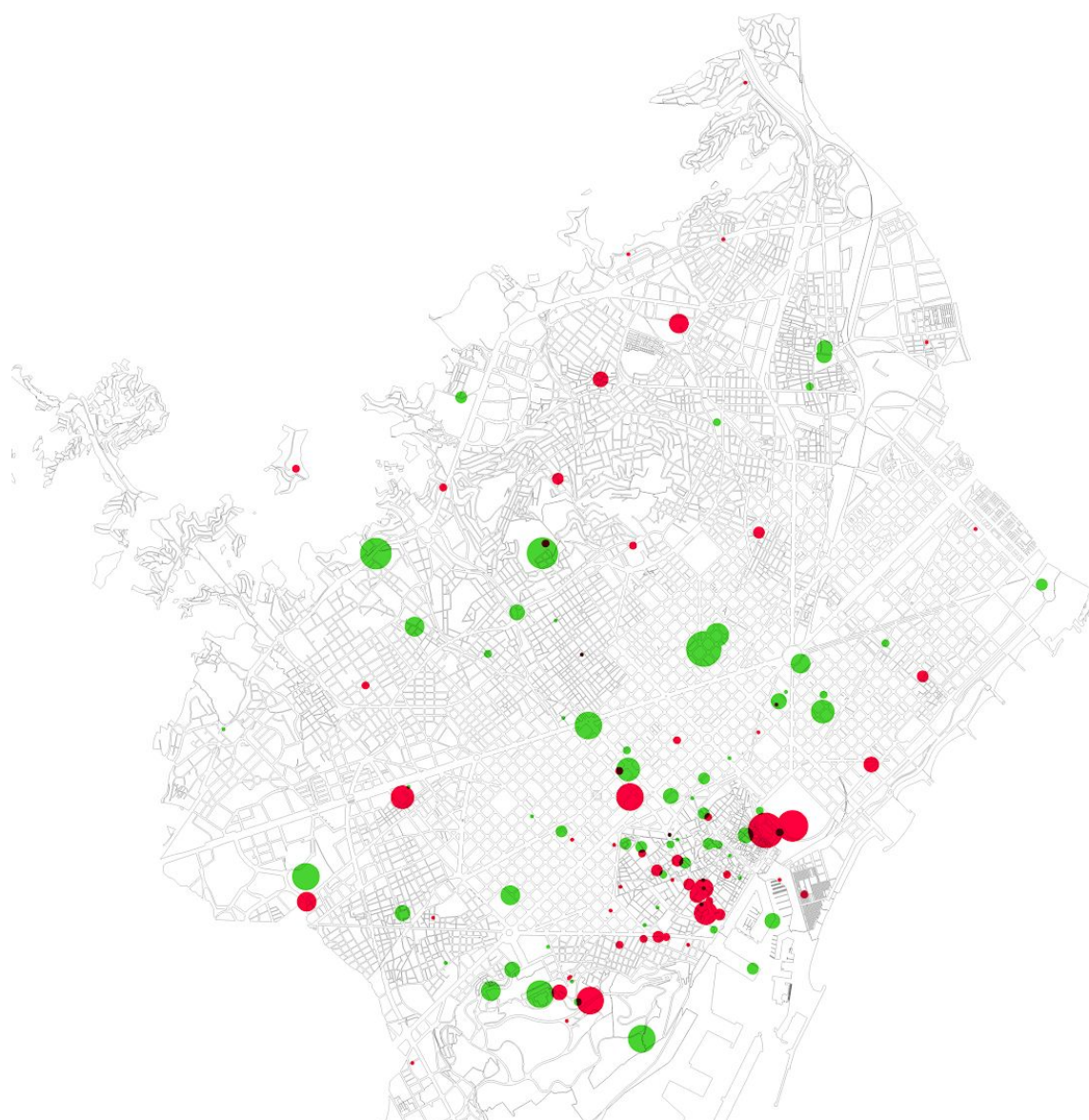
	I_nom	il_trend	il_trend_norm	g_slope	il_ref_val
4	Centre Cívic Can Felipa	0.303476	0.0172429	0.00242934	1638
7	Centre Cívic La Sedeta	-3.91064	-0.0256385	0.000937221	8161
2	Centre Cívic Barceloneta	0.376929	0.011757	-0.00299099	3206
6	Centre Cívic Casa Oriolai	0.159918	0.0136916	-0.00329933	1168
1	Centre Cívic Parc Sandarú	-0.0501019	-0.00330705	-0.00454358	1447
5	Centre Cívic Casa Golferichs	0.451635	0.00528971	-0.00703469	8538
0	Centre Cultural La Farinera del Clot	0.293743	0.023556	-0.00724614	1247
3	Centre Cívic Can Basté	-0.197572	-0.00807076	-0.0074097	2188

3.2.2.8 Resum

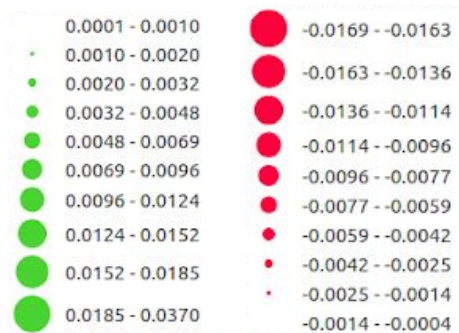
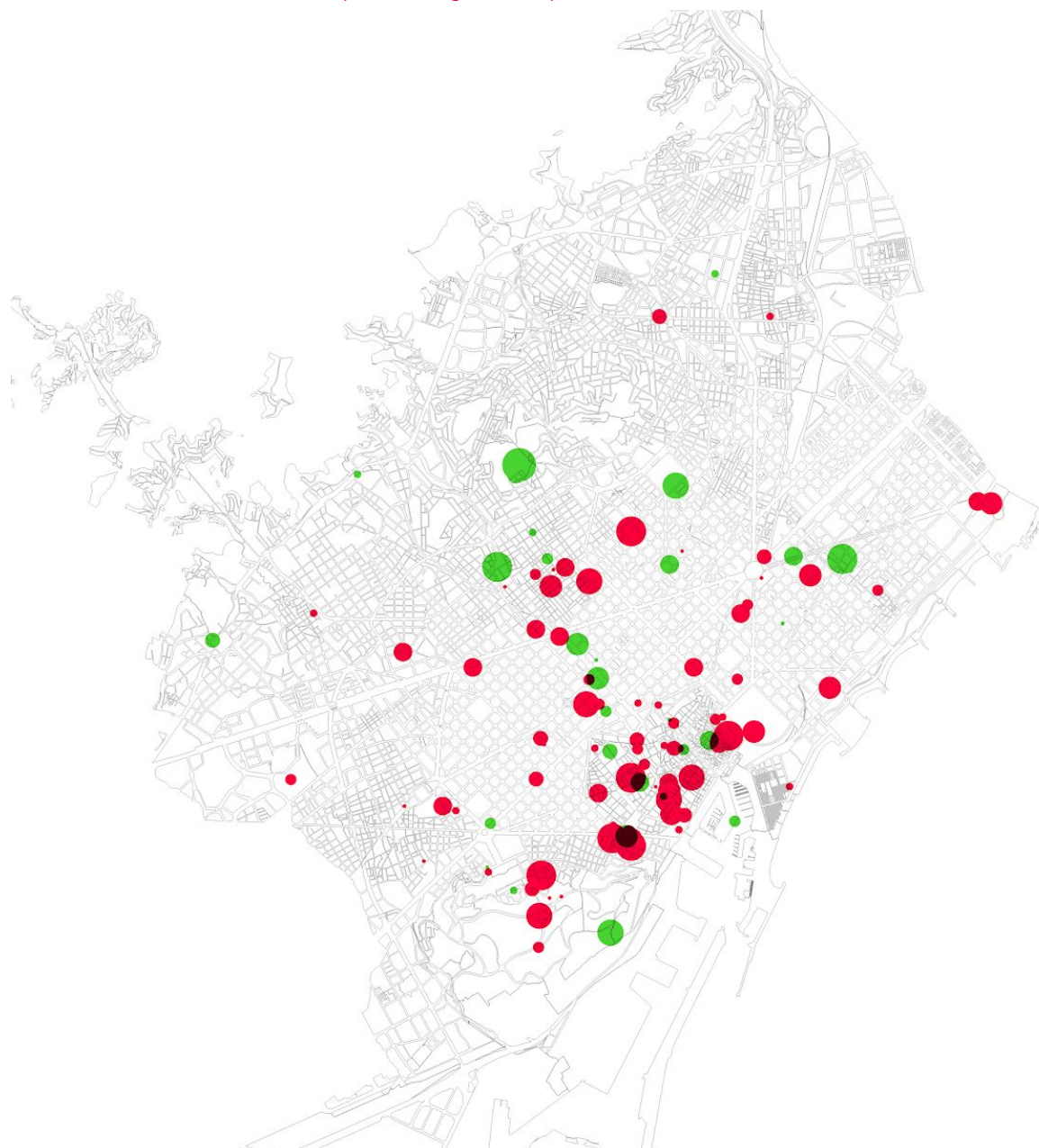
En el capítol anterior capítol en què s'analitzaven les tendències de les dades estadístiques registrades per l'ICUB, aquests els valors mostraven una situació lleugerament bona (sobretot per als grans equipaments). Ara bé, si mirem de manera comparada aquestes dades amb les de la rellevància dins la xarxa d'Internet, aquesta mateixa percepció del

conjunt empitjora lleugerament i s'evidencia la pèrdua d'interès d'alguns equipaments a l'hora que es posa en crisi les bones xifres d'uns altres.

Territorialització de les tendències sense normalitzar (estadístiques ICUB).

Territorialització de les tendències (dades Google Trends).

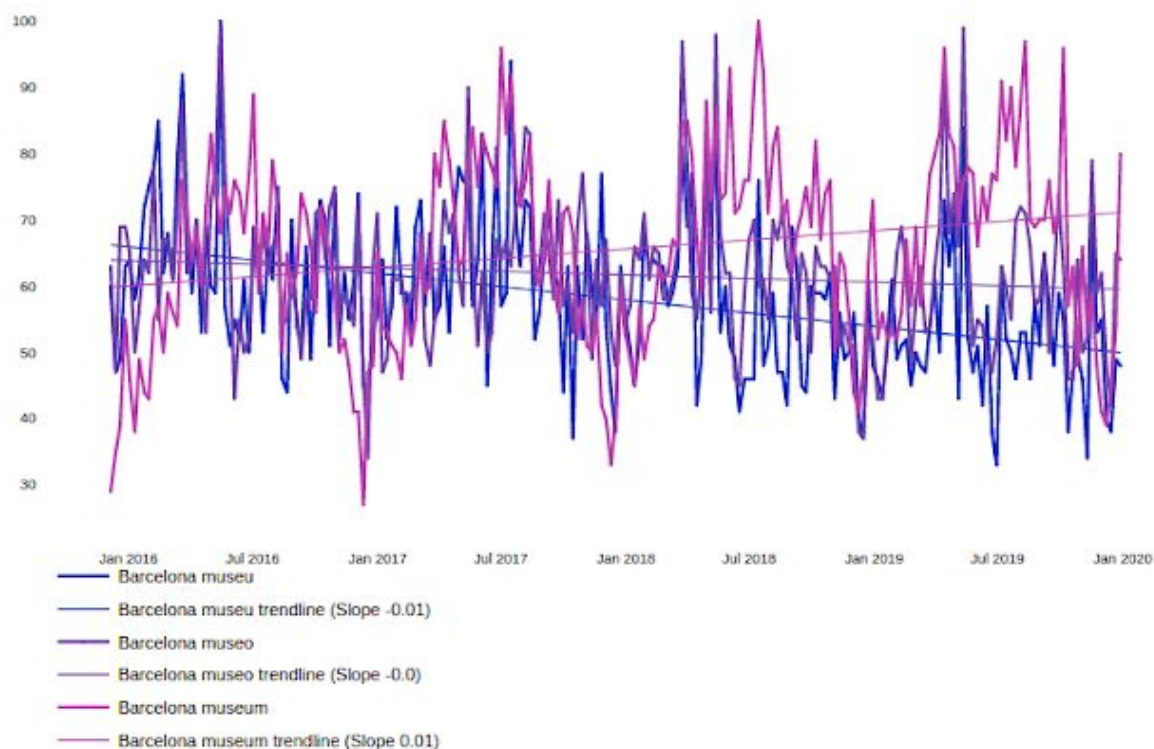
3.2.3 La rellevància a la xarxa de les activitats culturals

Aquest apartat planteja contrastar les conclusions obtingudes de l'anàlisi de les dades anteriors, basat en el comportament individual de cadascun dels equipaments a través de de les cerques a Internet, eixamplant la pregunta i buscant quina és la rellevància a la xarxa digital de les activitats culturals de la ciutat en general.

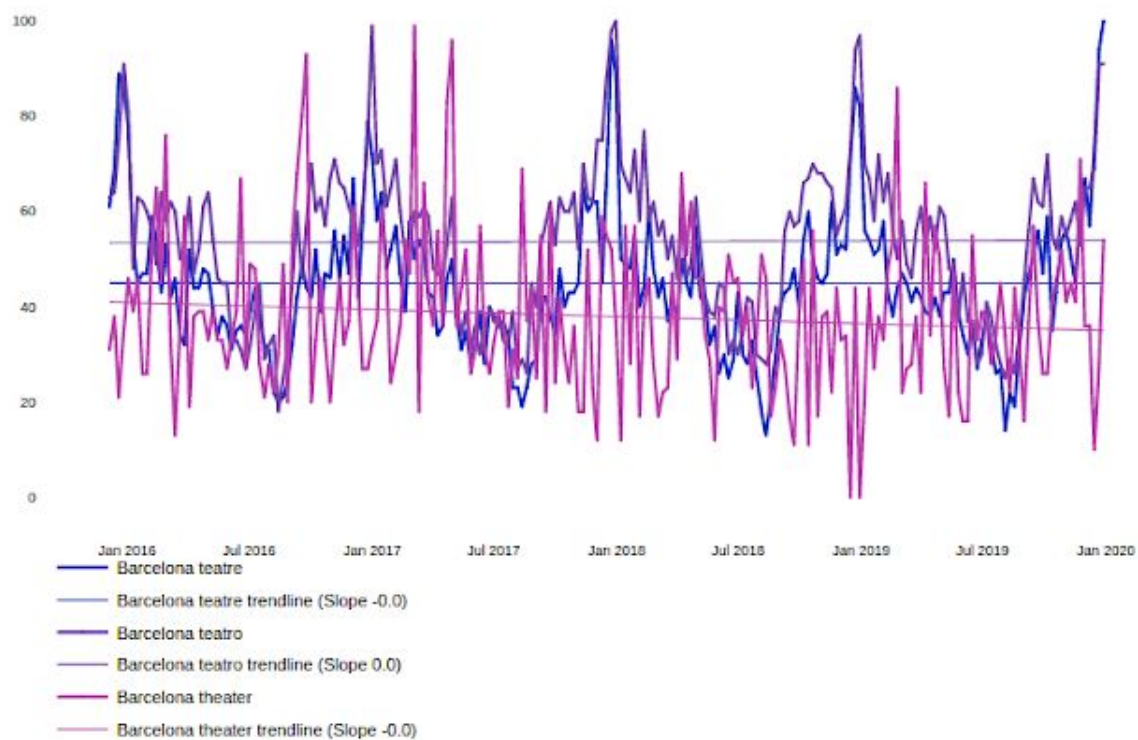
A partir d'aquesta hipòtesi, podem cercar quin és el volum de cerques relacionades amb els termes "Barcelona" i "Museu". Aquesta cerca doble (només disponible a partir del desembre del 2015) ens mostra una situació en què aquesta combinació de mots decreix clarament en les cerques realitzades en català, manté una tendència regular per a les cerques en castellà i augmenta clarament en les cerques en anglès.

En el cas dels teatres i els espais d'arts escèniques, la tendència en castellà i català es manté prou uniforme al llarg d'aquest període mentre que les cerques en anglès decreixen lleugerament. En canvi, les cerques relacionades amb el cinema no poden distingir de forma clara l'àmbit lingüístic de la persona i podem afirmar que, per als mots "cine" i "cinema", les tendències de conjunt són decreixents. Aquest comportament de decreixement també es dona en les cerques relacionades amb els concerts (en diversos idiomes).

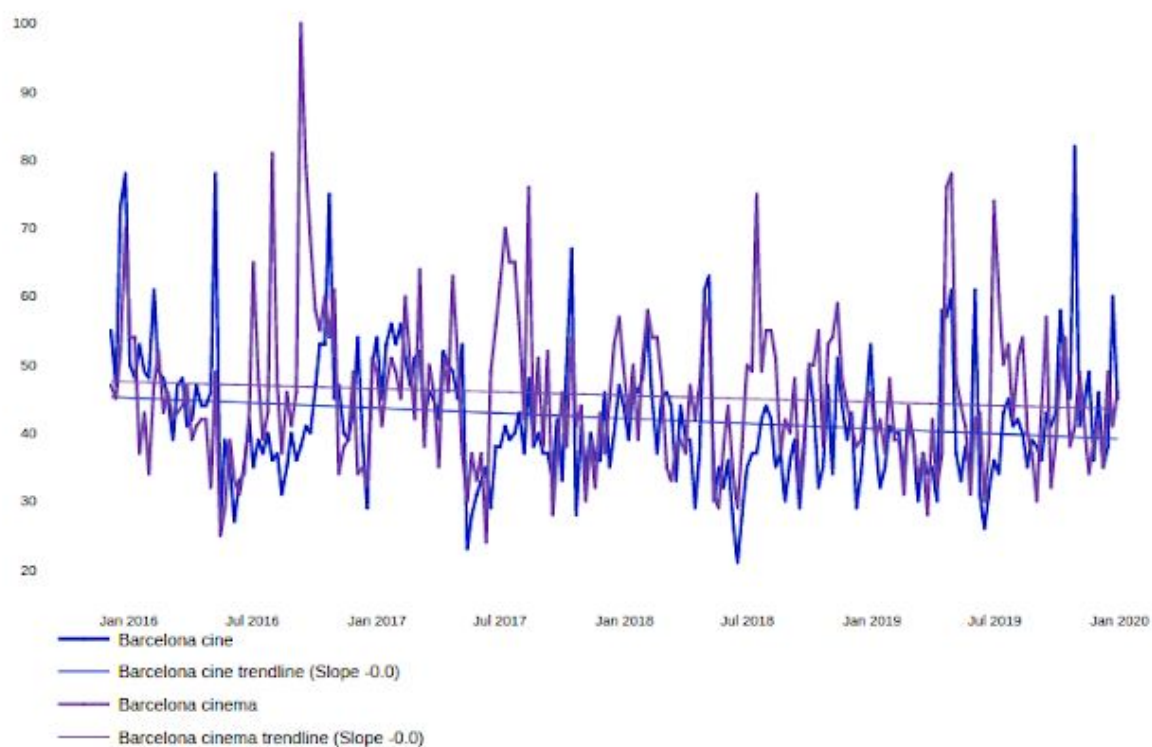
Comparació de les cerques de les paraules "Barcelona" i "museu" segons idioma a Google Trends (2015-2018).

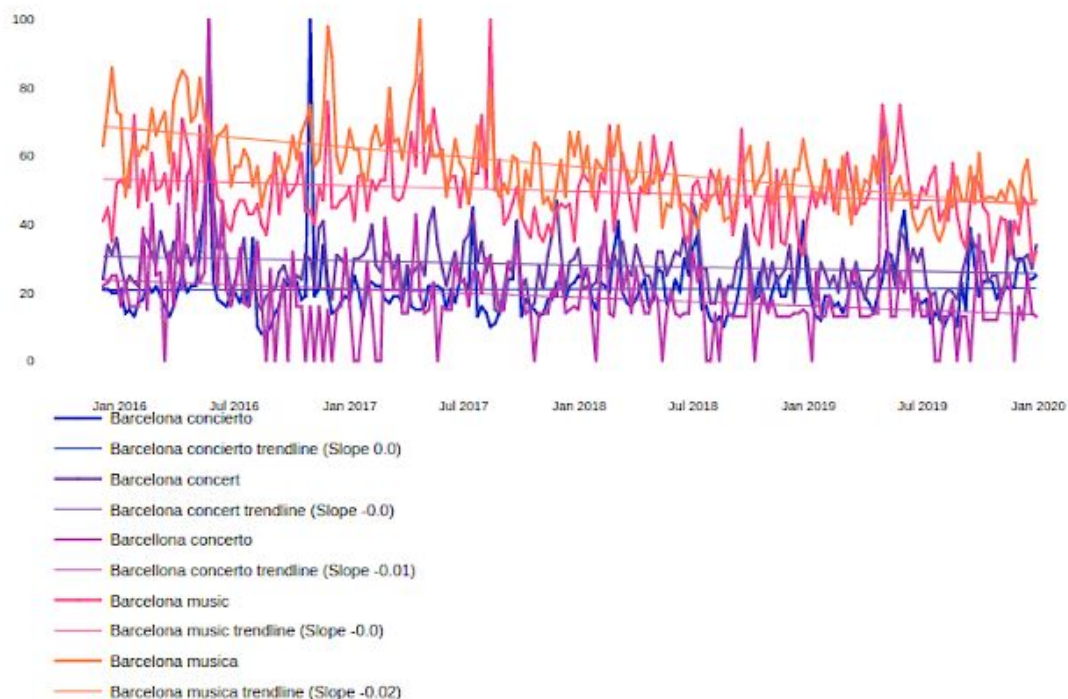
Comparació de les cerques de les paraules "Barcelona" i "Teatre" segons idioma a Google Trends (2015-2018).

Comparació de les cerques de les paraules "Barcelona" i "cinema" segons idioma a Google Trends (2015-2018).

Comparació de les cerques de les paraules "Barcelona" i "música" segons idioma a Google Trends (2015-2018).

Altres àmbits de la cultura, que no han pogut ser descrits amb les dades anterior, sí que poden abordar mitjançant aquest sistema. Per exemple, la cerca de "festivals" a la ciutat també registra un progressiu decreixement.

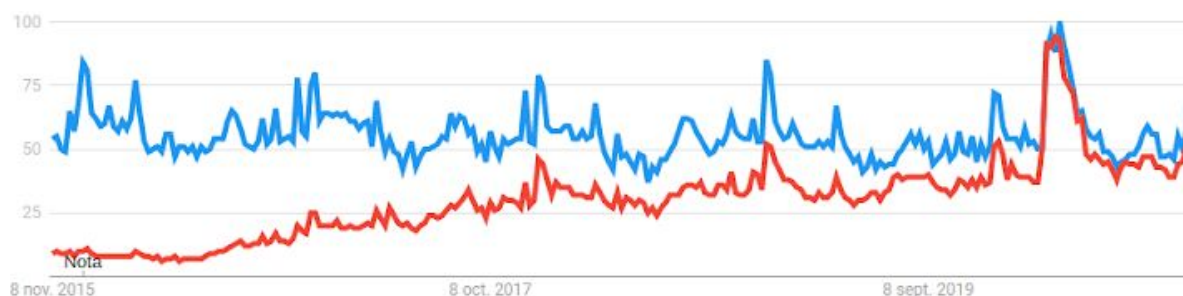
Comparació de les cerques de les paraules "Barcelona" i "festival" a Google Trends (2015-2018).

Aquest davallada general de cerques a Internet de paraules clau de la cultura, si bé significa la pèrdua d'interès en l'accés a la informació de les programacions d'esdeveniments relacionats amb aquestes paraules clau, no vol dir que se n'hagi reduït el consum. Si entomem la possibilitat que el consum de la cultura s'ha desviat cap a altres canals de distribució digital, la imatge resultant és molt diversa. Les cerques que es mostren a continuació, també obtingudes de Google Trends, estan acotades a tot el territori de Catalunya sense poder distingir la ciutat de Barcelona.

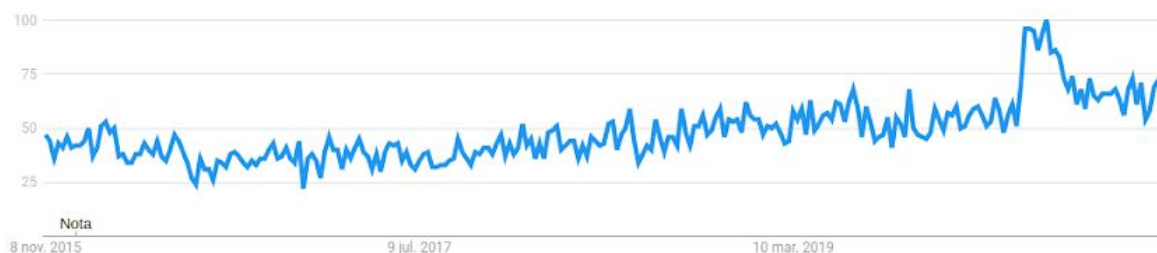
La tendència referema una constant pèrdua d'interès del cinema a la xarxa, que reverteix en l'augment de la utilització de plataformes com Netflix (amb un fort increment del seu interès a Internet).

Comparació de les cerques de les paraules "Pel·lícula" (blau) i "Netflix" (vermell) a Google Trends (2015-2018).

Per altra part, malgrat que l'interès dels internautes pels concerts a Barcelona decreix a les dades mostrades a l'apartat anterior, la cerca de la música a Internet incrementa constantment.

Evolució de les cerques de la paraula "música" a Google Trends (2015-2018).

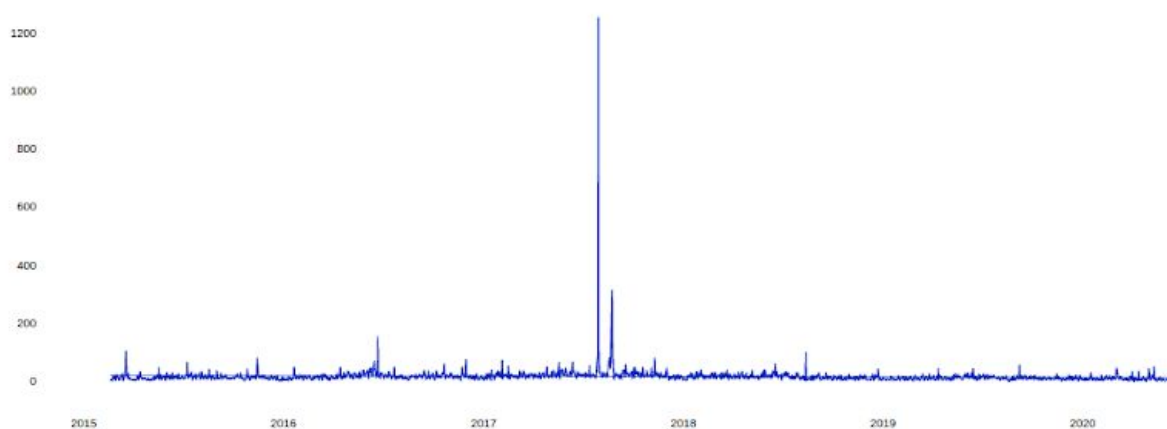

3.2.4 L'impacte de la cultura exhibida a Barcelona en premsa

Les dades recollides fins al moment mostren un decreixement global de l'interès en les activitats culturals a la ciutat, on els grans equipaments aconseguixen augmentar el seu públic i molts dels menors decreixen de forma clara.

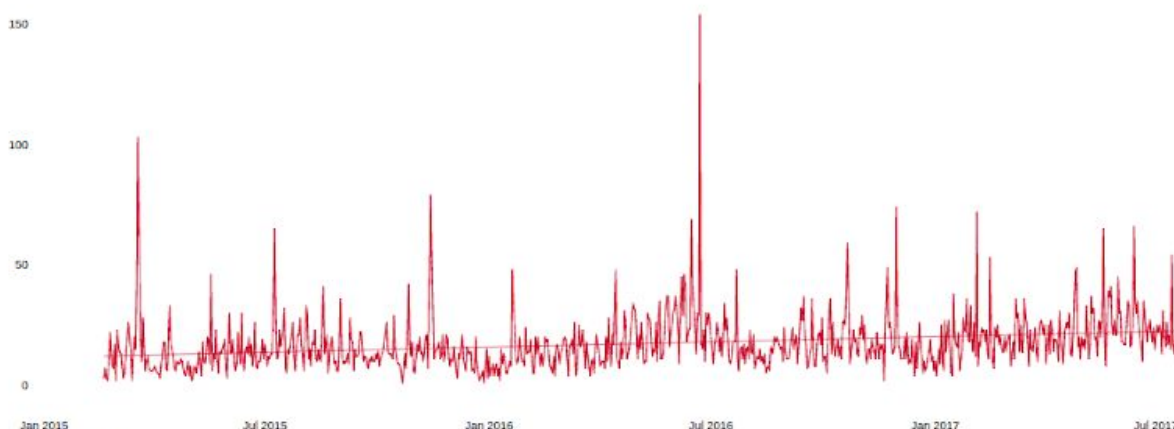
Per tal de contrastar aquesta hipòtesi, s'aporta una altra font d'informació que pugui incorporar una nova escala i dimensió. En aquest cas, es considera rellevant buscar els impactes en premsa escrita (digital) de les activitats culturals a la ciutat per la qual cosa s'utilitza la base de dades GDELT. Sobre aquesta es busca, dins de l'univers de notícies en què s'ha identificat com a origen Barcelona, aquelles que contenen diversos mots clau de l'àmbit de la cultura (cultura, museu, concert, exposició). Des del febrer del 2015 es registren un total de 32.178 notícies relacionades que prenen la següent distribució.

Evolució de l'impacte en premsa de diversos conceptes culturals a Barcelona dins de GDELT (2015-2018).

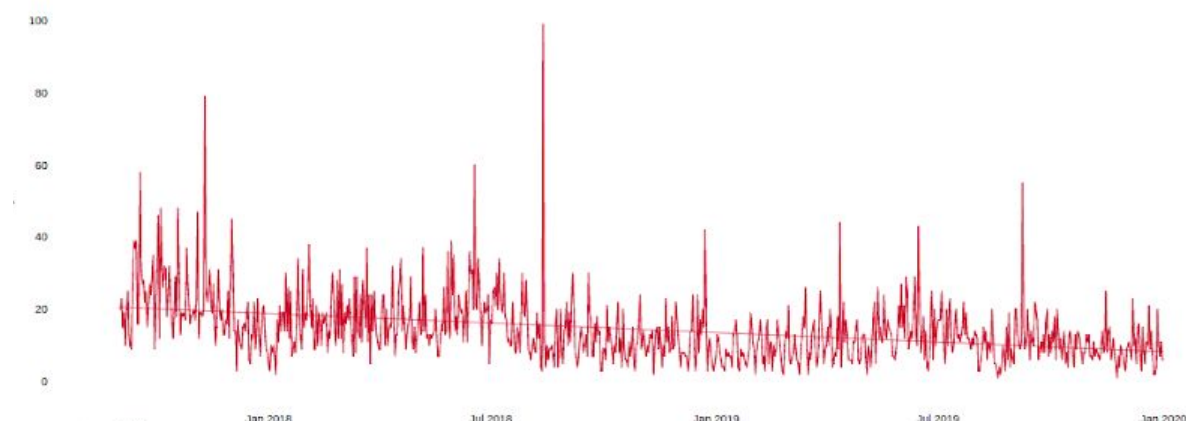
Tal com s'ha argumentat anteriorment (*veure punt 2*), per tal d'aconseguir una lectura més clara, es divideix tota la sèrie de dades en dos blocs amb l'objectiu d'obviar les possibles distorsions causades pel volum de notícies publicades arreu del món durant l'atemptat del 17 d'agost de 2017. Així, a la primera part que va del 6 de febrer del 2015 al 29 de juliol del 2017, es veu una lleugera tendència a l'alça del nombre de notícies relacionades amb Barcelona i la cultura.

Evolució de les notícies a GDELT relacionades amb cultura i Barcelona des del 06/02/2015 fins al 29/07/2017.

En la segona part, compresa entre el 2 de setembre del 2017 i el 1 de febrer del 2020, es constata una lleugera tendència a la baixa del nombre de notícies relacionades amb Barcelona i la cultura.

Evolució de les notícies a GDELT relacionades amb cultura i Barcelona des del 02/09/2017 fins al 01/02/2020.

Segons aquesta comparació i en el context exposat, **la rellevància de l'activitat cultural a Barcelona mesurada a través de les notícies registrades al GDELT va a la baixa.**

3.2.5 Conclusions del capítol

Durant el període analitzat (que arrenca al 2014 o 2015 depenent de la font de dada emprada), la ciutat experimenta un increment de població com a conseqüència de la recuperació de la crisi econòmica. Aquest creixement aproxima Barcelona a una recuperació demogràfica típica del anys 90 que es concreta en un increment de **18.000 ciutadans** més en aquest període, que corresponen a una variació del **1,12 %**.

També al llarg dels mateixos anys, la ciutat ha incrementat de forma important el nombre visitants. Segons les dades de Barcelona Turisme, hi ha un increment del **16 % en les pernoctacions de turistes** en hotels, pensions i apartaments turístics

Equipaments que lideren el creixement com la Sagrada Família amb una variació del **42,9 %** en el nombre de visitants estan lluny dels valors de conjunt dels museus que oscil·len entre un **2,5 %** i un **7 %**.

Altres variacions com les dels arxius (**9.8 %**), teatres (**-0.44 %**), grans auditoris (**16 %**) o sales de música viva (**14,19 %**) poden donar una imatge global de creixement. En canvi, una mirada atenta a cadascun dels equipaments mostren com **els grans equipaments que lideren les sèries arrosseguen les xifres del conjunt i concentren els creixements, front a uns equipaments menors que sovint perden visitants, públic i usuaris.**

D'altra banda, **les xifres de rellevància a la xarxa digital** que mostra Google Trends **denoten una pèrdua d'interès sobre molts d'aquests equipaments a l'hora que l'impacte de la**

cultura que es produeix a Barcelona genera menys ressò en premsa segons la base de dades GDELT.

Per tant, estem en un context de creixement de visitants sobre els grans equipaments. **Ara bé, al mateix temps que es consolida un escenari d'increment potencial de públic (ja siguin turistes o residents) aquesta tendència no es reparteix cap als equipaments de menor escala ni tampoc a aquells de proximitat.**

Finalment, també s'observa (a través de les dades de Google Trends) com **l'interès per l'accés a la cultura a través de canals digitals** (accentuat en els darrers mesos pel confinament) **registra un augment**, tot i que les cerques relacionades amb el consum de la cultura associada a la ciutat van a la baixa.

3.3 Com es distribueixen els ajuts a la cultura?

En el marc de l'ecosistema d'actors que fan possible l'ecosistema cultural descrit en els dos capítols anteriors, és important entendre quin paper juga l'administració pública (en aquest cas a través dels ajuts que atorga l'ICUB) en la creació i impuls cultural.

En una primera introducció s'ha volgut mostrar de forma conjunta els imports que es destinen sobre diversos tipus de receptors, ja siguin els equipaments municipals, consorcis o participacions en institucions de les que l'ajuntament en forma part, o per últim els ajuts a tercers en forma de pública concurrència. És obvi que son partides gens proporcionals però totes elles tenen com a finalitat proporcionar a la ciutat d'una infraestructura d'equipaments i activitats d'interès cultural. Aquest apartat permet comprendre com s'articula i divideix el pressupost que s'hi destina.

3.3.1 Els receptors

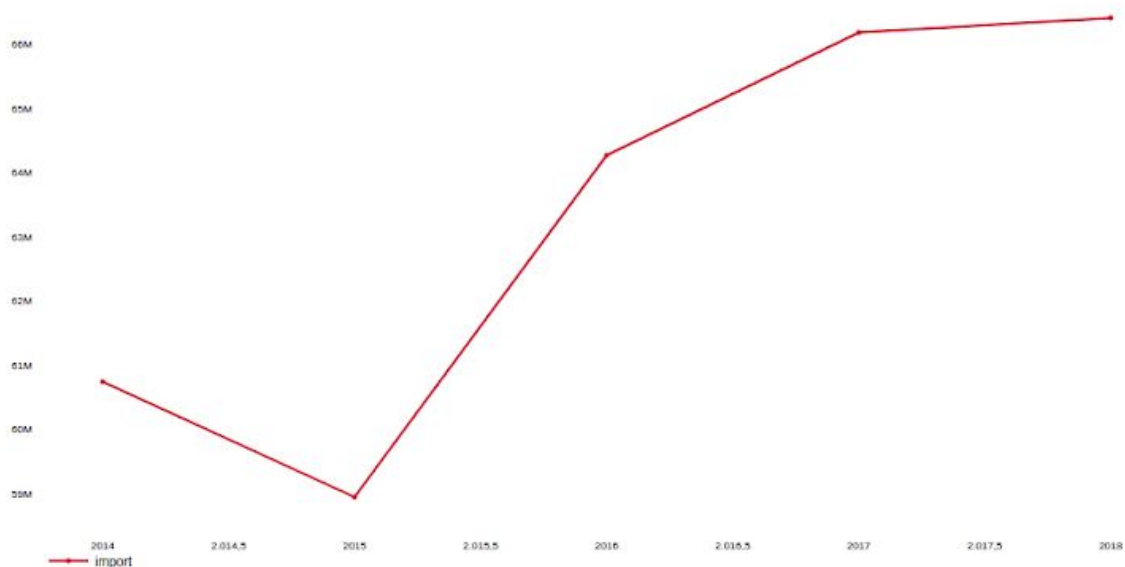
Al llarg del 2018, l'ICUB va subvencionar **584 entitats i persones** a través dels diversos programes de suport econòmic a la cultura. Aquest nombre és clarament superior al de l'any 2015, en què es van beneficiar dels ajuts **415** entitats i persones.

A aquesta xifra (que representa un increment del **40,7 %**) s'hi arriba de forma gradual any rere any i, és per això, que cal avaluar-la en el seu detall. Així, l'any 2014 es produeix una inflexió de tendència amb un total de **417** beneficiaris, nombre lleugerament superior a 2015. Amb l'objectiu de percebre de forma més clara aquest canvi de tendència, la forquilla d'anàlisi serà la compresa entre el 2015 i el 2018 (si bé com hem vist en altres punt de l'informe aquesta forquilla pot variar).

Els diversos receptors dels ajuts del 2018 van rebre un total de **66.416.870 euros** mentre que el 2015 l'import va ascendir a **58.947.420 euros**. L'increment per a aquest període va ser del **12,67 %**. Per tant, **mentre que l'increment de receptors se situa en un 40,7%, l'import total atorgat va créixer el 12,67 %**.

Aquest darrer valor, si bé representa un increment considerable de més de gairebé 7,5 milions d'euros, no és proporcional al nombre de receptors. És precisament aquesta proporcionalitat la que es vol desenvolupar a continuació

Evolució del nombre de subvencions atorgades per l'ICUB en el període 2014-2018.

3.3.2 L'import

Els ajuts o subvencions (ja sigui per conveni o convocatòria pública) tenen uns import molt diversos que, per exemple, el 2018 van dels 13.377.538 euros als 171 euros mentre que al 2015 aquests imports oscil·len entre els 12.735.221 euros i els 93 euros.

Aportar valors de referència com la mediana o les desviacions estàndards poden ser poc aclaridors de com s'organitzen aquests imports i, per tant, és preferible descriure'ls segons trams representatius de receptors beneficiats. En primer lloc, cal destacar que els grans beneficiaris dels ajuts són **un 5% dels receptors que obtenen el 88,5% del pressupost**, en un interval que va dels 13.377.538 fins als 161.360 euros. En segon lloc, un altre petit grup que representa el **25% dels beneficiaris obté el 8% del pressupost** en un interval que va dels 160.289 fins als 14.064 euros. Finalment, el **70 % restant dels receptors obté el 3% del pressupost**, en un interval que va del 14.000 als 171 euros.

Si atenem només a aquest darrer grup, es pot comparar com el 2015 el 70% dels receptors, ordenats segons aquells que reben menys ajuts, obtenia el 2,53 % del pressupost total en un interval que anava dels 15.000 als 93 €. Aquest darrer 70% dels receptors han vist incrementat de forma global un 32,3% del l'import destinat.

3.3.3 Tipus de transferència

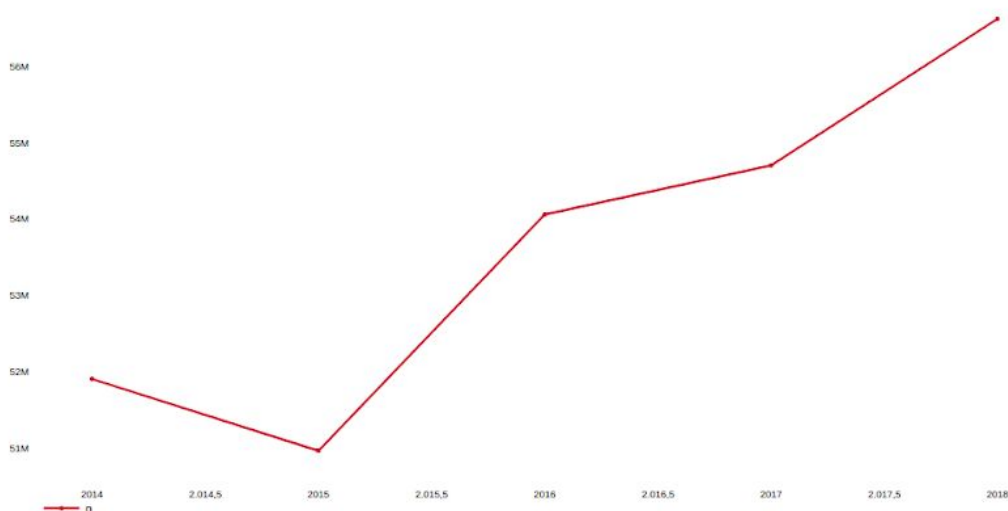
Un altre manera de classificar els ajuts és pel tipus de transferència, és a dir, si aquest s'ha obtingut a través d'un consorci o participació en fundacions, per via de convocatòria pública o a través d'un conveni. D'una banda, hi ha hagut un increment del 25 % d'aquest darrer

tipus si bé la quantia atorgada per aquesta via és inferior en valors absoluts 3.103.317 euros). De l'altra, els ajuts a través de subvencions per convocatòria pública han incrementat un 21% (amb un total de 6.387.396 euros). Finalment, les aportacions a fundacions i consorcis han crescut un 10% (sent el grup més ben finançat amb 56.626.158 euros).

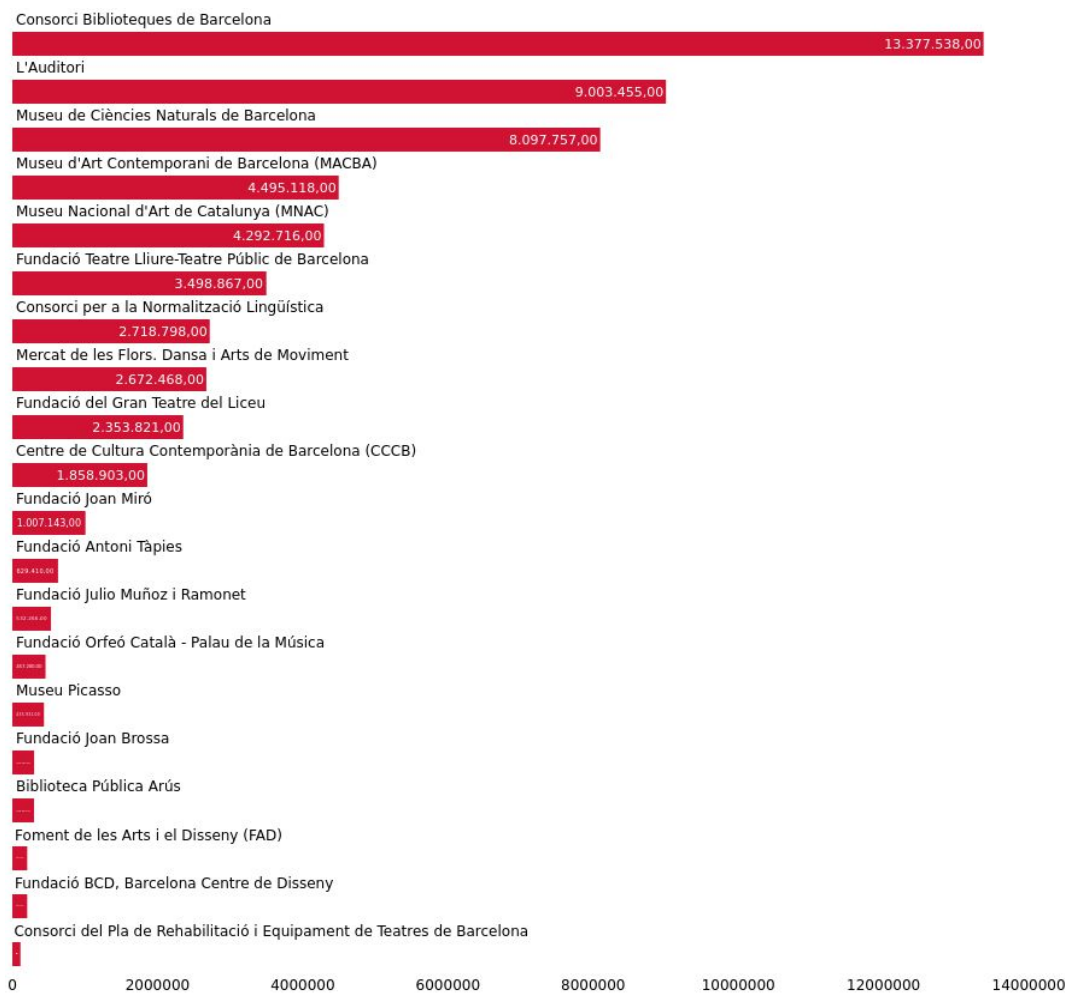
3.3.3.1 Aportacions a consorcis i fundacions

Entre els consorcis i les fundacions subvencionades, trobem en primer lloc el consorci de biblioteques de Barcelona, seguit per un conjunt d'equipaments destinats a l'exhibició i producció ja sigui de les arts plàstiques o les arts vives. A la cua hi ha altres entitats de tipus divers como biblioteques, fundacions menors i entitats del món del disseny i l'arquitectura.

Evolució de les aportacions a consorcis i fundacions (import per any) en el període 2014-2018.

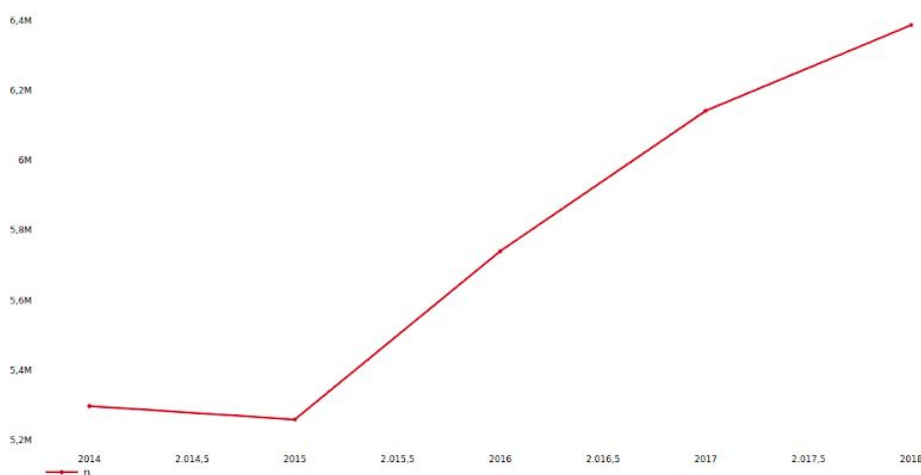
Detall de les aportacions a consorcis i fundacions (import per any) en el període 2014-2018.

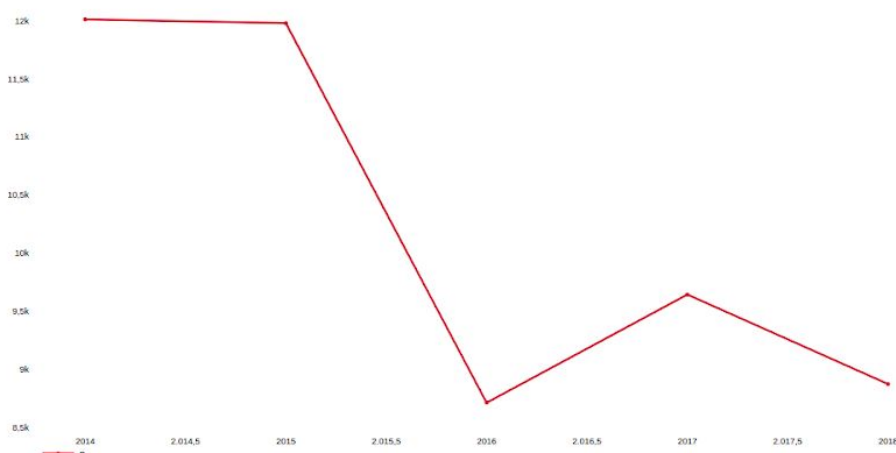
3.3.3.2 Subvencions per convocatòria

Les subvencions per convocatòria, malgrat que només representen menys del 10% del pressupost atorgat, són les que arriben a un major nombre de receptors. Aquests ajuts s'han incrementat notablement a la vegada que s'ha reduït el seu import promig. En tot el període analitzat (que va del 2014 al 2018), s'han atorgat 2.896 ajuts per convocatòria que s'han repartit entre 875 receptors diferents.

Evolució de les aportacions via convocatòria (import per any) en el període 2014-2018.

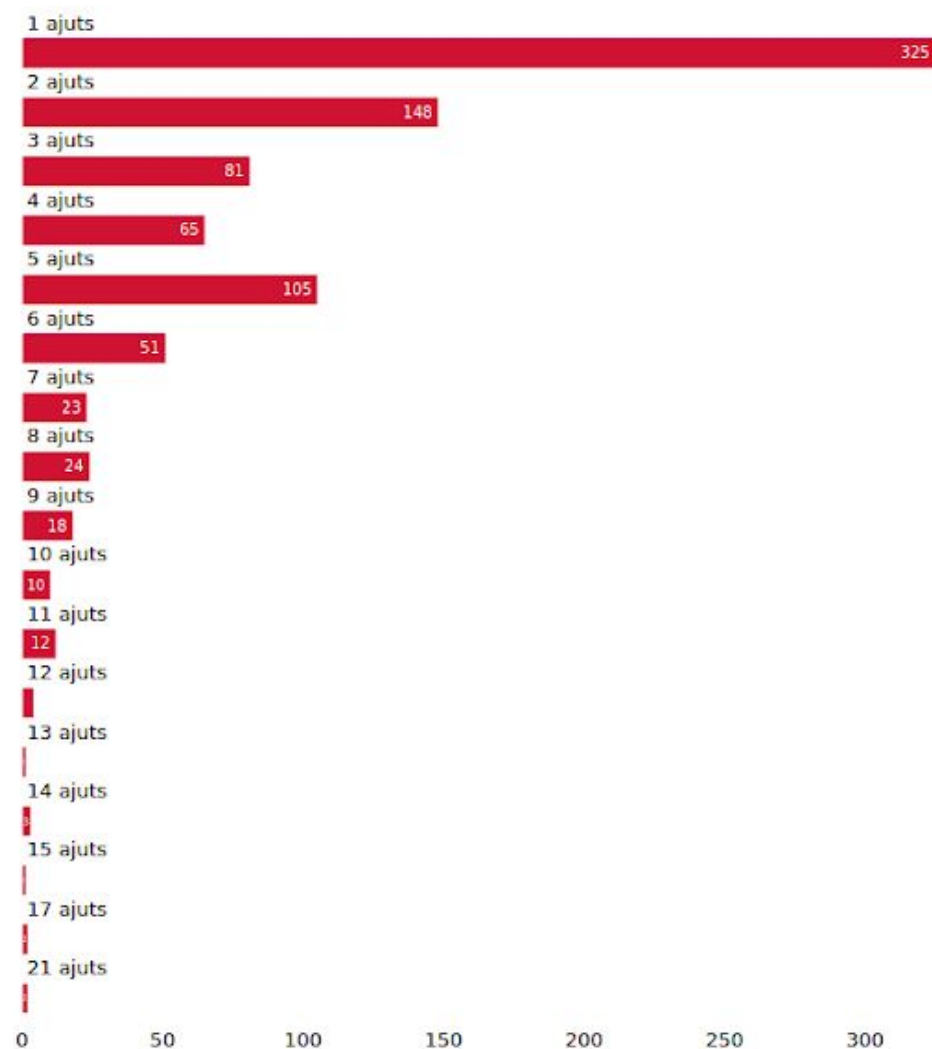
Evolució de les aportacions via convocatòria (import per subvenció i any) en el període 2014-2018.

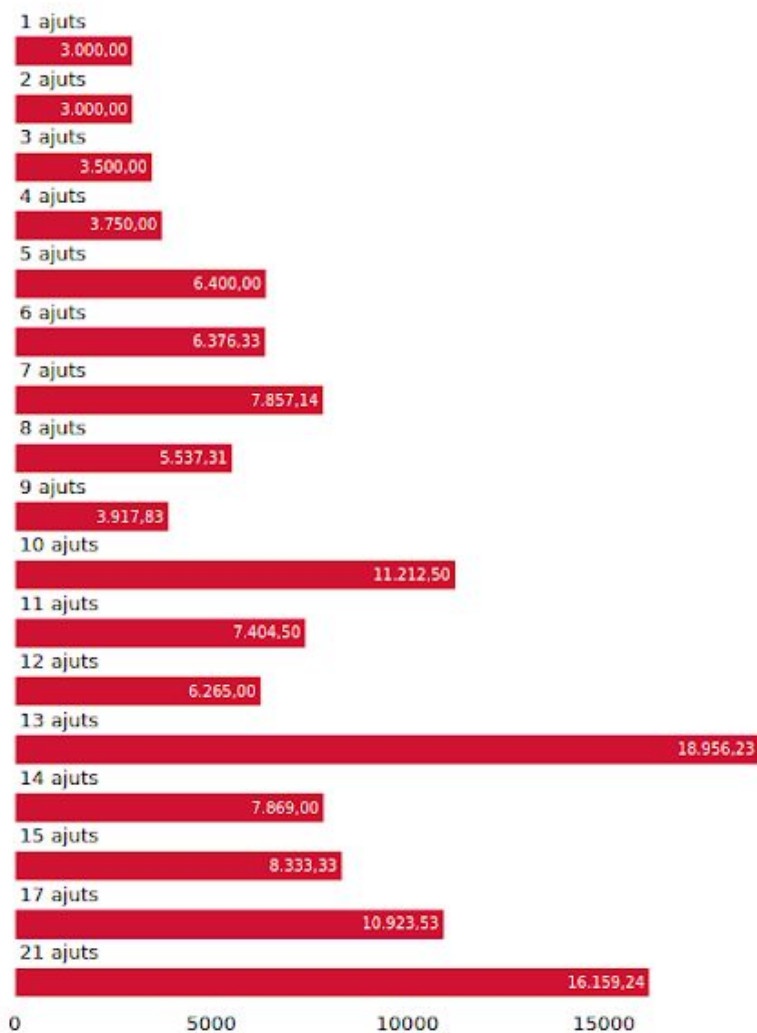
Resum de les aportacions via convocatòria (nombre d'entitats i ajuts) en el període 2014-2018.

Any	Entitats	Ajuts
2014	363	441
2015	362	439
2016	490	659
2017	458	637
2018	543	720

Entrant en detall, si es fa el recompte quants receptors hi ha segons nombre d'ajuts rebuts al llarg d'aquest període de 5 anys, es veu com la majoria dels receptors han optat a una única subvenció en tot aquest període mentre que la resta n'ha obtingut diverses (fins arribar a alguns casos a la xifra de 21 subvencions per al mateix període).

Nombre d'entitats segons nombre d'ajuts percebuts via convocatòria en el període 2014-2018.

Mediana de l'import de l'ajut segons nombre d'ajuts percebuts via convocatòria en el període 2014-2018.

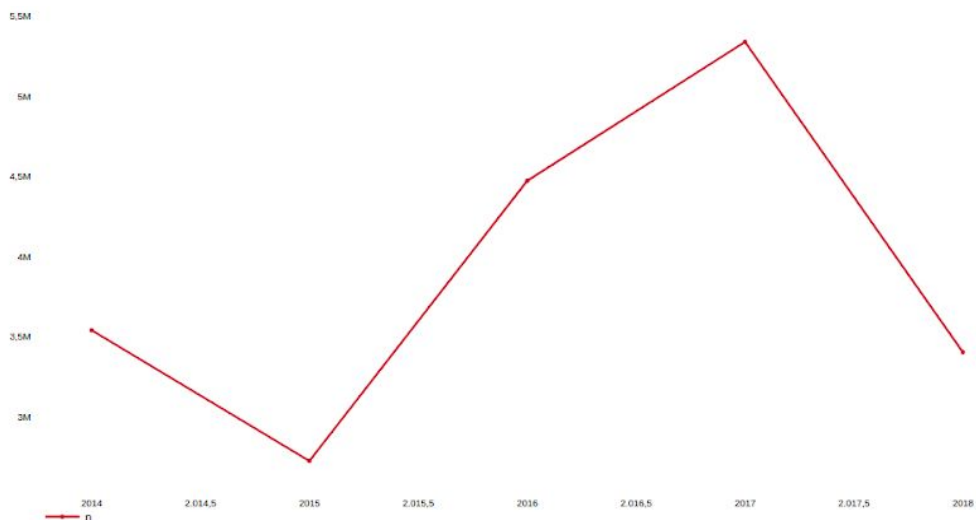

Per tant es percep una tendència distributiva dels ajuts en el que a més d'incrementar l'import total s'incrementa el nombre de receptors i es disminueix el valor de l'ajut. Dins d'aquesta distribució es consolida el patró que qui més ajuts obté de major quantitat son a més

3.3.3.3 Subvencions per conveni

Entre els convenis receptors de subvenció, destaca de forma clara la Fundació Sagrera (Nau Ivanow), seguit per un conjunt d'equipaments destinats a l'exhibició i producció ja sigui de les arts plàstiques o les arts vives. A la cua hi són altres entitats de tipus divers: biblioteques, fundacions menors i entitats de del món del disseny i l'arquitectura.

Evolució del nombre de subvencions per conveni en el període 2014-2018.

Detall de les aportacions a consorcis i fundacions (import per any) en el període 2014-2018.

Fundació Sagrera	357.465,00
Assoc. de Professionals del Circ de Catalunya	264.740,00
Assoc. d'Artistes Visuals de Catalunya (AAVC)	261.320,00
Assoc. Cultural pel Desenvolupament d'Activitats Coreogràfiques	230.980,00
Tantarantana	220.332,00
Assoc. Bido de Nou Barris	217.000,00
Institut Ramon Llull	200.000,00
Fundació Sala Beckett Obrador Internacional de Dramatúrgia	182.100,00
Bonnin-Julve	161.360,00
Ateneu Barcelonès	145.000,00
Escoles de Música d'Iniciativa Privada Associades de Catalunya (EMIPAC)	139.759,00
Assoc. d'Idées Ema de La Escocesa	121.000,00
Assoc. d'Editors en Llengua Catalana	106.253,00
Fundació Teatre Lliure-Teatre Públic de Barcelona	77.488,00
Fundació Solidaritat Universitat de Barcelona	60.000,00
Incubation And Open Innovation Services	50.000,00
Assoc. Cultural per la Tradició Musical. Conveni programació CAT	50.000,00
Assoc. Promotora del Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison	45.000,00
Federació d'Entitats de Cultura Popular i Tradicional de Barcelona Vella i La Casa dels Entremesos	44.500,00
La Basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor	40.000,00

3.3.4 Conclusions del capítol

Al llarg del diferents aspectes explorats de les dades d'ajuts, subvencions i convenis de l'ICUB, primerament **s'observa de forma clara un increment clar de l'import que es destina a l'impuls de l'ecosistema cultural**. Es tracta d'un augment progressiu i sostingut que s'ha donat en els darrers anys i que es tradueix en un creixement en cada un dels tres àmbits de finançament (aportacions a fundacions, convenis i ajuts).

Ara bé, **l'augment en cadascun dels àmbits ha estat inversament proporcional al seu valor absolut**. Si bé la quantia de l'increment en aportacions a fundacions és la major, percentualment en proporció a allò que ja s'estava aportant, és la menor. La segueixen els ajuts per convocatòria i els convenis, que són els que més han incrementat.

Precisament els convenis tenen un comportament desigual al llarg del temps, fent difícil d'entendre quina és l'estratègia darrera d'aquestes aportacions. Es tracta d'un problema metodològic relacionat amb l'escassa quantitat de receptors que impedeix llegir de forma nítida el comportament de les tendències.

En el cas dels ajuts per convocatòria pública, es percep que s'incrementen tant l'import com el nombre de beneficiaris. Aquest segon increment finalment repercuteix en la mediana de l'import percebut que es redueix un 9,86 % respecte del 2015. A la vegada, **es produeix un increment de la concentració dels ajuts**, és a dir, del nombre d'ajuts diferents que una mateixa entitat rep al final del any. En resum, l'import dels ajuts ha incrementat un 20.55%, el nombre dels ajuts ha augmentat un 63 % mentre que el nombre de receptors un 49,5 %.

3.4 Quines són les comunitats ciutadanes al voltant de la cultura?

El paper de la cultura a escala municipal, a més d'entendre aquesta com a font de coneixement que pot repercutir en la qualitat vida dels ciutadans a través de la seva capacitació, és també un mecanisme amb el qual poder incidir en la transformació econòmica i social.

Sovint es tracta la producció cultural d'una ciutat com a mecanisme per al seu posicionament internacional de cara a generar atracció de visitants, però també de treballadors qualificats -desplaçats per les seves empreses a entorns atractius que els hi aporten beneficis indirectes més enllà del salari, incidint en la qualitat de vida, el clima i el gaudi de l'oci.

Lluny d'aquesta aproximació, es vol concloure l'informe amb una reflexió sobre **el rol de la cultura com a estratègia per a la construcció de comunitats**. Més enllà de les organitzacions socials que es deriven de les condicions espacials del lloc de residència i el lloc de feina, **les activitats culturals tenen la capacitat de concentrar i connectar intel·lectualment una gran diversitat de ciutadans**. En un context de creixent aïllament social, a causa no només de l'impacte immediat del Covid-19 sinó per la penetració constant de les tecnologies del teletreball i la necessària transició cap a models urbans de baix impacte en emissions (i per tant amb mobilitats reduïdes), cal llegir també el paper de la cultura com allò que té la capacitat d'establir nexes entre diverses persones, grups socials i ideològics.

Davant del risc de tenir cada cop més una societat fragmentada per la baixa interacció que es dona tant en l'espai públic com en l'espai privat, les activitats culturals són capaces de connectar ciutadans diversos en el seu ús del temps voluntari. Per tant, és a través d'aquest ús voluntari no obligat que diverses comunitats coincideixen i teixeixen vincles, poc probables en altres contextos.

El paper de la cultura consumida per canals digitals aquí té un paper mínim ja sigui perquè la seva representativitat en el moment de l'inici de l'estudi era relativament minsa (només cinema i música) com per la inexistència de cap mena de dada que ens permeti traçar aquesta activitat.

3.4.1 Obtenció de les dades

Per tal d'abordar aquesta hipòtesi, s'ha dissenyat un anàlisi de les xarxes socials. En primer lloc, s'han cercat les direccions de Twitter dels equipaments que en disposen a partir del llistat que manté l'ICUB. Això ha fet reduir la mostra de 500 registres inicials a 368 equipaments. Algunes d'aquestes direccions pertanyen a localitzacions úniques d'equipaments, altres representen conjunt del mateix (com és el cas de la xarxa de biblioteques de Barcelona). De forma especial, en aquest llistat apareixen per primer cop els centres educatius de la ciutat que estan recollits dins el directori de l'ICUB.

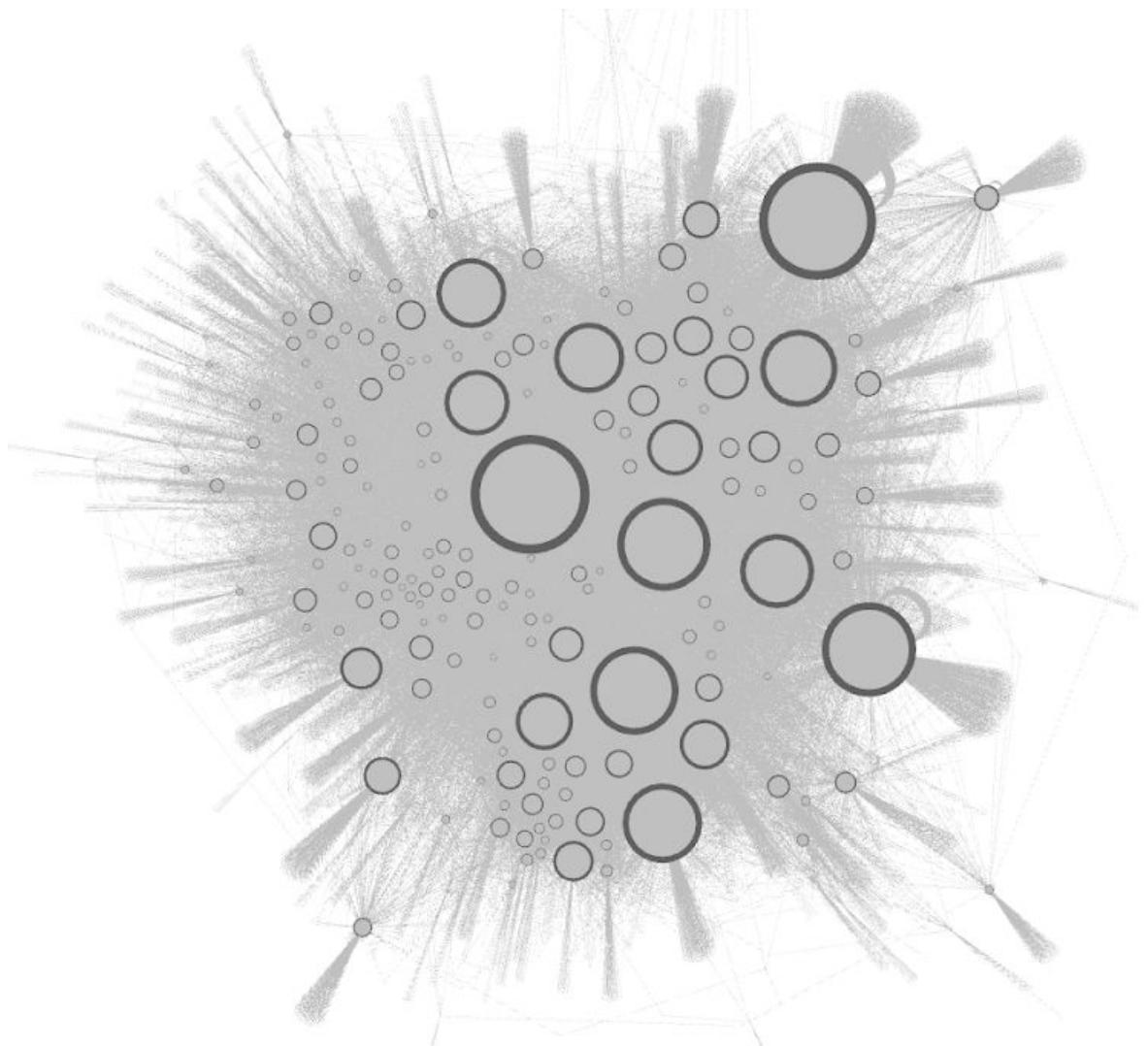
A partir d'aquests comptes de Twitter s'han obtingut els darrers 200 missatges (o status) publicats (limit definit per la pròpia plataforma) en una doble extracció. La primera ha estat realitzada al març (pre-covid) i la segona al juliol (covid). En total s'han obtingut 400 missatges per equipament, molts dels quals són repetits ja que la freqüència de publicació és en molts casos inferior a la necessària per generar 200 missatges en un període de 3 mesos.

Sobre cadascun d'aquests missatges es realitza una cerca per a determinar quins usuaris de la xarxa hi han fet un 'like'. Etiquetar el missatge denota interès per part de l'usuari de la xarxa. D'aquests nous usuaris, s'ha extret uns altres 200 missatges per compte. Com a resultat, s'ha obtingut una llista de **114.950 usuaris i 23.794.800 missatges al voltant de la xarxa descrita per aquests 368 comptes de Twitter inicials**.

3.4.2 Construcció del graf heterogeni

Amb les dades recopilades, s'ha construït un **graf heterogeni no dirigit** on els diversos usuaris es connecten entre ells a partir dels missatges que publiquen a la xarxa. Aquestes relacions estableixen com a vincle entre usuaris si s'han retuitejat missatges, o bé si s'han mencionat de forma explícita. El graf resultant té 29.376 i 68.579 relacions diferents.

Graf primigeni de relacions entre usuaris de l'ecosistema generat entorn dels equipaments.

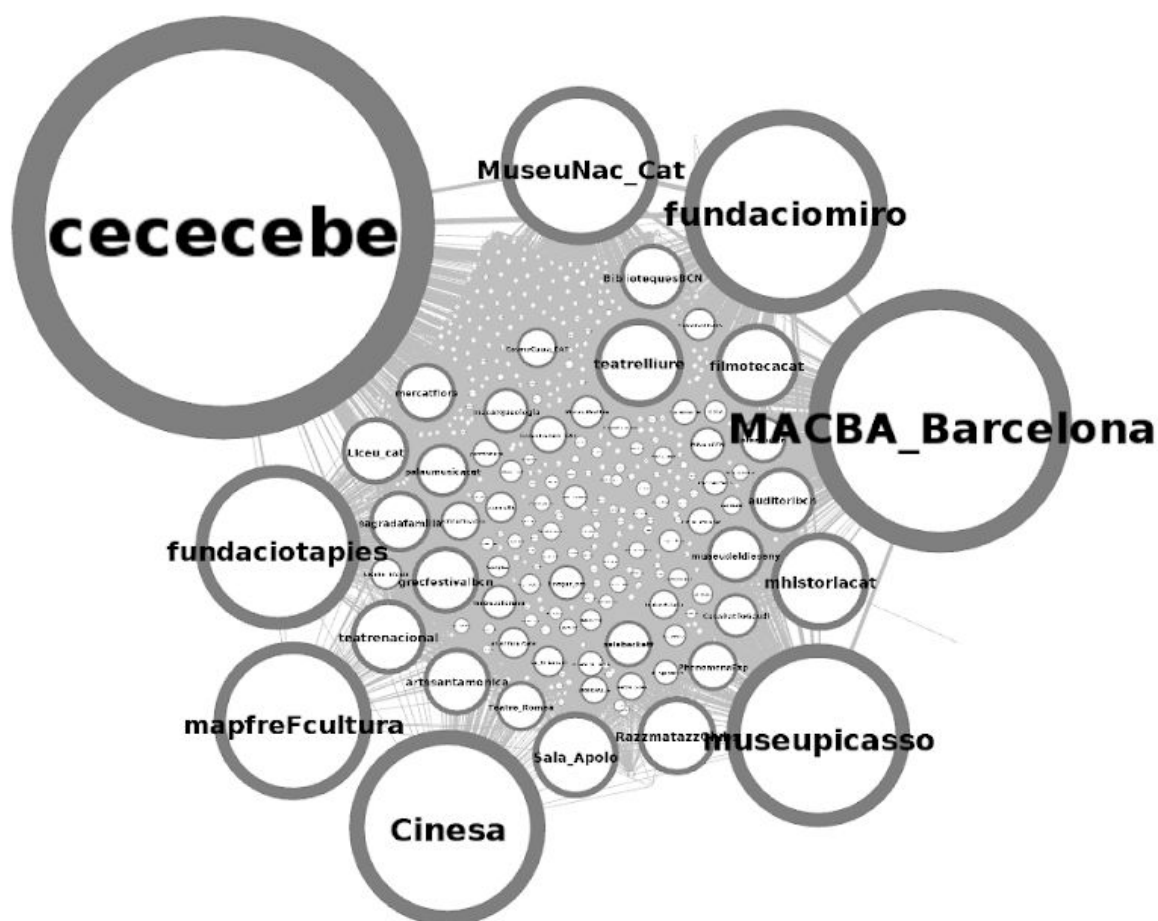
A partir d'aquí, es construeix un graf homogeni en el qual romanen els nodes identificats com a equipaments i les connexions entre ells es defineixen a partir dels perfils que són comuns dins a la xarxa; és a dir, que en un moment o altre han mantingut citat o retwitejat ambdós equipaments encara que sigui en converses separades.

El resultat d'aquesta operació dóna un graf de 368 nodes i 22.386 relacions.

3.4.3 Seguidors

Un dels aspectes més rellevants pels quals s'avaluen els perfils d'usuaris a les xarxes social són el nombre de seguidors. En aquest cas, aquesta dimensió queda clarament dominada pel Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), el MACBA, el Museu Picasso o la Fundació Miró, entre d'altres.

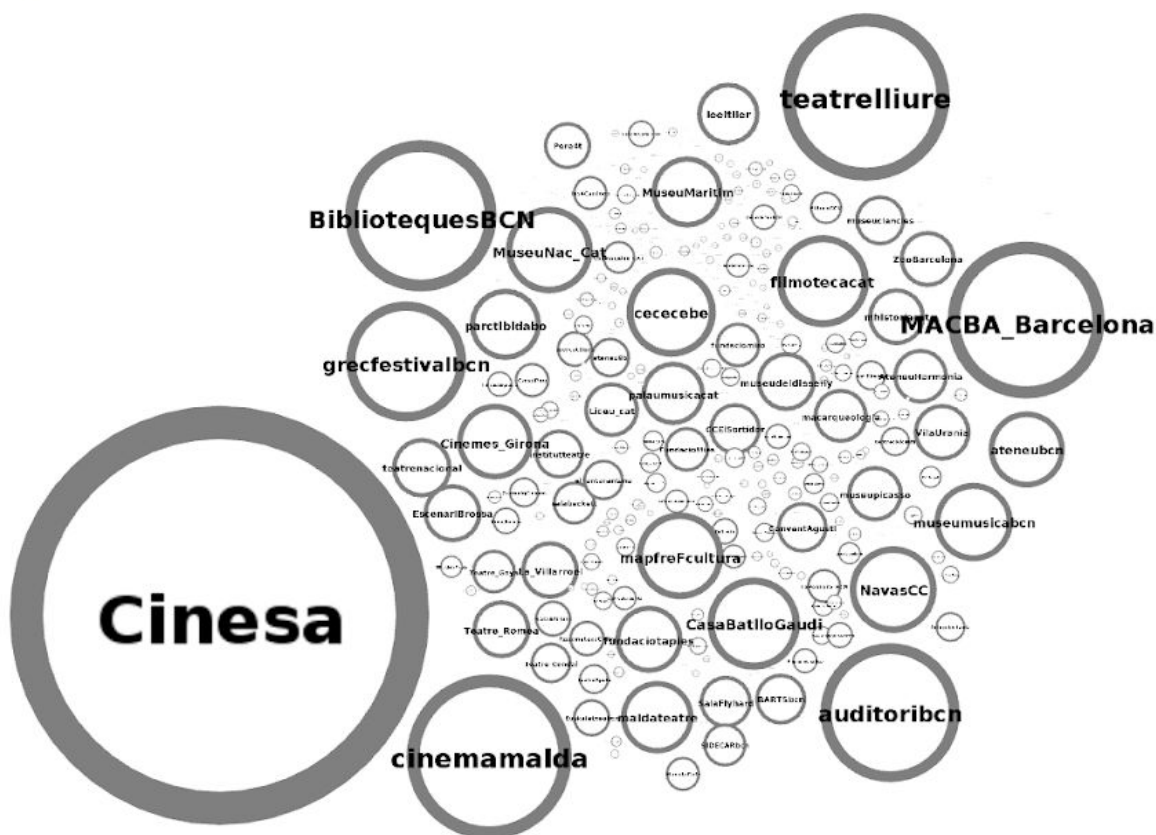
Graf de l'ecosistema cultural en funció del nombre de seguidors de cada equipament

Si enlloc de fixar-se en el nombre de seguidors, es compta el nombre de 'likes' que acumulen els seus perfils, aquesta imatge es transforma. Aquesta dimensió del graf queda clarament dominar per Cinesa, els Cinemes Maldà, les biblioteques de Barcelona, el Teatre Lliure, l'Auditori o el MACBA entre d'altres.

Tot i el seu interès, aquestes aproximacions inicials han de ser aprofundides. La rellevància d'un perfil dins d'una xarxa ha de ser explicat de forma més complexa atenent al nombre de relacions que és capaç de generar.

Graf de l'ecosistema cultural en funció del nombre de likes que ha rebut cada equipament.

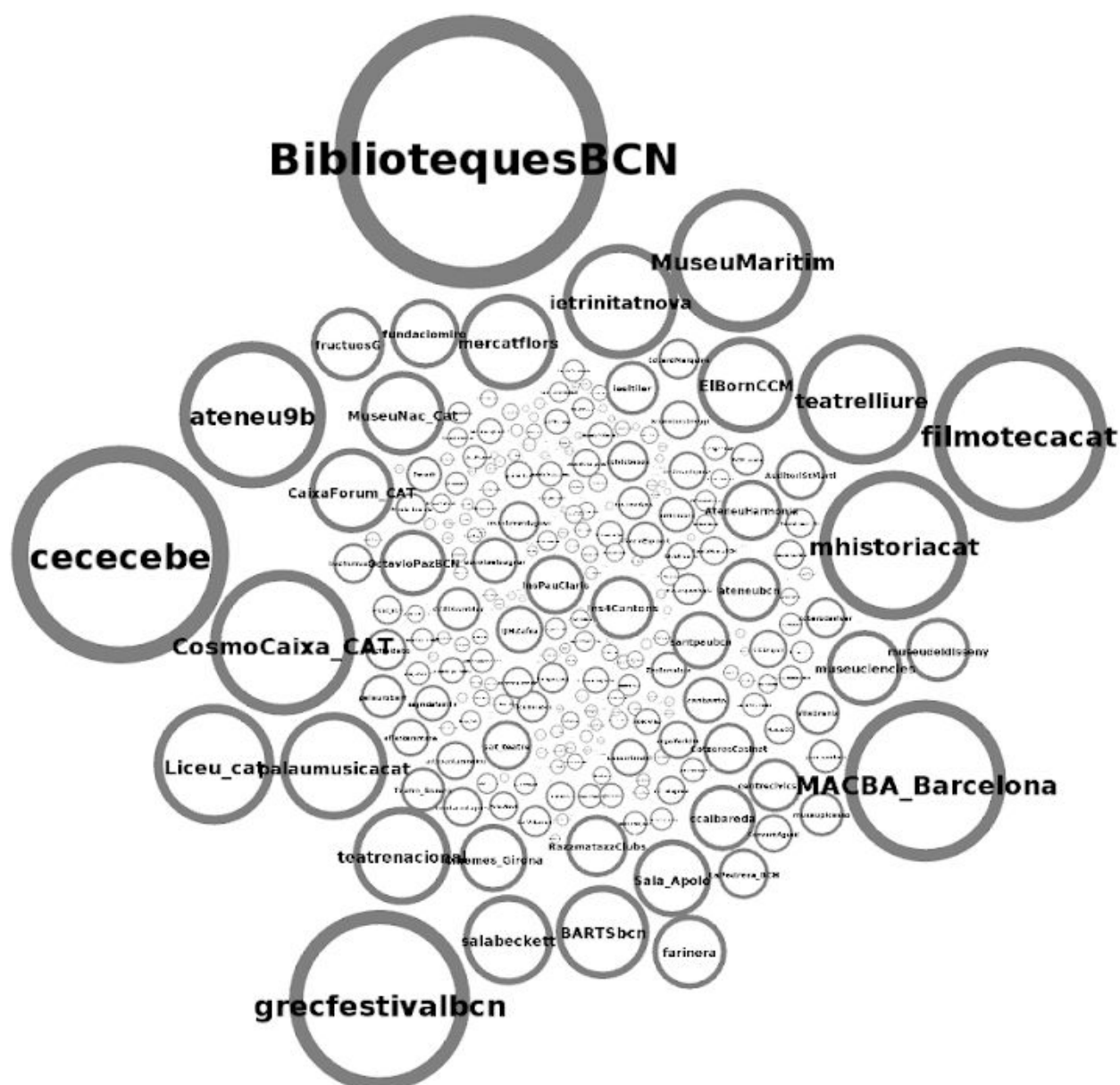
La centralitat d'un perfil dins d'una xarxa és un concepte que s'apropa més a allò que volem descriure. Vol assignar pesos a cada perfil a través del nombre de connexions que estableix amb el seu entorn. Per a abordar aquest concepte es pot fer de diverses maneres. En aquest cas, s'ha optat per calcular la centralitat a partir de la distància que s'estableix entre tots els parells de nodes del graf, mesurada a partir dels nodes de pas.

Segons aquesta metodologia, la rellevància del graf es transforma de forma sustancial posant de relleu equipaments que abans amb prou feines eren visibles, consolidant uns altres i fent desaparèixer aquells que dominaven anteriorment.

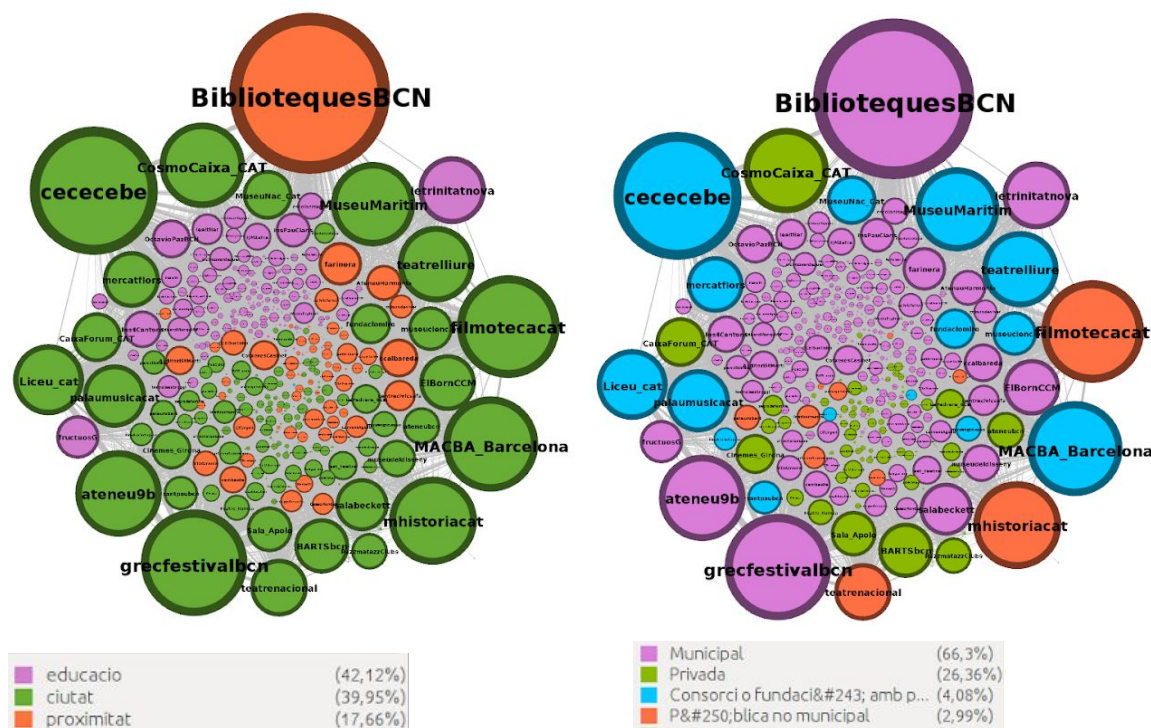
Des d'aquest punt de vista, Biblioteques de Barcelona, la Filmoteca, el CCCB o el Festival Grec lideren la centralitat del graf. Això ha de ser atribuït a la seva capacitat per establir un gran nombre d'enllaços amb els punts més rellevants del graf fent, que a través d'ell, la distància a qualsevol altre node sigui menor.

Potser no són els que tenen més seguidors (encara que alguns d'ells en tenen una bona quantitat) però sí que són rellevants per la forma en què la xarxa pren forma al seu voltant i els connecta de forma eficient a tot arreu. És també rellevant veure els equipaments que han desaparegut com Cinesa, els Cinemes Maldà o l'Auditori així com també aquells nous que han aparegut.

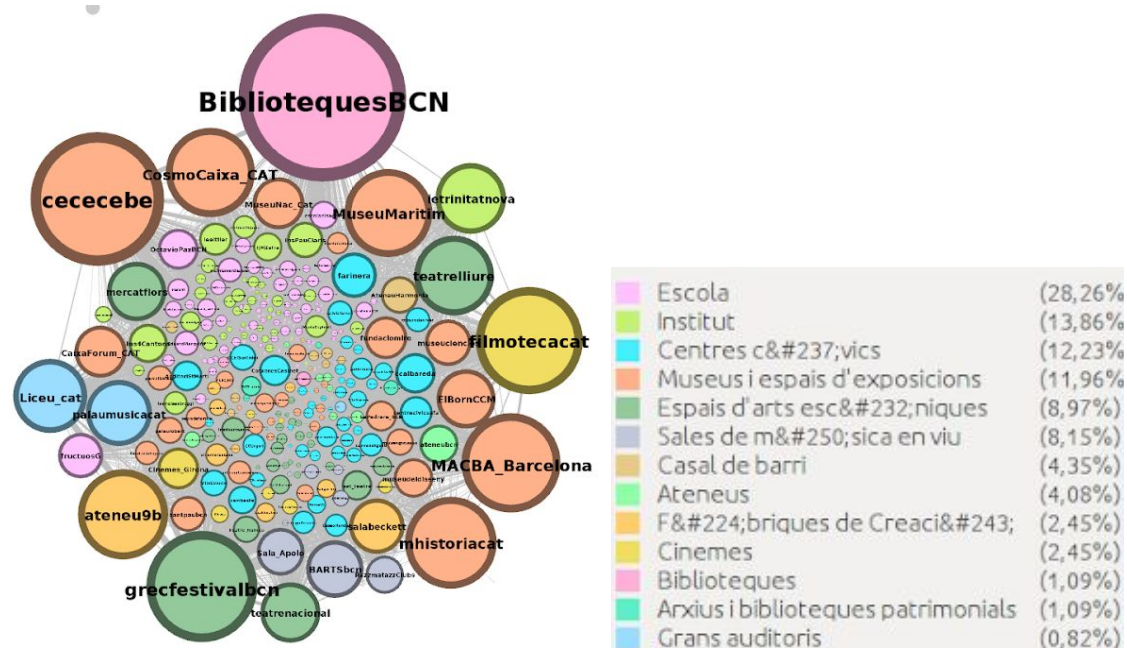
Graf de l'ecosistema cultural en funció de la centralitat de cada equipament.

Graf en funció de la centralitat de cada equipament i el seu abast (esquerra) o titularitat (dreta).

Graf en funció de la centralitat de cada equipament i la seva tipologia.

3.4.5 Comunitats

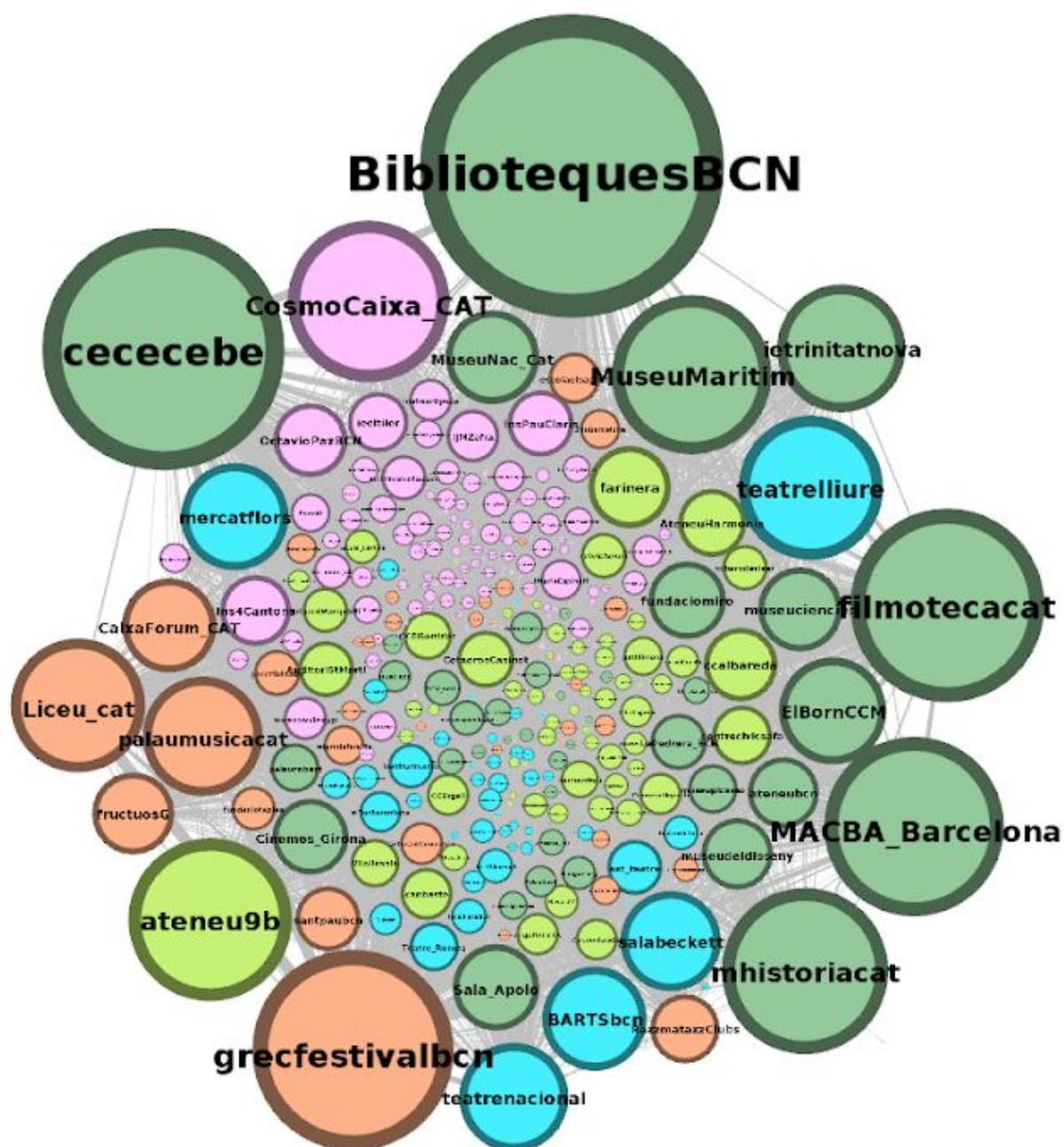
Si fins ara s'ha mostrat el graf segons els atributs que caracteritzen cada node (titularitat, tipus d'equipament...), a continuació s'ha procedit a fer una agrupació dels nodes segons les comunitats que es defineixen segons vincles. Aquestes denominades comunitats de Louvain ens mostren molt bé algunes transformacions en les agrupacions.

- Es crea una gran comunitat formada per instituts i escoles (rosa) on queda inclòs Cosmocaixa.
- Es crea una comunitat on hi dominen els teatres (blau cel)
- Es crea una comunitat formada majoritàriament per museus (verd) on també s'hi troben les biblioteques de Barcelona.
- Es crea una comunitat formada per centres cívics i ateneus (llima)
- Es crea una comunitat híbrida amb el Liceu, el Palau de la música, el Caixaforum, Razzmatazz, el Festival Grec i l'Institut Fructuós Gelabert.

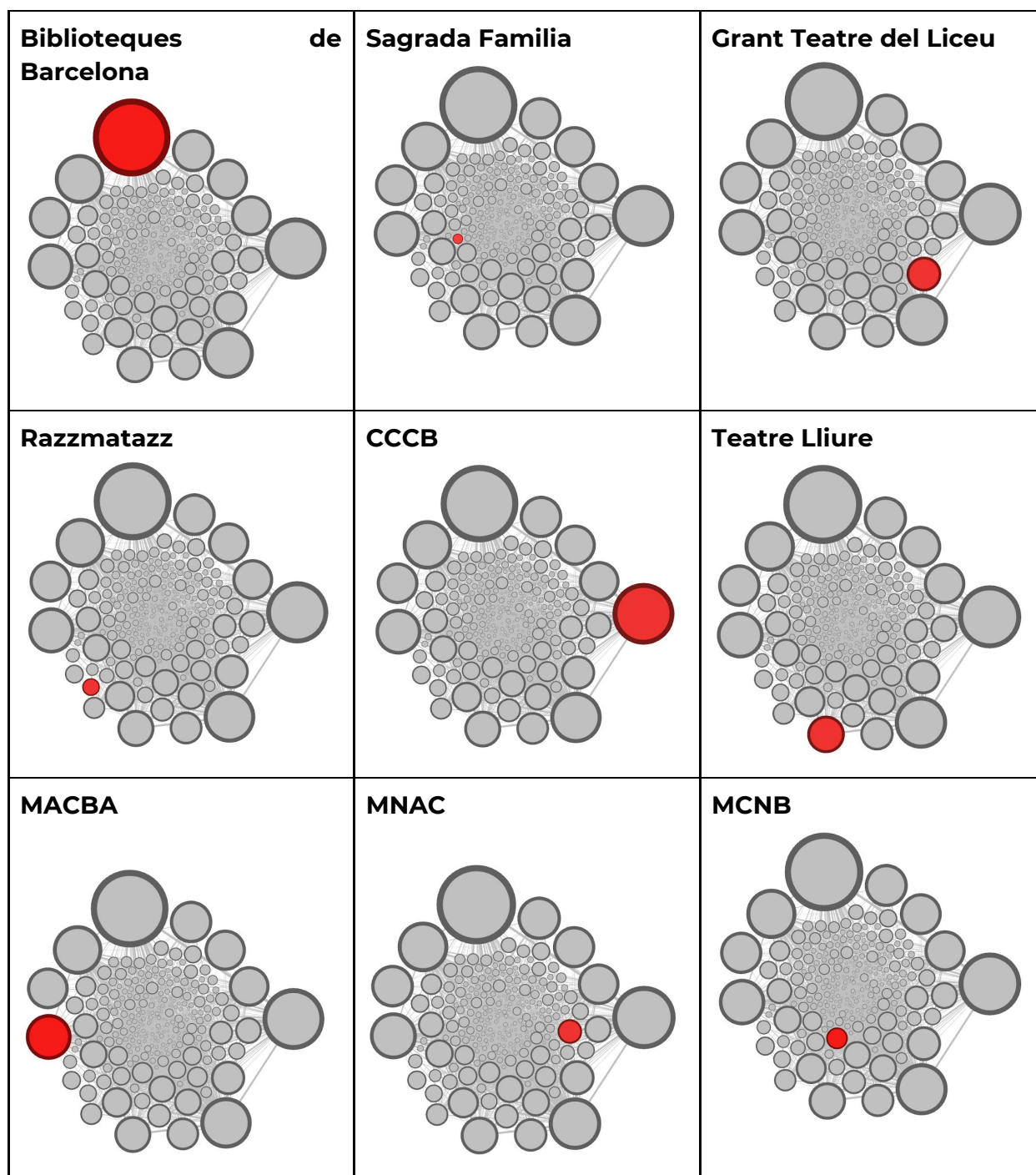
Aquesta agrupació denota quin és l'àmbit d'acció de cada equipament, més enllà de la seva classificació inicial. És rellevant observar com es crea un grup propi associat a l'educació on també hi participa Cosmocaixa. A la vegada, destaca que alguns equipaments de programació diversa apareixen agrupats en un grup mixt.

Més enllà d'aquestes classificacions, si interpretem la construcció del graf, implica que dos nodes han estat agrupats per l'existència de diversos usuaris que expressen un interès comú (en forma de menció o retweet) vers els dos.

Això vol dir que aquesta **precisa construcció dels grups denota clusterització en diversos sectors de la cultura, manca de transversalitat i de relacions que no vagin més enllà de la tipologia d'equipament. Significa que els públics poden ser segmentats segons els seus interessos per una cultura divisible en àrees concretes.**

Situació dels grans equipaments dins del graf

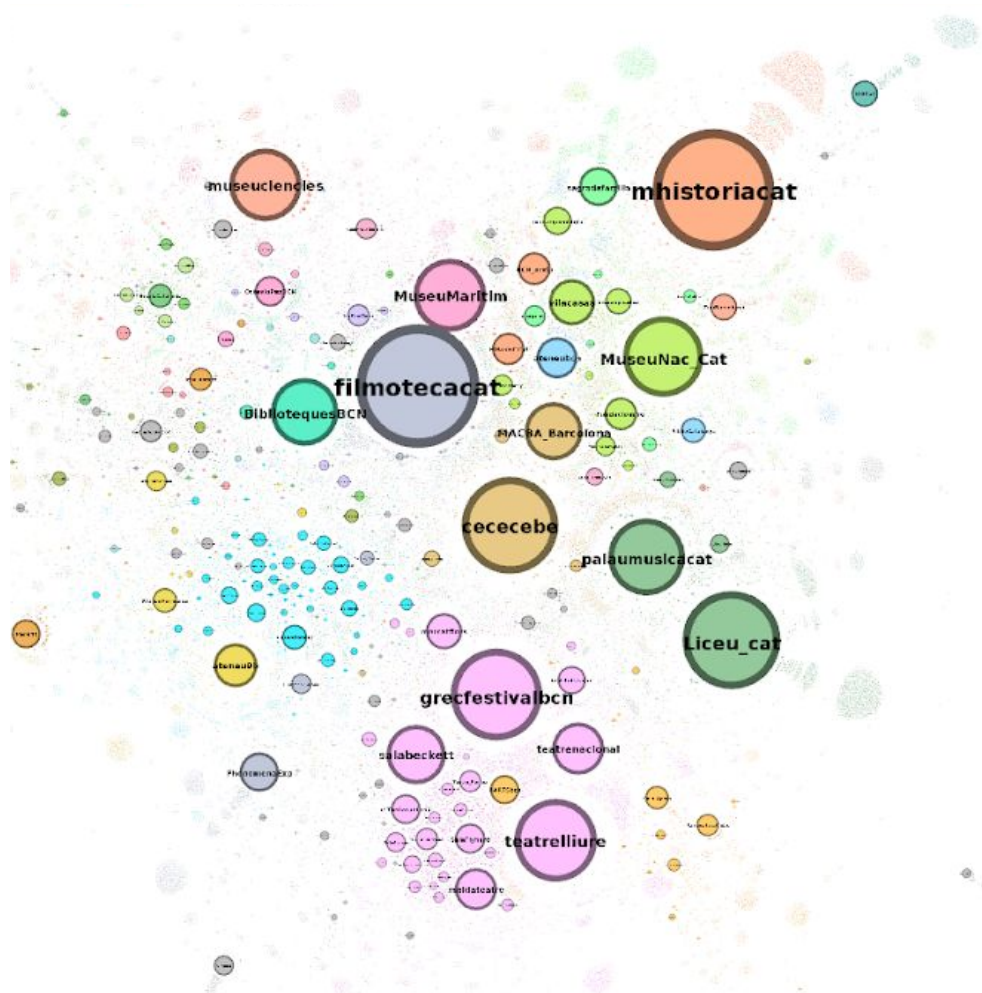

3.4.6 Atractors de públics

Si un cop analitzades les relacions que s'estableixen entre els equipaments observats, obrim de nou el focus d'anàlisi i mirem tota la xarxa descrita a partir dels equipaments monitoritzats, veurem que la descripció de centralitat varia.

Equipaments com el Museu d'Història de Catalunya, el Liceu, el Teatre Lliure o inclús la Filmoteca prenen posicions més rellevants que en les descripcions anteriors. Això significa que els seus públics no comparteixen l'àmbit d'equipaments aquí analitzats. Per exemple, el Museu d'Història de Barcelona i la seva comunitat d'usuaris a la xarxa no interactua amb cap altre equipament de la mateixa. Per tant, aquests són nodes que podem denominar 'porta', pels quals els usuaris accedeixen a l'entorn de l'àmbit de la cultura.

Relació de la xarxa d'equipaments dins i fora del grag

Altres equipaments com les Biblioteques de Barcelona perden clara rellevància. Això vol dir que la seva comunitat de la xarxa es comparteix l'àmbit d'equipaments que aquí es mostren però no amb comunitats que no s'hi relacionen. És per tant un equipament que té una gran centralitat dins de la xarxa però no incorpora perfils de fora.

3.4.7 Conclusiones del capítol

Les lectures que es deriven d'aquests grafs poden ser diverses. Cal recordar que, d'acord a l'hipòtesi planteja, volem centrar-nos en la capacitat dels equipaments (més enllà del tamany i nombre de visites) de crear comunitats, comunitats que a més estiguin diversificades. Entendre que la possibilitat de que diversos ciutadans pertanyents a diversos sectors socials convisquin a la ciutat de forma conjunta, compartint espais i activitats, pot ser fortament facilitat per les activitats culturals que uneixen i reuneixen ciutadans al voltants del gaudi o l'experiència col·lectiva. és per tant rellevant que les comunitats que es defineixen siguin diverses, no tan sols en la forma d'expressió cultural, per tal d'oferir una cultura complexa sinó que també es tracta de comunitats diverses pels interessos dels diversos ciutadans que hi conflueixen.

En general en la descripció de les comunitats de Louvain del graf homogeni, s'observen clares organitzacions ens grups segregats per tipologies de forma i format d'exhibició cultural (arts plàstiques, música...). d'altra banda els centres educatius resten en un paper clarament secundari, sent tradicionalment el públic de molts d'aquests equipaments durant les franges laborals.

Molts dels equipaments que concentren un gran nombre de visitants no tenen posicions de centralitat al graf. Es rellevant buscar la posició de la Sagrada Família, el Palau de la música o altres equipaments que tradicionalment s'orienten de forma més intensa cap al públic visitant.

Cal prendre especial atenció a aquells equipaments atractors de públic que s'observen en el segon graf. Aquests tenen la capacitat d'atraure públic que d'una altra manera no compartiria públics amb cap altre equipament. Tene el rol d'atreure nous públics

» 4. Conclusions

4.1 Concentració dels espais de la cultura a la ciutat

La disposició dels equipaments i espais culturals a la ciutat mostra un patró de concentració en què el districte de Ciutat Vella és el principal focus. Aquesta concentració dels equipaments està clarament correlacionada amb la mixtura: a més equipaments, més diversitat d'aquests. D'una altra banda, existeix un altre patró en què la centralitat i la concentració no comporten necessàriament un millor comportament de cara a l'atracció de públics. Així, les clares tendències a l'alça es perceben de forma clara a les perifèries de la centralitat, insinuant d'aquesta manera un escenari de saturació del qual es deriva que la concentració no genera creixement sinó decreixement.

4.2 Concentració dels públics

Al llarg del període analitzat (2014-2018) s'insinuen evolucions de públics ambigües, amb una tendència a la baixa. Aquells equipaments que experimenten increments clars són els de major dimensió i amb participació pública, sent els menors o intermitjors aquells que mostren comportament diversos. Les tendències globals queden forçadament marcades per equipaments com la Sagrada Família o el Park Güell. En un context de creixement de la població de la ciutat, de la seva població flotant i els seus visitants, el nombre de públics no augmenta amb la mateixa força.

Aquestes tendències, quan es contrasten amb Google Trends (que expressa l'interès més que l'ús real d'un equipament) o amb el GDELT (indicador de l'impacte en la premsa del món de l'agenda cultural de Barcelona), es mostra aquesta tendència a la baixa, més o menys forta depenent de quina finestra d'observació s'esculli, però sempre amb tendència de decreixement.

4.3 Concentració dels pressupostos

Els pressupostos de l'ICUB es destinen principalment als equipaments dels quals aquest forma part o amb els quals manté alguna mena de consorci. Els ajuts de pública concurrència (aquells que s'obtenen mitjançant concurs públic) són molt menors. Malgrat el seu increment, s'observa com proporcionalment, si bé incrementa el nombre de beneficiaris, la relació entre l'import i el nombre de beneficiats segueix reflectint una concentració d'aquests ajuts.

4.4 Concentració de les comunitats

Les comunitats d'equipaments formades pels usuaris de la cultura prenen forma directa a partir de les formes culturals que exhibeixen o difonen. Així, els equipaments hibriden poc les comunitats culturals distingint-se de forma clara les comunitats del teatre, de la música, dels museus, etc... Aquestes comunitats mostren de manera clara com els equipaments més

rellevants no són aquells que actuen com a atractors de públics sino que acullen els públics de la comunitat a la qual pertanyen.

4.5 Concentrar o diversificar?

Al llarg de l'estudi es mostren alguns aspectes negatius de les dades de la cultura a Barcelona. Es mostra un decreixement dels visitants i una pèrdua d'interès. Per altra part, s'observa com es donen diversos fenòmens de concentració: concentració en l'espai, concentració dels ajuts, concentració de visitants i concentració de comunitats. Entendre si alguns d'aquests aspectes negatius mantenen relació amb aquests fenòmens de concentració no és una tasca que pugui ser evidenciada de forma clara. De segur que molts aspectes no queden recollits en la parcialitat de les dades emprades i, per tant, és necessari observar de nou l'entorn des d'aquest punt de vista per tal de validar la hipòtesi.

És aleshores la concentració una estratègia exitosa? Es tracta d'una estratègia útil de contenció d'una davallada dels usuaris dels equipaments culturals? És la causant d'aquesta davallada o pèrdua d'interès?

4.6 Concentrar vol dir aïllar?

En el context actual en què la progressiva digitalització de les relacions socials ha arribat a la cultura a través de la COVID-19 es posa de manifest la necessitat de conèixer de forma precisa quins són els actors i els públics que han passat a ser tutelats per plataformes que pertanyen a grans empreses tecnològiques que duen a terme un model exitós de negoci basat en la segmentació dels usuaris, en la capacitat d'identificar i tipificar les comunitats de ciutadans en sectors clarament identificables per tal de fer efectives les propostes de consum.

Aquesta segmentació de públics (a part del desconeixement que a partir d'aquest moment tenim dels públics) ens aboca a una pèrdua d'interrelacions entre les diverses realitats socials existents a la ciutat i que, a través de la cultura, s'aproximen. Tendim a uns escenaris socials més estancs a causa de la necessària reducció de la mobilitat a la vegada que a causa de la manca d'espais comuns en què la diversitat s'hi trobi.

Per tant, des d'un punt de vista a escala urbana, entenem rellevant el paper de la cultura com a diversificador social que entra en crisi arran de les polítiques i la situació actual.

4.7 Fer front a la digitalització

Sota l'objectiu de desenvolupar unes polítiques culturals transparents, participades i evaluables l'accés a fonts de dades consistents al llarg del temps i precises es clau per a un bon suport. Les sinformacions relatives als públics de la cultura recollides per l'ICUB aporten un volum de dada molt rellevant per a abordar aquest objectiu. Ara bé, front una realitat canviant i un àmbit de treball que sol·licita un tractament altament qualitatiu cal incorporar més fonts de dades sota el punt de vista de la complementarietat, la resiliència i el detall.

La complementarietat ens ha de permetre utilitzar fonts diverses per a abordar aspectes que no poden ser copsats per una única font de dades. La resiliència ens ha de permetre que malgrat l'absència d'una font de dada sigui possible continuar els diagnòstics i no fer que les polítiques suportades en dades s'afebleixen a causa de manques esporàdiques d'informació. El detall ens ha de permetre perdre la continuïtat i homogeneïtat del conjunt de les dades si cal aportar detall i concreció en aspectes puntuals.

A continuació es proposen diverses fonts de dades de les que amb menor o major facilitat considerem recomanable que l'ICUB es doti.

Dades de xarxes socials.

L'objectiu d'aquesta dada tal i com s'ha mostrat anteriorment no es el de conèixer la popularitat sino conèixer les comunitats que s'articulen al voltant de cada equipament. Actualment el sector de la cultura utilitza de forma generalitzada facebook i twitter només de forma complementària. Aquesta primer no permet accedir a cap mena d'informació d'anàlisi, mentre que la segona presenta actualment facilitat d'accés a la informació que conté. Cal entendre com articular les comunitats digitals més enllà de les grans corporacions que gestionen aquestes grans eines a canvi de publicitat i control social. Cal, primer de tot, deixar d'utilitzar Facebook per a la comunicació de la cultura, reforçar xarxes més accessibles per al posterior anàlisi com Twitter i descobrir i fomentar noves eines que permetin accedir a la dada de tot allò que succeeix quan la cultura esdevé digital.

Dades de la cultura distribuïda i compartida en format digital

Mentre que uns formats culturals es resisteixen a traspasar-se al format digital altres operen ja desde diversos anys. Des d'aquest punt de vista només tenim informació dels equipaments que encara no han fet el canvi ja que tot allò que succeeix en l'àmbit digital no està sistematitzat com es recull ni com es comparteix. Es clau emprar eines que monitoritzin aquesta activitat de forma compartida per tal que sigui traçable, en temps real i de forma oberta per tal de que sigui fiable.

Dades de l'agenda de la ciutat.

Actualment l'agenda de la ciutat recull una gran quantitat d'activitats molt extensa i precisa, amb el seu emplaçament, horari, públic recomanat i preus. Aquesta informació actualment no s'emmagatzema un cop cada activitat s'ha realitzat. El correcte enregistrament d'aquesta informació permetrà fer anàlisis de preus segons tipus d'oferta, tipus d'equipament o fins i tot segons diversos àmbits de la ciutat. La dada actualment ja es registra, ara cal donar recursos per al seu emmagatzematge i posterior anàlisi.

Google trends

Google proporciona de forma oberta estadístiques de consulta per paraules cercades segmentables per dimensions territorials, amb una sèrie temporal de deu anys i consultables

també per paraules clau que sintetitzen diversos conceptes en un sol terme per tal cercar per conceptes en comptes de per paraules. Aquesta eina consultada de forma periòdica de forma automatitzada pot proporcionar informació rellevant sobre l'interès que diversos equipaments i activitats culturals desperten a la xarxa.

Dades de mitjans de comunicació

Amb l'objectiu de conèixer l'impacte en els mitjans de comunicació l'eina GDELT proporciona informació rellevant sobre l'impacte de la cultura. Com a eina té unes limitacions d'origen ja que està molt orientada a l'anàlisi de conflictes polítics i la classificació CAMEO, abans citada, de vegades no és rellevant per al nostre àmbit d'anàlisi. És per això que o bé es desenvolupa una eina a menor escala que centralitzi aquestes informacions publicades de cara a recollir tot allò que es publica sobre la cultura de Barcelona o bé donar suport a l'eina GDELT per tal de refinar aquests aspectes més perifèrics de l'eina.

4.8 Noves metodologies d'anàlisi, més capacitat de comprensió.

L'utilització de dades no estructurades i dades massives per a l'anàlisi de les polítiques culturals municipals es un àmbit tan nou com les metodologies d'anàlisi necessàries per a la seva correcta interpretació. Cal treballar sobre aquestes metodologies, les que defineixen i construeixen indicadors i no les que consumeixen indicadors de tercers, que permeten per tant tenir control de què es vol mesurar i com. estem abocats a un inevitable creixement de la digitalització de la cultura i les seues processos, la nostra capacitat d'observar-los estarà relacionada amb la capacitat d'incidir-hi.

4.9 Documents d'anàlisi.

Per tal de facilitar la comprensió del document es faciliten a continuació una part dels documents sobre els que s'ha realitzat l'anàlisi.

Anàlisi de les estadístiques de l'Icub

http://placultura.300000.eu/20006%20estadistiques_explorer_from2014.html

Anàlisi de les tendències de Google Trends

http://placultura.300000.eu/20006%20trends_v2_explorer.html

Anàlisi de les subvencions

<http://placultura.300000.eu/20006%20subvencions%20bcn%20v2.html>

Graf 1

http://placultura.300000.eu/g_1/network/index.html

Graf 2

http://placultura.300000.eu/g_3/network/index.html

Pacte per Barcelona

Un nou impuls per a la ciutat

Barcelona, juliol 2020

Pacte per Barcelona

Un nou impuls per a la ciutat

Barcelona, juliol 2020

Presentació

La pandèmia provocada per la covid-19 ha afectat pràcticament tot el món, i ha provocat un elevat nombre de morts, en una de les emergències sanitàries més severes que es recorden a escala global. Tots els continents, la majoria de països i regions han vist aturada, en un grau o un altre, la seva activitat econòmica i social i, tot i que encara és aviat, segurament la pandèmia marcarà una fita històrica que suposarà un abans i un després en la manera de percebre el món i a l'hora de formular prioritats.

A Barcelona l'impacte ha estat, a més, especialment sever. Les conseqüències de la crisi provocada per la covid-19 es mesuren en un elevat nombre de persones mortes i molt dolor personal i familiar, i una paralització de la vida econòmica que ha deixat sense ingressos moltes persones i que pot acabar suposant la destrucció de milers de llocs de treball i la desaparició de nombroses empreses. Tot plegat ha deixat enormes seqüeles en l'àmbit social, la qual cosa ha fet créixer la vulnerabilitat, sobretot d'aquells sectors de la població més castigats. Perquè aquesta crisi ha arribat quan encara no ens havíem recuperat dels efectes de la crisi econòmica del 2008, que havia augmentat les desigualtats socials, la pobresa i la precarietat laboral, entre altres conseqüències.

Tanmateix, Barcelona ha de refer-se i vol fer-ho amb determinació, amb esperança i amb confiança en les seves pròpies forces i energies. Com ha fet altres vegades i seguint el camí de fermesa, de compromís i de coratge que han mostrat durant els pitjors moments d'aquesta crisi molts sectors, especialment el sanitari, però també els treballadors i les treballadores socials, els sectors de la restauració i hostaleria, el transport, la logística i la distribució alimentària, les xarxes comunitàries de suport, el voluntariat, les iniciatives culturals... Aquesta és la Barcelona que s'aixeca quan hi ha una caiguda, i que es fa forta en els seus atributs.

El Pacte que presentem és el resultat d'un procés de treball col·lectiu, entre molts sectors de la ciutat. A partir d'un impuls inicial de tots els grups municipals de l'Ajuntament de Barcelona, conscients de la responsabilitat i de les exigències del moment, s'ha fet de la manera que Barcelona millor sap treballar: en un procés de diàleg, de consulta i d'escolta mútua i plural. En aquest procés hi han participat al voltant de dos-centes organitzacions i entitats —col·legis professionals, empreses, sindicats, universitats, entitats...— que representen el dinamisme de la ciutat i els seus interessos diversos. Aquesta voluntat de consens i d'acord és la manera natural de fer de Barcelona, sobretot en els grans projectes i davant els grans reptes. La simbiosi de totes les energies i el talent col·lectiu d'una ciutat vital que sap, que sempre ha sabut, que “la ciutat és la gent”.

El Pacte és una proposta i un compromís col·lectiu per impulsar una sortida en positiu a la crisi, per sobre d'altres consideracions, per treballar amb més intensitat i de manera conjunta al voltant de les grans prioritats que, en els propers divuit mesos, ens haurien d'ajudar a avançar en la recuperació econòmica i social de Barcelona i, alhora, a continuar amb les transformacions necessàries a favor de la sostenibilitat ambiental. El Pacte no és un programa de govern, ni un pla estratègic, no és tot el que cal fer ni tot el que segurament es farà, tant per part de l'Ajuntament com de les organitzacions socials, econòmiques i cíviques. El Pacte per Barcelona concentra aquelles prioritats que hem acordat abordar de manera immediata, intentant protegir-les i reforçar-les amb el màxim consens polític i social.

L'objectiu, per tant, és facilitar, impulsar, la reactivació de la ciutat en totes les seves dimensions, econòmica, social i ambiental. És una mirada no tant al passat, sinó a algun lloc cap al qual hem d'evolucionar en el futur, amb la resta de ciutats del món, que es preparen per ser més sostenibles, més justes i segures, més resilients. És una mirada cap endavant i no cap enrere. Per això el Pacte s'estructura en deu grans objectius prioritaris que són, en si mateixos, transversals, i que dibuixen horitzons de present i de futur. Així, la recuperació econòmica, amb el suport al ric entramat comercial, dels i les professionals i de petites i mitjanes empreses que té Barcelona, va acompanyada d'una voluntat de posicionar-nos com a capital tecnològica i d'orientar i gestionar amb encert la transformació digital que estem vivint. Tot això, amb voluntat decidida de continuar sent una ciutat amb una forta identitat i, a la vegada, una ciutat global, capaç d'atreure talent, coneixement, turisme de qualitat i d'actuar i projectar-se en l'escena internacional.

La tradició de Barcelona com a ciutat avançada socialment i defensora dels drets i les llibertats ens reclama ara aprendre les lliçons d'aquesta pandèmia, que no només ha creat noves vulnerabilitats sinó que també ens ha enfortit com a comunitat i ens ha recordat el valor de les coses essencials: de la cura i de les cures, envers les persones grans, com a principals afectades per la pandèmia, els infants i les persones amb discapacitats, envers les persones en situació precària, envers la immigració, envers els i les joves que acumulen dues crisis en pocs anys, que frustren les seves expectatives d'inserció i emancipació... En definitiva, posar les persones al centre de l'acció.

També la pandèmia —una crisi de salut pública— ens ha recordat la urgència de preservar la salut planetària i de lluitar contra l'emergència climàtica, en posar de manifest de manera nítida la ja coneguda relació entre la nostra activitat i la qualitat ambiental. De les poques notícies positives que ha suposat la crisi, sens dubte una de les més rellevants ha estat la disminució de les contaminacions atmosfèrica i acústica. Aquest dret a un aire net i a uns entorns saludables ha de formar part de la nova etapa i ha de ser una contribució urbana per fer front a l'emergència climàtica global.

Els principis que sustenten el Pacte

Si la recuperació del dinamisme i la vitalitat de la ciutat és l'objectiu, el mètode més que mai en un moment com l'actual ha de ser el consens. Com s'ha dit, una manera barcelonina d'afrontar els grans reptes i desafiaments col·lectius. Per això, al costat de les grans prioritats i les mesures que els donen sentit i contingut, hi ha uns principis, uns atributs, que han d'informar i acompanyar aquest Pacte i la seva materialització, configurant-ne l'estil i la manera de fer:

- **L'impuls col·lectiu.** El desenvolupament d'aquest Pacte i l'acceleració de la recuperació econòmica i social només serà possible si es fa des de la cooperació, des de la consciència que quan Barcelona treballa, com un col·lectiu divers però unit entorn dels objectius bàsics, la ciutat és més forta i tothom se'n beneficia.
- **La corresponsabilitat publicoprivada.** La cooperació entre el sector públic i el sector privat, tots dos en sentit ampli i amb fórmules diverses, forma part de la manera de fer de Barcelona i multiplica les energies i la capacitat d'avançar.
- **Participació dels agents econòmics i socials.** La capacitat per arribar a pactes mitjançant el diàleg i el consens, demostrada pels agents econòmics i socials més representatius de Barcelona, és un actiu clau per concretar, en el marc de les relacions laborals i de la negociació col·lectiva, els acords d'impuls i millora del teixit productiu i d'un treball de qualitat.
- **Una visió supramunicipal.** Barcelona és la capital de Catalunya. Exerceix aquest paper cooperant amb la resta d'administracions, sobretot amb la Generalitat de Catalunya i amb la resta d'administracions locals i, de manera singular, amb els municipis que componen una àrea metropolitana interconnectada i vigorosa. Per això, algunes de les propostes d'aquest Pacte incorporen aquesta visió metropolitana, que caldrà reforçar també institucionalment, a través de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i plantejant el salt a l'àmbit de la regió metropolitana de Barcelona.
- **Una ciutat diversa.** Barcelona ha estat i és una ciutat oberta en el sentit més profund del terme. El Pacte reconeix aquest esperit i el vol preservar i potenciar, posant èmfasi sobre tot allò que ajudi a la pluralitat, a la convivència i al civisme. I, d'igual manera, a ser bel·ligerants contra el racisme i contra aquelles temptacions d'estigmatització envers alguns col·lectius que les crisis acostumen a alimentar.

- **Participació ciutadana i reforçament de la comunitat.** El treball de les associacions i entitats és un dels grans actius de la ciutat present en tots els àmbits d'acció, ja sigui social, cultural, econòmic, d'inserció, esportiu, científic... Cal que la ciutadania s'incorpori i es vinculi més a aquest entramat cívic, que, a través del voluntariat, el compromís i la innovació, ens reforça com a comunitat. La resposta col·lectiva a la pandèmia millorarà a través dels espais de participació ciutadana que té la ciutat.
- **Una ciutat equitativa i compromesa amb la igualtat de gènere.** La pandèmia, amb el consegüent confinament als domicilis, pot amenaçar algunes de les conquestes feministes que en el terreny de la igualtat s'anaven assolint, per les dificultats de combinar més treball domèstic, dedicació a les cures, més teletreball i més afectació de determinats sectors productius. Per això el Pacte vol subratllar la plena igualtat de gènere com un dels seus principis rectors.
- **Uns serveis públics que cal reforçar.** El paper de l'Administració pública s'ha revelat, també en aquesta crisi, com a cabdal per liderar la resposta —a través d'uns serveis públics de primera línia que caldrà reforçar per liderar també la recuperació, amb capacitat d'inversió i d'endeutament—. A la vegada, es necessita que l'Administració faci canvis per ser més àgil i més eficient administrativament.
- **Coordinació interadministrativa i cooperació institucional.** Si la col·laboració entre institucions públiques sempre és un deure, en aquests moments les circumstàncies exigeixen un esforç addicional de cooperació. Barcelona vol cooperar i col·laborar especialment amb la Generalitat de Catalunya i l'Estat, posant la seva força de motor al servei de la recuperació global.
- **Responsabilitat global.** Barcelona és una ciutat activa i compromesa en el context internacional i assumeix la seva responsabilitat global. Això vol dir actuar de manera decidida i responsable en tots els àmbits per contribuir a combatre l'emergència climàtica i per treballar en la direcció dels objectius de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides (ODS).

Amb aquesta voluntat d'acord, d'esforç col·lectiu, la ciutat de Barcelona, a través de l'Ajuntament, els grups polítics que el componen actualment, i els actors socials, econòmics i cívics que subscriuen aquest Pacte, vol enviar un missatge de confiança, de seguretat i d'optimisme al conjunt de la ciutadania, a la resta d'administracions públiques i als agents de la comunitat internacional, públics i privats. Som Barcelona.

Els deu grans objectius del Pacte per Barcelona

Els deu objectius són, de fet, les prioritats entorn de les quals es vol bastir els grans consensos per impulsar la ciutat. Tots ells tenen la mateixa rellevància perquè formen un conjunt: no s'entenen els uns sense els altres.

A. Reactivar i enfortir el teixit productiu i comercial de Barcelona, com a eix dinamitzador de l'economia i creador d'ocupació.

- Ampliar les ajudes i els programes de suport als agents econòmics més perjudicats per la crisi: pimes, autònoms i autònomes, emprenedors i emprenedores.
- Agilitar, simplificar i digitalitzar tràmits administratius, sobretot la concessió de llicències i els processos de contractació pública, per dinamitzar l'activitat econòmica.
- Enfortir les polítiques actives d'ocupació i les mesures de reciclatge professional per als col·lectius més afectats per la crisi. Crear, d'una banda, una estratègia específica d'ocupació juvenil i, de l'altra, per als sectors de persones aturades més grans de 45 anys.
- Promoure el comerç de proximitat, desenvolupant campanyes per fomentar el consum en l'àmbit local i metropolità, així com impulsar el comerç electrònic de proximitat, amb la creació d'un mercat web (*marketplace*) en línia.
- Donar un impuls més gran a l'estratègia per a la reindustrialització de Barcelona i l'àrea metropolitana i la modernització dels polígons industrials.
- Potenciar el programa d'inserció laboral per a persones en situació de vulnerabilitat (Làbora) amb l'objectiu de garantir-ne la continuïtat i consolidació i fomentar-ne l'extensió metropolitana.
- Donar suport al teixit professional de Barcelona, potenciant el caràcter de ciutat de professions. Aprofitar els congressos i les trobades professionals i els serveis d'ocupació i orientació professional i de formació dels col·legis professionals per donar un impuls a la innovació, la recerca, l'ocupació i l'emprenedoria.
- Intensificar les clàusules socials en el marc de la contractació pública i, en especial, la contractació reservada a empreses d'inserció social i centres especials de treball d'iniciativa social. Pla especial per incrementar el nombre de persones amb discapacitat inserides en el mercat laboral.
- Desenvolupar un pla per retenir talent i per promoure el retorn del talent perdut durant l'anterior crisi econòmica del 2008.

B. Apostar per sectors econòmics resilients i innovadors, afavorint la diversificació, gràcies a l'acceleració de la transformació digital i a la capacitat tecnològica de la ciutat.

- Desenvolupar estratègies específiques per impulsar sectors que avui són estratègics com ara el sector digital, el sector sociosanitari, l'economia social vinculada al tercer sector, l'economia de les cures, l'economia verda i circular, vinculada a la transició energètica, així com l'economia blava, vinculada a la mar i les activitats nàutiques, i la indústria 4.0. Creació d'un eix de recerca, coneixement i innovació, orientat a la digitalització dels sectors productius de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb la participació d'universitats, centres de recerca, clústers i infraestructures estratègiques (port i aeroport).
- Implementar l'accessibilitat a dispositius i a connectivitat de manera universal per a la població de la ciutat. Incrementar l'oferta gratuïta en coneixement de les tecnologies de la informació, les xarxes socials i la navegació a internet, com un dret de ciutadania.
- Ampliar la infraestructura (terminals) per erradicar la bretxa digital motivada per la privació material (sobretot en el sector educatiu). Integrar a les biblioteques de Barcelona una xarxa de digitalització i d'alfabetització digital, en especial de les persones grans.
- Treballar per fer realitat la capitalitat digital de Barcelona, a fi que esdevingui un centre de reflexió de l'humanisme tecnològic. Creació d'un fons mixt de capital-risc a Barcelona, orientat a *start-ups*.
- Aprofitar les fires i trobades tecnològiques a Barcelona per impulsar el teixit i la infraestructura digital de la ciutat. En aquest sentit, treballar per convertir el proper Mobile World Congress (MWC) en una edició d'excel·lència.

C. Impulsar l'acció comunitària reforçant els serveis socials i la seva articulació amb el teixit social i d'entitats, per respondre a la crisi i a les noves vulnerabilitats que s'afegeixen a les desigualtats existents, apostant pel paper de les cures a la nostra societat.

- Crear un sistema d'ajuts complementaris a l'ingrés mínim vital i a la renda garantida de ciutadania, amb especial atenció a la pobresa infantil i a les persones amb discapacitat.
- Consolidar els programes per ajudar a garantir el dret a l'alimentació, promovent la sostenibilitat i proximitat, a través del treball en xarxa, augmentant els programes de detecció de persones grans o dependents que necessiten servei d'àpats (*catering*) a domicili.
- Reconèixer les cures com una responsabilitat col·lectiva, que ha d'afectar per igual homes i dones. Impulsar el model d'atenció i de cures de proximitat per millorar l'atenció social especialment a persones grans i persones amb discapacitats. Crear deu noves àrees d'atenció en els propers mesos.
- Participar, amb la Generalitat, i altres administracions, en la revisió del model de centres residencials, així com reforçar l'atenció domiciliària i el servei de teleassistència, establint les ràtios necessàries de professionals, amb condicions laborals dignes i equiparables, i revisant els equipaments per garantir que es compleixen les normatives a fi de millorar l'atenció social a les persones grans.
- Reforçar el suport a la infància, prioritzant les famílies en situació de vulnerabilitat, i posant especial atenció en les monoparentals i les nombroses. Ampliar les beques menjador tot l'any, els centres oberts, així com l'atenció i prevenció de la violència envers els infants.
- Dotar de més recursos la lluita contra l'exclusió social, la pobresa i la violència masclista, amb programes i serveis de prevenció i atenció, en col·laboració amb les entitats del sector.
- Garantir el nivell d'atenció ofert durant l'estat d'alarma per a joves, dones i persones amb addiccions sense llar.
- Impulsar els mecanismes d'empadronament actiu en coordinació amb els municipis de l'àrea metropolitana, per facilitar la inserció social i laboral de persones vulnerables.

D. Convertir l'habitatge en una resposta econòmica, social i ambiental a la crisi.

- Posar en marxa un nou Pla de rehabilitació del parc d'habitatge, millorant el confort, l'eficiència energètica i la instal·lació d'energies renovables, l'accessibilitat, així com l'adequació d'espais comuns (terrats, patis...), sobretot en comunitats d'alta complexitat, mitjançant estímuls fiscals, instruments financers, subvencions i més agilitat administrativa. Creació d'una oficina municipal de suport a la rehabilitació d'edificis.
- Impulsar la construcció d'habitatge assequible, de lloguer i dotacional a través de mecanismes de cooperació i responsabilitat publicoprivada. Ampliar la borsa de lloguer municipal, incentivant la incorporació de pisos especialment de grans tenidors, l'habilitació de nous espais per a ús residencial, i impulsar acords per transformar el mercat de pisos turístics en residencials.
- Promoure noves modalitats d'habitatge accessible (amb serveis, pisos compartits, etc.) per a les persones grans i persones amb discapacitats, que promoguin l'autonomia personal. Promoure un programa específic d'accés a l'habitatge per a joves.
- Promoure reallotjaments dignes i adequats evitant l'ús de pensions i una atenció més intensa al sensellarisme, impulsant suports específics per a joves sense referents familiars.
- Replantar els espais comuns dels edificis residencials que fomentin la vida comunitària, els espais per a les cures i el teletreball. Flexibilitzar la normativa per dotar-se de noves zones comunes o donar nous usos a porteries, terrats, i altres espais comuns. Donar un ús verd i renovable a les cobertes i altres espais disponibles per guanyar en sobirania energètica i autoconsum.
- Pla de xoc per reduir les llistes d'espera de les meses d'emergència.

E. Enfortir el sistema sanitari i biomèdic de la ciutat, i així contribuir a millorar la salut de la ciutadania i a consolidar Barcelona com a ciutat avançada, segura i referent sanitari.

- Facilitar la reforma i ampliació dels equipaments sanitaris de la ciutat (hospitals i CAP), el reforç de la telemedicina hospitalària i primària i millorar la coordinació sociosanitària.
- Reforçar el sector biomèdic, amb especial èmfasi a curt termini en la recerca per a l'obtenció d'una vacuna o cura per a la malaltia covid-19.
- Reforçar l'estructura de vigilància de la salut pública amb protocols clars i compartits per estar preparats davant d'un possible rebrot de la pandèmia.
- Dissenyar un pla d'emergència metropolitana específic per a pandèmies, que prevegi les actuacions urgents (identificació de locals i espais per reconvertir, adquisició i emmagatzematge de material i equipament de protecció, funcionament dels serveis bàsics, comunicació, etc.).
- Potenciar recursos per millorar la salut mental i emocional, per atendre situacions d'angoixa, pors, dol i altres malestars, amb especial atenció a la detecció de persones en situació de soledat no volguda.

F. Avançar cap a un nou model urbà més basat en la proximitat, donant un nou impuls a la mobilitat sostenible, a la reducció de les emissions i a la renaturalització, i refermant el compromís per fer front a l'emergència climàtica.

- Promoure i prestigiar el transport públic garantint-ne el finançament, millorant-ne la seguretat, l'accessibilitat, la freqüència i la connectivitat. Ampliar la segregació de carrils bus i crear-ne de nous per a la connectivitat metropolitana.
- Accelerar les obres de transport públic previstes prioritant els intercanviadors pendents, i reforçant el servei de Rodalies i FGC. Adequar els trens per transportar vehicles de mobilitat personal. Impulsar la implantació d'aparcaments dissuasius en l'àmbit metropolità.
- Dissenyar l'espai públic centrat en els i les vianants i garantint l'accessibilitat universal (ampliació de voreres, voreres exclusives, ascensors i escales mecàniques, supressió d'elements de mobiliari urbà en carrers estrets...) i amb una implementació amigable amb infants i persones grans. Ampliació de la infraestructura pedalable (carrils bici, aparcaments segurs) amb visió metropolitana. Promoure l'adopció d'aquestes mesures amb el màxim diàleg i consens amb veïns, veïnes i comerciants.
- Establir els mecanismes necessaris per limitar la contaminació provocada pel trànsit a la ciutat i reduir el vehicle privat contaminant, promovent l'electrificació de la mobilitat i les formes d'ús compartit de vehicles elèctrics.
- Millorar l'eficiència de la mobilitat essencial i elaborar un pla de distribució de mercaderia lleugera (paqueteria). Model d'última milla, sectoritzant el repartiment de mercaderies amb criteris de proximitat.
- Promoure pactes laborals i socials per afavorir la flexibilitat horària d'entrada i presència a la feina, així com els plans de desplaçament d'empresa. Aprofitar, en aquest sentit, l'experiència i iniciativa del Consell Econòmic i Social de Barcelona.
- Ampliar a la major part de la ciutat la zona 30 (on la màxima velocitat és de 30 km/hora) i de manera immediata a l'entorn de les escoles de la ciutat.
- Incrementar el verd a la ciutat i enfortir la connectivitat ecològica entre zones verdes i grans parcs i espais naturals, millorant la biodiversitat.
- Impulsar el model de Residu Zero i la reutilització en el conjunt de la ciutat.

G. Apostar per construir un sistema educatiu i una xarxa educadora que garanteixi la igualtat d'oportunitats i constitueixi l'eina bàsica per garantir l'equitat social. Potenciar el capital científic de la ciutat, el seu valor per definir estratègies de futur i consolidar Barcelona com a espai de recerca.

- Desenvolupar el caràcter de ciutat educadora de Barcelona, amb més connexió amb el món de la cultura, la recerca científica i els ateneus de cultura popular. Promoure una figura coordinadora en tots els centres educatius d'alta complexitat per connectar l'aprenentatge dins i fora de l'escola, en xarxa amb tots els agents i recursos de l'entorn.
- Reconèixer l'educació en el lleure com un dret destacant el temps fora de l'escola com a eina d'aprenentatge. Garantir durant tot l'any l'aprenentatge extraescolar i el lleure educatiu a tots els infants i adolescents en situació de vulnerabilitat, incrementant la cobertura gratuïta d'activitats extraescolars i les subvencions al teixit associatiu del món educatiu.
- Facilitar usos educatius dels equipaments i de l'espai públic a l'aire lliure per resoldre necessitats d'espai i generar més connexions dels centres escolars amb l'entorn, a fi de millorar els aprenentatges.
- Assegurar la universalització de l'accés a les oportunitats educatives: reforçar l'atenció en la franja dels 0 als 6 anys, tot ampliant les places d'escola bressol; fer un pla de xoc contra l'abandonament escolar i intensificar la lluita contra la segregació. Augmentar la dotació de personal als centres d'alta complexitat per garantir l'oferta de reforç educatiu i incrementar el nombre d'educadors socials al centre.
- Combatre la bretxa digital en l'àmbit educatiu amb un pla específic. Promoure la figura de referent o mentor digital entre les famílies que les assessori i orienti en l'acompanyament a l'escolaritat dels seus fills i filles i els plans de capacitació parental en els centres educatius d'alta complexitat. Promoure el desenvolupament de programes de formació al llarg de la vida.
- Promoure el reconeixement i la visibilitat de la capitalitat científica de Barcelona tant en l'àmbit estatal com a escala internacional i dels seus centres/laboratoris i universitats. Generar polítiques d'incorporació del jove talent investigador als centres de recerca, que, alhora, han de quedar més ben connectats amb els centres universitaris de Barcelona.
- Convertir la ciència en un factor clau de la reconstrucció social i econòmica de la ciutat. Contribuir al desenvolupament de noves intervencions en infraestructures científiques urbanes, sobretot en projectes que aporten una visió interdisciplinària i d'avantguarda.
- Apostar per la transferència de coneixement i de tecnologia, reforçant oportunitats i espais per impulsar aquesta transferència de recerca en tots els àmbits convertint-los en projectes rellevants per a Barcelona.

H. Promoure l'accés a la cultura, enfortint el capital cultural i creatiu de la ciutat com a patrimoni de primer nivell de Barcelona, factor de cohesió i de projecció internacional. Garantir l'accés universal de tota la ciutadania a l'esport, com a eina de salut i de construcció de xarxes associatives.

- Impulsar programes específics de suport als sectors artístics, tenint present la diversitat d'agents públics, privats i comunitaris, amb l'objectiu de protegir el talent creatiu i artístic, i preparar-lo per a futures crisis.
- Consolidar el sistema de cultura de base i els equipaments de proximitat, com a planter creatiu, connector dels àmbits cultural i educatiu.
- Millorar el finançament i la centralitat dels grans equipaments culturals, potenciant-ne la funció de motor d'un ecosistema cultural, educatiu i social més ampli. Impulsar una campanya de comunicació que n'incentivi l'ús per part de la ciutadania i reforci el perfil cultural de Barcelona.
- Impulsar els programes d'accés a la cultura, sobretot dels sectors vulnerables o en risc d'exclusió social.
- Donar suport estructural i financer a la consolidació i el creixement de les empreses i indústries culturals, amb una especial atenció al sector del llibre —en el qual Barcelona ha de mantenir el seu lideratge internacional—, però també a nous sectors emergents.
- Ampliar la dotació econòmica de la cultura, donant suport a la petició perquè el 7% dels fons europeus de recuperació vagin destinats a l'àmbit cultural i millorant el finançament del sector cultural a través de les inversions de cocapitalitat, l'impuls del mecenatge, i altres mecanismes.
- Promoure la cultura esportiva de la ciutat, aprofitant per abordar reptes pendents del sector, com són la innovació i la digitalització.
- Promoure l'esport i l'activitat física no reglada i no competitiva com a factor de salut ("recepta esportiva").
- Desplegar un pla de sostenibilitat per a la xarxa d'equipaments esportius de la ciutat i un pla de suport econòmic a clubs i entitats esportives del teixit associatiu de la ciutat.
- Enfortir la reputació internacional de la ciutat com a capital esportiva mitjançant la captació de nous formats i esdeveniments esportius.

I. Reactivar la ciutat com a destinació turística urbana segura, de qualitat i sostenible, i com a centre d'intercanvi professional i de retenció i captació de talent.

- Promocionar un model integral de turisme basat en paràmetres de qualitat, innovació i sostenibilitat, que transmeti confiança i aportï valor al conjunt de la ciutat.
- Impulsar campanyes específiques i a curt termini per a l'atracció de turisme nacional i internacional, adreçades sobretot al turisme cultural, familiar i de negocis.
- Aportar la màxima seguretat possible a les persones visitants, a través de la garantia i el subministrament d'elements de protecció individual i col·lectiva.
- Afavorir la desconcentració del turisme, promovent la valoració de nous actius en els barris i districtes de la ciutat i en l'àmbit metropolità.
- Treballar per desestacionalitzar el turisme a la ciutat amb campanyes específiques, posant especial èmfasi en les campanyes de Nadal dels dos propers anys.
- Promoure les bones pràctiques laborals, el treball de qualitat i el coneixement dels drets laborals en el sector, així com promocionar la contractació de guies oficialment habilitats.
- Promoure estratègies per reduir l'impacte ambiental del turisme, impulsant l'electrificació de les principals infraestructures i fomentant entre els i les visitants bones pràctiques ambientals.

J. Consolidar el rol actiu de Barcelona en el context internacional, apostant per les xarxes de ciutats, la cooperació i el multilateralisme.

- Apostar per nous acords i xarxes amb altres ciutats, que fomentin aliances concretes, i intercanvi de coneixement i bones pràctiques.
- Mobilitzar la xarxa de diplomàcia pública i civil i les seves connexions, que componen les entitats amb seu a Barcelona, per projectar la ciutat.
- Crear un mecanisme de cooperació entre l'Ajuntament i els diverses organitzacions econòmiques i socials per concórrer a convocatòries i licitacions del pla de recuperació *Next Generation UE* i altres organismes internacionals. Col·laborar amb les institucions europees en la resposta als reptes post-covid-19.
- Promoure candidatures de Barcelona com a seu d'organismes europeus i mundials, posant èmfasi també en aquells que estiguin relacionats amb la digitalització, la recerca i la innovació social.
- Connectar i facilitar la interacció entre les iniciatives de la ciutat amb altres d'àmbit internacional i de cooperació per al desenvolupament, amb especial èmfasi a curt termini en els països en vies de desenvolupament on es donen contagis massius, cosa que perpetua la situació de pandèmia global.
- Contribuir des de l'àmbit internacional a evitar que la pandèmia suposi un retrocés en els valors democràtics.

Reforçar el paper de Barcelona i el municipalisme

Barcelona, com a capital de Catalunya i com a ciutat global, és una ferma defensora del govern i de l'autonomia local. Exerceix els drets i les competències que li atorga la Carta municipal de Barcelona i aspira a desplegar-la plenament.

Les ciutats, i els seus ajuntaments, són l'administració més propera a la ciutadania, clau per promoure el benestar, la qualitat de vida i la cohesió social. En la resposta a la crisi provocada per la pandèmia, les ciutats han demostrat una vegada més el seu paper capdavanter en la immediatesa de la resposta, en l'adequació de programes i recursos a les necessitats més imperioses, i també, ara, en la posada en marxa de programes de reactivació econòmica i social. Les ciutats necessiten veure reconegut aquest paper cabdal en l'estructura de l'Administració pública, amb el finançament necessari per garantir l'autonomia municipal. Per això sol·licitem, al costat de la resta de municipis, al Govern d'Espanya la flexibilització de la regla de despesa i dèficit pressupostari de la Llei 2/2012 amb l'objectiu de poder fer front als efectes de la pandèmia mitjançant l'ús dels romanents de tresoreria o de nou endeutament, dins dels marges que permet la solvència financera municipal.

Com s'ha dit, coopera i col·labora lleialment amb la resta d'administracions i, especialment, amb la Generalitat de Catalunya i l'Estat. I amb el convenciment que el paper motor de Barcelona ajuda el conjunt del país, també volem expressar allò que Barcelona necessita i demana a les administracions competents. Es tracta d'aspiracions que no són noves però que cobren més urgència en aquest moment.

En aquest sentit, sol·licitem que l'Estat asseguri les inversions necessàries en les infraestructures de transport (Rodalies, obres de la Sagrera, accessos al port...), un finançament suficient i estable per al transport públic metropolità i els ajuts a la capitalitat cultural de Barcelona. I, així mateix, sol·licitem a la Generalitat de Catalunya l'ampliació del Fons de Cooperació Local, que ajudi a la recuperació econòmica i social amb la participació dels ajuntaments.

Alhora, la ciutat de Barcelona s'ofereix com a laboratori d'innovació per dissenyar nous programes i polítiques públiques que hauran de desplegar-se en el futur (polítiques de rendes entorn de la renda bàsica, nova política d'habitatge per fomentar l'autonomia de persones grans i persones amb discapacitat...).

El Pacte, un exercici de corresponsabilitat

El moment excepcional que vivim demana, com s'ha dit, una resposta excepcional que ha de ser col·lectiva, que ha d'atènyer els actors públics i privats, entitats i associacions i la ciutadania en el seu conjunt. La unitat entorn d'objectius comuns, d'allò sobre el que es construeix el consens bàsic, ha de servir per generar noves energies i recursos i per sumar esforços.

Per això, les organitzacions i entitats que subscriuen aquest Pacte es comprometen a:

- Treballar per contribuir a la consecució dels objectius que s'assenyalen.
- Dissenyar aquelles mesures que poden ser una contribució concreta als objectius que animen el Pacte, en els seus àmbits d'actuació respectius.
- Enfortir els vincles de treball en xarxa amb altres actors i cooperar transversalment per ajudar a la recuperació de Barcelona.
- Celebrar, en el primer semestre de l'any 2021, una Convenció del Pacte, per avaluar l'estat de la ciutat, per retre comptes amb transparència sobre els assoliments i per compartir els avenços que es facin en la direcció i l'esperit d'aquest Pacte.

Barcelona, juliol del 2020

Pacte per Barcelona

Durant els darrers tres mesos, han participat en aquest procés de diàleg gairebé dues-centes organitzacions i entitats, a través de la Taula pel Pacte i les cinc taules sectorials que s’han creat, moltes de les quals han fet també aportacions escrites que es poden consultar al web:

Taula del Pacte

Síndica de Greuges de Barcelona	Prevenió d’Accidents de Trànsit
CESB	Grup Promotor de la ILP Habitatge
Consell de Ciutat	Consell de Migracions
Fira de Barcelona	Consell de Dones
Consorci de la Zona Franca	Consell de Gent Gran
Comissions Obreres de Catalunya (CCOO)	Sindicat de Llogaters
Unió General de Treballadors de Catalunya (UGT)	Fridays for Future
PIMEC	Consell Municipal de Benestar Social
PIMEC Comerç	Universitat de Barcelona
Foment Nacional del Treball	Universitat Politècnica de Catalunya
Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Catalunya	Universitat Autònoma de Barcelona
Turisme de Barcelona	Universitat Pompeu Fabra
AESCAT – Associació d’Economia Social de Catalunya	ESADE
Cercle d’Economia	IESE
Barcelona Global	Associació d’Empreses de Teatre de Catalunya (AETCA) i Actua Cultura
Clúster Energètic	Gremi d’Editors de Catalunya
Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya	CCCB (representants d’Articket – grans museus i equipaments culturals)
COAC (Col·legi d’Arquitectes de Catalunya)	Associació de Mestres Rosa Sensat
Taula d’Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya	UFEC – Unió de Federacions Esportives de Catalunya
Federació de Veïnes i Veïns de Barcelona (FAVB)	Gestiona – Centres Esportius Públics
Federació d’Associacions de Mares i Pares d’Alumnes de Catalunya (FaPaC)	Fundació CIDOB
Pacte per la Mobilitat	IS Global
ATUC / TMB	Tech City
Consell de la Joventut de Barcelona	CTecno – Centre Tecnològic de Catalunya
Reial Automòbil Club Catalunya – RACC	Barcelona Supercomputing Center
	Lafede – Organitzacions per a la justícia global
	Cos Consular

Taula d’Economia

ANGED – Associació Nacional de Grans Empreses de Distribució	Confederació de Cooperatives de Catalunya
ABC – Agrupament de Botiguers i Comerciants de Catalunya	Confederació del Tercer Sector Social de Catalunya
CEDAC – Consell d’Empreses Distribuïdores d’Alimentació de Catalunya	XES – Xarxa d’Economia Solidària
Fundació Barcelona Comerç	Port de Barcelona
Cambra de Comerç de Barcelona	AENA – Aeroport de Barcelona
PIMEC Comerç	22@network
Foment Comerç	FAVB – Federació d’Associacions de Veïnes i Veïns de Barcelona
Barcelona Oberta	Fundació Formació i Treball
FEGRAM – Federació de Gremis Detallistes de Productes Alimentaris i Associacions de Concessionaris de Mercats de Catalunya	PAT – Prevenció d’Accidents de Trànsit
AMMC – Associació de Mercats de Catalunya	Col·legi d’Economistes de Catalunya
ACES – Asociación de Cadenas Españolas de Supermercados	Gremi de Floristes de Catalunya
Consell de Gremis de Comerç, Servei i Turisme	Foment
COMERTIA	Pimec
Amics del Passeig de Gràcia	CCOO
Gremi d’Hotels de Barcelona	UGT
APARTUR – Associació d’Apartaments Turístics de Barcelona	ACEGAL – Associació Catalana d’Empreses LGTBI
ACAVE – Associació Corporativa d’Agències de Viatges Especialitzades	CTAC – Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya
CEET – Barcelona School of Tourism, Hospitality and Gastronomy	APAE – Associació de Professionals Autònoms i Empreses
AGUICAT – Associació de Guies de Turisme de Catalunya	FECALON – Federació Catalana de Locals d’Oci Nocturn
Gremi de Restauració	FAD – Foment de les Arts i del Disseny
Amics de la Rambla	BCD – Barcelona Centre del Disseny
	ASACC – Associació de Sales de Concerts de Catalunya
	SGAE – Societat General d’Autors i Editors
	PROA – Productors Audiovisuals Federats

Grup de Treball d’Economia Digital

Leitat	UB
Consorci GrowSmarter	SHIP2B
UPF	Barcelona Tech City
TESEM ATC	Fundació Barcelona Mobile
BIPP HUB	Ametic
5G Barcelona	

Taula de Drets Socials

Consell Municipal de Benestar Social	Creu Roja Barcelona
Consell de la Joventut de Barcelona	Càritas Barcelona
Consell Municipal d'Immigració	Fòrum Salut Mental
Consell de Dones	Salut Mental Catalunya
Consell de Gent Gran	Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris
Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya	Consorti de Salut i Social de Catalunya
Sindicat de Llogaters	Irídia
Grup Promotor de la ILP Habitatge	SOS Racisme
Taula del Tercer Sector	Grup de drogues del CMBS
Hàbitat3	Centre d'Estudis Sociològics sobre Vida Quotidiana
Comissió de la XES de cooperatives en cessió d'ús	Revista <i>Barcelona Metròpolis</i>
Consell Municipal del Poble Gitano	Institut d'Innovació Social
Plataforma LGTBI de Catalunya	Federació de Famílies Monoparentals de Catalunya
Sindillar	FANOC - Associació de Famílies Nombroses de Catalunya
FAVB	Banc d'Aliments
Grup de Treball Estable de Religions	Coordinadora de Residències 5+1
Xarxa pels drets dels infants	FEICAT - Empreses d'Inserció de Catalunya
COCARMI	CCOO
Lafede.cat. Organitzacions per a la justícia global.	UGT
ECAS, Entitats Catalanes d'Acció Social	CAB

Taula de Model Urbà

Ecologistes en Acció	Fridays for Future
Greenpeace	COAC
Fundació Residu Zero	Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya
Universitat de Barcelona	Smart City Expo World Congress
ICTA UAB - Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals	FAD - Foment de les Arts i del Disseny
CREAF	ETSAB (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Catalunya)
Eixample Respira	IAAC (Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya)
ISGlobal	Col·legi d'Agents de la Propietat Immobiliària
Airenet	Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona
Fundació UPC	APCE (Associació de Promotors de Catalunya)
Col·lectiu Punt 6	ECOM
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès	Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya
FAVB	
Foro de Transiciones	

Catalunya Camina	CCOO
BACC	UGT
RACC	PIMEC
Barcelona Centre Logístic	Foment
Prevenió d'Accidents de Trànsit (PAT)	Gremi del Motor
COCEMFE Barcelona	Smart Mobility
PTP	Consell de Convivència, Defensa i Protecció dels Animals
TMB / ATUC	

Taula de Cultura, Educació, Internacional, Ciència i Esports

CAB	BCNUEJ, Barcelona Lab for Urban Environmental Justice and Sustainability
CCCB / grans equipaments	Barcelona Supercomputing Center (BSC)
Plataforma d'Artistes de Catalunya (PAAC)	ICREA - Institut de Bioenginyeria de Catalunya
Gremi d'Editors	Centre de Regulació Genòmica
Associació de Companyies de Teatre de Catalunya (ADETCA)	INDESCAT, clúster català d'empreses esportives
Cultura popular	Gestiona (Associació de Gestors d'Instal·lacions Esportives Municipals)
Gremi de Llibreters de Catalunya	Consell de l'Esport Escolar de Barcelona
Associació d'Editors en Llengua Catalana	Sport Cultura Barcelona
Acadèmia Catalana de la Música	Fundació DAMM
Art Barcelona	FC Barcelona
Associació de Mestres Rosa Sensat	RCD Espanyol
CEMB	Grup Ciutadà sobre Polítiques Digitals
FAPAC	Fundació Visualització per a la Transparència
Fundació Jaume Bofill	CIDOB
Consell Escolar de Barcelona - sector de representants de l'escola concertada	Fundació del Centre d'Estudis Internacionals
Fundació Pere Tarrés	UCLG
Consell Municipal de la Formació Professional	Open Society
Barcelona Centre Universitari	Casa Àsia
CCOO - Educació	IEMed
UGT Educació	Institut Barcelona Estudis Internacionals
UOC	Fundació Catalunya Europa
ACUP - Associació Catalana d'Universitats Públiques	
Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya	

Barcelona, juliol 2020

Ajuntament
de Barcelona